

בנין שלם שפה ברורה

משמעותן המקורית
של תיבות לשון הקודש
לעומת המשמעות
השגויה המקובלת
בשפת הדיבור

אדיבות?
חישול? ותיק?
מגירה?
ניחוח?
אחוז?
טל"ח? סתו?
בד בבד?
מחמאה?
צליפה?
אם הדרך?
מחתרת?
תמצית?
צי?
כנופיה?
מקק?
סוכן?
לפתן?
קנה מידה?
רהיט?
אזור? שלט?
כל דכפין?
אקדח? בילוי?
התמודדות?
נשף?
חמור חמורותיים?
שרברב?
ביקור? נוף?
הרביץ?
חסידי אומות העולם?
צבע כהה?
שיחון?

קונטרס זה מצטרף לסדרת

”בנין שלם”

בנין שלם - הדרכה לחיי הנישואין

בנין שלם - הדרכה למציאת בן זוג

בנין שלם - חינוך ומשמעת

בנין שלם - הצנע לכת

בנין שלם - ”עת דודים” הדרכה למציאת בת זוג

בכל הקשור לרכישת חיבורים אלו ולהפצתם,

וכן בקשר לשעורי תורה בנושאים אלו

ניתן לפנות למשפחת כהנא, זכרון יעקב,

04-6391203

עיצוב ועימוד: פעמון 054-8470334

תוכן הענינים

הסכמות.....	5
הקדמות.....	9-13
מבוא.....	12
ראשי התיבות הנפוצים בקונטרס זה	16
"באו פריצים וחללוה".....	17
חלקי החוברת.....	20
מאמר "קנאת ביתך".....	25
קבוצה א' - משמעות שגויה לחלוטין.....	43
קבוצה ב' - משמעות מורחבת שגויה.....	117
קבוצה ג' - משמעות שצומצמה ללא הצדקה.....	143
קבוצה ד' - משמעות קרובה אך איננה מדויקת.....	202
קבוצה ה' - מילים כלליות שחודשו בעברית המדוברת.....	228
שרשים בתוספת 'ש' הביצוע:.....	233
שמות עצם בתוספת י-ה.....	233
הקטנה.....	234
מילים משולבות.....	234

235.....	קבוצה ו' - מילים שמקורן בשפות זרות.....
237.....	קבוצה ז' - הקשרים משונים למילים נכונות.....
247.....	קבוצה ח' - מילים ובטויים שחידשו קדמונינו.....
255.....	קבוצה ט' - מילים תנכיות בעלות צליל זר.....
256.....	קבוצה י' - מילים שמקורן בארמית.....
267.....	מילים ארמיות אשר שרשן בלשה"ק.....
277.....	מילים ארמיות המופיעות גם בשפות אירופה.....
283.....	קבוצה י"א - לשה"ק השימושית בעיקר בחז"ל ובשפת הדיבור.....
294.....	קבוצה י"ב - מאמרים המיוחסים בטעות לפסוקים או למאמרי חז"ל.....
299.....	קבוצה י"ג - מטבעות לשון.....
311.....	דמויות בתנ"ך שהפכו למושג בעברית המדוברת.....
312.....	קבוצה י"ד - דימויים מעולם החי.....
314.....	קבוצה ט"ו - מטבעות לשון במשמעות שאינה מקורית.....
325.....	קבוצה ט"ז - שיבושי לשון מצויים.....
330.....	אינדקס לקבוצות א' - ד', ט"ו.....

הסכמת איש האשכולות, שידיו רב לו

במכמני הלשון

הגאון הרב **דוד שמידל** שליט"א

ראש כולל קרלין עיה"ק טבריה

הסד אה אף אלו תשס"ז

אני מצד הדין המזכיר ספרי גבולות שם ביהודה, שאלו רבא.

יש כחם זה הספר. מאכא גבולות וחלוקה שלישית בדבר אבולק
3 ימים או, אהודיז אפרים זה באה הלכה המדוברת בחלק
-אפרים הדובר-מאלון הקודש, אם בשבועים גבולות, אשר אחר
מדיא קל אהודיז, ואם בשבועים להם יוצר קלים אחרים, אשר
לדיהם יוצר קלה אחרים אבולק בשבועים בהם.

מדיהם אחרים כי מדיהם אין נכח את דברי רבא ואלו כיוון
הלכה המדוברת הלכה מדיהם אחרים.

תורה היא ואחרי צורך אחרים מן הדברים יש אחר, אחרים בין פירוש
שאלתו בו אחר דברים המושגים על הכל, ויש עוד דבר אחר
אחרים תורה מאלהם אשר הלכה המדוברת מאלהם אחר פירוש.

תבא נ"י התורה מספיקם אחרם אחרם החסד אחרם אחרם תורה אחרם
לשפתי הקודש אחרים חכמים יש אחרם אחרם מלמדות הלכה כפי יושב
אחרם אחרם נכח, ואם זה דבר ביאור זה נקלה רבא ואלו
אחרם אחרם זה מלכ הדברים ביאור תורה אחרם

בבית כחל דוד מירושלם

[ההסכמות הודפסו לפי סדר קבלתן]

הסכמת הגאון הרב **יונתן שרגא דומב** שליט"א
מנהל רוחני דישיבת "בית מאיר"
בני ברק

ב"ה, י"א ט' כסלו, תשס"ח.
לכבוד הרה"ק רבי אפרים ברוך שליט"א.

עברתי על ספרו "שפת גדולה" מסגרת "גן אלה", ואחרי חפז
מכתיבתי הצלחתי המושקע בספר זה.
כל הכבוד בספר מצוי כמחמי צדיק עם יקידה רבה, על ידי
נחמד וצמחתי, ואחל לכל - על חשיבה מבוקשת לפני הוצאת מילה
מן רופא או מן הקולאס.
והיה אמרו הקדמות (חולל) : "הלשון - קולאס חל" , נחלל וכל
הר"ל - גיטאי הוא אלג הכולל לרבים השגשג ואלו יגלו.
וכבר בררתי (אלג פ"ה משנה ה') דמה שאמר רבינו הקדוש,
"ווי' צדיק גמולו קול כבסמורה", ובאנו היא לאמרו לשון הקדוש. [וע'
ההגות המהולל חיל - דגו ויהי נחמה ונאמנו שח"ה הוא כלפי גול].
וכמה קי"מ צמח לו בספר הקולא.
אין לי אלא לברך גיבור הדיוט, שמשק ורואי להחיות
צמחן המשקקים לרבים אל המוקד יחי והחידו של שפתי האמית.
בברכה
י"א ט' כסלו

הסכמת הגאון הרב **יצחק רצבי** שליט"א
ראש מוסדות "פעולת צדיק"
בני ברק

החברות יצחק דגאני, רחל בירנבוים 13 בני ברק 51647
 יעני קמל קהל קרי דגני או שאלות במלואם 03-6741443
 ת.ד. 930 - 10.00 - 9.30 (בגלל חגיגות חנוכה) - 2.00 (בגלל חנוכה),
 03-6741443

הקדמה

קונטרס זה "בנין שלם" - "שפה ברורה" הינו נסיון ראשון מסוגו להציג את משמעותם המקורית של תיבות לשון הקודש מול המשמעות השגויה לרמותיה השונות המקובלת בשפת הדיבור כיום. במקביל מציג הקונטרס מיון לשוני של הלשון המדוברת בהתאם למקור המילה, מתוך נסיון החיים המוכיח שגם שלומי אמוני ישראל אינם יודעים להבחין כהלכה בין מילות לשה"ק לבין מילים ארמיות לועזיות ומודרניות.

וראה מצאתי לי חבר - זכיתי לעזרתו הברוכה של הרה"ג הרב אמיתי בן דוד שליט"א מח"ס "שיחת חולין" שנרתם גם הוא לשליחות קודש זו, העיר והאיר את עיני בחכמתו בתבונתו ובידיעותיו הרחבות והצילני משגיאות רבות. בעתיד אי"ה יפרסם גם הרה"ג קונטרס בנושא זה, אם כי במגמה שונה החופפת בחלקה את תוכנו של חיבורנו זה.

בחיבור זה הושקעו לילות וימים ביגיעה ללא סוף, אך "שגיאות מי יבין" - אקבל בברכה כל הערה והארה של קוראי החבור.

אברך את ידיד נפשי הרב מ.ע. שליט"א הטורח רבות לשם שמים בהוצאת כל סדרת "בנין שלם" בקנקן נאה ומכובד, יזכנו ה' בכל מילי דמיטב כלבבו הטהור. זכיתי בחבור זה לעזרתו של הרב יואל שילה שליט"א שסייע לי רבות הן בתוכן והן בחלק הטכני, יזכהו ה' להפיץ תורתו ברבים להגדיל תורה ולהאדירה. יזכנו ה' לקיום הבטחתו לשוב לציון ולבנותה בנין שלם!

המחבר

בית שער למבוא

["באר הגולה", באר ד']

"הנני... מבקש, שאם יקרא דברים אלו ולא יכנסו בלבם, שיחזור ויקרא ויעיין עוד, כי הדברים האלו, לא יכנסו בלב הקורא (אלא) רק בעיון דק מאד, כי כך הם כל דברי אמת ויושר, נראים רחוקים בתחילת העיון - ולבסוף יתגלה אורם כשמש

בצהרים"

לתשומת לב המעיינים

תוכנו של חיבור זה, גובש לאחר בדיקה מדוקדקת, בירור, ניפוי, ביקורת רבה ויגיעה עצומה. לעתים נראה, שמילים רבות מקומם בחיבור זה והושמטו שלא כדין, ובמקביל - מילים שהובאו בקבוצות ההבנה השגויה (שגיא חלקית או מוחלטת), נראות כבעלות הבנה נכונה בשפת הדיבור המקובלת. אכן, "שגיאות מי יבין" - יתכן שישנן טעויות בשיקול הדעת, אך לאור הציטוט לעיל מדברי המהר"ל אבקש לבחון היטב כל הערת ביקורת האם אינה נובעת מהשפעתה של שפת הדיבור הנתפסת בהבנתנו כמושכל ראשון? האם אינה נובעת מחוסר הבנה נכונה של המקור התורני? או לחילופין - מחוסר הכרת ספרי הלשון המקוריים של חכמי הלשון המוסמכים.

הערות והארות מחכימות, תתקבלנה באהבה וברצון.

הקדמה למהדורה השניה

בשבח והודיה להי"ת הנני מגיש לצבור הקוראים את המהדורה השניה של הקונטרס "בנין שלם - שפה ברורה".

הנני מודה לקוראים הרבים של המהדורה הראשונה שהעירו והאירו תמכו עודדו וסייעו להפצת החוברות, לשיפורן ולהוצאתן לאור שנית.

הקונטרס זכה לשבחים רבים מת"ח מופלגים - שחלקם נעתרו להביע את הסכמתם בכתב, וממגוון רחב של אברכים ושומרי תורה שברכו על החידוש שברכז המילים הקדושות שמשמעותן שונתה בשפת הדיבור.

כמו כן מודה אני למערכת "יתד נאמן" שהואילה לפרסם מדי שבוע מילה אחת מאוסף המילים השגויות כדי לזכות את צבור קוראי העתון.

אודה מאוד לרב ש. לבקוביץ' שליט"א מק"ק "קרית ספר", שהשקיע רבות בהוצאת מהדורה זו לאור, כמו כן אחזור להודות לרבנים יואל שילה שליט"א ומ.ע. שליט"א, שטרחו רבות להוצאת מהדורה זו בתוכן מדויק ובקנקן נאה - ימלא ה' משאלות לבם לטובה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.

אשמח גם להבא להעזר בציבור הקוראים כדי להוסיף להעשיר ולשפר קונטרס זה.

ביקרא דאורייתא

א. כהנא, זכרון יעקב

לע"נ אבי ז"ל

ר' מרדכי הכהן בן הר"ר יהושע העשיל

הי"ד

נלב"ע בשיבה טובה י"ב באלול תש"ע

ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ אמי ע"ה

מרת לאה בת ר' נתן הלוי ז"ל

נלב"ע בשיבה טובה ב' אב תשע"ג

ת. נ. צ. ב. ה.

הקדמה למהדורה השלישית

לאחר שנים רבות, ובקוש רב מאוהבי הלשון ומוקיריה, הוצאנו לאור חיבור זה במהדורה מורחבת בהוספת מילים למדורים הקיימים, ובהוספת מדורים חדשים.

הוספות אלו הינן בזכות צבור הקוראים שהאיר את עיני, ובמיוחד הרה"ג רבי יהודה אופנהיימר שליט"א.

בברכת התורה

א. כהנא, זכרון יעקב

מבוא

"תִּשְׁתַּכְּנָה אֲבֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חֻצוֹת"

² לשוננו, לשון הקודש, אינה כשאר לשונות העולם, כל לשון בעולם אינה מהותית אלא הסכמית, איננה שוות ערך לעצמותו של דבר, אלא אדרבא, הנה "הוצאת לעז", הטעייה, סירוס, וסילוף למהות המתוארת³, לא מתקיים בה "רואים את הקולות"⁴, מחשיכה את אורו של המדובר ומונעת הבנת אמת⁵. הדובר לועזית מדבר "על הדבר" אך לא "את הדבר", כעוור המגשש חפץ, השופט מהי זהותו רק על פי נתוניו החיצוניים של החפץ אך ללא ידיעה אמיתית מה הוא החפץ שלפניו, ואכן בשפות הגרמניות מקובל שלא להתבטא ישירות במבט מואר, אלא לתאר על דרך השלילה מהו "לא הדבר". לשוננו, לשון התורה⁶, לשון המלאכים⁷, לשון כל האנושות עד דור המבול⁸, לשון הבריאה⁹ אשר מקורה עליון וקדוש¹⁰, לשון השכינה כביכול¹¹, אינה נתונה בידינו להוסיף או לגרוע, כל תג וכל קוץ הינם הגשמה של חכמה אלוקית נשגבה, המושפעת ליודעי ח"י¹², ונסתרת לחלוטין מאיתנו - "אנשים של מטה".

כבר העיד גאון ישראל וקדושו, הגרי"ס זצ"ל ב"אור ישראל" אגרת ח"י, שהתלמוד לגבינו הינו 'מקרא', כלומר: נתון בסיסי, אשר מיועד לעיבוד על ידינו, בסברות, בהיקשים, בחקירות ובקושיות, אך ורק על סמך הנתון הבסיסי (בחינת יצירת "יש מיש").

1. [איכה ד' א']

2. [רצ"ה שמ"ה כ"ב:]

3. [תהילים קי"ד א', "עם לועז"]

4. [שמות כ' ט"ו]

5. [סוטה מט:]

6. [ברכות י"ג]

7. [חגיגה ט"ז]

8. [תנחומא נח י"ט] [יר' מגילה א'] [נח י"א א'] שפה אחת + = לשון הקדש = 795

9. [בר"ר י"ח]

10. [זוהר שמות רס"ה]

11. [זוהר שמות קכ"ט]

12. [מנחות כט:]

מוסיף הגרי"ס זצ"ל, שהמקרא לגבינו הינו "אלף-בית", כלומר: לשון הקודש, לשון המקרא, סתומה וחתומה בפנינו, ואין אתנו יודע עד מה, מבחינתנו, הלשון הינה "כלי עבודה", הנתון לנו ללא יכולת שנוי, כעין "שפת מכונה" שעל גבה ניתן ליצור מערכת שימושית, אך היא עצמה אינה ניתנת לעיבוד, לגבינו השפה הינה כעין "חוק טבע" - מציאות שקיומה ידוע אך לא סיבתה, ניתן להשתמש בה כצורתה, כשם שאנו מנצלים את חוקי הטבע, למרות שאינם מובנים לנו, ללא כל ניסיון לשנות את עצם החוקים.

כל אות הנה אבן בנין של השפה¹³, בעלת מהות עצמאית (כמורחב בספר יצירה, וכן בברייתא "אותיות דר"ע"¹⁴), כל זוג אותיות יוצר "משפחת מילים" שבסיסה צרוף מהות שתי האותיות¹⁵, וכל שלש אותיות (ומעלה) קובעות מושג מוגדר עד תכליתו, כהרכבת מהות אותיותיו-אבניו.

מטרתנו בחיבור זה, אינה לגרום מהפך בלשון הדיבור, תוך הוצאת כל הביטויים השגויים והזרים, אלא להביא למודעות הקוראים ששפת הדיבור אינה לשון הקודש המקורית, ולכן יש לגשת לכתבי הקודש בעירנות וברגישות, תוך הכרת המילים והביטויים ששוננו או סולפו, במשמעותן המקורית והנכונה.

13. [ספר יצירה פ"ב מי"ב]

14. וכן ב[שבת ק"ד] פרק הבונה! [בן איש חי, פ' יתרו שנה א']

15. [הכוה"ק ויקרא ה' ד']

ראשי התיבות הנפוצים בקונטרס זה

ספר השרשים לרד"ק	רדק"ש
"הכתב והקבלה" רבי יעקב צבי מעקלענבורג	הכוה"ק
"העמק דבר" - פירושו של הנצי"ב מולוז'ין על התורה	העמ"ד
רבי שלמה אהרן ורטהיימר - שמות נרדפים בתנ"ך	ורטהיימר
"יריעות שלמה" רבי שלמה פפנהיים	יר"ש
מצודת דוד	מצ"ד
מצודת ציון	מצ"צ
נמוקי רבי אליהו אשכנזי (קרוי גם רבי אליהו הבחור), בעל "התשבי"	נמוקי א"א
עברית מדוברת	עב"מ
"ערוך השלם" חנוך יהודה קאהוט	ערוה"ש
ספר השרשים לרבינו יונה אבן ג'נאח	ריב"ג'
רבינו שלמה פרחון (מחברת הערוך)	רש"פ
רבי שמשון (בן רפאל) הירש (פירושו על התורה)	רשר"ה
שמואל דוד לוצטו (בית האוצר)	שד"ל

”באו פריצים וחללוה”¹⁶

”בכל הדורות, נזהרו שלומי אמוני ישראל, שלא לשנות כקוצו של יו”ד בלשון הקודש, בדיעה ברורה שבכך עלולים להחריב את העולם¹⁷, ולשם כך פיתחו שפות דיבור יום יומי, כדי ליחד את לשון הקודש, לדברים שבקדושה בלבד, עד אשר ”ובני פריצי עמך, ינשאו להעמיד חזון (ונכשלו)”¹⁸ - קמו מרשיעים, ורבו המתפרצים, וברגל גאווה רמסו את כל הקדוש והיקר לנו, שלחו יד בלשון קודשנו, הוסיפו וגרעו, חידשו וביטלו, טמאו את היכל הקודש, ופסלו במגעם את טהרת הלשון. עיין במאמרו הנוקב של האדמו”ר מסאטמר זצ”ל בספרו ”ויואל משה” - מאמר לשה”ק.

מלחמת ”הקודש” שניהלו אנשים אלו, להחדרת העברית כשפת הדבור בעם, היתה במטרה מוצהרת להשתלט על רוחו של העם היושב בציון, וכך קבע נשיא ההסתדרות הציונית, בהרצאה שמסר בווינה (אב תרע”ג):

”שלטון השפה העברית בארץ ישראל, הוא לא רק שלטון של שפה, אלא גם כח פוליטי גדול שקובע את חותמו על הארץ, ובמידה ידועה מקנה אותה אל העם המדבר בה. התרשלות והיסח הדעת במקצוע מכובד זה, הינם לא רק דלדול התרבות, אלא גם דלדול הכוחות המדיניים, ורפיון העבודה הפוליטית”.

וכך הצהיר בועידת צירי רוסיה, מיסד בית”ר: ”אין כאן רק ענין של תרבות אלא ענין מדיני, של קיום האומה כגורם מדיני, הזכויות הראשונות שיכולה אומתנו לקבל כאומה מדינית, הינה הזכות ללשון לאומית”.

”חייך כיון הטוב - דובב שפתי ישנים”¹⁹ כשם שיין נפסל לשמוש עקב מגע זר, כך השפה נטמאת, כאשר חלו בה ידי מרשיעי ברית הלשון, אשר בזדון לבם, מוסיפים פשע

16. [יתזקאל ד' כ"ב]

17. [ערוכין י"ג]

18. [דניאל י"א י"ד]

19. [שה"ש ד' י']

על פשע, לכנות את לשון העילגים שהמציאו "החייאת הלשון"! - עליהם נמליץ "ונבחר מוות מחיים"²⁰.

העברית המדוברת²¹ לא זו בלבד שאינה מסייעת לדובריה להבין אל נכון את כתבי הקודש, הרי היא מהווה מחסום להבנה זו! סילוף כוונת המילים, כה חדר להכרתינו, שאין אנו מעלים על דעתנו, שיש צורך לבדוק את נכונות כוונת המילה הקדושה, ההסבר המקובל הינו מושכל ראשון, וכאשר היסוד לקוי, הבסיס מוטעה, אין כל תקוה להבנה ישרה של דברי אלוקים חיים.

זכורני, לפני שנים אחדות, הסבו על שולחני שני בחורי ישיבה מארה"ב, דוברי אנגלית ואידיש בלבד, וכן שנים מבני הלומדים בארה"ק בישיבות הקדושות, ובחנתי את הסועדים מהו הפרוש הנכון של המילה "שוליים" (מילה תנכית, הנפוצה גם בגמרא!), שלא להפתעתי, שני בני, דוברי העב"מ, שגו בפירוש המדויק של המילה, ואילו תושבי חו"ל, אכן ביארוה נכון!

חוששני, שאם הייתי שואל מה פירוש המילה "עיקרים"²², גם כאן הייתי נוכח בפירוש השגוי של ילידי הארץ, הסוברים שיתר התורה הינה טפלה ולא "עיקרית"...

מי מבני ארצנו, אינו יודע מהו אקדח ומהי אריזה? מהו לפתן ומהי בלורית? מהו חישול ומהי חדירה? מהו מוקד ומהי מריצה? מהו פוך ומהי רעמה? מהי פעולת המרביץ, ומהי פעולת המתמודד? מי הוא עורך הדין ומי המסגר והשרברב? מי מבני ארצנו, מעלה בדעתו שאין כל קשר בין ידיעותיו ביחס למילים אלו, ובין הסברם היחידי הנכון בשפת התורה וחז"ל?

"גלות הלשון", "שפחה כי תירש גבירתה"²³ הנה חלק מ"גלות הרוח" של דורנו דור ה"חשך המכסה ארץ, וערפל לאומים", טרם "ועליך יזרח ה'"²⁴.

אודה ואבוש שגם אני "מן המשכילים יכשלו"²⁵. כיליד הארץ וכמדבר בלשון עמו קשה לי לזהות את המילים השגויות, ולעיתים הנני תמה על עצמי, כאשר מגלה הקב"ה את עיני, לראות נכוחה מילה נוספת, כיצד יתכן שעד כה לא חשתי בסילוף המשמעות? והעולה על כולנה שכאשר הנני מבאר את המשמעות הנכונה הריני חוזר ומשתמש בעברית המשובשת לצורך באור הדברים כ"טובל ושרץ בידו".... כה עמוקה היא גלות הלשון!

[ירמיה ח' ג']²⁰

[להלן עב"מ...]²¹

[י"ג העיקרים לרמב"ם]²²

[משלי ל' כ"ג]²³

[ישעיה ס' ב']²⁴

[דניאל י"א ל"ה]²⁵

קושי נוסף לאתר את המילים השגויות נובע מהשינויים הבלתי פוסקים בעב"מ. מטבעות לשון ומושגים שהיו ידועים ומקובלים בין דוברי העברית במאה הי"ט למנינם, ואפילו במחצית הראשונה של המאה העשרים למנינם, פסקו, לעיתים, להיות שימושיים בימינו, ואיש אינו יודע את כוונתם הנכונה.

מי יבין כיום בטוי כמו "חד גדיא" (כלא)? לא רבים יזהו "בית כסא" עם "שרותים", "טראסק" עם מהומה, "גרוס" עם תריסר בריבוע, "פבריקה" עם "מפעל", "עלים" עם דפים, "בית עין" עם משקף, "שררה" עם פקיד בכיר, "פדיון" עם מתת לרבי, "בר מינן" עם הנפטר, "אמה" עם סבון נוזלי, ו"אקונומיקה" עם חסכנות! אולי יש המכיר ומבין את המילה "ספיחס"?...

להלן דוגמת קטע מאחד ה"סופרים", ש"יצירותיו" נלמדות למבחני הבגרות בספרות: "לא תטחרו? - דיכי, סיפור בלא בושה לומר, גבור ממך, עמד היות - אלו נערים ישכם כמותכם, הידין בתכף לזו זו - יא! אדהכי! האידנא שבו על ידי, היכמה שניכם קוזקים נאים, גלל כן - דיכי הרי ישן היה לחדא לחדא - זו לזו זו מלאכה, באפשר לאמר! - הוציאו לי הדלי, כאשר אנוכי, פלי דבר, הרי לי שעה מוכה מעלה ומעלה, כמה בי כוחי, כמה כאשר רגז כלומר יצא בין האכרים, הכי כך הכי, אכדין משמע אין אדמה לעם, לחוד, עמד היות, לפריצים, והכי זה צד כך? ולא ידע הרי, דיכי הלכה, הרי בלי מדעו נעשה הכל, כאשר אומרים לו שם מילים שונות, מביעים, כלומר: והוא בלי ידע, מבלי יוכלה שמע, לידע כלום" - כמדומני, שקשה לבן דורנו להבין אפילו אחד המשפטים שבקטע זה, וכן את המשפט הבא "צורת הבטוי להתברכות ועקרון השוויון לצדדים בה"...

כלומר: כל הנאמר בקונטרס זה, הינו נכון לתקופתו בלבד, יתכן בהחלט שבמהלך השנים הבאות עד ביאת גואל צדק בב"א, יחולו שינויים נוספים, הן שבזושי משמעות והן תיקוני משמעות.

עלינו לדעת, שבנוסף לאמור בקונטרס זה, חלו שינויים וחידושים גם בכללי הניקוד, בהגדרות שוא נע - שוא נח, קמץ קטן וקמץ גדול, חולם ושוורוק, דגש קל אחר אהו"י, נסוג אחור, וכד' כך בכללי מלעיל - מלרע, בסיומות זכר ונקבה, יחיד רבים, החלפת בניני הפועל, ויש שבקשו לבטל לחלוטין את מילת היחס "את", הגרש הפך לסימן למבטא שונה של האות (אפוסטרופ), והגרשיים לסימון ראשי תיבות.

כל הנושאים הנ"ל, אינם נידונים בחבור זה, המיוחד כולו לבאורי מילים בלבד.

חלקי החוברת

המילים הנזכרות בחבור זה נחלקו לארבעה עשר חלקים:

א. מילים שגויות לחלוטין: מילים אלו, שמקורן בלשון המקרא או בלשון חז"ל, שונתה משמעותן לחלוטין, בד"כ ללא כל מקור תחליפי, או מתוך בורות, או מתוך מגמתיות מרושעת שלא להשתעבד להבנת חז"ל, אלא לטול מילה "פנויה", שאינה שמושית בעב"מ, להצמיד לה משמעות חדשה, מנותקת לחלוטין מהמשמעות המקורית, ולטעון בעזות מצח, שבכך מחדשים את השפה העברית!

לעיתים, נלקחו מילים שמשמעותן המדויקת לא ברורה, והצמידו להן משמעות מוכרת בימינו, כגון "תותח" שהינו מין ממיני הנשק²⁶, או מין תחמושת (רדק"ש (תתח) כרמל (תותח)), אך אין סיבה מחייבת לזהות אותו עם הכלי הקרוי "תותח" בשפתינו.

מילים מסוג זה, מצויות לרוב בשמות צמחים, בעלי חיים, חפצים ומקומות, ולא נכללו בחבור זה. לעיתים נלקחה מילה עברית, בעלת צליל דומה למילה לועזית, ושוב "הולבשה" על מילה זו משמעות מלאכותית ללא קשר לתוכנה המקורי, כגון: בירה (שכר שעורים), מפה [גאוגרפית], וכד'.

הסבר מילים מסוימות, נלקח ממילוננו של שטיינברג שלדידהו לא הוי מום, ולדידן הווי מום, כיון שהסבריו אינם מוסמכים, לעיתים נלקחים ממקורות זרים, ולעיתים הינם השערות בעלמא.

בחלק ממילים אלו, ניסיתי לחפש במילונים של ראשוני יוצרי העב"מ, לגלות מהו מקור ההסבר המשובש, אך מעולם לא מצאתי מקור מוסמך, המקובל על נאמני התורה, שיצדיק את ההסבר השגוי.

ב. מילים שגויות חלקית - מילים שמשמעותן הורחבה בעב"מ, מעבר להסברן הנכון בלשון הקודש, ואזי אותו החלק הנוסף, הינו שגוי לחלוטין, אך הינן כוללות גם את המשמעות האמיתית, ולכן אין להכלילן בקבוצה הראשונה.

ג. מילים שהוגבלה משמעותן - לעיתים, מיחסים בעב"מ משמעות מצומצמת

26. [רש"י, אב"ע איוב מ"א כ"א]

למילה, שבלשה"ק כוללת מובנים נוספים. לא כללנו בסעיף זה משמעויות נוספות שונות לחלוטין מהמשמעות בעב"מ, שהרי בלשה"ק מצויים למאות, שרשים בעלי משמעויות רבות, השונות לחלוטין זו מזו, אלא כוונתנו לצמצום באותה המשמעות בלשה"ק, שגם נהוגה בעב"מ, אך במובן חלקי בלבד.

ד. משמעות קרובה או מעורבת - לעיתים, פרוש המילים בלשה"ק, קרוב מאד לפרושה בעב"מ, אך קיים בינהן הבדל דק, שאמנם אינו מצדיק לכלול מילים אלו בקבוצה א', שהינה קבוצת המילים השגויות, אך בכל זאת, ראוי לציין את אי הדיוק במובן בעב"מ. כן נכללו בקבוצה זו, מילים שבהקשר מסוים משמעותם צומצמה, ובהקשר אחר הורחבה, או גם שונתה, כך שלא ניתן לכלול אותם בקבוצות א' ב' ג'. כמו כן כללתי בקבוצה זו אי דיוקים בלשון המדוברת, גם אם אי דיוקים אלו מצויים כבר במקורותנו המאוחרים, ואינם משבושי העב"מ.

ה. מילים כלליות שחודשו בעברית המדוברת - בקבוצה זו נכללו מילים שהומצאו ע"י מחדשי העב"מ, או תלמידיהם, מילים אלו אינן מופיעות בלשה"ק, לעיתים הינן מבוססות על מילים בלשה"ק, אך אינן חלק ממנה בצורתן הנוכחית, ולעיתים מקורן בשפות זרות.

ו. מילים שמקורן בשפות זרות - בקבוצה זו הובאו מילים שמקורן בשפות זרות, אך צלילן העברי מטעה לחשוב שהינן חלק מלשון הקודש. לא כללתי בקבוצה זו מילים שמושיות מאד, אך צלילן הזר אינו מותיר ספק, שמקורן לועזי, כגון: פאזל, טלפון, אמבולנס, דמוקרטיה, אקדמיה, וכד'.

ז. הקשר משונה: במילים מסוימות, לא שונתה הבנת המילה כשלעצמה, אלא ניתן לה בעב"מ, הקשר מוזר ולעיתים משעשע, כגון: "טיפת חלב" (תחנה לבריאות המשפחה), שם הנשמע "פורימי"...

ח. מילים מחודשות ע"י קדמוננו - מילים רבות, אינן מקוריות בלשה"ק, אלא נוספו ע"י גדולי הדורות המוסמכים עלינו, שהרחיבו משמעויות קיימות, הוסיפו מילים משפות זרות (בעיקר - ערבית), ואף חדשו מילים, בכח החידוש שניתן להם, ובידיעה שעליהם לשמור על עדינותה של לשה"ק, ולא לפגוע במרקם הרגיש של השפה. אפילו מילה כה "טבעית" - "טבע", לא מופיעה במקורות כשם למערכת חוקי הבריאה, אלא חודשה ע"י הראשונים כמלאכים²⁷.

27. [עיין ערוך "טיב", "טבע" - ג'] וכן ערוה"ש (טבע - ב'), ביחס ל[נדה כ'], וכן הגהות היעב"ץ [שם]

אין מניעה עקרונית לחדש משמעויות בלשה"ק, גם חז"ל הרבו ליחס למילים תנכיות משמעות חדשה, כגון: "חלל" מבטוי ל"הרוג", הפך בין השאר, לבטוי המציין נביבות, ריקנות²⁸, וכך "חול" הפך מחומר גשמי, להיפוך הקדושה, "טוען" הפך ממעמיס מטען, למביע עמדה מנומקת בבית הדין, "פרשה" הפכה מ"הסבר ובאור", לקטע, או אוסף קטעים, ו"כובע" הפך מקסדה ל"מגבעת". כך שונו גם המילים: חשש, לחי, מקצוע, קדיחה, קרן, מחילה, פרק, כרפס וכד', העוול של מחדשי העב"מ, אינו בעצם חידושי השימוש והמשמעות, אלא בגסות פעולתם, ובמגמתיות פעולתם, כמבואר במאמר "קנאת ביתך" המצורף לחוברת זו.

משל לדבר נלמד מיכולתם של חז"ל להוסיף מצוות דרבנן, שגם עליהם אנו מברכים "אשר קדשנו במצוותיו וצווננו!" בנוסף לגזרות לתקנות ולסייגים, כיון שתוספות אלו "צמחו" מתוך התורה ולאורה, בנגוד לחגים וזמנים שניסו המחדשים בדורנו להעמיד חזון ונכשלו.

ט. מילים תנכיות בעלות צליל זר - בקבוצה קטנה זו, נכללו מילים תנכיות בעלות צליל לועזי.

י. מילים שמקורן בארמית - מילים ארמיות רבות שולבו בשפת הדיבור שלנו (לעיתים בהוראה שגויה, כמובא בקבוצות א'-ד'), ויתכן שעלינו להכירן, ע"פ פסק המ"ב²⁹, שאין להתפלל ולבקש שלא בצבור, בלשון ארמית, דבר הנפוץ בתפילות בכותל ובקברי צדיקים, לנשים בביתן, בתפילות בעת צרה ר"ל, ולמתפללים תפילת שחרית כותיקין ללא מנין, וכל אחד ינהג כהכרעת רבותיו. אפילו מילים, המוכרות גם בשפות אחרות, ומיוחסות להן, יתכן שמקורן בארמית שבה דיבר האדם הראשון³⁰, וכלולות באיסור הנ"ל (במיוחד שיש מחלוקות רבות בין המדקדקים, מהו מקור מילים רבות מאד, האם משפה שמית או משפה ארופאית), וכן מילים ששרשן בלשה"ק, ומשמעותן שונה בארמית, יתכן שכלולות באיסור זה.

יא. לשה"ק השימושית בעיקר בחז"ל ובשפת הדיבור - בקבוצה זו נכללו מילים וצרופי לשון בלשה"ק התנכית, שעקב מיעוט הופעתן בתנ"ך מחד, ומאידך עקב שימושן המרובה בדברי חז"ל או בשפת הדיבור עלולים אנו לטעות וליחס אותן ללשון הארמית או לעברית מודרנית, למרות שהינן מלשון הקודש לחלוטין.

28. [ערן, חל - י"ב]

29. [שו"ע או"ח ס' ק"א ס"ק ט"ו]

30. [סנהדרין ל"ח:]

יב. מאמרים המיוחסים בטעות לפסוקים או למאמרי חז"ל - בקבוצה זו נכללו מאמרים שימושיים, המיוחסים בטעות לפסוקי התנ"ך, או למאמרי חז"ל, מאמרים אלו חולקו לשתי קבוצות:

קבוצה א' - מאמרים שביסודם הינם אכן מאמרי חז"ל, אך לשונם שונתה ולעיתים שונה מעט גם התוכן.

קבוצה ב' - מאמרים חסרי כל שייכות לפסוקים או למאמרי חז"ל, מקורם בגדולי הדורות, או במקורות חיצוניים (בקבוצה זו כללתי גם מאמרים המופיעים במדרש הגדול התימני, בילקוט ראובני, בן סירא, וכד').

כמובן, שאין בדברינו ביקורת על תוכן המאמרים, אלא רק על יחסם למקורות. **יג. מטבעות לשון** - בקבוצה זו נכללו מטבעות לשון, שהומצאו וחודשו ע"י העב"מ, שאין בפשט התיבות גילוי מספיק לתוכן מטבע הלשון; כמו כן הוצגו שמות אנשים מהתנ"ך שהפכו בעב"מ למושג.

יד. דימויים מעולים החי - דימויים מעולם החי, שהנהיגו בעברית המדוברת. **טו. מטבעות לשון במשמעות שאינה מקורית** - בקבוצה זו נכללו מטבעות לשון, שפרושם בשפה המדוברת שונה מפרושם המקורי, והפכו לעיתים למליצה גם בקדמונו, אך בשפה המדוברת, שאימצה מטבעות לשון אלו, לעיתים נשכח לחלוטין ההסבר המקורי הנכון.

בקבוצה זו לא הבדלנו בין הסבר שאמנם איננו תואם למקור, אך הינו אפשרי לפי חוקי הלשון, ובין הסבר שאינו אפשרי אך בכ"ז הפך לביטוי מליצי גם בקדמונים, שהכשירוהו לשימוש בשפת הדיבור.

טז. שיבושי לשון מצויים - בקבוצה זו נכללים שיבושים נפוצים בשפה המדוברת, שאינם שיבושי משמעות, ולא בהכרח תוצאת השפה המחודשת, אלא נובעים בד"כ מחוסר תשומת לב וחוסר ידיעת הלשון. [חלק מקבוצה זו לקוח מ"יד הלשון" ליצחק אבינרי]

הערות כלליות:

א'- מטעמי צניעות לא הוזכרו מילים מסוימות הן שגויות והן מחודשות. **ב'-** קביעת מקורה של מילה בקבוצה י', נקבע בד"כ על פי מוסף הערוך, "המעריך", והערוך השלם³¹.

31. [קוהוט]

ג'- כל היכן שצוין הערוך, הציון כולל גם ערוך השלם³² (כמובן, היכן שצוין "ערוך השלם", אות הוא שהערוך ונושאי כליו, השמיטו מילה זו, או קיצרו בביאורה), וגם את מוסף הערוך.

ד'- אנו סומכים על מקורותיו המקובלים עלינו של "הערוך השלם", אך לא על הכרעותיו, ולא על דעות עמיתיו לאסכולה.

ה'- כל היכן שצוין במקורות פסוק מהתנ"ך, או דף מהש"ס, הכוונה לכוון לדעת המפרשים הרגילים שסביב המקור, הן ב"מקראות גדולות"³³, והן ב"ש"ס וילנא".

ו'- מילה המסומנת בסימן זה @ (שטרודל) הינה מילה שפרושה אכן נכון בלועזית המדוברת (ומשם הושאלה לעב"מ), אך במקורותינו פירושה שונה.

32. [קוהוט]

33. [כולל מלבי"ם]

מאמר "קנאת ביתך"

סדרת "בנין שלם" נועדה להציג בפני הלומד את הבית היהודי המקורי, את יסודותיו ההשקפתיים, ואת ההנהגה המעשית המתבקשת מכך. בנין נבנה מאבנים. אמנם אין התכלית בעצם היות הבנין, אלא הבנין הינו כלי לתוכנו, אך בעולמנו, ללא כלי מתאים, יאבד גם התוכן היקר, וברכתו תהיה לבטלה. אבני הבנין הרוחני הינן המילים. כל מילה הנה כפרודת חומר (מולקולה בלע"ז), שיסודותיה הינם האותיות המרכיבות מילה זו, כאשר כל אות נושאת משמעות עצמית כמורחב בחז"ל בספר היצירה³⁴, והינה אבן יסוד למילה כולה, המביעה את צרוף משמעות אבניה - בוניה - אותיותיה.

"אבני השפה" של לשה"ק, יסודתם בהררי קודש, אבנים טהורות, אבנים שלמות, אשר רק באמצעותם נבנה "בנין שלם" - עם ישראל לדורותיו.

"טהרא דטיפסא - גליפא בשפוטא"³⁵. כלומר: טהרת הרצון³⁶ - חקוקה וניכרת בשפתיים, בדיבור.

מטבעות הלשון של האדם, הינן הגילוי החיצוני של אישיותו הפנימית, שגרת לשונו נובעת מעולמו הפנימי ומעידה עליו, שפת דבורו של האדם, הנה כמו שפת הים והנהר - קו המעבר בין מהות אחת לזולתה, ואכן חלק הגוף הקרוי "שפתים", הינו היחיד המגלה כלפי חוץ את רקמת הבשר הפנימית.

כאשר נשלחים המרגלים לתור את הארץ, הינם מתבקשים "וישיבו אותנו דבר"³⁷ מפרשי - "באיזה לשון הם מדברים". לכאורה דרישה זו תמוהה, שהרי תושבי הארץ מיועדים לברך מפני בני, או לקיים בהם "לא תחיה כל נשמה"³⁸ (וגם המעטים שיהפכו חוטבי עצים ושואבי מים, מסתבר שיאלצו לדבר בשפתינו), א"כ לשם מה עלינו להכיר את שפתם?

34. [בכרייתא אותיות דר"ע, ובפרק הבונה] [שבת קיד.]

35. [זוהר ג' רצה:].

36. [ערוך, טפס-ב']

37. [דברים א' כ"ב]

38. [דברים כ' ט"ז]

מכאן, שדרישה זו, לגלות מהי לשון עמי כנען, לא נועדה להעשיר את ידע השפות של עמ"י, אלא להכיר ע"י כך את מהותם של תושבי הארץ. מתוך ניתוח שפתם, נלמד על עולמם הפנימי, וכך נדע היטב, כיצד להתכונן למלחמה נגדם. "רוח השפה" של כל עם, הינה העדות הברורה על אופיו האמיתי של העם, לטוב ולמוטב. עיין בספר "להעיר להורות ולהשכיל"³⁹ של הרה"ג רבי יונתן שרגא דומב שליט"א, במאמר "כבוד".

בשפה הרוסית אין מילה מיוחדת ל"פשרה", בשפה הערבית יש למעלה מאלף מילים המתארות חרב, קרוב לששת אלפים מילים נרדפות לגמל, ולמעלה משלושים מילים המתארות כבוד! בגרמנית, אותה מילה המתארת "תם", מתארת אדם רע! (שלכט), אנו מכירים סיומת לטינית נפוצה המתארת "הוויה" והיא "איסט" (קומוניסט, אידאליסט, פציפיסט, סוציאליסט, וכד'), והנה בגרמנית "איסט" פרושו "אכילה", הווה אומר שהאכילה הינה מהותינו... (דוגמאות אלו, ודוגמאות נוספות מובאות בפרושו של הגר"ש הירש עה"ת⁴⁰).

בלטינית סתם אדם קרוי ע"ש כח הלחימה שלו, אין לו ערך אישי מעבר להיותו כלי לחימה למלכו, ואילו באנגלית כל ביטוי אישי מתחיל באות גדולה - "מי כמוני"... לעומת זאת, בלשה"ק אין מילה המתארת את אמונתנו! כל שם מביע מיוחדות נפרדת. אין שם נפרד לכל תרנגול בלול ולכל כבש בעדר, אך לעיתים יש שמות לפרות ולטוסים, כיון שכל פרט הינו מהות חשובה כשלעצמה, וכך בכיתת למוד אין שם נפרד לכל כסא וכסא, אך יש שם נפרד לכסא יחודי כגון "כסא אליהו" או כסא הרב.

כל האמונות קרויות "דת" - מערכת חוקים, מנהגים וכללים⁴¹. ועיין "ערוך השלם"⁴² שההקשר האמונתי למילה דת, הינו אך ורק בשפה הארמית, כמובא בדניאל⁴³, כיון שזוהי קבוצת פקודות הנפרדת מהאדם וממהותו, ומוכתבת לו מגבוה, ולכן מוצדק לכנותה בשם נפרד, אך אמונתנו הינה עצם עצמותנו, ולכן כשם שאינני מכנה בשם נפרד אותי, ובשם נפרד את מהותי, כך למכלול היהדות אין שם נפרד - היא היא עצם היותי - "כי הם חיינו", וכך אין שם כולל בלשה"ק למידות טובות, אין האדם "חמור נושא מידות טובות", אלא המידות הנכונות הן הן מהותו העצמית של הראוי לתואר "אדם"⁴⁴.

39. [ח"ב]

40. [בראשית י"א ז']

41. [כרמל דת], יר"ש ח"א ג' א', ורטהימר [דת]

42. [דת-ב']

43. [ר' ז']

44. [הגר"ש הירש, בראשית י"א ז']

אין בלשוננו מילה המקבילה להיסטוריה ופאניקה ("איבוד עשתונות"? - טעות! עיין בגוף החוברת), כיון שיהודי לעולם לא נתקף בתופעות אלו, ולכן גם אין ביטוי עברי ל"עצבנות" - "נרוויס" בלע"ז! וכן המילה "צער" אינה מלשון התנ"ך, שמבטו "גם זו לטובה".

אין מילה המתאימה לפועל האנגלי "וויזיט" (הקרוי בטעות "אירוח" או "ביקור"), כיון שיהודי לעולם לא ישב ישיבת בטלה סביב אכילה קלה ושתייה, לשוחח על דא ועל הא, תוך ביטול זמנו ותכלית חייו!⁴⁵

אפילו מילה כמו "ספק" (מצב בלתי מוכרע), אינה מילה מקורית, שהרי במבט יהודי מלא, דרכנו ברורה ללא ספק, "ראיה" מבטלת ספיקות, דוקא תרבות "חשך יון" יוצרת ספקות ובלבול, כהסברו הידוע של בעל "מסילת ישרים" בפ"ג (עמלק = ספק = 240; באגרתו של המן ניתן למנות עשר פעמים את הביטוי "אינני יודע"), וכן המילים 'טבע' ו'מציאות' אינן מילים מקוריות, שהרי עולמנו מתהווה בכל רגע מחדש, כקרן אור המאירה כעת בכח נוכחי ולא כהמשך האור הקודם, כל רגע מחדש נוצר האור, וממילא אין לעולם "מציאות" וקיום עצמי, ולא "טבע" מוטבע וקבוע - "אתה מחיה את כולם" - "אלוקים חיים!", חיים בהווה רק מכח החיים בעבר, הינם "פרכוס זנב לטאה", ולא חיים של ממש!⁴⁶

לאור דברינו, נדון מהי הרוח הפנימית של אותה שפת שעטנו אשדודית⁴⁷ הקרויה "עברית מדוברת"⁴⁸.

שפת העב"מ משופעת בצרופים של "לי" [הפך "לך"], ככלב הצועק "הב הב"ב"⁴⁹: ביס-לי, דוג-לי, יוג-לי, קרמ-לי, ובשמות בנות: אור-לי, שיר-לי, שלי, לי-אור[ה], לי-את, לי-בת, לי-גת, לי-טל, לי-לי, לי-מור, לי-נוי, לי-רון, לי-רז, ומסתבר שבעתיד הרשימה תתארך, שהרי השפה משקפה את הקו החינוכי "אני - ואפסי", השפה הינה פועל יוצא של פילוסופית החיים הרואה במילוי התאווה האישית את חזות הכל.

מטבעות הלשון מעידות על השקפת העולם של העם: רבוי "טבעי" - הפך "השגחי", "חלק לו כבוד אחרון" (השתתף בהלוויתו), הפך⁵⁰ "מכבדו בחייו, מכבדו במותו" (הכוונה

45. [אך עיין "יריעות שלמה" חוברת ב' יריעה ג', וצ"ע]

46. [עיין הגהות מהריעב"צ נידה כ']

47. [ר"מ תפילה פ"א ה"ד]

48. [בקצור - עב"מ]

49. [משלי ל' ט"ו]

50. [קדושין לא:]

גם אחרי מותו, כמובן למעיין שם), כפועל יוצא של כפירתם בהשארות הנפש, "מלחמת הקיום" כתלמידי דרווין והיטלר ימ"ש, "לפרוץ" (בבכי, בצחוק), שהרי להביע רגשות ברבים, אינו מכובד למשכיל המודרני והמעונב והמעומלן - זוהי פריצה ופירצה... אפילו מילה חדשה - "עצמאות", נוצרה לצורך תאור חוסר העצמאות המוחלט בו נמצאת מדינת ישראל מאז הקמתה... "דל גאה!" וכך הומצא המושג "גוף ראשון" להתיחסות האדם אל עצמו, בבחינת "אני ראשון, ואני הוא" (במקורותינו - מכנים זאת "מדבר בעדו").

הדברים להלן נכתבים ביום הזכרון לרעי הבלתי נשכח אהרן בן שאול הי"ד, שנפל שדוד בידי בני עוולה, ביום המר הנמהר, בו חשך העולם - יום י"א תמוז תשס"א. מעבר לכאב הכללי על מציאות הרצח בעולם, מעבר לכאב הלאומי על נפילתו של יהודי, מעבר לכאב המשפחתי של בן לאמו, בעל לאשתו ואב לילדיו שיחיו, ואף מעבר לכאב האישי של אבדן חבר קרוב דמות אצילה וטובת לב, אהובה למעלה ונחמדת למטה, כפי שתארתי בהרחבה, וכן תארו אחרים, בספר הזכרון "לב אהרן" שיצא לזכרו, מעבר לכך יש במותו של אהרן הי"ד אבדן מהותי שיובהר ויבואר במאמר זה. מקובל לפרש את ראשי התיבות ט.ל.ח. - "טעות לעולם חוזרת", הסבר זה לחלוטין אינו נכון!, עלינו לגלות מהו הפרוש הנכון לראשי תיבות אלו, מה בינו להסבר השגוי, ומהו מקור טעות זו.

נקדים ונזכיר מן המפורסמות, שיש בלשה"ק תופעה מיוחדת ומסקרנת, של רבוי עצום של שרשים ללא שימוש, ומאידך לשרשים רבים יש משמעויות רבות, ולעיתים הופכיות זו לזו!

בלשה"ק, רוב השרשים הינם בני ג' אותיות, ובכל אות שרש ניתן לשבץ אחת מכ"ב אותיות, הוי אומר שסך כל השרשים האפשריים (כולל אותיות חוזרות):

$$22 * 22 * 22 = 10,648 \text{ אפשרויות}$$

בפועל מנוצלים כאלפיים שרשים בלבד - כחמישית ממספרם! בעוד ארבע חמישיות נותרו ללא שימוש! ומאידך, גיליתי לפחות חמש מאות שרשים, בעלי יותר ממשמעות אחת, ולעיתים יש לשרש אחד, אחד עשר משמעויות שונות זו מזו!⁵¹. (כללנו גם משמעויות נוספות בארמית, ולא רק בלשה"ק המקורית).

תופעה זו, מכוונת אותנו להעמיק ולהבין שהקב"ה מצפה מאתנו שנגלה את הזהות הפנימית, שבין כל ההסברים הנראים כה שונים זה מזה, נחכים מכך, ונתעלה מגלויים אלו.

51. [עיין "חשבי" שרש ערב]

נתבונן בדוגמא אחת הקרובה לתופעה זו.

לפנינו אוסף מילים:

גגון	ילדון	סרטון
גגון	מטבחון	פצעון
גשרון	מערכון	אישון
דגלון	מקלחון	שבתון
חדרון	סוסון	
חמורון	ספרון	
דוגמית	מחסנית	צננית
טבלית	מפוחית	קשית
ידית	מפית	שקית
כדורית	משורית	תוית
כוסית	נורית	גבשושית
כפית	ספוגית	קרונית
כרית	פחית	צינורית

המשותף לאוספים אלו שסיומת "ית" או "ון" משמשות להקטנת שמות עצם: גגון - גג

קטן, כפית - כף קטנה, וכד'.

לאור מסקנה זו, נתקשה להבין את רשימת המילים הבאה:

אבדון	זכרון	עוורון
אחרון	חביון	עזבון
בטחון	חלמון	עירון (עירוני)
בינון (בינוני)	חסכון	עלבון
בריון	חסרון	פעמון
גאון	כשלון	פרעון
גרעון	כשרון	פתחון
דאבון	מסדרון	פתיון
המון	סרחון	צווארון
זכיון	עגלון	צמאון

קדמון	שאון	שרטון
ראשון	שכרון	תאבון
ריבון	שלטון	
רקבון	שלמון	

וכן בסיומת נקבה

אחרית	כרמלית	קרקעית
בורית	מענית	ראשית
גפרית	מראית	שאריית
זהורית	מרבית	שחרית
זוכית	משכית	שלולית
חזית	עמית	תבנית
חרסית	ערבית	תחתית
טלית	צלוחית	תמצית
כוננית	קטנית	תענית

ברשימה זו, ברור שאין כוונת התוספת 'ון' וכן 'ית' להקטנה, "כשלוך" אינו כשל קטן, וכך "שחרית" אינה שחר קטן, "צלוחית" אינה צלחת קטנה! (מבואר בגוף החוברת).
מהי, אם כן, משמעות תוספת זו לשרש המקורי? מה בין "צמא" לצמאון, מה בין "ראש" לראשון, בין "רקב" לרקבון, וכדו'?

· למעמיקים בלבד: ·

כדי להבין את התפקיד של תוספת זו, נעזר בשני מושגים מלשה"ק:
הראשון הינו "הקדושה" שפרושה (כרמל, קדש) "הזמנה, הפרשה והתיחדות".
כלומר: דבר "קדוש" אינו התכלית, אלא הינו מכוון, מיוחד ומיועד לתכלית חיצונית (הן נעלה, והן ירודה ר"ל), כגון: כסף המוקדש לקניית ביגוד, זמן המוקדש למנוחה, וכד'.
השני הינו "טף" שפרושו⁵² הטפלים לעם, כלומר: הן התינוקות והן הזקנים, שאינם עצמאיים אלא נטפלים לעיקר העם.
ואזי, הסיומת 'ית', שקולה מספרית ל"קדוש", ית = 410 = קדוש, ובהתאמה, הסיומת 'ון' הנה התיבה "טפ" בהפוך אותיות בשיטת א"ת ב"ש.

52. [העמק דבר, בראשית מ"ז י"ב]

נתבונן ונגלה שהסיומות 'ית' וכן 'ון' מיצגות טפלות לעיקר, השתייכות אל-, תחליף למילה "של" כלומר: צווארון = של צוואר, ערבית = של ערב, ידית = של יד, וכד'. בהתאם להבנה דלעיל, לאחר שגילינו שהסיומות "ית", "ון" מיצגות הן "הקטנה" והן "שייכות", עלינו להעמיק ולמצא את המשותף לשני תפקידים אלו.

"ויעש ה' את שני המאורות הגדולים", נאמר ביום הרביעי לבריאה, ובנשימה אחת מוסיף הפסוק "את המאור הגדול לממשלת היום, ואת המאור הקטן לממשלת הלילה, וכו"⁵³ חז"ל עמדו על הניגוד המובע בפסוק, וקבעו שאכן מדובר בשני שלבים: הראשון - בו הירח היה גדול כשמש, והשני - בו הוקטן הירח.

קשה מאד להניח, שבשלב הראשון, היו שתי שמשות בעולם, אחת ליום ואחת ללילה. "כולם בחכמה עשית"⁵⁴ הקב"ה ברא בריאה "חכמה", ללא כל כפילות וללא כל יתור (אם כי, לא תמיד ידועה לנו, תכלית כל פרט ופרט), לכן מסתבר שגם בשלב ראשון היה הבדל מהותי בין השמש לירח - השמש היתה מקור האור, והירח היה מקבל האור, בתמסורת מלאה ללא פחת ועמעום⁵⁵.

לאור זאת נבין מדוע מוצדק לכנות את הירח מאור קטן כבר בשלב זה כפשט הפסוק, שהרי כלל נקוט בידנו "גדול וסמוך על שלחן אביו נחשב כקטן"⁵⁶, כלומר: גדלות אינה תלויה דוקא במספר השנים, או בגודל הפיזי, אלא גדול הינו עצמאי, וקטן הינו "סמוך על שלחן אחרים" - טפל, תלותי, "מיועד, מזומן ומוכן ל-" (כהגדרת קדושה וטפלות דלעיל).

לאור זאת ברור לנו מדוע הסיומות 'ית'- 'ון' משמשות הן לציון קטנות והן לציון תלות ושייכות. אכן, שייכות ותלות מוגדרות מהותית כ"קטנות" ללא קשר למדדים נוספים.

מבחינה הלכתית, יש לקטן מעמד נפרד⁵⁷, אמנם המזיק לקטן חייב, אך קטן שהזיק פטור. הסיבה הברורה לפטור קטן מתשלום נזקיו, הנה שהקטן אינו אחראי למעשיו, הקטן אינו יכול לצפות מה תהיינה תוצאות פעולתו, ולכן אינו נמנע מלפעול לאור שיקולי העתיד.

"אחריות" הינה משא כבד על כתפי האדם, ולכן מחפשת האנושות כל דרך שהיא להשתחרר ממטען מגביל זה.

53. [בראשית א' ט"ז]

54. [תהילים ק"ד כ"ד]

55. [אדרת אליהו בראשית א' י"ד] [דעת חידושי מהרי"ח ר"ה פ"ב מ"ו, שלירח כן היה אור עצמי לפני מיעוטו, וצ"ע].

56. [ב"מ י"ב]

57. [ב"ק פ"ח מ"ד]

הזכרנו בקונטרס "בנין שלם" - "הדרכה לחיי הנישואין" בפרק על כוחות היצר, את כח המשיכה המיוחד של בית מלון והבראה, והבהרנו, שסוד הקסם של בית המלון אינו בקורת הגג שהוא מספק, ולא במזון המשובח הניתן בו, לא בנוף הנשקף מחדריו, ואף לא בשירות הניתן לנופשים בו, שהרי לרוב הנופשים יש בתים מפוארים ומזון יום יומי ברמה הנדרשת - גם בביתם. את הנוף היפה רואים גם בעלי דירות המגורים שבסביבתו הקרובה של בית המלון, ובכ"ז אין הדבר תורם בהכרח להרגשתם הטובה, וגם לו יצויר שאדם מעסיק משרת ביתי קבוע, המונע ממנו כל טורח שהוא בכל ימות השנה, לא יחוש בביתו טעם זהה לטעמה של השהות במלון. גם החלפת המקום אינה הסבר מספק, שהרי יש אנשים שבאים לאותו בית מלון שנים ארוכות ולשבועות מספר, ובכ"ז נהנים מאד מהחווייה המרגיעה. במקביל, מקובל בחברתנו להחליף דירות, או לשכור דירות בתקופת הקיץ, למרות שגם בדירה הזמנית, יש צורך לטרוח בנקיון בישול וכביסה, ברמה שאינה פחותה בהרבה, מהנדרש בבית המקורי!

סודו האמיתי של בית המלון הינו בתחושת "ההרפיה" (רילקס).

בבית המלון, אדם משוחרר מאחריות, אין לו מסגרת מחייבת, איש לא דורש ממנו מאומה, וגם הוא לא דורש מעצמו כל דבר שהוא. הניתוק מטרדות היום יום, מעול האחריות, הוא כח המשיכה של כל חופשה. לא העול הפיזי מקשה על חיי האדם ומפר את שלוותו, אלא טרדת הנפש המתלווה לחיים, טורדת את מנוחתו.

הרצון לפרוק עול האחריות, הינו הגורם האמיתי ל"אהבתנו" לספרי קריאה, להצגות ולטלילים, המתארים לפנינו עולם שלם רב צדדים, מרגש מסקרן, מעציב או משמח, מענין ומושך, אך מאפשר לנו להשאיר תמיד כצופים מהצד במהלך ההתרחשות, ללא דרישה לנטילת אחריות, בעקבות הספור שנפרש לפנינו, והמראות שראו עינינו.

ה"תרבות" הינה מעין "סמים" ומעין "שכרות", המשחררים את האדם מכבלי המציאות על כל דרישותיה, ומאפשרים לו להפליג על כנפי דמיונו, למציאות קסומה חסרת קשיים בה לא נדרש ממנו כל מאמץ שהוא.

זכורני, לפני שנים רבות, הכרתי חנות למשחקי ילדים, אשר בחלון הראווה הגדול של חנות זו, היתה עיר שלמה מגבס, בגודל ממוזער, ובה מכל אשר תאווה הנפש הילדותית: רכבות חשמליות, מעליות חשמליות, רמזורים ומחסומים, שלל צבעים ושלל סוגי פעילויות אוטומטיות לחלוטין.

מדהים להווכח, שרוב העומדים מרותקים שעות ארוכות לתצוגה זו, היו "ילדים" בני ארבעים - חמישים ומעלה! כפי שניתן לראות הורים וילדים במתקני "לונה פארק",

כאשר האושר השפוך על פני ההורים המשתעשעים, עולה לאין ערוך על זה הניכר על פני ילדיהם...

גם כאן, הסיבה האמיתית להנאה מרתקת זו הנה הבריחה מאחריות. באותה עיר גבס, כאשר תארע תקלה, ואחת הרכבות תרד מהפסים ותתהפך, איש לא יפרסם זאת בעתון... יקראו לבעל החנות שיחזירנה לפסים, כדי שתמשיך לדהור ולהסעיר את דמיונם של הצופים.

כשם שקטן פטור מאחריות, ולכן כה מרתק "עולם קטן" גשמי או דמיוני, כך בע"ח פטורים מאחריות, כל היכן שאין חיוב על בעליהם לשמרם.

זו הסיבה העמוקה ל"דבקות" של עולם הכפירה בתורת ההתפתחות (אבולוציה). גם לשיטתם שמוצא האדם מן הקוף (עפ"ל), אין בכך הסבר מהיכן נוצר הקוף (או החוליה הראשונה בשרשרת החיים בעולם), אך אם אכן האדם הינו בע"ח "מפותח", הריהו חפשי מאחריות כמו כל בע"ח. רק אם האדם הינו מהות נפרדת, ובעל בחירה חפשית, ניתן להטיל עליו אחריות למעשיו.

כדי להחדיר את ההשוואה הזהותית בין האדם לבע"ח, ולשחררו עי"כ מאחריות למעשיו, פתחו ספרות ילדים ענפה, סביב בעלי חיים הנוהגים כבני אדם, שירים על פרפר נחמד, על הכלבה לסי, על פו הדוב, על כפה אדומה והזאב, על קופיקו וצ'פופו, מרוממים את בעלי החיים למדרגת "אדם", אך עי"כ משפילים את האדם, "ותעשה אדם כדגי הים"⁵⁸.

נתבונן ברשימת המילים הבאה:

אבנית	חשבונית	כספית (Hg)
איתורית	טיולית	מונית
דבורית	יחסית	מכונית
זימונית	כוכבית	
חללית	כלנית	
חצאית	כנרית	

58. [חבוקק א' י"ד]

מכלית	ספרית	שעונית
מלית	פומית	תאית (צלולזה)
מעלית	צידנית	תדמית
מפרשית	ציפית	תסכית
משאית	רשתית	תפנית
סולמית	שיקופית	תצפית
סופית	שמרית	תקרית
אוריון	מחירון	קופון (שובר הנחה)
אלפון	מילון	קפצון (שפת ילדים)
אצבעון	מערבון	קרחון
בטאון	מתכון	שאלון
גרביון	נופשון	שבועון
דלתון	סביבון	שירון
דרכון	עלון	שלגון
הליכון	עפיפון	שנתון
חידון	עפרון	שעון
חניון	עקרון	שפתון
ידיעון	עתון	תאריכון
יומון	פחון	תיון
ירחון	פעוטון	תכנון
מועדון	פריון	תקנון

לכאורה- רשימת מילים זו זהה באופיה לחלוטין, לרשימת המילים הקודמת, לפנינו שוב שמות עצם (מוחשיים או מופשטים) בסיומת 'ון' או 'ית', כאשר כבר ידוע לנו שסיומות אלו מיצגות תלות, שייכות וקטנות.

מתבונן חד עין, שלשון הקודש קרובה ללבו, יגלה את המיוחד ברשימת מילים חדשה זו: כל המילים ברשימה זו, הינן מחדושי העב"מ! - אין ברשימה זו אף לא מילה מקורית אחת! - הלא דבר הוא!

שפע אדיר של מילים חדשות בסיומות המביעות תלות, שייכות, קטנות - שכוונתם "חוסר אחריות!"

העב"מ, שנוצרה על בסיס כפרני, מולידה טבעית מילים המיצגות את הלך הנפש של חניכי תורת האבולוציה, 'תולדותיהם' - כיוצא בהם⁵⁹, ומילים אלו חוזרות ומשפיעות עלינו בהיזון חוזר, להשאיר באוירה של 'ית' - 'ון', העולם קטן, חמוד, לא קריטי, "קח את החיים בקלות", לא כל כך משנה מה הינך עושה או מדבר, אנו בסה"כ "קופיקו", "חייית מחמד", כשם שלקטן אין 'מצוות עשה' אלא רק מצוות 'לא תעשה' - אל תפריע, אל תכה, אל תשבור, וכד'⁶⁰, כך בעולם הטבעי אין 'מצוות עשה' רק מצוות 'לא תעשה' (ואכן, כידוע, כל שבע מצוות בני נח, הינן מצוות "לא תעשה", בהתאמה להיותם של אוה"ע חלק מהטבע העולמי), אין דורשים ממך דבר, אלא להיות 'נחמד', אל תפריע לי בנחמדות שלי, "חיה - ותן לחיות".

מכאן שפע השמות הפרטיים בסיומת 'ית' (כולן תלמידות בית יעקב!)

אביבית	זהבית	נורית
אורית	חגית	סיגלית
אורנית	חנית	עירית
אושרית	ימית	פזית
אילנית	יפית	רונית
אירית	כוכבית	שגית
גלית	כרמית	שרית
דגנית	מירית	

'אביבה' - הפכה לאביבית, 'זהבה' - זהבית, אורנה - אורנית, יפה - יפית, שרה - שרית, וכד'.

נחזור ונתבונן ברשימת המילים הראשונה, המביעה הקטנה גג - גגון, כף - כפית, וכד' ונגלה שגם שם כמעט כל המילים, הינן מחידושי עב"מ! (פרט ל: שבתון, אישון, צינורית, גבשושית). אכן, עקביות ראויה לציון...

59. [ב"ק ב']

60. [עין "משך חכמה" וילך ל"א י"ג] בהסבר הגמ' [בימות קי"ד]]

הערה: בכל רשימות המילים, כללנו אך ורק שמות עצם, לא תארים ולא שמות שפות, שבהם הסיומת 'ית', טבעית ומקובלת.

הלך הרוח של מחוללי שפת העב"מ, מתבטא באופן נוסף:

כידוע, מין האדם נבדל משאר הבריאה בכך שהינו בעל בחירה, צלם אלוקים⁶¹ (צלם אלקים = 246 = מדבר), דבר המאפשר לו לפעול אקטיבית. האדם אינו נפעל, נגרר, מוכתב, מופעל פסיבית, אלא בכל רגע נתון יכול לבחור את דרכו, הפעול או לחדול, הפעול כך או אחרת.

אחד ממשקלי התארים, שהפכו לעיתים לשמות עצם, הינו משקל 'פעיל', שמובנו דוקא סביל - מפעילים אותו, מופעל ע"י אחרים. לדוגמא:

אמיד	נביא [רשר"ה וארא]	עדיף
בחיר	נהיר	עתיר
הליך	נסיך	פקיד
זקיף	נפיל	צמיד
חניך	נתין	קריא
חסין	ספיח	שליח
יציב	סריג, שריג	תקין

אמיד - אומדים אותו, פקיד - מפקידים אותו, שליח - שולחים אותו, וכד' גם כאן נווכח בגודש האדיר של מילים מחודשות בעב"מ, במשקל זה:

אחיד	הליך	כריך
אכיל	זמין	להיט
אמין	זניח	לחיץ
אריך (נגן)	חדיר	מדיד
בדיד	חדיש	נגיף
בכיר	חטיף	נגיש
גניב	טעים	נדיף
דליל	טפיל	נדיר
דליק	יעיל	נזיל

61. [תקיף ובעל הכוחות] שו"ע או"ח ה'.

נציג	עמיד	קשיח
נשיר (פרי)	עציר	רגיש
נתיך	עקיף	רציף
נתיק	עתיר	שאייר (שאיירים)
סביל	פגיע	שביר
סביר	פריט	שליף
סדיר	פתיר	שמיש
סחיר	קביל	שפיט
סמין	קטין	תמיר
עביר	קליע	
עדין	קליף	

רוח העב"מ הרואה באדם אחד מבעלי החיים בעולם יוצרת ללא סוף מילים המביעות פסיביות, האדם אינו 'פועל' אלא 'פעיל', אינו בוחר אלא פועל יוצא של כוחות חיצוניים הקובעים את דרכו החלטית, כשם שהינם קובעים את הנהגתם הקבועה של הצומח ובעלי החיים.

ביטוי נוסף לגישה הפסיבית הינו בכתיבת משפטים סבילים כגון: במקום "שלחתי את המכתב", כותבים "המכתב נשלח על ידי", ובמקום "הבנק נתן הלוואה", כותבים "ההלוואה ניתנה ע"י הבנק".

"וַיֵּשֶׁח אָדָם וַיִּשְׁפֹּל אִישׁ"⁶²

על משחקי הילדים מודפס לרוב - "מגיל שבע עד שבעים" - בהתאמה מלאה לתפיסתם ולהבנתם, שכשם שבבע"ח אין משמעות לגיל - "שור בן יומו קרוי שור"⁶³, אותם כללי הפעלה חלים על הזקן ועל הצעיר, שניהם 'רובוטים' של מערכת ההפעלה שלהם, כך גם בני האדם - אין כל הבדל שהוא בין צעיר בן שבע לזקן בן שבעים פרט לכמות ק"ג המזון שהזקן הספיק ל'שרוף'...

החברה הכללית מוכנה להחשף לכל תרבות שהיא, ללמוד על אורחות כל עם ועם - פרט ליהדות! כל נסיון להפיץ יהדות נתקל בחומה גבוהה מכיון שהיהדות מחייבת 'אחריות' - הפך מגמתם בחיים.

המילה 'קטן' שייכת למשפחת המילים קטמ, קטע, קטפ, המביעה חיתוך וחלקיות, ה'קטן' אינו בר אחריות - הסתכלות עתידית, מה יהיה 'אחר כך'.

הקטן נשנה בנשימה אחת עם השוטה⁶⁴, הפך "החכם - הרואה את הנולד"⁶⁵, הקטן חי במערכת רגעית, מקומית, זמנית, "כאן ועכשיו" - "אכול ושתו כי מחר נמות"⁶⁶.

זו גישת עולמם, אין "מחר", סיסמת היצה"ר "עד כאן"⁶⁷ אל תצרך למערכת שיקולך את יום המחר, אל תנהג באחריות - נהג כקטן!

חוסר האחריות מלווה את כל אורחות חייהם, הן כעם ברמה הצבורית, פעולות הגובלות באיבוד עצמי לדעת של "עם חכם ונבון"⁶⁸ שהפך ל"עם נבל ולא חכם"⁶⁹, והן ברמה האישית של הזנחת כללי הבריאות, כללי הבטיחות, כללי החינוך, כללי המוסר וכללי ההגיון, תוך הרס מתמשך של הפרט והכלל.

62. [ישעיה ב' ט']

63. [ב"ק ס"ה:]

64. [ב"ק פ"ח מ"ד]

65. [תמיד ל"ב]

66. [ישעיה כ"ב י"ג]

67. [שבת סג:]

68. [דברים ד' ו']

69. [דברים ל"ב ו']

כל בקשה לציות להוראה חינוכית, נענית במשיכת כתף, תוך הפטרת "אז מה יש?", כלומר: "ומה רע בכך?", בעוד שהשאלה הנכונה איננה "מה יש", אלא "מה יהיה?", מהן תוצאות המעשה - "אחריות".

עמלק קרוי 'לץ'70. עמלק מיצג את גישת הכפירה 'לא ירא אלוקים', הגישה השולטת בעולמם - 'מי ה' אשר אשמע בקולו?'71 - עפ"ל.

'ליצנות', בהגדרתה, הינה הפך האמונה72. אמונה פרושה נאמנות לקו, למסלול, לדרך, ואילו ליצנות אינה אפילו "דרך חטאים", אלא "מושב לצים"73 כלומר: הליצנות במהותה הפוכה ל"דרך". אחריות דורשת להתבונן "לאן אתה הולך", ואילו הליצן "יושב".

'ליצנות' משמעותה "עיקום, עוות"74, 'אחריות' פרושה תחזית עתידית, מה הן התוצאות הצפויות, ונמשלת לקו ישר, המתקדם בהמשך לעברו, ואילו ליצנות נמשלת לקו שבור ומוטה לצדדים, אין המשך צפוי, אדרבא - ההפתעות שבהמשך כה בלתי צפויות, שאין טעם להתחשב בהן בשלב ההווה, כך שהאדם חופשי בהווה לפעול כרצונו ללא אחריות, ואכן כידוע, כל בדיחה מצחיקה עקב גורם ההפתעה שבה, ילד קטן הנופל במהלך ריצה, אינו מעורר צחוק, כיון שנפילתו צפויה, משא"כ אדם מכובד שיפול בהליכתו, יעורר צחוק, אע"פ שלא נאמרה כל בדיחה, אלא רק משום ההפתעה שבכך.

כך ממשיך בעל "מסילת ישרים" את הליצנות למגן המשוח בשמן, אשר אינו נאבק חזיתית בחץ, אלא מעקם ומעוות את מסלולו75, וכך גם כל "מליץ יושר" וכל מתווך בין שנים76, "מעקם" את דברי האחד, כדי שיתאימו להבנתו של השני, לשפתו ולמושגיו. הליצן, בשיטת עמלק, חי את הרגע - זמן ללא המשך, ומגלים הקדמונים77 רג"ע - ראשית גויים עמלק, עמלק מזלזל במשמעות הפעולות "בוזה בן בוזה"78, הנאת הרגע גוברת על שיקולי העתיד.

70. [שמו"ר כ"ז ר', תנחומא יתרו ג']

71. [שמות ה' ב']

72. [צה"צ רנ"ט]

73. [תהילים א' א'] [מהר"ל אבות ג' ב']

74. [אב"ע, משלי ט' ד']

75. [פרק ה']

76. [כי המליץ בינותם] [בראשית מ"ב כ"ג]

77. [שפת אמת, שמות פורים תרנ"ג, בלק תרל"ט]

78. [ילק"ש אסתר ג' תתרנ"ד]

אחת הערים שכבשו בנ"י בעבר הירדן קרויה "שבמה"⁷⁹. הקדמונים גילו לנו ששם זה אינו סתמי אלא נוצר מראשי התיבות של ארבעת אבות הנזיקין שור בור מבעה הבער⁸⁰, כלומר: עיר זאת מיצגת את כח הנזק בעולם, הן בשרשו הרוחני (שור - קנאה, מבעה - תאוה, הבער - כבוד) והן בהיבט המעשי המבואר בפוסקים, אך במקביל מבארים הקדמונים ששלשת הכוחות האלו יתוקנו לעתיד לבוא, פרט לכח ה"בור" שלא יתוקן⁸¹.

מהו שרשו הרוחני של ה"בור"?

חז"ל מבארים⁸² שהיזק הבור נגרם ע"י ההבל המצוי בו, ולא בהכרח עקב חבטת הנפילה! כלומר: עצם ההמצאות באוירת "בור" - מזיקה, אוירה זו הינה ה"לצנות" ש"תחילת עשייתה לנזק"⁸³ - כל מהותה הינה "כח מזיק" הסוחף וממכר כפי שביארנו לעיל, בעצם העובדה שמתמרס להסיר מעלינו את עול האחריות. כח אדיר זה, יוצר את חזית המאבק האחרונה לקראת התיקון השלם "לתקן עולם במלכות שקי".

הגאולה העתידית הנה בכוחו של יצחק⁸⁴, שמדתו יראה וגבורה כידוע, חיים של שליטה עצמית, של מאבק בקשיים, ללא בריחה מכל קושי שהוא, כאשר לפני בא הגואל יחזור ויתגלה אליהו הנביא, איש קנאת האמת, שגם תוכנה הפנימי הינו הפך הלצנות חסרת האחריות, כפי שנהג אליהו בהופעתו כפנחס, לפעול בנחישות בכח האמת לא להרתע ממאבק. כח כפול זה ילחם באוירת ה"מושב" (לצים), חוסר המעש וחוסר האחריות, וכפי שגילו דורשי רשומות:

'בור' = 208 = 'יצחק' = 'פינחס' (= 'ארבה' המיצג גם הוא את אוירת התקופה למבינים). מי שזכה להכיר את אהרן הי"ד ידע שבנוסף לכל סגולותיו היה אהרון מופת לאחריות. כל הנהגותיו היו שקולות ואחראיות לחלוטין. הריני מעיד שבמשך עשר שנות נסיעות משותפות להרצאות, מעולם לא עבר עבירת תנועה! כל הבטחותיו כללו "מקדם בטחון" גדול כדי שיוכל בוודאות לקיים את אשר הבטיח. בסוף ימי הקצרים שמש גם כ"משגיח כשרות", והשקיע רבות מזמנו מכוחותיו ומכספו כדי שהמזון שעל כשרותו הינו חתום אכן יהיה כשר ללא פקפוק. כל התקנה שהתקין אהרן בכשרונו הטכני אינה ברת קלקול, אהרן

79. [במדבר ל"ב ל"ח]

80. [ב"ק ב']

81. [אפיפי ים [רי"א חבר] ב"ק ס:]

82. [ב"ק נ:]

83. [ב"ק ו']

84. [שבת פט:]

פעל כך שלא יתכן נסיון שהתקנתו לא תעמוד בו בהצלחה (כמובן, בדרך הטבע בלבד).
 אבדנו של אהרן הי"ד אינו רק אבדן פרטי, הכאב הינו כללי, באבוד "מדת האחריות"
 מחברתנו - אבידה חסרת תקנה, שעל דא ודאי קא בכינא.
 לאור דברינו נפרש נכון את ראשי התיבות הידועים ט.ל.ח - "טעות, לעולם חוזר"⁸⁵.
 הפירוש המוטעה של "טעות לעולם חוזרת" הינו פועל יוצא של הגישה חסרת האחריות,
 וטענתו: "אכן טעיתי - ומה בכך? הלא טעות הינה בלתי נמנעת, "לעולם חוזרת", "אני
 כפוי לטעות, וממילא אינני אחראי למעשי", אך הפירוש הנכון הינו "לעולם חוזר" - עליך
 לחזור ולתקן את הטעות, עליך להיות אחראי לתוצאות הטעות, ולשלם את מחיר הטעות,
 אינך יכול לפטור את עצמך מאחריות בעובדה שלא התכוונת לטעות! הבדל קטן - אך
 משמעותו רבה, כמותר האדם מן הבהמה. זוהי חזית המאבק בינינו, ובין העב"מ, עד
 יתגלה מושיענו, ויתקיים בנו⁸⁶: "ושם דרך (אל תקרי ושם אלא ושם - לשון שומה והערכה,
 תשומת לב אחראית), אראנו בישע אלוקים" אז ימלא שחוק פינו בב"א.

85. [שו"ע חו"מ סי' רל"ב ס"א, ע"פ גיטין י"ד]

86. [תהילים נ' כ"ג] [מו"ק ה']

קבוצה א' - משמעות שגויה לחלוטין

מקור	שגוי	נכון	המילה
[תהילים קמ"ו ד']	לחץ כתוצאת קושי ללא פתרון (הסטריה), אבדן שליטה עצמית	ביטול תוכניות ומחשבות	אבדן עשתונות
[ערכין י'] ערוך (אבוב)	פנימית של צמיג, בלון גומי או עור	קנה צר וארוך (מין חליל) (אבוב של קלאין- כלי חרס מנוקב, לקליט גרעינים וקטניות)	אבוב
[מהרש"א, וכן עיין יעקב סנהדרין י"ד]	דבר נטוש, חסר חשיבות, אינו מעורר עניין	אבן שאינה זזה ממקומה, והינה חסרת רגשות	אבן שאין לה הופכין
רדק"ש (זז)	אבנים בכל צורה שהיא, אך מחומר עוצמתי מאד	אבנים שאינן בצורתן הטבעית, אלא סותתו ונגזזו	אבני גזית
אדרת אליהו [דברים ל"ב ז'], [רגלי מבשר - תשבי] שרש (אגד) אך עיין ספר הויכוחים לרמב"ן, כתבי הרמב"ן (שעוועל) ח"א עמ' שח אות לט ובהערות שם.	ספור דמיוני או בלתי אפשרי שנועד לשעשע או להשפיע - מיתולוגיה	רעיון עמוק מוסתר במילים פשוטות או מוזרות	אגדה

המילה	נכון	שגוי	מקור
אגרונים @	הממונה על אספקת מזון ועל מחירו	מומחה לגידולים חקלאיים (שאול מיוונית)	ערוך (אגרינון) [יר' דמאי פ"ב ה"א]
אדיב	מכאיב, מדאיב	אדם נימוסי בעל נועם הליכות (שאול מערבית)	רדק"ש (אדב)
אהה	בטוי לצער ודאגה	(בשפת הרבור) בטוי להבנה ולהסכמה	[יחזקאל ד' י"ד]
אובד עצות	חסר דעת שאינו מסוגל לנצל הדרכה. (או לחילופין מְעֵץ בגאותו עצות המובילות לאבדון)	נבון, אינו מוצא פתרון לבעיה (אך יתכן שהינו חכם)	[רשר"ה, האזינו ל"ב כ"ח]
אוושה	הוראת היסוד: עוצמה רבה: הן פירסום רב, הן קושי רב, הן קול המוני, הן קול שריקה, הן ריבוי כמותי	רחש קל, כגון: כתוצאת רוח הנושבת בין העצים	ערוה"ש (אווש) [ברכות נ] [ערובין צז:] [ערובין מ"ח] [ר"ה ל"ה]
אולר	מספרים ממתכת	סכין מתקפלת	רע"ב [כלים י"ב ח'] ערוה"ש גורס "אולד" ומפרש באופנים נוספים
אוננות	צער, עצב	השחתת זרע, כאונן בן יהודה [בראשית ל"ח ט']	[פסחים ח' ח'] [ר"מ דעות פ"א ה"ד]
אורבני @	או ספינה, או עצי שפת הנחל כגון: גומא, ערבה וכד'	עירוני, לא כפרי (שאול מלטינית)	ערוה"ש [ארב -ה'] (ארבנא)

מקור	שגוי	נכון	המילה
[בראשית ד' ט"ו]	אות קלון	סימן להגנה	אות קין
[ברכות ס"ג] [ערובין פ"ח] [חולין ד:] [בכורות ל:] וכו'	כמו הדבר ההוא (אותו = את הוא, ולא "כמו הוא", מקור הטעות אולי [ב"ק צ"ב])	הדבר ההוא	אותו דבר
מתוך השם 'הערבי 'צעתר' [ריב"ג]	ירוקת הנוצרת עקב רטיבות וקרוייה בטעות "טחב" (עיין ערך "טחב")	עשב נמוך, הגדל בנקיקי הסלעים, ומשמש גם כתבלין	אזוב
[מלכים ב' א' ח']	חבל ארץ, חלק מגוף	חגורה	אזור
רדק"ש, כרמל (אזל) [אב"ע דברים ל"ב]	הזנחה רשלנית	אפיסת כח	אזלת יד
ערוך (אזמל)	יתד מתכת חזקה, להחדרה בכח לתוך חומרים	כלי מתכת מחודד מאד המשמש כתער או כחלק ממקצוע עץ	אזמל
[מטות ל"א ל'], רשר"ה [מטות ל"א כ"ט]	פרוצנט, מאית, החלק המאה	תפוס, לקוח (באקראי, ללא כוונה אישית אלא לפי ההזדמן)	אחוז
רש"י [דברים ל"ג י"ז] רדק"ש (אחז)	משק חקלאי, חווה	נחלה, שטח אדמה השייך מהותית לאדם או קרוב ללבו כאילו הינו שייך לו מהותית (וכן קבוצת חברים קרובים)	אחווה

מקור	שגוי	נכון	המילה
ערוך [אגף א' ב'] ע"י מגופה או הגפת דלת "מפרידים", יוצרים מצב של "בגפו יבוא" [משפטים כ"א ג']	תנועת מלקחיים, הגעה מהצד	אגף - אבר, חלק גוף, חלק נפרד במבנה	איגוף
כרמל (אלף א+ב) [יאיר אור ל-י"ב] רדיפי מיא (טפסר וכו')	הפעלה מאולצת של הזולת (בע"ח או אדם), ללא יכולת בטוי אישי או התנגדות	הקניית מידע, ללא קשר אישי בין המלמד ללומד, כגון: הדרכת בע"ח בתפקידם, וכן הפקת לקחים מהתבוננות בכל גורם שהוא: דומם, צומח, חי או מדבר	אילוף
רדק"ש, ריב"ג כרמל (אמצ)	צרוף ילד זר כבן חורג	חיזוק ותמיכה קבועים ויציבים	אימוץ (ילד)
[תוספתא כלים פ"ה י"א] [יר' כלאים פ"ט ה"א]	משפט חכם הידוע לכל	סיומת בולטת לשפת הבגד	אימרה מפורסמת
[במדבר ל"ה כ"ז]	(בשפת הדיבור) אין(יש) לו אומץ, איננו (הינו) נועז	הותר דמו, מותר להרגו	אין (יש) לו דם
[ישעיה ח' כ'] [יר"ש ח"ב ד' ד'] רש"פ (שחר)	שקר, אין לו אחיזה במציאות	אין בו תועלת, אין לו ערך, אין לו ביאור, אין לו קיום קבוע	אין לו שחר

מקור	שגוי	נכון	המילה
זוהר במדבר קל"ז [פרוש הסולם שם, רכ"ג]	כל גילוי שלילי, חיצוני וקל, מעיד על בעיה גדולה ונסתרת	דבר רוחני, אינו יכול להתגלות ללא לבוש גשמי (אך הרוח הינה סיבת החומר)	אין עשן בלי אש (ואין אש ללא עשן)
רדק"ש (אית) כרמל (נחל) [רשר"ה, דברים כ"א ד'] רדיפי מיא (איתן) יר"ש [ח"ב ד' ג']	נחל ונהר בעלי זרימה קבועה לאורך כל השנה	בעל עוצמה, הן בעל זרם חזק (אך לא בהכרח זרם קבוע), והן שקרקעו סלעית או אדמתו "חזקה" באיכותה. י"א שהכוונה לשפת הערוץ, שהינה חזקה ויציבה, ומונעת מהמים להתפשט	איתן (נחל, נהר)
ערוך (אכסיומה)	מושכל ראשון, הנחה בסיסית שאינה ניתנת להוכחה	מעלה, גדולה וכבוד	אכסיומה @ (אקסיומה)
ערוך (אלונקי) [ביצה כה, רש"י]	מטה ניידת העשויה בד, המתוח בין שני מוטות אורכיים, ללא מוטות רוחב, ונשאת ע"י בני אדם בידיים או על הכתפיים	או מרדעת של סבלים (מתקן המונח על הכתפיים של הסבל, ועליו מונח המטען או הרוכב), או כסא המונח על שני זוגות ידיים, המונחות כל זוג על כתפי הזולת, ומיועד לנשיאת אנשים נכבדים	אלונקה
[אב"ע, במדבר כ' י"ז] [יחזקאל כ"א כ"ו]	קטע הדרך המרכזי, בכביש בין עירוני (שאינו תחילת הדרך או סופה)	פרשת דרכים, מכביש מרכזי לכבישים צדדיים וכן הכביש הראשי	אם הדרך

מקור	שגוי	נכון	המילה
ערוך (אנדרולימוס, אנדרומוסיה, דרלמוס) [גור אריה, בראשית ו' ג']	מהומה, אי סדר. מקור הטעות הינו אולי בכך, שהמגפה הורגת טובים ורעים ללא הבדל בכעין תערובת ואי סדר (המעריך - אנדרולימוסיה) וכך משמע מירושלמי [סוטה פ"א ה"ה, ביאור פני משה].	הרג ואבדון - דָּבָר	אנדרלמוסיה
ערוך (אנטפתא)	לא חברותי, דוחה, לא נעים	שר, שליט	אנטיפטי @
[ברכות נ"א] [נדרים פ"ו מ"י] ערוך (אספרגוס)	צמח גינה ממשפחת השושניים	תבשיל של כרוב בשכר או ביין, המשמש לרפואה	אספרגוס @
ערוך (אסטמא)	קוצר נשימה (יוונית)	או תכשיט נשים, משובץ באבנים צבעוניות, או ציפוי מתכת לחיזוק	אסתמה (אסטמה) @
רדק"ש, רש"פ (אפד) רש"י [תצוה כ"ח ד'] ערוך (אפודה)	לבוש עליון להגנה (גם בטחונית)	בגד בעל חגורה, דמוי סינר, או מעיל בעל חגורה, וכן צפוי מתכת לפסל (ראה אפודה)	אפוד
[רש"י, שמות כ"ח ד'] [רשר"ה, שם]	בגד חסר שרוולים, על חלקו העליון של הגוף הן הקדמי והן האחורי, חסר כל חגירה	חגורה רחבה מאד המכסה את הגוף בעיקר מאחוריו, ונקשרת בקדמת הגוף (מעין סינר נשים, הנלבש בכוון הפוך מהמקובל בימינו) לעיתים בעל כתפיות	אפודה

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (קדח)	פיסטון, כלי נשק קל (אולי מפני ש"יורק אש" ולגבי אש נכתב "אש קדחה באפי" [האזינו ל"ב כ"ב] אך לפ"ז, כל נשק חם יקרא אקדח) (בהשפעת הלטינית)	אבן יקרה אדומה כאש	אקדח
ערוה"ש (ארע- ב) [ויקרא כ"ג ד', תרגי"ו רמב"ן], [תרגי"ו במדבר כ"ט ל"ה]	התרחשות רבת היקף, או הופעה חגיגית מתוכננת	הן מפגש אקראי לא מתוכנן, והן התאספות ציבור (כלומר: הן לשון מקרה והן לשון קריאה)	ארוע
[איוב ל"ד ח']	הנעים את שהותם של יחיד או של קבוצה	הצטרף לדרכם של אחרים (בהשאלה - לשיטתם)	ארח לחברה
[יחזקאל כ"ז כ"ד] רדק"ש, ריב"ג (ארז)	הכנת חבילה מאוחדת וצמודה (הטעות אולי בהשפעת הערבית לארוז - לכווץ)	או ל' חריזה או עצי ארז	אריזה
ערוך (ארח-א)	משטח אבן (טבעי או מלאכותי), המשמש לכסוי רצפות וקירות	לבינת בנין, שגודלה מחצית מהמקובל, וכן מוט עץ	אריח
ערוך (אשמאי) הפלאה (שמאי)	נוכל, מנוול, מרושע	בור ועם הארץ, חסר כבוד	אשמאי (זקן אשמאי)
ערוך (אשפר)	מעבד אריגים, משפר אריגים	גזרן אריגים, חייט	אשפר
[במדבר כ"א כ"ז], [שו"ת מהרלב"ח קמ"ד, ש"ך] [יור"ד רצד ס"ק ס"ז]	אפשרי, יתכן (הפך "לא בא בחשבון" - מניעה החלטית) וכן: נקם בזולת שהרע לו	שקל בדעתו, חישב דרכיו, וכן כפשוטו: הגיע לעיר אשר שמה "חשבון", וכן ביצע פעולה חשבונית	בא (ב) חשבון

מקור	שגוי	נכון	המילה
[ברכות סג:] רדק"ש (בדד) רשר"ה [כי תשא ל' ל"ד]	יחד עם זאת, במקביל (שויון בזמן). הטעות נובעת מההשוואה במשקל, כלומר: לא הפעולה במקביל וביחד, אדרבא - הפעולה לחוד, אך התוצאה זהה זל"ז, שוקלים לחוד, אך המשקל זהה זל"ז	לחוד זה מזה, כל אחד לבד	בד בבד
[ישעיה ל"ח י']	במיטב שנותיו, בצעירותו (כלומר: הבטוי מתיחס לשנים הנוכחיות)	או "בזמן מחלתו", או בכריתת ימיו, בקצור ימיו (כלומר: הבטוי מתייחס לשנים החסרות)	בדמי ימיו
[משלי י"ב י"ח] יר"ש [ח"ב ד' א']	עוקץ, פוגע, דבור גס ומעליב	מדבר, מבטא בשפתיו, דיבור חתוך וברור	בוטה (דבור בוטה)
ערוך (בול -א)	הוכחת תשלום עבור שרות (בעיקר עבור דברי דואר). (בהשפעת הערבית), וכן פגיעה במטרה (בהשפעת האנגלית)	גוש חומר (עפר, מלח, וכד') (שמש בעבר כחותמת הבטחה למכתבים, למנוע פתיחתם)	בול
ערוך (ברגן)	בן למעמד העירוני העשיר	אדם שגר במבנה המשמש כמחסן, כפונדק או כתחנת משמר	בורגני
[רד"ק, שמו"ב א' כ"ג]	סרוס הפיסוק. בפסוק נכתב: [שמואל ב' א' כ"ג] 'הנאהבים והנעימים בחייהם - ובמותם לא נפרדו	קבוצת חברים, שמתו או שנהרגו יחדיו.	בחייהם ובמותם לא נפרדו

מקור	שגוי	נכון	המילה
ערוך (בדר)	שעשוע, הנאה קלילה (אולי כוונתם לפיזור נפש, כלומר לפעולה שלא דורשת ריכוז המחשבה) (המקור בגרמנית)	פיזור, הפצה	בידור
[איוב כ"א י"ג]	התענג והשתעשע בזמנו הפנוי	הזקין בנחת	בילה בטוב ימיו
רדק"ש (בלה)	שעשועים ותענוגות (אכן שעשועים הינם השחתת הזמן!)	כילוי השחתה, בלאי	בילוי
[שמואל א' י"ז ד'] [תוספתא כלים ב"מ פ"ח]	(בד"כ) מצב זמני חולף: שלב בפתרון ("קריאת ביניים" - שבוש! ה"ראוי" בעב"מ - "קריאת בינתיים")	מצב אמצעי, בין שני מצבים מנוגדים. עיין ערך "בין"	ביניים
רדק"ש, כרמל (בקר) ערוה"ש (בקר - א) [אך עיין יר"ש ב' ג' וצ"ע]	וויזיט, פגישת ידידים, סיור ותיור (מקור הטעות 'ולבקר בהיכלו' [תהילים כ"ז ד'] שהכוונה או מל' בוקר או ל' ביקורת [רש"י אב"ע, מלבי"ם])	ביקורת, עמידה על מהות המצב	ביקור (ביקור חולים)
[שמות י"ב ג'] ערוך (בית אב)	"מושב זקנים" בית לקשישים	משפחה - גם משפחה מורחבת (חמולה)	בית אבות
[דברים כ"א י"ז]	דין קדימה לאחד מהשתתפים (לבכור אין זכות קדימה בכל ענין שהוא, מעבר להיותו המבוגר שבין האחים, שהינו קודם {כגון ליבוס}, אף אם אינו בכור). (מקור הטעות: "בכירות" שהינה אכן "דין קדימה" [בראשית י"ט ל"א])	חלק גדול יותר מאשר חלקם של שאר השותפים (עיין קבוצה ב' ערך "לבכר")	בכורה (זכות בכורה)

המילה	נכון	שגוי	מקור
בכלל	פרט שהינו חלק מהכלל, חלק מהמצב הכללי	באופן כללי, בלי לשים לב לפרטים	ערוך (כל-א) בריתא די"ג מידות, ספרי [מטות מ"ח]
בלורית	או שער עורף ארוך כאשר קדמת הראש מגולחת, או שער קדקד ארוך, כאשר סביבותיו כל הראש מגולח	שער מגודל בקדמת הראש	[ב"י יור"ד סימן קע"ח], ערוך (בלר-א)
בְּלֻעָדִי	בלי אני, בלי קשר אלי	אקסקלוסיבי, יחודי, רק שלי	[בראשית מ"א מ"ד] [רש"י, בראשית מ"א ט"ז]
במפגיע	בתפילה, או ע"י פגיעה ומגע ממשי	בדרישה תקיפה ונמרצת	[איוב ל"ו ל"ב]
בן ברית	יהודי נימול	תחליף שגוי ל"בעל ברית" או ל"איש ברית" (וברור שאין לומר כלל "בת ברית")	[ב"ק פ"א מ"ב] תפילת שחרית: בין שהוא בן ברית וכו' [בראשית י"ד י"ג] [עובדיה א' ז'] [מלאכי ב' י"ד]
בן טובים	בן למשפחה נכבדת, הנוהג כראוי למשפחתו	בן למשפחה נכבדת, שהתנהגותו מביישת את משפחתו	[כתובות ס"ו, סז:]
בעטיו	בעצתו של, או בקולמוסו	באשמתו	ערוך (עט) רדק"ש (עט)
בעל בעמיו	אדם המצוי בחברה ואינו בודד	אדם מבוסס כלכלית ומכובד	[ויקרא כ"א ד']

מקור	שגוי	נכון	המילה
[ויקרא כ"ז ב', כ"ז] [רש"י ויקרא כ"ז ב'] (ראה מעריך, הערכה)	בקירוב, לא במדויק	בהתאם לערך (הכספי, האיש, וכדו')	בערך
[זוהר ג' פז:]	מאמץ ללא תועלת, מעשה ללא תוצאות	ברכה הנאמרת ללא הצדקה, ומזכירה בחינם שם שמים	ברכה לבטלה
[תהילים קט"ז י"ט] [תהילים קל"ה ט']	בעומק התוך של- (למעט- קרוב לשפתו של-)	בתוכך (הפניה לנוכחת, כלומר: גוף שני, נקיבה)	בתוככי
רדק"ש (גאה) ערוה"ש (גאון)	בעל כישורים שכליים גבוהים (בהשפעת הלועזית)	מתנשא, מרומם, מורה הלכות	גאון
[תהילים פ"ט י']	עליית הגובה של המים עקב השפעת כח המשיכה של הירח (גאות ושפל)	עוצמת הים, גובהם הקבוע של המים, מעל גובה היבשה	גאות הים
רדק"ש (גבש)	גביש - חלקים קטנים מוצקים, בעלי צורה גאומטרית ברורה	או בגד מכובד או אבן יקרה כלומר סוג חומר ספירי, ללא קשר לצורתו	גביש
רדק"ש (גהר) נמוקי א"א (גהר)	הוציא מפיו הבל חם	השתטח, גחן על, נשכב	גהר
רדק"ש (גלל)	תבנית כדור	תבנית גליל (תבנית כדור קרויה בתנ"ך כפתור או רימון)	גולָה
רדק"ש (גוע) הכרמל (גוע, גויעה) הגר"ש הירש [בראשית ו' י"ז, במדבר כ' ג']	מיתה איטית המלווה בסבל רב	מיתה טבעית קלה ומהירה, ללא מחלה וללא סבל ממושך	גויעה

מקור	שגוי	נכון	המילה
כרמל (גרל - א' ב')	פטאלי, קריטי, בעל משמעות עליונה	נקבע ע"י גורל (במיוחד נחלה)	גורלי (שם תואר)
רדק"ש (גז)	מצב צבירה (מילה לטינית בינלאומית)	נגוז, נגוז, הוסר ממקומו	גז
[בכורות ה']	תמיכת גב, הגנה, עותק לתמיכה והגנה	מל' גבייה, קבלת הערך הנדרש	גיבוי
רדק"ש (גב) [רש"י, ויקרא כ"א כ']	גב עקום, חטוּטרת	אשה ששער גבותיה ארוך מאד, וכן אשה בעלת חטוּטרת (גבנונית)	גיבנת (גיבן)
ערוה"ש (גיוון)	שינוי, חידוש, העשרת פרטי הענין באופנים שונים	צביעה, מתן גוון (צבע), וכן פעולה באופן מסויים	גיוון
אבני שיש (גלש), [שיה"ש ד' א', אב"ע, מצד, מלבי"ם], רדק"ש, ערוך (גלש א' ב'), רש"פ (גלש), [רשר"ה ויקרא י"ג מ"א מ"ב], [קה"ר ז' ט'], ערוה"ש (גלש-א) (הגלשה)	גודש שמחליק כלפי מטה, ובהשאלה: החלקה על קרח או מים, וכן במובן מושאל - גלישה אלקטרונית	מילה רבת הסברים, הוראת היסוד הינה: התגלות, התבדלות, הרחקה, הבלטה. ובהשאלה - רתיחת מים (הגורמת נשירת שער ראש בע"ח המוכנס למים הרותחים), וכן נשירה או ירידה בשורות, ישרות ומובדלות, החושפת את המשטח שתחתיהן	גלישה
			גר - עיין ערך מגורים

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (גרה) ערוך (גר - ו')	פיתוי (להנאה או למלחמה), שיסוי	לשון תגרה, גרימת מאבק (גשמי או רוחני), חירחור ריב	גרוי
ערוך (גרס) התשבי (גרס) רש"י [ברכות ב: ג:] תוס' [ברכות ז.] [יא:]	עמדה ומבט בהקשר לנושא, לארוע או לניסוח כתוב. מהדורה שונה של תכנית, שיטה או כלי ביצועי.	הן למוד שינון וקריאה, והן (בלשון הקדמונים) אחת מצורות הניסוח של משפט, שקיים ויכוח מהו ניסוחו הנכון.	גרסה
ערוך (גרע) [קדושין פ"א מ"ב]	הפער בין ההכנסות להוצאות, בין המכירות לקניות, וכדו'	הפחתת סכום. הפער בין התשלום המלא ובין התשלום בפועל, הנמוך ממנו	גרעון
ערוך (גרף)	דיאגרמה, שרטוט, קו בעל משמעות	כלי פסולת	גרף (גרפולוגיה, גרפי) @
[קהלת י"ב י"א]	בטויים עוצמתיים החלטיים וביקורתיים	הנחיות אמת, הכופות את השומע לפעול לאורן, עקב הצגת המציאות בבהירות, שאינה מותירה כל ספק שהוא	דברים כדרבנות
[ברכות ס"א] [בר"ר ח' א'] ערוך (דו) פרצופין)	צבוע, מעמיד פנים, נוהג בשני אופנים הסותרים זא"ז	משלב שני מבטים, שתי תכונות חיוביות ונכונות.	דו פרצופי
[שבת לח:]	(בהשאלה) שפל מוסרי או חומרי	קומה תחתונה במבנה	דיוטא תחתונה

המילה	נכון	שגוי	מקור
דימוס (יצא בדמוס)	משוחרר מעונש, זכאי ופטור	סיים את תפקידו	ערוך (דמס - ד')
דין וחשבון (נותן דין וחשבון, נותן דו"ח, מדווח)	קבלת שכר ועונש, כתגובה לפעולות או למחדלים.	הצגת פעולות, עובדות ונתונים.	[ויקרא רבה כ"ז ו' ע"ז נ"ד:], [אבות פ"ג מ"א], [עיין גם "רוח חיים" שם], [אבות סוף פ"ד]
דלפק	שלחן עזר בעל ג' רגליים, שעל משטחו (או לעיתים - בתוך בית הקבול שלו) מונחות כוסות יין לשתית הסועדים	משטח המפריד בין נותן השרות למקבל השרות, עליו הם מניחים את הפריטים הנצרכים לבצוע השרות	(ערוך - דלפק)
דמים תרתי משמע	המילה "דמים" מיצגת שני סוגי דם: דם טומאה, ודם רציחה	"דמים" הכוונה לממון רב ולמאמץ רב	[מגילה יד:]
דמעות תנין	דמעות של שטות ואוילות	דמעות של צביעות	[סנהדרין נט:] ערוך (ירוד - ב')
דקדוקי עניות	סבל הנובע מעוני	עמידה עיקשת על פרטים לא מהותיים	[ערובין מא:]
דרישת שלום	פעולה (גשמית או רוחנית), למען שלומו של דבר, כולל ברכת שלום ישירה	אחולי שלום לפלוני דוקא באמצעות גורם שלישי, ולא ישירות למתברך	[ירמיהו כ"ט ז'] [דברים כ"ג ז']

מקור	שגוי	נכון	המילה
[רע"ב, תפא"י, מלאכת שלמה, שבת פט"ו מ"ב]	קפל הבגד מימין ומשמאל למרכזו, המהווה המשכו הטבעי של הצווארון	אמצעי הרכיסה של פתח הראש בחלוק, או ע"י קרסים, או ע"י רצועות צולבות, המהווים מעין דלת כניסה ("דשא" בארמית) לבגד	דש הבגד
ערוך (הבהב א,ב)	הדלקה וכבוי חליפות	חירוך, קלייה וגם נענוע (כלהבת אש)	הבהוב
[דברים כ"ח כ"א] [תרגי"ו, שם]	גרם למחלה העוברת ע"י מגע (ישיר או עקיף) של הנגוע בה באיש בריא (ללא קשר ליכולת הטיפול בה)	גרם למחלה חשוכת מרפא, הנדבכת ומתהדקת לחולה ללא יכולת להפרידם זמ"ז	הדביק במחלה
מלבי"ם כרמל (הין) בכור שור [דברים א' מ"ב]	העיז, פעל באיסור	הסכים בפה, אמר 'הן'	ההין
פיוט "לא-ל עורך דין" [שמואל א' ב' ג'] רדק"ש (הגה) [ישעיה כ"ז ח']	פילוסוף, אדם בעל שיטה מחשבתית, איש הרוח	יודע דעת הזולת, יודע סתרי ליבו (הוגה - או לשון דיבור והשמעה, או לשון מחשבה וידיעה)	הוגה דעות
רדק"ש (יפע) [רשר"ה, דברים ל"ג ב'] ורטהיימר (זרח) (ראה תופעה)	מלל, שירה ונגינה, בפני צבור	התגלות מתוך העלם, כגון מרחק גדול	הופעה
ערוך (איזדקור) [יומא סז:] [ברכות מ"ו]	הזדקפות, בליטה למעלה	קפיצה (לפי אחת הגרסאות, גם דחיפה, דחייה)	הזדקרות

המילה	נכון	שגוי	מקור
הזנחה	עזיבה מתוך מיאוס וסלידה, ללא הגבלת זמן, כמו מדבר טמא	חוסר טיפול, רשלנות בתפקיד, התיחסות לדבר כטפל חסר חשיבות	כרמל (זנח), ורטהימר (זנח) יר"ש [ח"ג כ"ט] [דברי הימים ב' כ"ט י"ט]
החלטה	הנצחת מצב, הצמתה, וכן חטיפה	הכרעת ספק, בחירת דרך (מקור הטעות אולי [נזיר פ"ח מ"ב])	ערוך (חלט-א), רדק"ש (חלט) התשבי (חלט) רש"פ (חלט)
החליף פרה בחמור	כפשוטו, בצע עסקת חליפין מועילה	בצע עסקת חליפין כושלת, שאינה מועילה כלל	[ב"מ מ"ז]
החמרה	הגבלה, חיבור כובל, הדבקה, איסור (מלשון אסור-קשור, כבול) כלל המאלץ את כל פרטיו לפעול לפיו, מעגל סגור (החומר מגביל- הרוח משחררת), חשיבות מחייבת.	שינוי לרעה, התגברות העוצמה השלילית, הקפדת יתר	רדק"ש (חמר) ערוך [חמר ג' ו' ז' ח' ט']
החרה החזיק אחריו	סילוף מהפסוק "אחריו החרה החזיק", כלומר: לאחר פעולת הקודם, הזדרז הבא אחריו לפעול (עצמאית) (החרה - התחמם, הזדרז)	תמך בזולת, בפעולתו, בדעתו, בדבריו, וכד'	[נחמיה ג' כ', מצ"ד]
היה היה	מצוי כעת, כיון שהיה כבר בעבר הידוע	פתיחה לספור דמיוני, שכביכול היה בעבר הרחוק, בזמן בלתי ידוע	[יחזקאל א' ג']

מקור	שגוי	נכון	המילה
[זכריה י"א]	יצר גלי פירסום, פרסם ידיעה מרעשה	או: היכה את האויב ע"י גלים להטביעו, או היכה את הים וגליו ליבשו ולסלקו	היכה גלים
[מעילה י"ז]	אישר סמכות, בעלות, מצב	זיהה כראוי	הכיר ב -
[בראשית ח' ג']	נע לכאן ולכאן, הולך ובא, עובר ושב	שב ללא הרף, שב בעקביות, נחסר והולך	הלוך ושוב
[קהלת ו' ט']	מצב רוח, נטייה נפשית, מהלך נפשי (כלומר 'הלך' הינו 'שם' ולא פועל)	או הליכת נפש (כלומר 'הלך' הינו פועל), או הסתלקות הנפש (מוות), או התלבטות נפשית	הלך נפש
רדק"ש (סגל), מכילתא [שמות י"ט ה']	התרגלות, התאמה למצב חדש	שמירה באוצר, השתמרות, השתייכות אל - דבקות ב -	הסתגלות
[שמות ט"ז י"ח]	ביכר, הפלה לטובה, בחר באחד ולא באחר	יצר עודף, הגדיל מעבר לדרוש, הגדיל את האחד לעומת האחר	העדיף
רש"י, מצד [מלכים ב' ח' י"א]	התחזות שקרית	או סבוב הפנים לכוון אחר, או עצירת הרגש שלא יהיה ניכר על הפנים	העמדת פנים
ערוך [פגן - א]	התקהלות מחאה או הבעת עוצמה ויכולת	זעקה	הפגנה - מפגן

המילה	נכון	שגוי	מקור
הפוגה	החלשות ורפיון, עד כדי ביטול גמור וכן החלפת מצב	אתנחתא בפעילות, הפסקה קצרה בפעילות	רש"י, רמב"ן, אב"ע [בראשית מ"ה כ"ו] [איכה ג' מ"ט] רדק"ש (פוג)
הפשלה	תלייה, וכן פתילה ושזירה של חבלים	קיפול (הפשלת שרוולים), הרמה	ערוך (פשל), רע"ב [מגילה פ"ג מ"ג]
הצגה	העמדה קבועה איתנה, עמידה פסיבית	1. מחזה, עלילה מבוצעת על ידי שחקנים 2. הכרות	רדק"ש, מלבי"ם (יצג) גו"א [בראשית ל' ל"ח] יר"ש [ח"א ג' כ"ח]
הצהרה (להצהיר)	יצירת יצהר (שמן) הבהרה, הארה	הודעה פומבית, התחייבות גלויה	[איוב כ"ד] י"א [השגות הראב"ד, [הלכות בית הבחירה פ"ב ה"ג]
הציל מפיו	מנע ממנו, שלל ממנו יכולת	הצליח לדובבו	[תהילים קי"ט מ"ג]
הציץ ונפגע	התבונן במראה הגבוה מיכולתו הרוחנית, ולכן נטרפה דעתו	נחשף לצורת חיים שונה מאשר הורגל בה, או לדעות שונות מהמקובל עליו, ונמשך אחריהם	[חגיגה י"ד:]
הצמיח לו קרניים	נתן לו כח, עוצמה וכבוד	הוציא את השני מדעתו, לא נתן לו מנוח לרגע,	[תהילים קל"ב י"ז]

מקור	שגוי	נכון	המילה
<p>[חולין מט:], וכן לשון קדמוננו, כגון: אמונות ודעות</p> <p>- מאמר תשיעי אות א', העקרים - מאמר שלישי פרק כ"ה מאמר רביעי פרק ל', המאירי [ברכות ל"ד], דרשות הר"ן - דרוש ראשון, מלחמות ה' [רלב"ג] - מאמר שני פ"ו ופ"ז, מורה נבוכים ח"א - פתיחה, פל"א פל"ד פס"ג וכן עקידת יצחק, ראשית חכמה, וכו'</p>	<p>רעיון לשיקול דעת, דרך לפתרון, תכנית לפעולה, הזמנה לפעולה, לקניה וכד' (שרש י.ע.צ)</p>	<p>לשון מצע, הקדמה, בסיס, וכן הסברה בסיסית ויסודית, גם באמצעות משל (שורש י.צ.ע)</p>	<p>הצעה</p>
<p>רדק"ש, כרמל (רבץ)</p>	<p>היכה</p>	<p>השכיב</p>	<p>הרביץ</p>
<p>[מגילה פ"א מ"ח]</p>	<p>תוצאה שבסיסה מפוקפק ולכן אינה ודאית</p>	<p>תוצאה נכונה וכן וודאית, שמקורה ברמז דק בלבד</p>	<p>הררים התלויים בשערה</p>
<p>ערוך (שחל) [ת"א שמות ב' י'] [פנ"מ, יר' כלאים פ"ט ה"ו]</p>	<p>העברת פריט, דרך פתח צר מאד</p>	<p>הפרדת דבר ממקומו הקודם, הורדת חפץ ממקומו דרך פתח.</p>	<p>השחלה</p>
<p>כרמל (שפע) ערוך (שפע)</p>	<p>החדרת דעה לזולת, גרימת תוצאה אצל הזולת</p>	<p>מתן שפע חומרי או רוחני (שלא בהכרח מתקבל ע"י המושפע)</p>	<p>השפעה</p>

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (מדד) הכוה"ק [שמות כ"ח ל"ח]	נאבק כנגד	השתטח במקביל ובמדוד לדבר שתחתיו	התמודד
[ישעיה מ"ה כ']	נתקע בגוף אחר בכח רב	נאסף, התכנס, ניגש	התנגש
ערוך (וסת)	שינוי מצב, מיתוג מבוקר	הרגל, קביעות	וסת, ויסות
ערוך, הפלאה שבערכין, רגלי מבשר (התשבי) ערך (ותק)	יציבות וקביעות (ע"פ השפה הערבית)	חריף ומחודד, ענו, מהדר במצוות, בעל מידות טובות (גם חלש בגופו).	ותק
[תוספות, מגילה ט'] ערוה"ש (זוטטי זאטוטטי)	ילד קטן (בד"כ שובב)	או לשון גדולה וחשיבות, או לשון השפלה והעדר חשיבות, נערות (אך וודאי שאין הכוונה לילד קטן)	זאטוט
[רש"י, דברים ל"ב כ"ד] רדק"ש (זחל)	התקדמות איטית בד"כ, הן בגרירה והן על גבי רגלים, כגון: תינוק "הזוחל" על ארבע	התקדמות תוך כדי הגררות על משטח, הליכה על גחון, בכל קצב שהוא, הן איטי וכן מהיר	זחילה
ערוה"ש (זיגזג)	יצירת קו שבור, תנועה בפניות חדות	ריכוך, או מלשון זגג, זגוגית, כלומר: ניקוי היוצר שקיפות כזכוכית	זיגזג
ערוך (זים)	איבר הנשימה של יצורי מים, הסופח את החמצן שבמים ע"י קרום דק	נחיריים, תעלות נשימה	זימים

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (זלעף) [תהילים י"א ו'] רש"פ (זלעף)	סערה, השתוללות	הן חום ושריפה, הן פחד ורעדה, והן חולשה ועייפות	זלעפות
כרמל, רדק"ש (זעם)	כמות מועטת (מקור הטעות [רש"י, מיכה ו' י], וכן [תרגום יונתן במדבר כ"ג ד' ח'])	מאוס, נזוף, מקולל, מורחק	זעום
"שערי קבלה" לרבי שמואל טולדאנו זצ"ל	מיניאטורה, דגם מוקטן	מושג מעולם הקבלה, המתאר צורת הנהגה מסוימת של הקב"ה, שהינה בהתאם להתנהגות הברואים.	זעיר אנפין
ערוך (זרנק)	צנור למים בלחץ גבוה	נאד עור לנוזלים	זרנוק
רדק"ש (חדק) ערוך (חדק - ב')	צינור ארוך של בעלי חיים, כגון: פיל	קוץ מחודד, וכן חריץ היקפי, היוצר כעין חוליה	חדק
רד"ק [יחזקאל כ"א י"ט]	העביר דרך חסימה ומניעה, הכניס לשטח נוסף	או ל' פחד, חרדה, או החביא, הטמין	חדר, החדיר
מלבי"ם (חוה) [רשר"ה בראשית ג, כ'] ערוך (חו)	התרשמות נפשית מרגשת בכל חוש שהוא מחמשת החושים	הבעת דעות מהותיות חדשות, המחיות את ההכרה וגורמות לראיית האמת בעיני השכל, דבור מחיה נפש	חוויה

מקור	שגוי	נכון	המילה
כרמל (חוטר) (נצר)	נצר, ענפים הצומחים ישירות מהשורשים בצמוד לגזע	ל' חטוטר. ענף היוצא מצידו של הגזע, ולא בהמשך לגזע	חוטר
[מכות פ"ב מ"ז] [ערובין פ"ד מ"א]	מקום האסור בכניסה, מסיבות שונות: בטחוניות, בטיחותיות, מוסריות, וכד', פרט לבעלי אישור מיוחד	מעבר למרחק אלפיים אמה ממקום הישוב	חוץ לתחום
[תהילים י"ח מ"ו] מחברת מנחם (חרג)	אינו פועל בהתאם לתכנית, יוצא דופן, שונה מהמקובל.	או צולע עקב האזיקים (מסגרת) שעל גופו, או מפחד וחרדה למרות היותו במקום מוגן (מסגרת), או צולע עקב הדרך הארוכה שעשה כדי לצאת ממקומו הסגור, או שהינו חלש בכוחו (במסגרת - בחגורתו המיצגת כח)	חורג מהמסגרת
כרמל (חרש) יר"ש [ח"ב ד' י"ד] ערוה"ש (חרש ג')	אזור קטן נטוע, בד"כ לא בצפיפות	יער צפוף המסתיר ומחריש את הנמצא בתוכו, וכן מונע מהרוח להרעיש במעבר דרכו	חורשה
רדק"ש (חזה) רש"י [משלי כ"ט י"ח] הגר"א [ישעיהו א' א']	אידאל, פרוגרמה, שיטה רוחנית ראייה עתידית	מראה נבואי	חזון

מקור	שגוי	נכון	המילה
[שמר"א ג' א']	מציאות שכיחה, גשמית או רוחנית	נבואה מצויה וגלויה, רבים הנביאים והנבואות	חזון נפרץ
תרגום ומפרשים [ישעיה כ"ט י"א]	העיקר, התנאי ההכרחי	כל הנבואות	חזות הכל
רע"ב [כלאים א' ב'] עי' מ"ב [הל' פסח]	חריין (שרש חריף לטיבול) וכן שם מחלה	חסה	חזרת
רדק"ש (חטא)	השמדת מזיקים מקרוסקופיים ומחוללי מחלות	טהרה מטומאה ע"י טבילה, הזאה, או הקרבת קרבן חטאת	חטוא, חטוי
רדק"ש, ריב"ג, הפלאה שבערכין (חטב) ערוה"ש (חטב-ד')	איחוד וצרוף של פרטים, כגון: בריגדה	דבר שהופרד ולכן הינו בולט, כלומר: לשון רוממות וחשיבות	חטיבה
[שבת צ"ד]	עצמאי, אינו זקוק לתמיכה חיצונית (כאילו כתוב: הינו חי ופעיל, וכן הינו נושא את עצמו עצמאית)	נשיאת חי אינה נחשבת כטילטולו, יצור חי, אינו מכביד על הנושא אותו. (כאילו כתוב: כל חי נושא את עצמו)	חי נושא את עצמו
ערוך, הפלאה (חך-ב')	מתיחת הפה, מבע פנים (גם ללא קול)	השמעת קול, גיחוך ולעג (יתכן בגלל השמוש בחיך)	חיוך
ערוך (חלון-ב') [משלי ב' ט"ז]	אדם שאינו מקיים את חובות אמונתו הדתית	זר לקבוצה, כגון: אדם מעם זר, או ישראל בין כהנים, אשה שאינה אשתו, וכד'	חילוני

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (חספס) - עגול אונקלוס + רשר"ה - חשוף [שמות ט"ז י"ד] רש"י [שם] - ל' חפיסה, רש"פ (חספס)	זרוע בליטות, לא חלק	י"א עגול, י"א חשוף וי"א בדמות חפיסה (מקופל, מגולגל)	חיספוס
רדק"ש (חשל) [דניאל ב' מ'] ערוך (חשל - ב')	חיזוק ומתן עוצמה	החלשה, מעיכה	חישול
רדק"ש (חלל) [תוספתא, טהרות ח' ו']	כסוי החלל (חלון עץ, זכוכית אלומיניום, וכד')	חלל במחיצה לצורך אור, אור, וכד' כלומר חלון המפולש, וכן חלון הפתוח לרוח אחת בלבד ומשמש כשקע לאחסון וכד'	חלון
[תהילים נ"ה כ"ב] עיין גם להלן ערך "מחמאה"	מלשון חלוקה, פיזור שבחים והערכה, (בהשראת ברכת המלך "שחלק מכבודו")	מלשון החלקה, החלקת לשון, חנופה, הטעייה מילולית	חלק מחמאות (חלק שבחים)
[שופטים ט"ו ט"ז]	חמור שבחמורים, טפש שבטפשים, כנוי לשוטה מופלג	ערימות ערימות	חמור חמורותים
[קדושין נ"ג]	סוג חומר גזי או נוזלי. מצוי במים ובאוויר.	גזלן	חמצן

מקור	שגוי	נכון	המילה
אב"ע, ספורנו, צרור המור [שיה"ש ה' ו'] ריב"ג, רדק"ש (חמק)	נשמט מאחיזה פיזית או מהשגחה	הסתתר, הסתובב, פנה והלך	חמק
רדק"ש (חסד)	מעריץ של -	הפועל מעל ומעבר לחובתו	חסיד
רדק"ש (חסד) מס"י [פ"ח] [סוטה כא:] [יר'] סוטה י"ט	הנוהג ב"פרומקייט", מאמין באמונה עוורת בשיטה או במנהיג, ללא כל בדיקה, האם דרכם נכונה	השואף לפעול מעל ומעבר לחובתו, אך מחוסר שיקול דעת, אינו ממלא כראוי את חובתו בעצמה	חסיד שוטה
רמב"ם [מלכים פ"ח הי"א]	גוי שהציל יהודים תוך סיכון עצמי	גוי המקבל על עצמו שבע מצוות בני נח	חסידי אוה"ע
מצד [משלי ז' ז']	אכזרי, חסר רגש	פתי, כסיל, אינו צופה את תוצאות מעשיו	חסר לב
ערוך, הפלאה (חפת) [תוספתא, ברכות ז' י"ח]	אמצעי רכיסה, תחליף לכפתור	או שרוול או שפת הבגד, או קיפול בבגד	חפת
[שופטים ג' ט'] [תהילים קמ"ט ו']	בומרנג, פעולה התקפית שחוזרת ופוגעת במתקיף	חרב בעלת חוד כפול, להקל על חדירתה	חרב פיפיות
רדק"ש (חרר)	השמעת קול חנוק מהחך	חימום (פיזי או רוחני)	חרחור
רדק"ש (חרף)	למרות ש-	גילה תכונות, גילה מומים (גידוף)	חרף

מקור	שגוי	נכון	המילה
ערוך (חרק - א') [עיי' גם הפלאה {חרק}]	שרץ שגופו נראה מורכב מכמה חוליות וביניהם חריצים (בהשפעת הערבית)	חריץ, יוצר לעיתים מראה של חוליה	חרק
רדק"ש (חרר) [פאה פ"ה מ"ח]	מחלת עור כתוצאת עקיצת זבובי חול (מהשפה הערבית)	מאפה גחלים, וכן גוש עגול	חררה
כרמל (חשמל) ערוך (חשמל) ערוה"ש (חשמל)	הכח האלקטרי [כך משמע מתרגום השבעים]	דרגה במלאכים, צרוף של חש-מל דבור ושתיקה, קול דממה דקה, וכן נחושת צהובה	חשמל
רדק"ש (טבר) התשבי (טבר)	מקום מרכזי פנימי - בטן האדמה	מקום גבוה או מרכזי	טבור הארץ
[סנהדרין ל"ט] [בתי מדרשות ח"א בראשית מ"ז]	התמודדות ראשונה, מול אתגר קשה	טבילת טהרה באש (של הקב"ה, ולהבדיל, של מלאכים)	טבילת אש
רשר"ה [שמות ט"ו ד']	אבדן היכולת להתקיים על פני חומר נוזלי או סמך {לאו דווקא ע"י שקיעה}	שקיעה בחומר סמך, ללא יכולת החלצות	טביעה
[שבת קי"ד] [ב"מ כג:]	היכולת לאבחן את אופיו של הזולת, גם ללא הכרות יסודית, אלא ממבט ראשון (כלומר: מתיחס לאבחנת דבר שאינו מוכר)	היכולת לזהות פריט, למרות שאינן בו סימן אישי, מבין פריטים הדומים לו. (מתיחס לזיהוי פריט מוכר)	טביעת עין
[משלי ט"ו ט"ו]	בעל מידות טובות, איש חסד, המרחם על הבריות	השמח בחלקו, מאושר, אין עינו רעה בשל אחרים	טוב לב

מקור	שגוי	נכון	המילה
[רשר"ה, בראשית א' ל"א] רדק"ש (טוב)	"טוב" - יכולת בינונית בלבד (כאילו אמרנו: נו, טוב...), "טוב מאד" - יכולת גבוהה, אך לא מושלמת (המצב השלם מכונה: "מצוין")	"טוב" מיצג שלמות עצמית. "טוב מאד" שלמות בעלת יכולת התרחבות וגידול, כלומר: בעלת "הון" (אמצעים)	טוב-טוב מאד
[סנהדרין צב:]	(בהשאלה) סותרות את דעתו, מוכיחות את טעותו	מכות אותו בפניו, מכות פיזיות	טופחות על פניו (העובדות, מציאות)
ערוך (טיב-א)	רמת איכות (מלשון טוב)	טבע, הרגל פעולה (מלשון טבע)	טיב
[רש"י, ברכות סא:] [רש"י ישעיה מ' ט"ו]	משקה משכר	טיפה מהנוזל, המצוי בחלק הגוף הקרוי "מרה" (שתפקידה לווסת את פעולת הכבד), וכן טיפת מים מזוהמת ומאוסה	טיפה מרה
ערוך (טכני)	אמצעים טבעיים, דרך פעולה	אמצעים לא כשרים, תחבולה ומרמה	טכניקה
ערוך (טכס)	צרמוניה, ארוע חגיגי ומרשים	נוהל, שיטה, דגל	טכס, טקס
ערוך, הפלאה (טכס, טכסיס)	תחבולה, "טריק"	מינהל, שיטה, הנהגה, גישה	טכסיס (תכסיס)
[שו"ע חו"מ סי' רל"ב]	טעות הינה מיגבלה אנושית, ואין להקפיד על הטועה (אם כי יש לתקנה)	טעות אינה נסלחת, יש לתקנה	טל"ח

המילה	נכון	שגוי	מקור
טלטול	הן הרמה לגובה, הן תנועה ממקום למקום והן השלכה שוב ושוב	נענוע, נידנוד חלקו של דבר, ללא שינוי מקומו ואחיזתו	רדק"ש (טיל) יר"ש [ח"א ג' י"ג] כרמל (טלטל) [ישעיה כ"ב י"ז]
טרוניה	הפעלת כח מנצל, דרישה כוחנית	תלונה, טענה, התאוננות	ערוך (טרן א')
טרפז	שלחן קטן (צורתו לא ידועה)	משלש קטוע ראש, במקביל לבסיסו	ערוה"ש (טרפז)
יהרג ואל יעבור	כפשוטו: אדם מצווה למסור נפשו למות כאשר ההלכה מחייבת זאת	המעשה אסור לחלוטין, כאילו מוכנים למות כדי לא לעבור איסור חמור זה	[סנהדרין ע"ד]
יובל	שנה קבועה במחזור השנים מידי חמישים שנה, בה חלים דינים המיוחדים לשנה זו.	מלאת חמישים שנה לאדם, לגופים, או לאירועים בעלי משמעות.	רדק"ש (יבל)
יוזמה	מחשבה (רעה בד"כ) במודע ובעומק, נגד הנטייה הטבעית	כח יצירתי חדשני, מקור לפעולה	רדק"ש (יזמ) הכוה"ק [דברים י"ט י"ט]
יומרה	רוממות כבוד ותענוג	אשליית יכולת	רדק"ש (ימר) [מלבי"ם, תהלים קל"ט כ']
יוצא דופן	הנולד בנתוח קיסרי	חריג, יוצא מהכלל	[בכורות פ"ח מ"ב]
יוצא צבא	הראוי להצטרף לכח הלוחם	משוחרר מהצבא לאחר תום שירותו	[במדבר א']

מקור	שגוי	נכון	המילה
עיין "חווייה", "חוות דעת" יר"ש [ח"א ג' ל', ח"ב ד' א']	יציג עמדה בנושא מסוים	יגלה ידיעות חדשות, יחדש, וכן יציג "אחוזה רעיונית" עם השומע	יחזה דעת
אונקלוס, [בראשית א' ה']	מחזור שלם של יום ולילה	זמן האור, יום בנגוד ללילה	יממה
[קדושין כ"ד]	ניזוק מאד מפעולתו	השתחרר עקב נכות	יצא בשן ועין
[תהילים ע"ג ז']	העיניים בולטות מקנאה, או מתדהמה	או: העיניים נראות בולטות מרוב בריאות (הפך עיניים השוקעות בעת צרה או רעב), או מרוב שומן הפנים, העיניים מוסתרות כאילו אינן קיימות	יצאו (לו) העיניים (מחוריהן)
[רש"י, בראשית א' כ"ח], [בר"ר מ"ה ו', ע"פ גרסת ערוה"ש {פדרנית}], [רש"י בראשית ל"ד א'], [רבנו בחיי בראשית ל"ד א'], [חזקוני שמות כ"א ז']	אשה הפרוצה בעריות. [קרוב למשנה כלים [פרק כ"ד ט"ז]]	אשה שנוטה לטייל מחוץ לביתה	יצאנית
[בראשית ז' כ"ג] [דברים י"א ו']	קוסמוס- כלל מערכת הכוכבים, כלל הבריאה	הן רכוש, והן כלל בעלי החיות- אדם ובעלי חיים	יקום
[שופטים י"ט י"א], למשמעות נוספת עיין [מלכים א' כ"ה]	התחיל היום/ הלילה	הסתיים היום / הלילה	ירד היום/ הלילה

מקור	שגוי	נכון	המילה
[יבמות ט"ז]"	התלבט, התחבט בבעיה	ישב על כלי כתישה	ישב על המדוכה
ערוך (כבכב)	נעלים פתוחות (שאול מערבית)	מכסה לכלי	כבכבים, כפכפים
רדק"ש (כבל) רש"פ (כבל)1	חבל מסיבי מתכת, גם להולכת חשמל	שרשרת או סד	כבל
ערוך השלם (גוון)	"לדוגמא" כלומר מילת פתיחה לפרט אחד, או לכמה פרטים מתוך הכלל.	כעין, כדוגמת, כדמות, כמו, כלומר: מילת השוואה [עיין לדוגמא שו"ע אוה"ח סימן תקע"ה סעיף י', וכן רש"י דברים כ"ב ט']	כגון
רדק"ש (כהה) הכוה"ק [ויקרא י"ג ו'] יר"ש [ח"ב ו' ד']	הפך הבהיר, צבע עז	חלש, רפוי, מוגבל, צבע שאינו עז, לבן מבריק, עכור- לא צלול	כהה (צבע)
אונקלוס [דברים כ"ב י"א]	צמר גפן	פשתן	כותנה
[רש"י, שמות כ"ב ח']	גודל מזערי	הודאה חלקית בתביעה, או טענה על תשלום מלא	כי הוא זה
[כתובות ס'] ערוה"ש [כל-ז']	איפוס כלי מדידה, התאמת התוצאות לתצוגת לוח המכשיר	מדידה (וכן יצירת כללים)	כיוול
ערוך (כייר)	לישה ועיצוב צורה לחומר רך	צביעת משטח או חריטת צורות על משטח	כיוור

מקור	שגוי	נכון	המילה
כרמל (כיף) יר"ש [ח"ג נ"ג] ערוך (כף ב', י"א) ריב"ג (כיף)	"לשון יבשה" החודרת לים	סלע גבוה, או שפת הים והנהר וי"א מערה במסלול מעגלי או בצורת כיפה	כיף
רדק"ש (ככר) - הנגזר מ.כ.ר.ה. כנלמד ממיקום השורש בספר השרשים שלא במקומו הטבעי) עיין נימוקי א"א (ככר), [רשר"ה, בראשית י"ג י'], מחברת מנחם (ככר), יר"ש [ח"ג נ"א]	פיאצה, במה עגולה (שאל מערבית {ערוה"ש - ככר א' ב'})	אזור נפרד מסביבתו, כאילו כרוי טבעית או מלאכותית, וכן מישור רחב, כר נרחב, דשן ומשובח לחקלאות	ככר
רדק"ש (כפן)	כל המעוניין	כל הרעב, כל החסר	כל דכפין
[שמואל ב' א' ט']	בשארית כוחותיו, במאמץ עליון	או: כל הנשאר בו, הינו רק מעט מכח החיות, ובוודאי ימות בקרב, או: עדיין נפשו בו, והוא מעוניין למות	כל עוד נפשו בו
[רש"י, שבת מ:] [פיהמ"ש בכורות ג' ג'] [רש"י, ביצה לג:]	ברשלנות	בשינוי, לא בדרך הרגילה והמקובלת	כלאחר יד
ערוה"ש (כלום) [ירושלמי ברכות פ"ט ה"ד]	(בעיקר בשפת הדבור) אפס, לא כלום	משהו, שזור קטן מאד, וכן מילת שאלה (במשמעות "האם?")	כלום

מקור	שגוי	נכון	המילה
[תוספות, שבת מ:]	כלי ראשון הינו מקור המידע, כלי שני קיבל את המידע מהכלי הראשון	הכלי העומד ישירות על האש ובו מתבשל התבשיל, הינו "כלי ראשון", הכלי אליו העבירו את תכולת הכלי הראשון, קרוי "כלי שני".	כלי ראשון/ כלי שני
[במדבר ד' י"ב]	(בהשאלה) גורם, הכפוי להיות אמצעי למטרתו של הכופה	כלי פיזי, המשמש ככלי קודש, לעבודת בית המקדש	כלי שרת
ערוך (כנופיא) רדק"ש (כנף)	חבורת פושעים	אסיפת אנשים	כנופיה
[גיטין מ"ג] רדק"ש (כשל) (פוק) [משלי ט"ז י"ח]	אי הצלחה, יעד שלא הושג	טעות, נפילה, חולשה	כשלון
רדק"ש (כשר) תרגום [קהלת ב' כ"א, ד' ד', ה' י']	יכולת מיוחדת ובולטת	יושר, צדק, פעולה נכונה, טובה ותועלתית	כשרון
[ויקרא י"ט כ"ח]	מען, יעד	קו כתוב כל שהוא, ציור, מילה וכד'	כתובת
[סוטה מ"ו - מ"ז]	לא היה ולא נברא, שלילה מוחלטת, לא היו דברים מעולם	כפשוטו, בארוע המדובר לא היו דובים, ולא היה יער (אלא הובאו לשם בדרך נס)	לא דובים ולא יער
[חולין ז:]	לא טרח מאומה, לא השתתף בפעולה	לא ספג מכה באצבעו	לא נקף אצבע

המילה	נכון	שגוי	מקור
לאלוקים פתרונים	יש פתרון נבואי לבעיה, לחלום	אין פתרון לבעיה (שהרי אין לנו פתרון נבואי)	[בראשית מ' ח']
(ב) לב כבד	(ב) עקשות, (ב) קשיות עורף, סרבנות	(ב) צער, פעולה ללא השלמה פנימית, אלא מתוך הכרח	[שמות ז' י"ד]
להג	למוד, מחשבה, דבור	פטפוט, רבוי דברים ללא טעם	[קהלת י"ב י"ב]
לולין	ליצן, בדחן, מוקיון	אקרובט, מבצע תרגילי גוף מרשימים	ערוך (לולין)
לחמניה	או לחם מתוק או מין עוגה (בלי קשר לגודלם)	לחם בתבנית מוקטנת	ערוך, הפלאה (לחמניות)
ליל שישי	מוצאי יום חמישי	ליל שבת	בדומה ל[ישעיה ל' כ"ט]
ללא כיסוי	ללא מכסה לכלי	(בהשאלה) ללא גיבוי מציאותי (המחאה ללא גיבוי כלכלי, הבטחה ללא גיבוי מעשי, וכד')	[מנחות פ"ה מ"ח]
לעג לרש	לעג לחסר היכולת, עקב מוגבלותו	עזרה שאין בה ממש, פעולה בצורה שאינה מספקת, שעדיף לוותר עליה לחלוטין	[משלי י"ז ה']
לעת מצא	בעת רצון, בשעת הכושר והיכולת	בהזדמנות אקראית	[תהילים ל"ב ו']
לפי שעה	לזמן קצר, לזמן מה, לצורך השעה	לעת עתה, עד כה	[שבת כח:] [ע"ז ע"ד:]
לפתן	מזון המלפת את הפת, עיקר הסעודה, מעשה קדירה	קינוח סעודה, קומפוט (מקור הטעות אולי [ב"מ פ"ז מ"א])	ערוך (לפתן) (בשש)

המילה	נכון	שגוי	מקור
לשעורין	באופן לא אחד	לא בבת אחת, מנות מנות	[שבת לה:] [מגילה י"ח:]
מאומה	גם "משהו", שעור קטן מאד, וגם מום	אפס, לא כלום	רדק"ש (מאם, מום)
מבוסס, מתבוסס	מטנף, מערבב, מגאל, רומס,	דורך במקום, אינו מתקדם, שקוע בבעיה	רדק"ש (בוס), [רש"י, דבה"ב כ"ב ז'] [יחזקאל ט"ו ז'] (עיין 'תבוסה')
מגבלות	או ציון מידה מדויקת, או מיקום בנקודת הקצה, הגבול	אילווצים, חסרונות וחולשות, שאינם מאפשרים פעולה חופשית	רש"י, ספורנו [שמות כ"ח י"ד]
מגדל שן	מקום גבוה, חזק, נאה, זקוף	(בהשאלה) מקום הסתגרות והתבדלות, מתוך התנשאות והתרחקות מחברת בני אדם	[שיה"ש ז' ה']
מגויד	חתוך, משוסע נחתכו גידיו - אך לא לחלוטין אלא רק בחתכים עמוקים	איש עמל, שבולטים גידי שריריו	ערוך (גד - י"ב) יר"ש [ח"ג ל"ב]
מגירה	משור חיתוך	תיבת אחסון נשלפת (בלשון המשנה קרוב ל"מגורה" - תא פנימי)	רדק"ש (גרר) ערוך (גר - ג') [כלים פ"ט מ"ז] [תוספתא כלים ב"מ פ"ח א']
מגשים	מוריד גשם (בלשון הקדמונים - נותן משמעות גופנית למהות רוחנית)	מוציא מכח לפועל	[ירמיה י"ד כ"ב] רדק"ש (ג.ש.מ) ערוך (גשם - א) [מו"נ א' ע"ו]

המילה	נכון	שגוי	מקור
מדור	מקום המגורים, הדיר	מחלקה, תא, תת נושא	[בבא מציעא פג:] [סוטה י:]
מדים	בגד בהתאם למדת הלובש, הן בגד תחתון הצמוד לגוף, והן בגד עליון	בגדי שרד, לבעלי תפקיד יצוגי וכן בגדי צבא	כרמל (מד) יר"ש [ח"ג מ"ז] רש"י [ויקרא ו' ג']
מדינה	עיר גדולה, או מחוז הכולל כמה ערים רגילות	שטח הנשלט ע"י ישות פוליטית עצמאית	ורטהיימר (עיר, מדינה)
מה ענין שמיטה אצל הר סיני	מהו הקשר העמוק בין שני הענינים הנראים חסרי קשר	אין קשר בין שני הנושאים שהוזכרו	תורת כהנים [בהר א' א'] רא"מ [רש"י בהר כ"ה א']
מהוקצע	או -מקומו בפינה, בזוית, או - הינו בעל פינות, זוויות	מלוטש, חסר פגמים (הן חפץ, והן אדם השלם בהנהגותיו ובדיבוריו)	[יחזקאל מ"ו כ"ב]
מודעה	הצהרת ביטול (בעיקר בסתר)	הכרזה בכתב ובפרהסיא	ערוך (דע)
מוסד	אבן גדולה המשמשת כיסוד לבנין	גוף מנהלי, ארגוני, ביצועי	רדק"ש (יסד) [ירמיה נ"א כ"ו]
מוקד	מדורת אש	מרכז, מקור, עיקר	רדק"ש (יקד)
מושב זקנים	מקום כינוס חכמי תורה, סנהדרין	מקום שהות ישישים נתמכים או סיעודיים	[תהילים ק"ז ל"ב]
מושך בעט (בשבת סופר)	סופרי סת"מ, וכן "אנשי ספר" כלומר: חכמים	מחברי מאמרים, ספרים, וכד'	[שופטים ה' י"ד]

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש, כרמל (מזח)	גשר מהיבשה לעומק הים, להעברת סחורה או נוסעים לספינות	אמצעי עוצמתי: הן חגורה לגוף, והן גדה יבשתית, העוצרת את הנהר והים	מזח
התשבי, רגלי מבשר (מזל)	גורל עוור, השולט על האדם	שליח ההשגחה (מלאך) על הפרט או על הכלל, בהתאם לתפקידם ולטובתם. (מיוצג ע"י כוכב או מערכת כוכבים)	מזל
ערוה"ש (מז - ב)	ליטוף, חיבוק, וכן השתהות מיותרת, והתעכבות	התרככות, החלשות, אבדן יציבות	מזמוז
רע"ב [כלים ט"ז א']	בָּאָר, כוננית, ארון מזון, פנת אוכל	כלי המחולק לתאים תאים זן - ל' סוג (ולא לשון מזון)	מזנון
מצ"ד [חבקוק ב' ז'] ורטהימר (רתת) כרמל (רטט) תוספתא שביעית פ"ג ה"ב	קורע לב, אינו מאפשר התעלמות, מעציב לאין שעור	גורם פחד ורעדה	מזעזע
רדק"ש (זרק) (ספל)	אמצעי ליצירת סילון נוזלי ע"י לחץ	כלי בעל פתח רחב (דמוי כוס) לקבלת נוזלים, ולזריקתם למקומם המיועד	מזרק, מזרקה
רדק"ש (חוג), ערוך (מחג) יר"ש [ח"ג נ"ב]	מחווה, מצביע על מספרים הנע בד"כ במסלול מעגלי	בלשון חז"ל - רמז, בלשה"ק אולי קרוב למחוגה - כלי לציור עגולים	מחוג

מקור	שגוי	נכון	המילה
ע"ן (חויה) רדק"ש (חוה)	ג'סטה, ויתור ללא תמורה	ע"ן "חויה"	מחוה
[ת"א, במדבר ל"א, ג]	חגורת בטן	תכשיט נשי, כומז	מחוך
מצ"צ [תהלים ס"ח כ"ב] מלבי"ם [תהלים ק"י ו'] רדק"ש (מחצ)	מעוך	הן שבור ורצוץ, הן חתוך ומופרד, והן מנוקב, מדוקר	מחוץ
רדק"ש (חמא)	שבח, קומפלימנט	או שה'מ' הינה 'מ' השמוש 'מן חמאה', או שהכוונה לשפת חלקלקות שקרית	מחמאה
רדק"ש (חתר)	קבוצת אנשים הפועלים בסתר שלא כחוק	חפירה תת קרקעית, נתיב סתר	מחתרת
[תהלים פ"ט מ"ה], רדק"ש (מגר) (גור)	גרימת תבוסה, השמדה	הפלה, השלכה, השפלה, הפחדה	מיגור
[חלק קט:]	מסגרת אחידה, נוקשה, קבועה, שאינה מאפשרת בטוי אישי (בהשאלה)	מיטה באורך מסוים, עליה היו משכיבים את האורחים בסדום, כאשר את הגבוהים היו "מקצרים" לפי מדת המיטה, ואת הנמוכים היו "מותחים" לפי מידת המיטה, תוך גרימת נזק בלתי הפיך לגופם של האורחים	מיטת סדום

המילה	נכון	שגוי	מקור
מיכל	פלג מים, או שם פרטי לנחל מסוים	טנק מים, כלי קבול גדול	[שמואל ב' י"ז כ']
מילואים	מתן תוקף, מינוי לתפקיד, השלמת חוסר	תפקיד שאינו סדיר, גם להשלמת חוסר זמני	רש"י [שמות כ"ח מ"א] [כ"ח י"ז]
מימים ימימה	מדי שנה בשנה, מדי תקופה, פעולה מחזורית גם למשך זמן לא ארוך.	מאז ומתמיד, מימים קדמונים	[שמואל א' ב' יט]
מירכה (מירכאות, מירכאות כפולות)	טעם מטעמי המקרא, המורה להאריך את המילה (מרכה - מאריכה)	גרש, גרשיים, סימן לציטוט, להדגשת מושג, להבנה שאינה כפשוטה, וכד'	[טעמי המקרא]
מכולת	מזון (לי מאכל)	חנות למוצרי מזון ומוצרי צריכה	[מלכים א' ה' כ"ה]
מכון	מקום המוכן לקבלת דבר, מושב, דירה	בית יוצר (מכון ליופי, להעתקות, להשכלה)	כרמל (מכון) ערוה"ש (מכון) רשר"ה [שמות ט"ו י"ז]
מכונה (מכונית)	כן, מעמד, הדום, בסיס, דירה, וכן מערכת גלגלים	אמצעי יצור, מכשיר, כלי נסיעה	רדק"ש (כון), [אהלות פ"ח מ"א], [רשר"ה, שמות ט"ו י"ז] [עין גם מכון]. ערוך (מכן - א) הפלאה (מכן - א)

מקור	שגוי	נכון	המילה
[דברים כ"ח נ"ט]	מכות נמרצות ועזות	מכות שיבצעו תפקידן בנאמנות, הן שלא יצליחו למנען ולהסירן באמצעים טבעיים, כתרופות וכד', והן ששליחותן נאמנה להביא לתוצאה הרצויה.	מכות נאמנות
ערוך (מכחל) [כלים פי"ג מ"ב]	מוט דק שבראשו שער, המשמש לצביעת ציורים	פס עץ או מתכת שראשו האחד שטוח, והשני מחודד, ומשמש למריחה	מכחול
[פסחים מ"ט]	חנפן, מחניף לגדולים	בעל תאוה, רעבתן	מלחך פינכה
רדק"ש (לצר) שרש ישע (לצר)	מגיש המזון לסועדים	או מחסנאי מזון או מבשל המזון	מלצר
[יבמות סג:] [המאירי, שם] [ילק"ש, שמות כ'] [רכ"ט] [תקו"ז צד:] [של"ה, שער האותיות, עמק ברכה רס"ה]	ממעט את ערכו של פלוני, מטיל ספק ביכולתו ובכישוריו	אינו מקיים מצוות "פרו ורבו" ועי"כ מקטין את התחברות הקב"ה לעולמו, וכן מונע מאנשי מעלה להוולד, וליצג כלפינו באישיותם, את האמת האלוקית. מצמצם את גילוי השכינה בעולם	ממעט את דמותו
רדק"ש (משק)	ניהול, פיקוד, הפעלת מערכת, וכן חבור מערכות זל"ז	קול משק, שקשוק וכן מקום עזוב ומוזנח	ממשק

המילה	נכון	שגוי	מקור
מן הפח אל הפחת	סלוף 'מן הפחת אל הפח': ממכשול קטן - פחת, למכשול גדול (פח)	ממכשול קטן (פח), למכשול גדול (פחת)	[ישעיהו כ"ד י"ח] כרמל (פחד, פחת)
מנגנון	תחבולה פלאית הנראית כקסם. לפי רשר"ה [בראשית מ"ג י"א] 'מנגנון' מלשון נגינה, המיצגת רמת חשיבה על טבעית ופלאית	מכניזם גשמי או רוחני. אמצעי ביצועי	ערוך (מנגנון מנגנון)
מנה אחת אפיים	מנה כפולה כאות אהבה או פיוס	תגובה שלילית רבת עצמה	[שמואל א' א' ה']
מנהיג	שליט הקובע החלטות (בעיקר לחסרי דעת הן דוממים {רוח} והן בע"ח {צאן ובקר})	"דמות על", השולטת מכח אישיותה, ולא בתוקף תפקידה וכוחה	כרמל (נהג) יר"ש [ח"א ג' כ'-כ"א] ורטהימר (נהג) רשר"ה [שמות י"ג י"ז]
מנוול	מלוכלך, מאוס	נבל, מנובל, בעל מדות רעות	ערוך (נוול -א) כרמל (נבל)
מנזר	שר בכיר, מושל	משכן לנזירים נוצריים	רדק"ש (נזר)
מניה	מתנות כהונה ולוויה	תעודת שותפות בחברה כלכלית או מסחרית.	[נחמיה י"ב מ"ז, י"ג י']
מניה וביה	ממנו בעצמו	[בספרות שנות ת"ר-ת"ש] מיידית, לאלתר	[סנהדרין לט:]
מנקר עינים	גורם עוורון, מטעה	מעורר קנאת הרואה, מושך לראות, אטרקטיבי	[במדבר ט"ז י"ד]

מקור	שגוי	נכון	המילה
תרגום + מצ"ד [מלכים ב' כ"ד י"ד] ריב"ג (סגר) רדק"ש (סגר)	יצרן מבני מתכת	אחראי על סגירת שער, מפקד צבאי, וכן בית סוהר	מסגר
רדק"ש (סדר), ריב"ג (סדר)	פרוזדור, מבוא ארוך וצר	אכסדרה, מבנה פתוח לחלוטין באחד מצדדיו. ומשמש כ'לובי' - אולם המתנה הכולל כסאות	מסדרון
רדק"ש (נסה) [שמות י"ז ז']	מאמר רב איכות, חבור ספרותי עיוני (וכן - כמות החומר שבגוף כלשהוא)	העמדה למבחן, נסוי	מסה
ערוך (סאב) ערוה"ש (סאב-ב) [רש"י, שבת י"ד]	מושחת במעשיו ובמידותיו	טמא, נגע בטומאה, או בטינופת, וכן בעל מום	מסואב
רדק"ש (סגל), רשר"ה (שמות י"ט ה')	יכול, בעל יכולת	נשמר באוצר, בעל ערך יחודי	מסוגל
ערוך (סיים-א) התשבי (סיים)	אחת האפשרויות [בשפת הדיבור]	מוגבל, בעל סיום, מוגדר, נבדל, ניכר	מסוים
ערוך (סבר - ו) עיין ערך "הסתברות" בקבוצה ב'	מתברר מתוך עובדות (ולא מתוך ההגיון)	נראה במחשבה, מוכרע הגיונית	מסתבר
רדק"ש (עבר) [ישעיהו י' כ"ט] ערוך (מעבר)	שכון זמני של עולים חדשים, ללא מבני קבע, לתקופת מעבר	הן מקום מעבר מצד לצד, והן כלי שיט (מעבורת) המעביר מגדה לגדה	מעברה

מקור	שגוי	נכון	המילה
[ירושלמי, סנהדרין כ"ז] [במדב"ר ט"ז] [ילק"ש תהלים ס"ב]	צורה גאומטרית (מרובע בעל צלעות שוות זל"ז, אך זוויתיו לא ישרות) (בהשפעת הערבית)	שקול זה כזה	מעוין
רדק"ש (עון) [הכוה"ק, דברים ל"ג כ"ז] כרמל (מעון)	מקום שהות זמני ללא בעלות וקנין (מעונות לתינוקות, לסטודנטים וכד')	משורש 'עין', מקום מגורים מושגח, או שממנו משגיחים על החוץ	מעון
		ראה "ערבול"	מערבולת
כרמל (ערך) [רשר"ה, ויקרא כ"ז ב'] [ראה הערכה, בערך]	משער ואומד מה שוויו של דבר, ללא קביעה החלטית	קובע ערך החלטי, ע"י השוואה לערך ידוע	מערך
[דבהי"א ט' כ"ה] [גיטין פ"ג מ"ח] [נדרים עו:]	מפעם לפעם, בהזדמנות אקראית	בתנ"ך - בזמנים קצובים. בחז"ל - כינוי לעשרים וארבע שעות (שתי עונות)	מעת לעת
		עיין "הפגנה"	מפגן
רדק"ש (פעל) תפילת "אתה זוכר" - מוסף ראש השנה	הגורם הפועל, וכן מקום הפעולה	פעולה, מעשה	מפעל
ערוה"ש (מפץ) רדק"ש (נפץ)	פיצוץ	הן מחצלת לשטיחה, והן מכשיר לשבירת עצמים	מפץ
רש"פ (פרצ) [שופטים ה' י"ז] ריב"ג (פרצ)	לשון ים, מקום חדירת הים לתחום היבשה	מקום חשוף ללא הגנה, או אפיק נהר, או מדרון	מפרץ

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (יצב)	נתוני המציאות	מפקד צבאי, אנשי משמר, החיל הערוך לקרב	מצב
[מלכים ב' כ"ה י"ט] [ירמיה נ"ב כ"ה]	אסטרטג, מפקד הלחימה בפועל, גנרל קרבי	תפקיד מקביל לשר הבטחון או לראש אגף כח אדם בימינו, כלומר: האחראי לגיוס	מצביא
רדק"ש [צוק] יר"ש ג' כ"ח כרמל [צוקה]	מטריד שוב ושוב	גורם לצרת נפש, מגביל יכולת תנועה	מציק
[בר"ר ס' ז'] [מתנות כהונה] [תוספתא ב"מ ח' ט'] ערוה"ש (מצמץ-ב)	עפעוף מהיר של העין (עפעוף מהיר קרוי 'מציצה' [רש"י כתובות ס':] ולא מצמוץ)	מציצה, או כוץ העין לשפור הראיה, או בלבול הדעת כתוצאת השתאות	מצמוץ
[תהילים ל"ז כ"ג] [דניאל י"א מ"ג]	תהלוכה המונית חגיגת הפגנתית להבעת נצחון, שמחה או מחאה	הן ל' שליטה על, והן התקדמות אל היעד, התנועה בדרך למטרה, מסלול התנועה	מצעד
[שופטים ז' ג'] [מלבי"ם שם]	מבט מגבוה (מבט צפור)	או השכמת בוקר או פנייה לאחור או תעופה מהירה	מצפור (לצפור) (עיין גם צפירה)
[כלים י"ג ג']	אזור סיור, שוטר סיור הקפי	חור המעדר בו נכנס המוט (כמו קוף המחט)	מקוף (שוטר מקוף)
ערוך, הפלאה (מקרולות)	מתולתל	חלק ללא בליטות, או רך, או מבוקע ומחודד	מקורזל

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (קצע) יר"ש [ח"א ב' ה'] ערוך (מקצוע ג- ערוה"ש (מקצוע-ג)	משלח יד, אומנות	זוית, פינה (בהשאלה - נושא חלקי, חכמה הרואה את שורש התופעות כשם שנקודת הפינה הינה שורש הצלעות (פנים יפות (הפלאה)), יסוד ובסיס, נושא עיוני המחדד את השכל	מקצוע
ערוך (מק-א)	תיקן (ג'וק)	תולעת	מקק
רדק"ש (רהב), כרמל (רהב)	גורם התפעלות, עוצר נשימה	מחזק, מביא לגאווה, ולהתנשאות שאינה מוצדקת	מרהיב
[שיה"ש ו' ה']	ההסתכלות של העין, מרהיבה את העין: מושכת אותה, מרתקת אותה	(סרוס הפסוק) ההסתכלות על העין מרהיבה, מחזקת. כלומר: מחזקת את הרואה לפעול, או מחזקת את הקירבה ביניהם	מרהיב עין
ירושלמי [שקלים כא:] [פ"ח ה"א - תקלין חדתין] [שקלים פ"ח ה"ב - רע"ב ריבב"ן, תפא"י, מלאכת שלמה] ערוה"ש (מריצה)	עגלת משא בעלת גלגל אחד	כלי לשבירת אבנים, חציבה, רציצה, או מוט המשמש מעין מנוף להזזת אבנים כבדות (אך י"א שמריצה הינה מתקן נשיאה לאבנים כבדות).	מריצה
[ילקוט שמעוני דברים פ' י"ז תתקי"ג]	אתגר, תפקיד בעל חשיבות רבה	מינוי לתפקיד, השמה	משימה

מקור	שגוי	נכון	המילה
[בבא מציעא ס"ז: -ס"ח]	ערבון, בד"כ של נדל"ן, הנשאר ביד הלווה, ומשמש בטחון להחזר ההלוואה, ע"י הגבלת הסחירות בנכס, וכן קרויה עצם ההלוואה על משכון נדל"ן "משכנתא" בשפת העם	נכס של הלווה, המופקד ביד המלווה, לשימוש המלווה, ולזכיה בתוצרתו (לעיתים - תמורת ניכוי חלק מסכום ההלוואה)	משכנתא
[תהילים ע"ח מ"ט] [קהלת ח' ה'] [במדבר י"ד י']	קבוצת שליחים (כלומר: שם עצם ולא שם הפעולה)	פעולת השילוח (גם של אדם בודד)	משלחת
רדק"ש (משק, שק) רשר"ה [בראשית ט"ו ב'] רש"פ (משק) מחברת מנחם (שק)	רכוש פעיל (בעיקר חקלאי)	או ניהול הפעילות או ירושת הרכוש, או קבלת אחריות כוללת, או לשון קביעות ויציבות.	משק
כרמל (שולל) [ישעיה נ"ט ט"ו] יר"ש [ח"א ג' ל"א]	מתהולל, פועל נגד היושר והמוסר אך מתוך דעת וכוונה. מתפרע	אבד את דעתו, נשללה ממנו דעתו	משתולל
[ב"ק ל"ג, מא:] רש"י [שמות כ"א ל"ו]	שכרו בצידו, בעל תועלת ורווח, מעשה כדאי (בנוסף להשלמה עצמית כגון: השתלמות מקצועית)	הן במשמעות "משלם", והן במשמעות של כיסוי שלם של הנזק או ההפסד. (בנוסף להשלמה עצמית)	משתלם
[שמו"ר ו' ב']	שם קץ לחייו	מתבלבל	מתאבד

מקור	שיגוי	נכון	המילה
<p>רדק"ש (מתה) [אב"ע, בראשית א' א'] הכרמל (מתים-מתום) "העמק דבר" (דברים ב' ל"ד). הגר"ש הירש (שם).</p>	<p>"מתי" פרושו "מעט", כלומר: כמות קטנה של כל דבר, הן חמרי הן מופשט</p>	<p>"מתים", הכוונה המקורית הינה לאנשים בלבד [ובהרחבה - כל דבר חומרי או רוחני], או בגלל קיומם הזמני ולא הנצחי, או בגלל תכונתם הייחודית: גבורה, חולשה וכדו', ללא קשר לכמותם המספרית.</p>	<p>מתי (מספר) מתי (מעט)</p>
<p>[יבמות סג:]</p>	<p>מקיים בגופו את אשר תובע ודורש מאחרים לקיים</p>	<p>מסיק הלכות והנהגות מתוך התורה (דורש פסוקים), ומקיים למעשה, את אשר התגלה לו בלימודו זה</p>	<p>"נאה דורש" (ונאה מקיים)</p>
<p>ערון (נבג - ג)</p>	<p>תא זרע הדומה לגריר אבק (כגון: בפטירות)</p>	<p>נצר, חוטר</p>	<p>נבג</p>
<p>ערון (נווטי), המעריך (נוות) [מ"כ, קה"ר ג' ה']</p>	<p>מורה דרך, בקי בהכוונה</p>	<p>מלח, ספן</p>	<p>נווט</p>
<p>[איוב ל"ו י"ד] [משלי כ"ט כ"א]</p>	<p>בני הנעורים</p>	<p>תקופת הנעורים</p>	<p>נוער</p>
<p>ריב"ג (נוף) יר"ש [ח"ג נ"ו] הכוה"ק [דברים כ"ג כ"ה]</p>	<p>מראה רחב שטח</p>	<p>או ענף או מחוז, פלך, אזור, או לשון 'נפלא'</p>	<p>נוף</p>

המילה	נכון	שגוי	מקור
נחוץ	דחוף, לא סובל דחוי, וכן "החלטי"	דרוש, נדרש מאד	[שמואל א' כ"א ט'] מחברת מנחם (חצ) [יר"ש חלק ג' ט"ו]
ניחוח	נחת רוח, קורת רוח, הכנעת רוח	ארומה, גוון ריח	רדק"ש (נוח), הכוה"ק [בראשית ח' כ"א] הכוה"ק [ויקרא א' ט']
ניחוש	גילוי ידע ע"י קסם וכישוף, וכן ע"י ניתוח מחשבתי	בחירה אקראית או השערה	רדק"ש (נחש), הכוה"ק [בראשית מ"ד ה']
בן	בן (י"א בן הבן או הבת)	בן בן הבן - דור רביעי (גם מצד הבת)	רדק"ש (בין) כרמל (בין ונכד)
ניצול	לשון הצלה, נטילת קנינו של הזולת, כדי להסיר מעליו טענות, הצלה לרכוש ולזולת. וכן לשון צלילה ושקיעה - הכנעת הזולת והשפלתו	שימוש לרעה ביכולת ובעצמה, גם למיצוי יכולת כל גורם שהוא חי צומח או דומם.	ריב"ג (נצל) רדק"ש (נצל) הכוה"ק [שמות ג' כ"ב] [שמות י"ב ל"ו]
נמלט	ניצל (לאו דוקא ע"י בריחה)	ברח, נס כדי להנצל	כרמל (מלט) [פרדר"א פ' כ"ב] יר"ש [ח"א ג' כ"ד]

מקור	שגוי	נכון	המילה
[איוב י"ט כ']	ברח מהאויב תוך ויתור על כל רכושו, והציל רק את גופו עצמו	או: פגוע בכל גופו, כאשר רק בשר חניכיו ניצל מפגיעה, ונותר שלם לאחוז השניים, או גופו לא מסוגל לעכל מזון עקב רזונו, ופולט (ממליט) אותו דרך פיו ושיניו	נמלט בעור שיניו
[רד"ק, דבה"ב י' ט"ו] רדק"ש (סבב)	סיבות עקיפות לפעולה, נתוני המציאות שהשפיעו על הפעולה (אך לא גרמו ישירות לתוצאה).	הסיבות לתוצאות או התוצאות של הסיבות	נסיבות
רדק"ש (נסך) הכוה"ק [שמות כ"ה כ"ט] יר"ש [ח"א ג' י"ב]	בעל קרבה משפחתית למלך, בן וכד', וכן מועמד לרשת תפקיד שלטוני	בעל תפקיד שלטוני ("מסוכך" על נתיניו)	נסיך
[רש"י, תענית ט"ז] ערוך (בסם - ב) (תדל - א)	מלודיה, מנגינה, גוון קול	ביסוס הקול, מתיקות הקול	נעימה
[ירמיה ל"א י"ט]	אדם קליל, רדוף בתאוות ובסיפוק יצריו, ללא כל אחריות ומחויבות	ילד אהוב, לשמו ולזכרו תאוות נפש	נער (ילד) שעשועים
ראה 'הצגה'	שליח, סוכן, ציר, בא כח	חפץ או אדם שעומד (עצמאית), ללא כל תפקיד מעשי מסוים	נציג

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (נשף)	מסיבת חשק ותענוגות	סיום תקופת זמן, מעבר בין תקופות זמן	נשף
[ירמיה ב' כ"ג]	הלך בעצליים ובכבדות	נצמד למסלול קודם או צועד במסלול עקום	נשרך, השתרך
[מלבי"ם, עזרא ח' כ']	אזרח המדינה	צאצא הגבעונים	נתין
[עיין 'סגולה']	יחודי, אישי, מאפיין	בעל ערך רב, בעל יכולת על טבעית	סגולי
[פיוט יוצר יום ב' של ר"ה ראה גם 'סגולה']	צוות עובדים	חשוב, יקר, נכבד	סגל
ערוך (סגלגל)	בצבע סגול בהיר	עגלגל, גלילי	סגלגל
ערוך (סגנון)	צורת עיצוב, צורת ניסוח, ללא התייחסות לתוכן	שיטה, הנהגה, 'דגל', קו מחשבה כלומר: מילה המביעה תוכן, ולא צורה	סגנון
רדק"ש (סיג)	תערובת חומרים רצויים, להשגת תכונות חדשות למסג	תערובת חמרי פסולת, סיגים	סגסוגת (מסג)
רדק"ש (סגר)	יום מעונן, אפל, קודר	גשם עז הגורם לכולם להסתגר בביתם	סגריר (יום סגריר)

מקור	שגוי	נכון	המילה
[שיר השירים ז' ג']	מרופדת בנעימים, אינה דורשת מאמץ רב להצלחה ולהגעה למטרה	מוקפת גדר שושנים: או הכוונה לגדר קלה בלבד, גדר סמלית, ובכ"ז שומרת מפני פריצה דרכה, או הכוונה לגדר המנעימה את האיסור לעבור דרכה, ע"י הבהרתו ואימתו	(דרכו) סוגה בשושנים
ערוך (סדר - ב')	בגד צמר לימים קרים	צעף, מטפחת	סודר
ערוך (סוור)	סבל משאות בנמל	צָבַר מטען, ערימת קורות	סוואר
מלבי"ם כרמל (סכן) [רשר"ה, בראשית י"ט ד']	נציג קבוצה או גוף פעיל	נושא בתפקיד בעל אחריות רבה: כלכלי, רפואי, נפשי וכד'	סוכן
[כתובות נ"א]	דבר המגיע לאחר ציפיה ארוכה	בכל אופן, על כל פנים	סוף סוף
ריב"ג (ספר) [ירמיה ל"ו ל"ב] יר"ש [ח"ב ד' ב'] ערוך (ספר - ג) [ב"ב כ"א:]	מחבר ספרים מדעתו (עיין לקמן בערך "שכר סופרים")	כותב ומעתיק ספרים, מומחה בכתיבת האותיות, חכם בתורה, מתאר עובדות בכתב, ללא בטוי אישי, וכן מלמד תינוקות	סופר
רדק"ש (סחב)	נושא משא (בד"כ) שלא ע"י גרירה	גרר, משך ע"ג קרקע	סחב

המילה	נכון	שגוי	מקור
סיבולת	קבוצת אנשים המתחברת לאכול יחדיו	(מושג צבאי) יכולת סבל, יכולת מאמץ ממושך	ערוה"ש (סבל -ב)
סידרה	חלק ופרק מתוך מערכת מסודרת, כגון: פרשת השבוע	סריה, אוסף פריטים (מוחשיים או מופשטים), בעלי מכנה משותף (עיין גם קבוצה ז')	[יומא פ"ז]
סייח	עיר בן חמור, וי"א אף בן הסוס	ולד הסוס	ערוך (סייח) (ערוך ד-') רדק"ש (עיר) [רש"י, ר"ה ג']
סילון	צינור (שלם, או חצוי) (וכן קיץ)	זרם חזק של נוזל או גז	[תפא"י [בועז], כלים פ"ב מ"ג] [שבת לט:] רדק"ש (סלל) יר"ש [ב' ג']
סימפוניה @	כלי נגינה, בעל קנים חלולים	"התאמת צלילים" - יצירה מוזקאלית הרמונית רבת כלים	ערוך (סמפון ב/ג) [דניאל ג' ה']
סיעה	אגודה, חבורה (מל' סיוע הדדי)	פלג, קבוצה חלקית (מערבית - שיעה)	ערוך (סע-ב)
סיפון	קרוי, כסוי (סירה - ל' סיר, פתוחה למעלה, ספינה - בעלת כסוי עליון)	משטח הליכה, רציף	רדק"ש (ספון)
סיקוס	או שעור, מידה, הגבלה, או מום, נגע פגם	"עין" בעץ, כלומר: מקום יציאת הענף מהגזע, או מענף האם	ערוה"ש (סיקוס)
סיר נפוח	קדירה רותחת מבעבעת (משל למלך המתנפל בזעם)	(בהשאלה ובשיבוש) בעל גאווה, שפניו זועפות תדיר. [עיין "מסילת ישרים" פרק י"א, ד"ה "וימצא גאה אחר" {{א}}	[ירמיה א' י"ג] [תרגום, שם]

המילה	נכון	שגוי	מקור
סלונים	קוצים	אולמות תצוגה או ארוח (שאל מצרפתית)	[יחזקאל ב' ו']
סלילה	סילוק אבני נגף מהדרך, או הגבהת הדרך ביחס לסביבתה	כבישת הדרך, בד"כ ע"י חומר עזר	רדק"ש (סלל)
סמלון	יתד עץ, חלק מריתמת המחרישה לסוס	סמל קטן	ערוה"ש (סמלון)
ספה	כלי קבול, מזרק	מטה מכובדת	(שמואל ב' יז כח)
ספקולטור @	רואה, בוחן, משגיח הן פיזית - עומד במקום גבוה, והן רוחנית - בעל סמכות פיקוח, משמעת וענישה	מהמר מסחרי, פוליטי, כלכלי [בורסה], המנסה באמצעות תחזית לעתיד, לגרוף רווחים קלים ומהירים	ערוה"ש (ספקל) (ספקלטור)
סרן	הן שר נכבד הממונה על שרים זוטרים, הן משטח, נסר (וי"א יתד), והן גלגל רחב כעין סדן	הן דרגה צבאית, והן ציר עליו סובב הגלגל	ריב"ג (סרן) יר"ש [ח"א ג' כ"ב] ערוך (מכ - א) ערוך (סדן - ג) הפלאה [כנ"ל]
סתו	חורף (חדשי טבת שבט ואדר)	עונת המעבר בין הקיץ לחורף	[שיר השירים ב' י"א] יר"ש [ח"ב ז' י"ב] [ח"א א' ב'] מחברת מנחם (חרפ) עיין גם בתרגום דברי הימים א' [פרק י"א פסוק כ"ב] שעשרה בטבת הינו בסתו

מקור	שגוי	נכון	המילה
[שמות כ"א ה' ו']	גבר העובד עבודת פרך, בשעבוד מוחלט (בהשאלה)	עבד עברי שבחר מרצונו להשאר בעבדותו עד שנת היובל, ולכן נרצע באוזנו	עבד נרצע
[נזיר כג:] [הוריות י']	עבירה להכעיס, ובגלוי	מצווה הנראית כעבירה	עבירה לשמה
[ישעיה מ"ז ח']	שברירי, רגיש	מפונק, מעונג	עדין
[סוטה פ"ח מ"ה]	מנהל מערכת קשרים (מסחריים, חברתיים, וכד')	מסוגל להתמודד ללא פחד (כנגד אויב וכד')	עומד בקשרים
[עובדיה א' י"ד]	הנושא הנידון, האקטואלי, על סדר היום	עומד על אם הדרך, עומד בצומת, וכן אורב ללכוד	עומד על הפרק
[כלים פכ"ו מ"ז]	יחידה צבאית גדולה הכוללת כמה יחידות משנה	עור קשה שהינו חלק ממרכב הסוס	עוצבה
ערוך (עקב-ב') הר"י מגאש [שבועות מ"ז]	הולך בעקבות, מרגל אחרי	הן מערים, בא בעקיפין, והן ל' השלמה וסיום (כשם שהעקב הינו סוף הגוף), (לעיתים- לשון עיכוב)	עוקב
[רע"ב, אבות פ"א מ"ח] פיוט 'לא-ל עורך דין'	עורך דיינים (מלווה משפטי), פרקליט	שופט	עורך דין
כרמל (עזבון) יר"ש [ח"ג כ"ט] [יחזקאל כ"ז כ"ז]	ירושה (בעיקר בעלת ערך רוחני) (אולי בהשפעת [תהילים מ"ט י"א])	סחורה מיובאת בהיקף סטונאי	עזבון
הכרמל (עט)	כלי לכתובה בדיו על נייר וכדו'	מכשיר חריטה וחקיקה	עט

מקור	שגוי	נכון	המילה
[תנחומא במדבר ל'] [ערובין פ"ה מ"ז]	מרכז העיר	חוצות העיר	עיבור העיר
התשבי (עין א')	קריאה שטחית	העמקה בנושא	עיון
ערוה"ש (ער-ח)	צורת הרבים של עיירה יישוב עירוני קטן בלבד - (ראה בקבוצה ה')	צורת הרבים של עיר (בלשון חז"ל) עיר בכל גודל שהוא	עיירות
ערוך (על-א)	גאון שכלי (שאול מיידיש)	תוספת ערך, ערך נוסף	עילוי
ערוך (עלעל)	דפדוף קל ושטחי	כיפוף חזק, טלטול עז	עילעול
[תהילים קל"ח ז']	למרות ש, אפילו ש (אף - ל' אפילו)	למרות ההתנגדות של - (אף - לשון כעס)	על אף
[תהילים ק"ד ד']	באמונתי, ב"הן צדקי" שלי, בהבטחתי	מפני ש-, בגלל, בהתאם לקביעתו של..., בהתאם למה שדיברתי על...	על דיברתי
[שופטים י"ג כ']	נשרף כליל והושמד	(המלאך) עלה וחזר לשמים, באמצעות ובהסתר להבות האש	עלה בלהבות
רדק"ש [עול] [הושע י' ט']	כלל עלי העץ	עוול, וי"א גאוה	עלווה
[בראשית י"ח ח'] [במדבר י"ד י"ד] [ילק"ש שמות ר"ח]	תבע מפלוני ללא ויתור (בשפת הדבור העממי)	שרת את פלוני, וכן מצא את פלוני	עמד על (פלוני)
[גיטין מ"ג] [שבת ק"כ]	התעכב על הנושא	הבין כראוי	עמד על הדבר

מקור	שגוי	נכון	המילה
[פסחים קיב:]	התווכח על מחיר הסחורה במטרה להוזילה	התעסק בקניית הסחורה	עמד על המקח
ערוך (עמל - ב) ערוה"ש (עמל-ג)	חומר פחמתי לבן המופק מדגן, קטניות וכד'	בצק העשוי מחטה נקיה מיובשת, הסופח אליו את שומן התבשיל	עמילן
[ר"ה כ'] ערוך (עממי) (מת - ב) (ובדומה [ביצה ו'])	תואר לאדם פשוט או לגישה המונית רדודה	שם עצם למי שאינו יהודי	עממי
[איוב ג' ד']	ענן קל, ובהשאלה: דאגה, בעיה חלקית, אי וודאות	קדרות, חושך עבה ללא כל אור	עננה
[סנהדרין סב:] "על הניסים" (זדים ביד עוסקי תורתך) (ערוך - עסק ב')	פעילות מגמתית, בעיקר למטרה כלכלית	פעולה שתוצאותיה לא ידועות מראש, הן מהעדר ידיעת עובדות והן עקב חוסר תשומת לב, הפך "זדון", הפך "מלאכת מחשבת"	עסק, עיסקה, התעסקות
רדק"ש (עקש) כרמל (עקל) [רשר"ה, דברים ל"ב ה']	סרבן, עומד על דעתו ללא הצדקה	עקום באופיו, הפך ה'תם' והישר	עקשן
ערוך (ערבל, ארבל, רבל) [רש"י, חולין מ"ט, מירבל] רדק"ש (בוך)	תנועה סיבובית, שיבולת מים, גיבול	טלטול עז, נענוע, תנועת ניפוי (גם למטרת ערבוב)	ערבול (מערבולת)
[משלי כ"ג ה']	התפרסם במהירות הבזק	חלף מהר, גז ונעלם, אינו בר קיום	עשה (לו) כנפיים

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (עתר) כרמל (עתר) ערוה"ש (עתירה) יר"ש [ח"ב ד' ד']	פטיציה, דרישה נמרצת, תלונה תקיפה (בד"כ מופנית לסמכות גבוהה)	בקשה, תחינה, הפצרה, לא בזכות ולא בחסד, אלא עקב ריבוי הבקשות	עתירה
[כלים ט"ז ח' - תויו"ט] [יחזקאל כ"ד ט']	טיל קטן המשוגר מקנה תותח, ומתפוצץ על כוחות האויב.	או אבן בליסטראות, או קורת עץ ובראשה חוד ברזל המושלכת כחץ ענק על האויב	פגז
ערוך (פדגוג)	מנחה לשיטות חינוכיות ולימודיות	מדריך צמוד, אומן, החל משלב הינקות	פדגוג
ערוך (פחלץ) [רע"ב, תויו"ט, כלים כ"ד ט']	אדר, בע"ח שרוקנו את חללו הפנימי ומילאוהו חומר מיצב לשמירת צורתו	רשת או שק המשמשים לפנוי זבל, או שק מעור גמלים	פוחלץ
ערוך (פולמוס)	ויכוח רעיוני	מאבק צבאי גשמי	פולמוס
[גיטין פ"ט מ"ג]	סילוק, שילוח, ביטול זכות לתפקיד	שחרור מחובה, הסרת מגבלה	פיטורין
ערוך (פגם ב', ג')	מבנה עזר זמני (המקור - יוונית)	חסרון ופגם בקו הישר (בליטה או שקע)	פיגום
ערוך (פספס -א)	החמצת הזדמנות, החטאת המטרה	הפרכה, ריכוך ע"י שפשוף קל	פיספוס
רדק"ש (פצה), ערוך (פץ - ג') [רש"י, ב"ב מ"ה]	תשלום לניזק ולנפגע	(פתח) הצלה, מאבק למען	פיצוי

מקור	שגוי	נכון	המילה
ערוה"ש (פקח)	תחליף שגוי ל"סכנת נפשות"	"פיקוח" פרושו פתיחה, כלומר: פתיחת האפשרות לחיות הנפש	פיקוח נפש
[תרגי'ו ויקרא כ"ז ל"ג]	מחמאה, שבח (בהשפעת האידיש)	המרה, החלפה	פירגון
רדק"ש (פור) ערוך (פרפר - א)	פירכוס, רפלקס	בלשה"ק: ריסוק, הפיכה לפרורים. בארמית: התגלגלות	פירפור
[נחום ב' ד'] יר"ש [ח"א ג' ז'] ערוך (פל - ו)	מתכת חזקה (תערובת ברזל ופחמן) (בהשפעת הערבית)	או לפיד, או חומר הברקה למתכת, או כלי נשק ממתכת	פלדה
רדק"ש (פלל) כרמל (פלילה) יר"ש [ח"א ג' א] [ח"ב ד' ד'] [רשר"ה, בראשית י"א ז']	עבירה חמורה, איסור בזדון	משפטי, טעון ברור הלכתי או עקרוני, הפלאה, הפרשה, ביאור ופירוש הארוע	פלילי
ערוה"ש (פמליא)	קבוצת המלווים את הנכבד, בדרכו מחוץ לביתו (לא בהכרח משפחה, ולא בהכרח אנשי בטחון)	הן משפחת המלוכה, והן משמר המלך	פמליה
רדק"ש (פסג) שרש ישע (פסג) רש"פ (פסג)	נקודת הגובה המירבית הן ביחס לפני שטח חומרי, והן ביחס להישגים בכל תחום	גבעה, מקום עוצמתי לא רק עקב גובהו	פסגה

המילה	נכון	שגוי	מקור
פרוז, מפורז	מקום ללא מחיצות	שטח נייטרלי, ללא בעלות וכן פנוי מעצמים מוסכמים כגון: פנוי מנשק.	רדק"ש (פרז)
פרחח	צעיר (ל' אפרוח), וכן אדם נקלה ונבזה	צעיר אלים חסר רסן, מופקר	רדק"ש (פרח) מלבי"ם כרמל (פרחח)
פרימה	קריעה (י"א דוקא בתפר, י"א קריעה חלקית בלבד, י"א לקרעים רבים)	סתירת אריגת הבגד	רדק"ש (פרם), יר"ש [ח"ג כ'], [רש"י סוטה ז'], [רשר"ה, ויקרא י' ו'] הכוה"ק [ויקרא י"ג מ"ה]
פתגם	הוראה, צווי, גזירה	צרוף מילים מקובל, המביע חכמת חיים	[קהלת ח' י"א]
צביון	רצון והסכמה וכן יופי והרמוניה מוכן אל-, אמצעי אל-, מתאים לצרכים של- (עיין בנספח א' בקונטרס "בנין שלם" - "הדרכה לחיי הנישואין", "יפה את רעייתי כתרצה")	קווים מאפיינים, סגנון	ערוך (צב-א), רדק"ש (צבה) [רש"ש, ר"ה י"א]
צביטה	לקיחה, הושטה, אחיזת מלקחיים	תפיסת מלקחיים עזה באצבעות או בכלי, כדי להכאיב ולהזיק בד"כ	רדק"ש (צבט) ריב"ג (צבט) ערוך (צבת ג' ד')
צווארון	צוואר, וכן תכשיט צוואר	חלק הבגד שסביב הצוואר כולו או חלקו	[שיר השירים ד' ט']
צי	ספינה גדולה למשימות קשות ולמלחמה	קבוצת כלי תעבורה יבשתיים אוויריים או ימיים.	כרמל (צי) [רשר"ה, במדבר כ"ד כ"ד]

המילה	נכון	שגוי	מקור
צלב	עמוד תליה	צורת שתי וערב	ערוך (צלב), תשבי (זקף)
צלוחית	כלי קבול, בקבוק, צנצנת בנפח של כ- 1.8 ליטר	צלחת קטנה	ראה צנצנת [סוכה פ"ד מ"ט]
צלע	א. עצמות בית החזה ב. משטח צדדי, מבנה צדדי, דופן	א. עצמות בית החזה ב. גבולות הדופן, גבולות משטח	רדק"ש (צלע) כרמל (צלע) [תרגיו, רשר"ה, שערי אהרון, בראשית ב' כ"א] יר"ש [ח"א ב' ד']
צלף	מכה בתנועת הורדת היד	פוגע במטרה, מדייק בקליעה	ערוך הפלאה (מצליף)
צנע	ענווה, הסתרה (גם לשמירה)	הסתפקות במועט ללא מותרות, מחסור	רדק"ש (צנע) רש"פ (צנע)
צעצוע	או תבנית של פני ילד, או קישוט פרחוני, או נענוע, או חפץ העשוי חוליות חוליות המחוברות זל"ז ע"י שקעים ובליטות.	כלי משחק לילדים שהינו תבנית מוקטנת של חפץ או בע"ח	רדק"ש (צעצוע) כרמל (צעו), צעצוע (רש"פ (צעצוע)
צף	מהווה "ציפוי", כלומר הינו מציאות עליונה על גבי מציאות אחרת, הן נוזלית והן מוצקה. המים צפים על הקרקע, והסירה צפה על המים.	נישא על גבי חומר שאינו מוצק (וכן בהשאלה - עלה והתגלה: "צפה בעיה", וכד')	[רשר"ה, דברים י"א ד'] [איכה ג' נ"ד] [מלכים ב' ו' ו'] [תוספתא שביעית ג' ג'] [רש"י שבת קמ"א]

מקור	שגוי	נכון	המילה
ערוה"ש (צפור א-)	(בהשאלה) נושא החשוב לו ביותר, נושא הקרוב ללבו	אזור הלב, או תחתית קנה הנשימה, או קרום המוח	צפור נפשו
[מלכים ב' ד' מ"ב]	(בהשפעה לועזית) סופה עזה ומסוכנת	כלי איחסון, תיק - הן מלאכותי והן תיק טבעי, כלומר: קליפת הגרעין	צקלון
ערוך (צרם)	קול שאינו ערב ונעים	חיתוך, דקירה (באופן פיזי - גופני)	צרם, צורמני
[ערוך קב-א']	סמוכות לכתפיים למתקשה בהליכה	רגלי עץ, רגלים תותבות	קביים
[רש"י כתובות ס"ו] [רש"י, ברכות ס"ב] [ר"ה ז']	אישור על ביצוע פעולה (תשלום, הפקדה, תרומה, וכד') מצוי גם בקדמונים	(בנוסף ל"דברי נביאים" בנוסף למסורת מדור לדור, ובנוסף לתורת הסוד, המתקבלת מנאמן לנאמן), התחייבות שהמתחייב מקבל על עצמו (שאינה קשורה ישירות לערך הדבר שקיבל)	קבלה
[יחזקאל מ"ה י"ז, חבקוק א' ט']	לצד הפנים, הלאה (הפך ל"אחור")	לכיוון מזרח בלבד (כציווי וכשם, אך משורש זה נגזרת מילת יחס א' קודם לב')	קדימה
רדק"ש (קום), תפא"י [סנהדרין פ"ו מ"ד]	דיוטא, מספרה של שורת דירות בבנין גבוה	שעור גובה, הנמדד גם יחסית לגובה אדם ממוצע	קומה
ערוך (קנטס)	תעלול, שובבות	מוט עץ, עמוד עץ מחודד בראשו	קונדס

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (קור) [ישעיה נ"ט ה'] שרש ישע (קור) יר"ש [ח"ג נ"ו]	חוט הנוצר מרירו של העכביש	יריעה, אריג (ל') קורת הבית, או קורת כלי האריגה) סבך חוטים	קור (קורי עכביש)
ערוה"ש (קד-א)	מתן צופן (מספרי או קווי)	חיתוך, ניקוב (הפיכת קו כללי לקו מדורג)	קידוד
רדק"ש (קדם)	(בנוסף לשכלול, התפתחות, התקדמות), צד מערב (כגון: "קדמת אסיה", הפך "המזרח הרחוק")	צד מזרחי, צד קדמי	קידמה (קידמת)
[בר"ר נ"א ו'] [שו"ע או"ח שנ"א א'] [רמב"ן גיטין עב:]	דבר חסר בסיס ויסוד, דמיונות שוא	דבר שהתקבל מלמעלה לתוך ידו או לכלי, כגון: גשם, מי מרזב, חפץ שנזרק, וכד'	קלוט מהאוויר
ערוך (קלד)	מקשים	מפתחות	קלידים
רדק"ש (קלע) יר"ש [ח"ג מ"ו]	פגיעה במטרה (בנוסף לקליעת שער)	זריקה, השלכה בתנועת סיבוב (עקרון הצנטרפוגה) (בנוסף לקליעת שער)	קליעה
ערוך (קלפי) [פיהמ"ש יומא פ"ג מ"ט] [יומא פ"ד מ"א] [יומא ל"ט] [של"ה, ווי העמודים פ"ו] [מדרש תהילים ב']	תיבה סגורה, בעלת סדק עליון, לתוכה מכניסים פתק בהתאם לרצון המכניס, כדי לעמוד על דעת הצבור (וכמובן - ללא כל תהליך הגרלה)	תיבת עץ, בעלת מבנה צר גבוה, ופתוח מלמעלה, המשמשת לבצוע גורל, ע"י שליפה אקראית של פתק מתוכה (וכן משמשת כקופת צדקה, או ככלי אחסון)	קלפי

מקור	שגוי	נכון	המילה
[ישעיה י"ט ו'] רדק"ש (קמל) מחברת מנחם (קמל) כרמל (קמל)	נבילה, אבדן חלק מכח החיים, כמישה	כריתה, שבירה (בד"כ עקב יובש)	קמילה
ערוה"ש (קמצוץ)	כמות מזערית (כגון: קמצוץ טבק, מלח, וכד')	שבור, מפורק, מעוץ (כאילו קיפלו וקימצו את ראשו לרגליו)	קמצוץ
[שביעית פ"י ה"ט] [ב"ב ע"ה:]	גנב	ביצע פעולת קנין (אחת משיטות הקניה)	קנה במשיכה
[יחזקאל מ"ב ט"ז]	שעור היחס בין השרטוט למציאות, שעור היחס בין כמויות	אמת מידה, סרגל אורכים	קנה מידה
ערוך (קנקל א, ב)	שם מסחרי לבקבוק פלסטיק קל משקל	או "שבכה", רשת אבן או מתכת, לנוי, או לאפשר מעבר אור או חום מצד לצד, או הכוונה לחדר.	קנקל
רדק"ש (קסם) נימוקי א"א (קסם) כרמל (קסם) [רש"י, במדבר כ"ג כ"ג]	כישוף, שנוי טבע (אמיתי או מדומה)	חזוי עתידות	קסם
ערוך (קפץ - ג') [בר"ר ס"ה י"ז]	אפשרות מתיחה וכוץ החוזרים מעצמם למצב המקורי	אפשרות קיפול, כיפוף, פרק	קפיץ, קפיציות
רדק"ש (קצב) [מלבי"ם א' ז' ל"ז]	תדר, סמיכות צלילים, ריתמוס	חיתוך, סיום, מידה	קצב

מקור	שגוי	נכון	המילה
רשר"ה [ויקרא א' ב'] הכוה"ק [במדבר ט"ו י']	הן תשלום כפוי שנותן המעוניין בתמורה מהמקבל, והן (בהשאלה) גורם שנפגע עקב ארוע בלתי מכוון, או רשעות אכזרית מכוונת	נתינה לגורם אהוב, כדי ליצור ביניהם קרוב, לטובת הנותן.	קרבן
ערוך, הפלאה (קרטון) רמ"ע פאנו (צבאות ה') חלק ב'	נייר עבה וחזק	מפקד צבאי על עשרים וחמישה חיילים	קרטון @
[בר"ר ס' י'] ערוה"ש (קרטל)	איגוד מסחרי, בעל בלעדיות בתחום מסוים	טנא, סל	קרטל @
[ישעיה מ"ו א']	חורבן, התמוטטות	התכופפות (ל') (קרסים)	קריסה
ערוה"ש (קשקש א' ב')	אוסף קווים חסר משמעות, וכן אוסף מילים חסרי תוכן (בהשאלה)	תנועת הלוך ושוב, כגון של ענבל הפעמון, וכן עידור להסרת עשבים שאינם רצויים	קשקוש
ערוך (קתדרה)	בימה למרצה, וכן פקולטה	כסא נכבד	קתדרה @
ערוך (רא-א) [רע"ב, פאה א' א']	מפגש אישי, חזותי או טלפוני, להיכרות או להבעת דעות	קרבן שמביא הבא למקדש, וכן עצם מצוות השהות במקדש.	ראיון
[ספרא, בחוקותי פרשה ב' פרק ח' [אות נ"א]]	התנגדות מוחלטת, מאבק חזיתי ללא כל ויתור	מדה במדה, במידה מדויקת, ענישה מותאמת לחטא	ראש בראש

מקור	שגוי	נכון	המילה
ערוך (רב-א) [פסחים קד:]	גאותן (תיאור אופי)	בעל שררה, בעל תפקיד נכבד, אלוף, בעל גדולה (שם ולא תואר)	רברבן
[אב"ע בראשית ב' כ"א]	אינו ערני אלא מנומנם	ישן שינה עמוקה	רדום
רדק"ש (רהט) ערוך (רהט א' ב') ריב"ג (רהט)	כלי בית גדול המשמש את האדם, כגון: שולחן, כסא, מטה וכד'	צפוי עץ חלק של הרצפה, המאפשר תנועה מהירה ('לרהוט' - פרושו לרוץ), וכן מרזב	רהיט
[בראשית כ"א כ'], [הכוה"ק, שם]	מכשיר ירי	האדם היורה במכשיר ירי או משליך אבנים	רובה
רדק"ש (מרק) ערוך (רטב -א) יר"ש [ח"ג ל"ז]	נוזל סמיך מוטעם מכל מקור שהוא	מיצי הלחות הפנימית במזון, וכן מרק התבשיל (גם כשאינו סמיך)	רוטב
רדק"ש (רחב), ערוך (פלטיא -א)	דרך עירונית ארוכה וצרה (יחסית לארכה)	מקום רחב, מגרש צבורי, רחבה	רחוב
רדק"ש (רחש) ערוה"ש (רחש -ב) רשר"ה [ויקרא ב' ז']	הן לחישה, והן תחושת הלב (רוחש כבוד, רוחש אימון, וכד')	נדנוד, תנועה קלה, תחילת התנועה וההוצאה לפועל - הן חמרית והן רוחנית (רחש הלב [תהילים מ"ה ב'])	רחש, רחיש
		עיין "מריבה"	ריב
[שיה"ש ב' ה'] [שיה"ש ג' י'] נמוקי א"א (רפד) רש"פ (רפד)	גורם מרכזי, ולעיתים גם נועד ליופי	משטח תחתון, מצע תומך, שטיח, מרבד	ריפוד, רפידה

מקור	שגוי	נכון	המילה
[ישעיה ו' ו'] רש"פ (רצפ)	אריח שטוח ליצירת משטח (תחליף שגוי ל"ריצפה", (פ' נחה, שוא נע תחת האות צ')) (מלשון רציפות, רצף - צרף)	גחלת (הן לשון רשף, רישפה, והן לשון רציצה (שבר עץ))	ריצפה (פ' דגושה, שוא נח תחת האות צ')
[איוב ל"ט י"ט] רדק"ש (רעם) רש"פ (רעם)	שער הצוואר, של הסוס והאריה, גל של שער	רעם, רעש, כעס, פחד, גבורה	רעמה
רדק"ש (רשם), כרמל (תו) [חולין קל"ב]	אוסף מילים או משפטים בעלי מכנה משותף	רישום קו כל שהוא, תו, סימן, או מילים כתובות	רשימה
[ברכות י"ז]	הגורם הפעיל בנושא, הכח המניע והמקדם, שבלעדיו לא תהיה כל התפתחות שהיא	הגורם המחמיץ שבעיסת בצק, כלומר: שורש הקלקול בנושא (מייצג את היצה"ר)	שאור שבעיסה
[מכתב מאלהו ח"ב עמ' 170, וכן בספרי הקבלה]	בטול כל המוסכמות, ירידה לטמיון של כל הפעולה	בטול מגבלות, בטול מצב קודם, כדי לאפשר התקדמות (מושג מעולם הקבלה)	שבירת כלים
[שבת פ"ח מ"ד]	הן סביבון רוח, הן חץ המורה על כוון הרוח	מתקן דביק ללכידת צפרים	שבשבת
רדק"ש (שוב) כרמל (שובב) רש"פ (שוב) יר"ש [ח"א ג' ל']	מעשה קונדס, היתול פעולה חסרת אחריות אך נסלחת	חזרה שוב ושוב על פעולה (שלילית או חיובית), העדר שקט נפשי, חוסר מנוחה גופני	שובבות, משובה
כרמל (שביל), רדק"ש (שבל) [ישעיה מ"ז ב']	סרח העודף, שולי בגד, דבר המסתרך אחרי (כגון עשן המטוס, או קצף המים שיוצרת אניה)	או החלק התחתון של הרגל (במיוחד כף הרגל) או שער הראש	שובל

המילה	נכון	שגוי	מקור
שום דבר (מקום וכד')	משהו, דבר כלשהו (מקום כלשהו, וכד')	העדר גמור, אף לא משהו	[רשב"ם, שמות ב' ב'] ערוך (שום) רש"פ (חתה) התשבי (שום) תוס' ביצה ח' ד"ה ה"ק
שחון (שנה שחונה)	חם, שנה שהאקלים חם (ולכן נחוץ גשם רב למניעת יובש)	יובש, שנה יבשה ללא גשם	רדק"ש (שחן) ערוך (שחן -א') [יומא נג:]
שי	מנחה גדולה המביעה פיוס וכניעה, מתנת קרוב לבבות	מתנת הוקרה סמלית וצנועה	ורטהיימר (מתנה) [רשר"ה, תהילים ס"ח ל', רשר"ה, דברים ל"ב י"ח] יר"ש [ח"א ב' א']
שיא	גובה רב (לא בהכרח הגבוה ביותר)	הכמות הגדולה ביותר הקיימת בכל תחום שהוא	רדק"ש (נשא) כרמל (שיא)
שיזוף	הסתכלות, ראייה, הבטה קצרה או חלקית, חימום ויבוש	השפעת אור השמש על צבע העור	רדק"ש (שזף) רש"י [ביצה כ"ו עמ' ב'] יר"ש [ח"ב ו' א'] שד"ל (ראה)
שיפלות, שפל	נמיכות קומה, הכנעה, ענווה	התנהגות בוגדנית וצבועה	רדק"ש (שפל) כרמל (שפל)
שירבב	שלשל כלפי מטה, מתח והאריך כלפי מטה, או כלפי מעלה	הוסיף דבר שאינו ראוי או במקום שאינו ראוי, דחק דבר מה אל מקום חיצוני	ערוך (שרבב) [רש"י, ברכות נד:] [רש"י, בראשית מ"ט כ"ב]
שירבוט	או ניפוח, או תנועת התכופפות כלפי מטה	קשקוש סתמי, קווים חסרי משמעות	ערוך (שרבט ב' -ג')

המילה	נכון	שגוי	מקור
שכר סופרים	שכר הוראה למלמדים	שכר למחבר ספר או מאמר (בהשאלה)	איכ"ר פתיחתא א' (עיין לעיל בערך "סופר")
שלחן המערכת	שלחן לחם הפנים במקדש	שלחן מערכת עיתון וכד' (בהשאלה)	[דבהי"ב כ"ט י"ח]
שלט	מגן מלחמתי	מודעה, כרזה (בהשפעת הגרמנית)	רדק"ש (שלט)
שלל צבעים	בגדים צבעוניים שנלקחו כשלל מלחמה	מגוון צבעים, צבעים רבים	[שופטים ה' ל']
שלשול (מכתב)	הורדת דבר בשלשלת באופן מבוקר	השלכת המכתב לתיבה	ערוך (שלשל -א)
שמלה	סדין גדול ללא גזרה, בו מתכסים גברים ונשים, בד"כ על בגדיהם, ולעיתים נפרש כסדין לשינה. משמש ככסוי בלעדי לעני, וככסוי עליון נכבד לעשיר	בגד נשים, העוטף את כל אורך הגוף בהתאם לגזרת הגוף פרט לחלוקת הרגלים, ונועד להסתיר את מראה הגוף (ולא להגנה כמעיל)	יאיר אור [ב-ג', כ"ט'] ורטהימר (שמלה, שלמה) רשר"ה [בראשית ל"ז, ל"ד] יר"ש [ג' מ"ז]
שנינה (היה לשנינה)	היה נושא לשיחה מתמדת	היה נושא ללעג ולבוז	[דברים כ"ח ל"ז] [ירמיה כ"ד ט']
שסתום	מנעול, סוגר	מפסק דו מצבי: פתוח - סגור	ערוך (שסתמיה)
שעט	דפק בחזקה, רקע בארץ בפרסותיו	דהר במהירות	כרמל (שעט) רדק"ש (שעט)

מקור	שגוי	נכון	המילה
[ויקרא ט"ז ח- כ"ב] ועיין ברמב"ן שם	בעל אשמה חלקית, או חף מפשע שטופלים עליו אשמות שוא, כדי לנקות מאשמה את האשמים אמיתיים	שעיר עיזים, המובל למדבר (ושם נדחף אל מותו), המיצג את הסיבה הפנימית והשורשית, לפגמים הרוחניים החיצוניים	שעיר לעזאזל
ערוך (שעמום) כרמל (תמה) [רש"י, נדה לז:] [המאירי, כתובות נט:] [פיהמ"ש, כתובות פ"ה מ"ד ע"פ קפאח]	חוסר מעש, חוסר ענין	שטות, תמהון, אבדן הרגשה, מהלכים שאינם מובנים, מהומה (המילה "שעמום" מורכבת מ "ש" + "עמום", כלומר, יצירת עמימות - בשם הגרמ"ש שליט"א)	שעמום
[ויקרא י"ט כ'] יר"ש [ח"ב ד' ט']	(בהשאלה) אשה העובדת עבודת פרך, בשעבוד מוחלט	שפחה המיועדת לעבד עברי, המותר בשפחה כנענית, שפחה בעלת עוצמה אישית ואומץ	שפחה חרופה
רדק"ש (שצף) ריב"ג (שצף) מחברת מנחם (שצף)	זרם חזק, שטפון	או כמות מועטה, או כעס	שצף
כרמל (שקט), ורטהימר (שלו שקט) יר"ש [ח"א ג' ל"א] ראה "רעש"	דממה, העדר רעש והמולה	מרגוע, מנוחה, שלווה	שקט

מקור	שגוי	נכון	המילה
כרמל (שר) [רשר"ה, בראשית י"ז ט"ו]	ממונה מנהלי בכיר, המהווה סמכות עליונה בתחומו.	ממונה פיקודי על קבוצת אנשים בכל רמה שהיא, כולל קבוצה קטנה של עשרה אנשים (שרי עשרות) תפקידו להבטיח קיום חוקי הסמכות שמעליו	שר
[יר' שקלים פ"ה ה"א]	מתקין צינורות (אנסטלטור)	חום, שרב	שרברב
[רש"י, במדבר כ"ד ג'] [יר"ש [ח"ב ו' י"א]	עינו האחת סתומה (כלומר: אין הבדל בכוונה, אך יש הבדל בבאור המילה)	הפרוש המילולי "פתוח העין", והכוונה או שחלל העין היה פתוח, כלומר: היה חסר עין, או בדרך השלילה: היה רואה היטב בעין אחת, מכאן שבעין שניה לא היה רואה כלל. י"א שהעין אינה יכולה לראות עקב חסימה טכנית	שתום עין
כרמל (תא) רדק"ש (תא) (יצע) יר"ש [ח"א ג' י"ט, ח"ג מ"ד]	מרחב קטן וסגור, הן יחידי, והן כמשבצת אחת בתוך מערך רב תאים	חדר מעבר, חדר שרות, לשכה, חדר קיצוני	תא

המילה	נכון	שגוי	מקור
תאונה	ארוע (שלילי) שנגרם בעקיפין ע"י גורם חיצוני, אך נראה כארוע מקרי	פגיעה ונזק בגוף או ברכוש כתוצאת ארוע מקרי לחלוטין, או כתוצאת הזנחה, טעות, וכד' ללא כל הכוונה לתוצאה	רדק"ש (אנה) כרמל (אנה)
תבוסה	מרמס, טינוף, בזוי	הפסד, כשלון, היות מנוצח	רדק"ש (בוס) (עיין "מבוסס") [דבה"י ב' כ"ב ז']
תג	כתר (בהשאלה גם על אותיות)	סימן זהוי, וכן אפוסטרופ (גרש)	ערוך (תג)
תהו ובוהו	מושג עמוק, המציין שלב מוקדם בהתהוות החומר; מצב טרומי בו המציאות הינה עקרונית בלבד, אינה נתפסת בחושי הגוף אלא רק ב'חוש הריח' (הרוחני), מבחינה פיזיקאלית ; זוהי שממה ריקה ללא מהלך שכלי (תוהו), ללא הבנה (בוהו); מצב בו כל הכוחות מורכבים זה עם זה, המצאם נתפס אך לא מהותם שמם והגדרתם	אי סדר פיזי או שכלי, אינו מאפשר פעולה פיזית או הבנה מחשבתית, תערובת (לא תרכובת)	רדק"ש (תהה) בהה) כרמל (תהו) (בהו) הכוה"ק [בראשית א' ב']

מקור	שגוי	נכון	המילה
<p>רדק"ש (תהם) רשר"ה [בראשית א' ב', שמות ט"ו ה', דברים ח' ז' הכזה"ק [בראשית א' ב'] ערוה"ש (תהום) ערוה"ש (המיה)</p>	<p>מקום עמוק מאד יחסית לסביבתו, אך גלוי לעין.</p>	<p>מקום התקבצות מים רבים, הן תחתיים (אקוויפר), והן עיליים (אגמים), המשמיעים 'המיה' (קול כללי, קול שאינו מוגדר) הן המיה פיזית, והן עקרונית, כלומר: מציאות שקיומה ידוע, אך מהותה לא ידועה (בדומה לתוהו), וכן עומק הארץ, כלומר: בטן האדמה</p>	<p>תהום</p>
<p>רדק"ש (די), כרמל (די) ערוך (די א', תך -ב)</p>	<p>פעולה נוספת המתבצעת במהלך הפעולה הבסיסית, או במקביל לה.</p>	<p>שעור זמן המספיק לפעולה מסויימת (כלומר -שעור זמן ולא ביצוע בפועל)</p>	<p>תוך כדי</p>
<p>רדק"ש (אפה) רשר"ה [ויקרא ו' י"ד] [מנחות ג:]</p>	<p>עוגיות, רקיק דק ומתוק {ביסקויט}</p>	<p>צורת אפיה יחודית מאפה בצק הנעשה בג' שלבים: חליטה, טיגון ואפיה</p>	<p>תופין, תופינים</p>
<p>רדק"ש (יפע) [רשר"ה, דברים ל"ג ב'] ורטהימר (זרח), נוסח קדושת שחרית בשבת (ראה הופעה)</p>	<p>ארוע שהינו תוצאה קבועה או מחזורית של גורמיו</p>	<p>התגלות, יציאה מההעלם (הנוצר לעיתים עקב המרחק הגדול) לגלוי מלא</p>	<p>תופעה</p>

מקור	שגוי	נכון	המילה
כרמל (תושיה {תשויה}) [רבנו יונה, משלי ג' כ"א] [מצ"ד, משלי ח' י"ד] [גר"א, איוב ו' י"ג] נמוקי אליהו (שרש ישה) יר"ש [ח"א ב' א']	כושר אילתור, זריזות מחשבה ביצועית	יש אומרים: חכמה אנושית, כושר השוואה, עיצה אנושית. י"א: חכמה אלוקית, בסיס החכמה. י"א: חולשה ותשות כח, י"א הנהגה אנושית נכונה	תושיה
רדק"ש (חזה) כרמל (חזה) (חווה) (חזון)	השערה לא וודאית של העתיד, הערכה צפויה אך לא הכרחית	"חזה" פרושו "ראה בעיני שכלו", מכאן ש"תחזית" פרושה ראיית מציאות עתידית או נעלמת, באופן וודאי	תחזית
ורטהיימר (חנה) כרמל (חנה)	מתחם המספק שרותים	מקום חנייה במהלך התקדמות, כגון: תחנת אוטובוס, תדלוק	תחנת (כח, עזרה ראשונה, וכד')
ריב"ג (תחר) [שמות כ"ח ל"ב]	אריג קישוט מחורר התפור לבגד לנוי (בהשפעת הערבית)	חיזוק קווי הסיום של האריג, גם ע"י הכפלת האריג על עצמו	תחרה (תחרא)
ערוך (תייר)	מטייל (בד"כ להנאתו), בארץ זרה	מורה דרך לשיירות, סייר גלוי או חסוי להכרת השטח	תייר
ערוך (תרוץ) התשבי (תרוץ)	'ספור כיסוי' שקרי כדי להסיר אחריות ולהנצל מענישה	יישור, הצדקה, התרת הספק	תירוצ

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (ירש) יר"ש [א' א'] [יומא ע"ו:]	מיץ ענבים (שעדיין אינו יין)	יין חדש, וכן ענבים	תירוש
		ראה טכסיס	טכסיס
[יחזקאל י"ז כ"ב - תרגום]	משופע מאד, שיפוע חד וזקוף	נישא, בולט מעל סביבותיו (כלומר: לא רק רם' - גבוה מוחלט, אלא גם גבוה יחסית לסביבותיו)	תלול
רש"י [בראשית כ"ה כ"ז] הכרמל (תמים) רשר"ה [דברים י"ח י"ג] מהר"ל [נתיב התמימות] גר"א [משלי ב' ו', י"א ג']	נאיבי, מתעלם מהמציאות העובדתית	דרגת שלמות גבוהה (תם ונשלם) מהות אמת ללא שיקול זר, אע"פ שמסוגל להונות, אם ימצא לנכון. עיין הרחבה רבה במאמר "אשרי תמימי דרך" המצורף לקונטרס "בנין שלם" - "חינוך ומשמעת".	תמים
[כריתות ה' א'] [ב"ב פ"ה מ"ח] ערוה"ש (תמצית)	חומר מרוכז, עיקר הענין וריכוזו	שאריות החומר, מיצוי החומר וסופו	תמצית
[רשר"ה, ויקרא כ' י'] רדק"ש (נוף), [תרגום ישעיה ל' כ"ח] [רש"י, ישעיה ל' ל"ב] [רש"י, ויקרא כ"ג י"א] [הכוה"ק, דברים כ"ג כ"ה], [בכור שור, שמות כ"ט כ"ד], רש"פ (נוף)	דחיפה ראשונית הן גשמית והן רוחנית וכן פעולה מהירה	תנועה אופקית (גם לכאן ולכאן כפעולת הניפו) וי"א לשון פלא. וכן תנועת הרמה וכן פעולה גלויה ומפורסמת (כגון: מלחמת תנופה)	תנופה

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (שרק) ערוך (סרק -ב')	עיצוב השער	יישור השער והפרדתו	תסרוקת
[חגיגה י"ד] רדק"ש (עלל) כרמל (תעלול) [ישעיהו ס"ו ד']	מלכודת משעשעת, עורמה קונדסית	כתואר: אדם בזוי וחסר מוסר כשועל, נשלט ע"י תאוותיו כעולל תינוקי כפועל: פעולה הורסת ומשחיתה, וכן פעולת לעג, היתול והתעללות	תעלול
ערוך (תפס)	שעור המילוי של קיבולת מסוימת (תפוסה חלקית/מלאה)	שייכות, אחיזה, בעלות של התופס, בדבר ערך מסוים	תפוסה
[ויקרא כ"ה ל"ו] [יחזקאל י"ח ח']	מצע לגידול חידקים בתנאי מעבדה	ריבית	תרבית

קבוצה ב' - משמעות מורחבת שגויה

מקור	שגוי	נכון	המילה
ערוך, הפלאה (אמץ-ב)	גם "סטייק" - בשר רך חסר עצמות, המטוגן או צלוי היטב	בשר חי או בשר הצלוי קלות על גחלים	אומצה
מלבי"ם (אצר) רדק"ש (אצר)	גם חפצי הערך המוטמנים באוצר	מחסן להטמנת חפצי ערך כולל מזון	אוצר
רדק"ש (זעק)	גם הכרזה על הצורך להסתתר מפני סכנה, וכד'	הכרזה על הצורך להאסף ולהתקבץ	אזעקה
רדק"ש (אח), (אחה)	גם העוסק/ת בסיעוד רפואי (בהשפעת הנצרות!)	בן/בת לאותם הורים, וכן חבר אהוב	אח/אחות
[ברכות י"ט]	בלשון העם גם: מובחר, מעולה	בזה אחר זה	אחד אחד
רדק"ש (אפר), ריב"ג (אפר) [מלכים א' כ' ל"ח + מ"א]	גם התייפות גרידא ללא שינוי זהות ודוקא ע"י חמרי עזר, לא כולל שנוי בגדים	התחפש לאחר ע"י מסווה או מלבוש	איפור התאפר
רדק"ש (אשר) הכרמל (אשר-א) ערוך (אשר-א)	גם נתינת רשות לפעולה	תמיכה, חיזוק, קיום, וכן הליכה בדרך הישרה	אישור
ערוך (אנדרטא)	מצבת זכרון בכל צורה שהיא, לא רק לדמות אנושית, וגם לשליטים בעבר	דמות אדם בלבד, לכבוד המלך או בעלי השררה (ומסתבר שהכוונה דוקא לשולטים בפועל)	אנדרטה @

המילה	נכון	שיגוי	מקור
אסור	הוראה להמנע מפעולה (אסור -קשור!)	תחליף למושג 'שלילי', כולל המנעות מאי עשיה כגון: אסור להחמיץ ארוע, אסור לשתוק	ערוך אסר (א' ג')
אסכולה @	בית ספר	גם שיטה, זרם רוחני	[שיהש"ר ב']
אתליטיקה @	תחרות האבקות, התגוששות	כל פעילות גופנית ספורטיבית, גם ללא תחרות (אתליטיקה קלה)	ערוך (אתליטיון)
בגרות	במקורותינו רק בגרות גופנית (רק לנקבות)	גם בגרות נפשית	ערוך (בגר)
בד	אריג פשתן בלבד	אריג מכל חומר שהוא	רדק"ש (בד)
בהבל (שבכיו) פיו	בחום האד היוצא מפיו (עלולים להשרף), כלומר: בדרגת קדושתו הגבוהה	במעשה קל, בדיבור בעלמא, בלומר: ביטול ענין חשוב בקלות הדעת, ללא שיקול דעת, וללא סיבה מכרעת	[שבת פח:]
בוגר	חדל להיות קטן (הבטוי המעשי - גידול בכח הגוף וגידול שער)	גם מסיים מסלול הכשרה, בכל גיל שהוא	ערוך הפלאה (בגר)
בחירה	החלטה כתוצאת בחינה ושקול דעת	גם החלטה אקראית כגון: בחירת כרטיס הגרלה	[נמוקי א"א], רדק"ש (בחר)
בטוי	אמירה, הוצאת מילים מהפה במבטא ברור וחתוך	הבעת רעיון במילים, וכן "ניב" - "צרוף לשון" מקובל	רדק"ש (בטא) יר"ש [ח"ב ד' א']

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (בטח)	גם - "ללא ספק" (תחליף שגוי למילה "ודאי") (מופיע מעט גם בקדמונים)	ללא פחד	בטח
רדק"ש (בין)	גם המשותף לכמה גורמים כגון: "בין לאומי"	ברוח שבין שני גורמים, כגון: בין הבתרים, לטוטפות בין עיניך, וכד'	בין
[בראשית רבה פ"ד ג'] רש"י [שמות כ"ז י"ג] [יהושע י"ט מ"ז] כלאים פ"ד מ"ו [סוכה פ"א מ"ז]	גם פעולה הנעשית במקביל לפעולה אחרת	התווך בין דבר לדבר, בין שלב לשלב	בינתיים
רדק"ש (בעה) ערוה"ש (בע-ב')	גם מצב ללא פתרון (-פרובלמה), ללא מוצא	שאלה, חיפוש, דרישה, בקשה	בעיה
רדק"ש (בקר), כרמל (בקר)	גם תוכחה, הבעת דעה שלילית 'מותח בקורת'	בדיקה, עיון בתשומת לב, עמידה על טיבו של -	בקורת
מלבי"ם (בן בת) עיין גם 'בנין שלם' הדרכה לחיי הנשואין בפרק המבוא. עיין גם רגלי מבשר (התשבי) "בת קול". הכוה"ק [ויקרא כ"א ט']	גם נקבות בכל מצב (כגון: מקהלת בנות)	נקבה קטנה, או שאינה עצמאית אלא מיוחסת לזולת (ונחשבת כקטנה)	בת (במשמעות אנושית)

המילה	נכון	שיגוי	מקור
גיחוך	צחוק של לעג או צחוק של תמהון	גם צחוק קל, חיוך	[בראשית י"ט י"ד], תרגי"ו, רמב"ן, כלי יקר. רמב"ן, תרגי"ו, [בראשית כ"א ט'] ערוך (גחך)
גילם	כרך עטף, ביטל צורה	גם ביטא, עיצב, יצג דמות, כלל ב -	רדק"ש (גלם)
גליון	דף חלק המיועד לכתיבה, וכן הנשאר מדף זה סביב הכתיבה	גם החלק הכתוב שבדף: גליון אישום, גליון עתון (אולי מפני שהתוכן הכתוב שם כדליתא דמי, ובעצם הדף נשאר חלק... (וכן און-גליון למביו))	רדק"ש (גלה) מלבי"ם [ישעיה ח' א'] ערוה"ש (גליון)
גלעד	אתר זכרון בצורת "גל" אבנים - ערימת אבנים	אתר זכרון בכל צורה שהיא	[בראשית, ל"א מ"ו - מ"ח]
גסות	כמות רבה, גודל רב, עובי הן גשמי (מידה גסה, בהמה גסה, וכד'), והן רוחני (גס רוח, ליבו גס בו, וכד'), הגורר אבדן התחושה (העדינה)	גם בטוי שאינו צנוע	ערוך (גס רוח) (גס -א)
דוגמא	פריט המיצג קבוצה	גם מודל, צורת עיצוב	ערוך (דגם)
דוד	(בנוסף לאוהב ורע), אח האב (מן האב בלבד)	גם אח האם, או אח האב מן האם, או הבעל של הדודה	רדק"ש (דוד) (סרף) כרמל (דוד) ורטהימר (דוד)
דלי	כלי קיבול לשאיבה ע"י הגבהה	גם כלי לנשיאת נוזלים וחומרי תפזורת	רדק"ש (דלה) הכרמל (דלה)

מקור	שגוי	נכון	המילה
[דברים כ"ח כ"ב] ערוה"ש (דלקת)	גם אזור פגוע בגוף שהינו נפוח, או אדום או מוגלתי, גם אם אינו מלווה בחום גבוה	חום גבוה, בעירת הגוף כולו	דלקת
ורטהימר (תאר) (דמה)	גם גורם (אנושי בד"כ), המשתתף בארוע ממשי או דמיוני (הצגה, סיפור), והינו בד"כ בעל תפקיד מרכזי	(ל' דמיון והשוואה) תכונות מוחשיות או מופשטות, החופפות, לפחות באופן חלקי, לתכונות גורם אחר, וגורמות לדמיון מסוים ביניהם	דמות
רבנו גרשום, ב"ב קמה: מהרש"א ברכות נ"ז:	בעל אופקים רחבים, ידען, וכן בעל עושר ונחת	נהנתן, וגם סבלני, שאינו רוגז	דעת רחבה
ערוך (דרס)	גם פגע בזולת ע"י רכב בכל דרך שהיא כולל חבטה, השלכה וכד'	לחץ בחוזקה, רמס, מעך	דרס
ביאור הלכה [תקפ"ז סעיף א'], ערוך השלם (הברה), רש"י איוב י"ד ט'.	גם צורת מבטא, כגון: הברה אשכנזית, ספרדית, תימנית וכדו'.	(בנוסף ל"הד" ובנוסף ל"שמועה"), קול חלש או קול מעורבב. (בלשון הקדמונים - צירוף של עיצורים ותנועה אחת)	הברה
ערוך (זממ-א)	הפרכת ידיעה, בכל צורה שהיא	שלילת יכולת המודיע לדעת עובדה. (בלי להתיחס לעצם הידיעה)	הזמה
רש"י [שמות י"ב י"ז] [מכילתא שמות פ' ס"ז] [רש"י, סנהדרין ל"ה] [רדק"ש (חמץ)]	הפסד, אבדן הזדמנות לא רק ע"י עכוב אלא גם בעקבות פעולה שגויה	עיכוב, אחור, שהוי (שעלול לגרום לאבדן הזדמנות)	החמצה

המילה	נכון	שיגוי	מקור
היגד, הגדה	הודעת מידע חדש (משורש נ.ג.ד - בניגוד לידוע בעבר)	אמירה סתמית, גם ללא כל מידע חדש	רדק"ש (נגד) ורטהימר (הגדה) (הגיד) [אבן עזרא, שמות י"ט ט']
הנדסה	השוואה, הקבלה, פעולה מקבילית. פקוח על השוואת מידות מסחריות וביצוע טכני. (בהשאלה - תורת הצורות {גאומטריה})	גם תכנון מדעי - טכני, בכל תחום שהוא	ערוך, הפלאה (הנדז)
הקרנה (להקרי)	גידול קרניים, וכן הפצת קרני אור	גם העלאת תמונה על מסך, וכן ביטוי עמדה ללא מילים	[תהילים ס"ט ל"ב] רדק"ש (קרו)
הרמת ידיים	פעולת הכאה וכן פנייה לקב"ה בתפילה או בשבועה	גם בטוי של כניעה כלפי איום בטחוני	קצור שו"ע [סי' קפ"ד סעיף א' [בראשית י"ד כ"ב] [שמות י"ז י"א]
הרפתקאה	זמנים רעים, מקרים וצרות שנצלו מהם בנס	סיכון מהנה, חוויה נועזת ומסעירה גם ביוזמת האדם	ערוך, הפלאה שבערכין (הרפתקי)
השערה	מתן שעור ומידה, בדיוק או באומד	אומדן, קביעת מציאות אפשרית, שלא בהכרח נכונה, גם ללא קשר לשעורים ולמידות	רדק"ש (שער)
השקה	נגיעת דבר בדבר	(בהשאלה) גם הפעלה ראשונה של מערכת כגון: השקת אניה, השקת תוכנה	רדק"ש (נשק) [ביצה י"ח]
התוויה (התוואה)	סימון תו, אות, סימן	גם הנחייה, קביעת קווי פעולה (במצורף לתרופות: הנחיות שימוש)	[יחזקאל ט' ד']

המילה	נכון	שגוי	מקור
התיחסות	שייכות, קישור, יחוס	גם "עמדה כלפיו", "דעה על"	רדק"ש (יחש)
התיצבות	עמידה איתנה (הפך חולשה)	גם נוכחות כפויה	כרמל (יצב) [רשר"ה נח ו' י"ח]
התנוסס	התרומם, בלט בגובהו	גם התנפנף ברוח	רדק"ש (נסס)
זבל	פסולת אורגנית בעלת תפקיד ובעלת ערך (בעיקר הפרשות של בע"ח)	כל מיני פסולת, גם חסרת כל ערך (בהשאלה: איכות ירודה)	ערוך (זבל)
חובב	אוהב, מגלה חיבה	גם שאינו מקצועי, שאינו מומחה	רדק"ש (חבב)
חוליה	פריט הבנוי כטבעת חלולה, שהינו בד"כ חלק ממערכת פריטים כאלו	חלק מתוך מערכת גם אם אינו דומה במראהו לחוליה, כגון: חולית ישובים, חולית אנשים	ערוך [חלי א' ב' ג' ד' ובעיקר ה']
חומש	או החלק החמישי מתוך השלם, או הפריט החמישי בקבוצה	גם קבוצה של חמישה פריטים (תכנית חומש)	[בראשית מ"ז כ"ו] [ב"ק פ"ט מ"ו] [שמו"ב ב' כ"ג]
חות דעת	ראה 'חווייה'	הבעת עמדה בכל נושא, גם שאינו מהותי לחיים	רדק"ש (חווה) וכן מקורות 'חווייה'
חותמת	מכשיר להטבעת חתימה, חותם	גם הצורה המתקבלת, החתימה	[בראשית ל"ח כ"ה]
חזיז	או ברק או רעם, או ענן היוצר ברק ורעם (י"א ענן קלוש)	גם "עפרון נפץ", האמצעי ליצירת קול דמוי רעם	רדק"ש (חזז) ריב"ג (חזז) כרמל (חזז), רש"פ (חזז)

מקור	שיגוי	נכון	המילה
ערוך (חז-ב)	גם שדה המערכה (בהשפעת הלועזית), וגם איחוד תנועות בעלות אידאל משותף (כגון: חזית דתית)	החלק הקדמי, הנראה, פני הדבר	חזית
רדק"ש (חטף)	גם קיבל (חטף סטירה, חטף מכה) (אולי בלשון סגי נהור)	לקח בחזקה ובמהירות	חטף
רדק"ש (חור) ערוה"ש (חוור)	גם חלש, רופף (בהשאלה) (סגנון חור, טענה חירות)	לבן, בהיר, מובן, ברור	חין
ערוך, ערוה"ש (חל-י"ב)	רעדה, וכן ספיגת נוזל דרך נקבים זעירים או סדקים במחיצה	רעדה, נידנוד, רפיון, וכן בקיעת מחיצה ושבירתה. ניקוב משטח	חלחול
רש"י, רמב"ן [בראשית ד' כ"ב] רשר"ה [שמות י"א ז'] כרמל (חרש א,ה) יר"ש [ח"ב ד' י"ד]	גם בית יוצר בכל תחום, כולל מזון ביגוד, וכד'. (שמושי מעט גם באחרונים קרוב לדורנו)	מקום עיבוד מתכות הן ע"י חתוכן (חורש - חורץ רשר"ה), הן (אולי) ע"י חריצת התבנית ליציקת המתכת, וכן יצירת כלי חיתוך ממתכת (כגון מחרשה) כלומר: עיבוד החומר כשלעצמו ללא חיבורו לחומרים נוספים	חרושת (בית חרושת)
רדק"ש (חרק)	גם הקול הצורך שנוצר משפשוף זה	שפשוף משטח על משטח	חריקה

מקור	שגוי	נכון	המילה
[גיטין נז:]: רדק"ש (חתם)	גם ציור גרפי מאפיין, ללא קשר לאישור או להתחייבות	אישור או התחייבות, ע"י כתיבת שם המתחייב או העד בסוף מסמך, או ציור גרפי כתחליף לשם	חתימה
ערוך (טחב) ערוה"ש (טחב)	רטיבות, וכן ירוקת הקרויה בטעות 'אזוב'	קור, וי"א רטיבות	טחב
ערוך (טייל - א) התשבי - טייל	גם מסע מאומץ ליעד רחוק, בבחירת המטייל	הליכה לא מאומצת, בטלנית, התהלכות	טיול
רדק"ש (יתר)	גם תחליף למילה 'עוד' (אל תדבר אלי יותר, וכד') (מופיע גם בר"ע ברטנורא [עדייות ח' ג'] [מנחות א' ג'] וצ"ע)	יתרון, העדפה, תוצאת השוואה בין שנים	יותר
רדק"ש (יחד)	קבוצה חלקית הפועלת עצמאית, במסגרת הכוללת כמה קבוצות, וכן גודל בסיסי (יחידת מידה)	הן כנוי לנשמה, והן למעט גורם נוסף (כגון: בת יחידה)	יחידה
[רש"י, ישעיה ה' ב'] כרמל (יקב)	גם מפעל המיצר יין	בור יין, גת (קרוב לנקב)	יקב
ערוה"ש (כוון- א' ב')	גם רוח, צד, כגון: לכוון צפון, לכוון ימין	התאמה בין שני גורמים, התאמת הרצוי למצוי, הפנייה לצד הרצוי	כוון
רדק"ש (כתר)	גם משפט מפתח, שם החבור	כתר לקשוט בראש עמוד, וכד'	כותרת

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (כיר)	פתח תהליך ניקוז מי שופכין, אמנם לעיתים משמש ככלי קיבול.	כלי קבול (למים, לעצים (כירה), וכד'), ולעיתים בעל ברז לשימוש במים	כיור
כרמל (כפליים, פי שניים) יר"ש [ח"ג י"ד]	גם תחליף שגוי למונח "פי שניים" (ומעלה), כלומר: תוספת דבר הזהה לדבר עצמו אך איננו "הוא".	הופעה נוספת של הדבר עצמו פעם שניה, כאילו קיפלו את הדבר חציו על חציו (להרחבה- עיין בקונטרס "בנין שלם"- "והצנע לכת" בנספח: "ואת צנועים חכמה")	כפל, כפליים
ערוה"ש (כרך א' ב' ג') [רש"י, ב"ק נ:]	גם הצמדה שטוחה של חמרי מזון זל"ז (סנדביץ'), וכן של דפים שטוחים זל"ז	כריכה פרושה עטיפה היקפית מלאה, בצורה מעוגלת	כריך, כרך
ערוך (כרם-ה)	גם שנוי הבעת הפנים, עוות הפנים	שנוי צבע הפנים עקב צער	כרכום (פנים)
רדק"ש (בדד) י"ג העקרים- [עיקר א' פיוט "וכל מאמינים"]	גם במו ידיו, בעצמו ללא עזרת אחר, (אפילו אם יש אחרים עמו)	בודד, ללא גורם נוסף עמו (וממילא, אם פועל פעולה- פועל בעצמו, ללא עזרת אחר)	לבדו
[שמות ג' ב']	גם חומר נוזלי רותח, הפורץ מבטן האדמה	שלהבת, לב האש	לבה
רדק"ש (בכר)	גם להעדיף גורם אחד על משנהו (עיין קבוצה א' ערך בכורה)	(בנוסף למשמעות של גידול פרי ביכורים) לתת חלק גדול מתוך הכמות הכללית	לבכר

המילה	נכון	שגוי	מקור
מבושם	ערב, מכיל בושם או תבלינים	גם שיכור, שתוי (מקור הטעות: [ב"ב פ"ו מ"ג]) כתחליף שגוי למילה "מבוסס"	רדק"ש (בשם) [בר"ר פ"ה ד'] [מגילה ז:]
מבחר	המיטב, המובחר שבקבוצה	גם מגוון אפשרויות לבחירה	[שמות ט"ו ד']
מבטא	אמירה, הוצאת מילים מהפה באופן ברור (ע"ע בטוי)	גם צורת האמירה, נעימת האמירה	רדק"ש (בטא) יר"ש [ח"ב ד' א']
מגרש	שטח המיועד להשאר פנוי, כדי לאפשר שמושים זמניים (בד"כ המגרש מחוץ לעיר)	כל שטח פנוי, גם המיועד לשימוש קבוע, כגון: בניה	רדק"ש (גרש) רשר"ה [ויקרא כ"ה ל"ד]
מוניטין	מטבע (שוק הכספים - מוניטרי)	גם פרסום חיובי, שם עולמי	ערוה"ש (מניט -ב')
מועמד ל- (עומד ל-) (למשרה, לכנסת, וכד')	מיועד בוודאות (טבעית), לארוע כל שהוא	גם השואף להשיג מטרה, אך אין וודאות שאכן ישיגנה	[ב"ק פ"ט מ"א]
מושב, מושבה	הן ישיבה (שם הפועל) הן מקום ישיבה, כסא, אזור, וכד' הן תושבי המקום, והן בית הדין	גם צורת חיים קהלתית שיתופית	רדק"ש (ישב) הכוה"ק [שמות ל"ה ג']
מחדל	הפסקת פעולה (הפסקה נכונה או שגויה), המנעות מפעולה	(בשפת הדיבור) החלטה שגויה, פעולה שגויה, גישה פסיבית	כרמל (חדל)

מקור	שיגוי	נכון	המילה
כרמל (חזה) יר"ש [ח"ב ו' א'] רשר"ה [בראשית ט"ו א']	גם ארוע, המושך תשומת לב, הצגה	ראיה רוחנית או מבט שכלי על ראיה פיזית וכן ראיה סתמית	מחזה
רדק"ש (נטה) יר"ש [ח"ג נ"ו ח"א ב' י']	גם מפקדה, מרכז שליטה (כגון מטכ"ל) (בהשפעת הלועזית)	מקל משענת, וכן חברה תומכת (שבט)	מטה
רדק"ש (נטר), מצודת ציון [איוב ט"ז י"ב]	גם יעד, תכלית (לוח מטרה אינו יעד כלל, אלא אמצעי עזר! היעד הינו הפגיעה!)	משמרת - מקום או חפץ הדורשים תשומת לב מירבית, כגון: בית כלא, לוח מטרה ליריית חיצים	מטרה
רדק"ש (יחש) [קדושין ע"א:]	גם בעל זכויות יתר	משויך ל-, בעל אילן משפחתי ידוע	מיוחס
התשבי (מזג א' ב') (רגלי מבשר)	גם איחוד וצרוף (כגון: מיזוג כלכלי)	הן שפיכה ויציקה [מזיגה], והן איזון תכונות ע"י תערובות	מיזוג
ערוך (מלג)	תקציב תמיכה ללמודים או למחקר גם לא כתוצאת חלוקת רווחים של קרן השקעות	פרות הקרן הנלקחות ממנה כגון: פרי העץ, חלב הפרה וכד'	מילגה
ערוך (כשר - א)	גם כלי ביצוע, מתקן יצרני	פעולה מקדימה, דבר המאפשר ביצוע	מכשיר

מקור	שגוי	נכון	המילה
[ירמיה מ"ג ט'] רדק"ש (מלט, עב) ערוך (המלטה)	גם צמנט, אבקת בנין דביקה	חומר ליסור והתאמה עדינה של חורים בבנין העשוי מעץ או תערובת סיד וחול, וכן חומר ליצור לבנים	מלט
רדק"ש (מנה)	גם תוצאת חלוקת מספר במספר	מתנה, כמות חלקית של מזון	מנה
כרמל (נחה) רשר"ה [בראשית ד' ג'] [שמות י"ג י"ז]	גם המלווה ארוע רב משתתפים בקטעי קישור, ובהכרזה על עניני סדר ועיתוי	מוליך למטרה (י"א בעצמה, וי"א בנחת)	מנקה
רדק"ש (סכך) הכוה"ק [שמות מ' כ"א] יר"ש [ח"ג מ"ו]	גם מרקע לתצוגה אופטית (קולנוע) או אלקטרונית (מחשב)	וילון להפרדה או לכסוי, עשוי מאריגה עבה	מסך
רדק"ש (נסך) [חפש] [רשר"ה, ויקרא י"ט ד', דברים כ"ז ט"ו] [רש"י, שמות ל"ב ד'] [רש"י, ישעיה כ"ה ז'] [אוחח"ק, ויקרא י"ט ד'] [הכוה"ק במדבר ל"ג נ"ב] [רד"ק ישעיה ל' א']	כסוי הפנים למטרת הסתרת הזהות האמיתית	הן פסל יצוק (להסיק - לשפוך), הן כיסוי להגנה, ליופי, לחימום, ולהסתרה, והן ל' שלטון שררה ונסיכות	מסכה
ורטהיימר (מסכן) כרמל (מסכן) [רו"ר א' ב'] יר"ש [ח"א ג' י"ב]	גם אדם הסובל יסורי גוף או נפש, ומעורר השתתפות בצערו	אדם שאינו נכבד עקב דלותו החמרית או הרוחנית, ועליו לנהוג באחריות רבה לכלכל צעדיו	מסכן

מקור	שיגוי	נכון	המילה
ורטהימר (מעיל), 'יאיר אור' (ב' - ג') 'יר"ש' [ח"ג מ"ז]	גם בגד עליון הנועד בד"כ לא לכסוי מראה הגוף כשמלה, אלא להגנה על הגוף או על הבגדים שתחתיו, מקור, גשם אבק וכד' (קרוי בלשה"ק גלימא)	בגד עליון עדין ונכבד המכסה את רב אורך הגוף לכבודו, והינו חסר שרוולים	מעיל
[ויק"ר י"ב ד']	מעוות את אפו, גם כאות זילזול או מורת רוח	מטה אפו כדי לא להריח ריח רע	מעקם את האף (החוטם)
רדק"ש (ערך)	גם איחוד גורמים להשגת מטרה משותפת	פרטים בעלי סדר פנימי	מערך
ערוך (מפה)	גם תרשים גאוגרפי	מגבת, כסוי עליון	מפה
[ישעיה כ"ב כ"ב] [שופטים ג' כ"ה]	גם אינדקס וגם מודוס, שיטת חלוקה (בהשאלה)	כלי לפתיחת חסימה	מפתח
רדק"ש (צנף)	גם כובע מצחיה של בעלי סמכות, כגון שוטרים, קצינים בכירים, אנשי ביקורת וכד'	כסוי ראש הנוצר ע"י ליפוף סרט ארוך	מצנפת
[ברכות י'] [ברכות י"ז] [רש"י תענית כג:] [שבת קיט:] וכו'	נפוץ, רגיל, מתאים לדעת בני אדם	התקבל כמסורת מדור לדור, וכן מתקבל על הדעת	מקובל
[קהלת ט' י"א]	גם תחרות ריצה, וכן ריצה המונית טקסית	ריצה	מרוץ
[משלי כ"א ד'] [חבקוק א' ו'] [תהילים י"ח כ'] רדק"ש (רחב)	חלל תלת ממדי גם מוגבל	מישור ללא הגבלה	מרחב

המילה	נכון	שגוי	מקור
מריבה	ויכוח השקפתי תאורטי או מעשי, ללא בטוי גופני	גם 'מצה', הכאה והאבקות	הכוה"ק [דברים כ"ה א'] ורטהימר (ריב) יר"ש [ח"ב ד' ח']
מרפסת	מבנה עצמאי בחצר משותפת למספר בתים, המשמש לגישור ישיר בין הקומות העליונות ובין הקרקע, כלומר: אליו עולים כל דיירי הקומות העליונות וממנו מתפצלים איש איש לביתו	גם משטח היוצא מקירות הבית כלפי חוץ, ומשמש לאזורור וכד' אך לא בהכרח כמעבר	ערוך (מרפסת) רע"ב [נרובין פ"ח מ"ג מ"ד]
משאבים	מקורות מים	מקורות יכולת מכל סוג: כלכליים, אוצרות טבע, וכד'	[שופטים ה' י"א]
משביר	מוכר מזון (השובר את הרעב), בקמעונות בלבד	מוכר גם מוצרי צריכה שאינם מזון, ומסתבר שגם בסיטונאות	רדק"ש (שבר) [רשר"ה, בראשית מ"א נ"ו]
משחק	מל' שחיקה, התגברות על מניעה הן רוחנית או מדומה (כל צחוק נובע מהפתעה), והן מניעה גשמית, כגון: יריב בתחרות	גם העמדת פנים במסגרת הצגה	רשר"ה [בראשית י"ז י"ז]
משפט (תחבירי)	צרוף מילים מבורר והחלטי (כלומר פסקני)	גם כל צרוף מילים המביע תוכן	[גור אריה, תצוה כ"ח ט"ו]

המילה	נכון	שיגוי	מקור
משקוף	ביחס לפתח הדלת, הכוונה לקורה העליונה או לעיתים גם למפתן. ביחס לפתח חלון, הכוונה למסגרת העץ שסביב החלון	גם בפתח הדלת הכוונה לכל מסגרת העץ, כולל המזוזות מימין ומשמאל	רדק"ש (שקף) [רשב"מ, רשב"א ב"ב נח:] רש"פ (שקף) [פיהמ"ש שבת פ"י מ"ב]
משקל	שעור הכובד, אבן שקילה	גם מאזניים, מכשיר השקילה	רדק"ש (שקל)
מתיחה, מתח	משיכה, פרישה	גם לחץ נפשי, כוונות, דריכות	רדק"ש (מתח)
מתכונת	יחסי כמויות חמרים, גודל חשבוני	גם תבנית מאפיינת, מוחשית או מופשטת	כרמל (תכן) רשר"ה [שמות ה' ח'] הכוה"ק [שמות ל' ל"ז]
נדנוד	הן טלטול, והן 'שעור קטן - כלשהו'	טלטול, וכן הטרדה (שאול מרוסית)	ערוך (נד)
נוכחות	עמידה מול גוף או ידיעה, כח עמידה כנגד	השתתפות אישית, המצאות במקום	הכוה"ק [בראשית כ"ה כ"א] [ויקרא י"ט י"ז] רדק"ש (נכח) יר"ש [ח"א ב' י"א]
נורא	מטיל אימה ויראה (גם ל' ריחוק)	גם תחליף למילה 'מאד'	רדק"ש (ירא), ריב"ג (ירא)
ניאוף	גילוי עריות עם אשת איש בלבד	פריצות בכל סוגי העריות	נימוקי א"א (נאף) כרמל (נאף)
ניב	דבור, תנובת הפה, משפט שגור ומקובל	'דיאלקט', סוג משני של שפת דבור	ריב"ג (נוב) ערוה"ש (ניב-א)

המילה	נכון	שגוי	מקור
ניהול	הנהגה בנחת ללא לחץ וכפייה, לטובת המנוהל ובהתאם לצרכיו	פיקוד גם בכפייה	[מלבי"ם כרמל] [נהל], ורטהימר [נהל] רשר"ה [בשלח ט"ו י"ג] הכוה"ק [בראשית מ"ז י"ז] יר"ש [ח"א ג' כ-כ"אד]
נימה	שערה, מיתר, חוט	גם צליל של -	ערוך (נמ-ג)
נכה	פיסח, מוכה ברגליו, צולע	בעל כל מום שהוא, באברי גופו	[תהילים ל"ה ט"ו] רדק"ש (נכה)
נעילה	סגירה במנעול (וכך מכונה תפילת הסיום ביוה"כ, כיון שבשעה זו ננעלים שערי שמים)	גם הצמדה מוחלטת [התותח ננעל על המטרה], וגם סיום וחתימה [נעילת הכנס וכד'] [בהשאלה]	רדק"ש (נעל) [יר' ברכות ד']
נפלא	בלתי מובן, פלאי, מופרש	גם מצוין, נהדר, מרהיב, מהנה	רדק"ש (פלא)
נתון, נתונים	נמסר אל, מונח, נמצא, מתאפשר	גם עובדה ידועה, גודל ידוע	הכרמל (נתן-ב) יר' סוכה נ"ג תוספתא אהלות ו' ה'
סוללה	תל עפר, דרך מוגבהת, נשק תלול מסלול	גם קבוצת כלים, קבוצת תאים [בטריה], וכן תל עפר	רדק"ש (סלל) יר"ש [ח"א ב' ג']
סורג	מחיצה העשויה שתי וערב, לכל מטרה שהיא	גם שתי בלבד או ערב בלבד [בעיקר לצרכי בטיחות או בטחון]	ערוה"ש (סרג א' ב' ד')
סיור	בקורת ובדיקה ענינית של מקום	גם טיול מהנה חסר מטרה	ערוך (סר-ב)

מקור	שיגוי	נכון	המילה
ערוך (סיסמה)	גם "משפט מפתח", כותרת לרעיון, לתנועה, לפעולה, כגון: "נפש בריאה בגוף בריא", "להחזיר עטרה ליושנה" וכד'	סימן מוסכם לזהוי הדדי	סיסמה
(ערוך, הפלאה סך-ה)	רמת הוודאות להתרחשות ארוץ [גם בלתי רצוי]	ציפיה, תוחלת, תקווה לארוץ רצוי	סכוי
רדק"ש (סעף) כרמל (סעף)	פסקה עצמאית במסמך, שאינה בהכרח משותפת לחברותיה במקור אחד (כלומר: לעיתים אין כלל "גזע")	התפצלות צדדית מגורם עיקרי (כגון: ענף מגזעו) (בהשאלה - מחשבה)	סעיף
[ר"ה י"ח] ערוך (סקר-ב)	רצף מבטים הסורק משהו, או תאור מילולי של רצף ידיעות, וכן בדיקה מדגמית	מבט, הסתכלות כוללת	סקירה, סקר (ע"ע סקרנות בקבוצה ד')
ערוך (סרגל)	גם כלי למדידת אורך	כלי לסימון קווים ישרים וחריצים	סרגל
ערוך (סרט-א)	גם מופע אופטי המוקרן על מסך	מבנה צר וארוך של בגד, כביש, פס עץ וכד'	סרט
כרמל (מלאכה עבודה) ורטהימר (עבודה) רשר"ה [בראשית ב' ב'] יר"ש [ח"ג א']	גם כל עיסוק שהוא המיועד לפרנסה, וגם תוצאות העבודה, כגון: עבודת מחקר, עבודת גמר, עבודת אומנות	טרחה ועמל, ללא קשר הכרחי לתוצאה, פעולת העבד, מלאכה קשה פיזית, פעולה במאמץ רב	עבודה

מקור	שגוי	נכון	המילה
רדק"ש (עגל) [יחזקאל טז, יב]	כל קישוט התלוי באוזן או באף וכדומה, ללא קשר לצורתו	קישוט האוזן שצורתו עגולה, טבעתית. (קישוט אחר קרוי נזם)	עגיל
[רשר"ה, ויקרא ב' ד'] הפלאה (עג)	מעדן מתוק אפוי בכל צורה, ומכל חומר	לחם מבצק מוטעם שצורתו עגולה	עוגה (לאכילה)
[פאה פ"ז מ"ד, פ"ח מ"א] [ישעיה י"ז ו'] [ויקרא י"ט י']	(בהשאלה) גם סיפורים קטנים, זוטות, עובדות משעשעות	אשכול דל ענבים, בו כל ענב נפרד מחברו (ללא כתף וללא נטף)	עוללות
[חולין יט:][רש"י ויקרא ה' ח']	גם אחורי הצוואר	אחורי הראש בלבד	עורף
[רש"י ערכין ל"ב עמ' א']	קבוצה גדולה של שכונות מגורים	אזור מגורים שיש בו לפחות ששה בתים וחצרות	עיר
[מלכים ב' ד' י'] [ב"מ פ"י מ"א]	גם מישור משופע (הרכב מטפס בעליה)	(בנוסף לתוספת גובה, ולתוספת ערך) קומה שניה בבית (עליית גג)	עלייה (שם ולא פועל)
ערוך השלם (מנת - ב)	גם "כדי", למען, למטרת	בתנאי ש, בהבטחה ש, (כלומר: מנת - ל' אמונה בזולת)	על מנת
ערוך (ענב - ג) [שבת קיא:]	פריט לבוש, וכן לולאה ללכידת בעלי חיים הקרויה "לאסו" המשמשת גם לתליית פושעים	קשר שניתן להתירו ביד אחת	עניבה

מקור	שיגוי	נכון	המילה
ערוך (עקף) ערוה"ש (עקף), עקיפים) [רמב"ו, עקב ז' י"ב] [ספרי, וזאת הברכה ב']	לא ישירות, תנועת אגף עקב מכשול להתקדמות	רמאות, וכן "לא ישירות", וכן הקפה סביב סביב	עקיפין, עקיפה
עין (הפוגה)	הסתיים כוחו, גם לא בעקבות החלשות	נחלש כוחו, עד כדי התבטלות	פג (תוקף)
כרמל (פדה), ורטהמר (פדה)	גם סך כל התקבולים עקב מסחר, הכוללים השקעה ורווח יחדיו	חילוץ ושחרור ממצב מגביל גשמי או רוחני, חלף תמורה מתאימה	פדיון
רדק"ש (פוך)	גם מילוי אורירי (נוצות כד" לשמיכה (שאל מרוסית)	אבן יקרה, כחולה, אבקת איפור כחולה	פוך
רשר"ה, (שמות ל"ט ג')	גם כלי העשוי ממשטחים דקים כגון: פח זבל	משטח דק, וכן מלכודת	פח
ערוה"ש (פחם)	גם מחצב מכרות, שמקורו המשוער הינו עצים ששקעו באדמה, ועברו שינוי כימי.	גחלת עץ כבויה או עוממת	פחם
ערוה"ש (פירטון)	כל הפועל באופן שאינו חוקי, ובד"כ בהסתר (תחנת שידור פיראטית)	שודד ים	פיראט
ערוך (פלש א, ב)	גם חדירה לשטח זר, ללא ביתורו	חדירה מצד אחד עד לצד הנגדי (ובהשאלה - חיפוש)	פלישה
ערוה"ש (פנטסיא)	גם נפלא, נהדר, מקסים	תמונת דמיון, תמונת מחשבה, מציאות הקיימת במחשבתינו	פנטסטי @

המילה	נכון	שגוי	מקור
פער	הסרת כסוי או חסימה, גילוי וחשיפה שאינם נאותים	גם הפרש, מרווח, הבדל	רדק"ש (פער), כרמל (פער) רשר"ה [שמות ח' ה']
פצע	קריעת עור הגוף ולעיתים גם בשרו	כל חבלה, גם פנימית	מלבי"ם כרמל (פצע) רדק"ש (פצע) ורטהימר (פצע)
פרוס (בפרוס)	חמישה עשר יום לפני מועד, לכל היותר	בערב, על סף, סמוך ל- (גם ללא זיקה מחייבת לט"ו יום)	ערוך (פרס-א)
פרקליט	סנגור, מליץ יושר וזכות	גם עובד משפטי, תובע	ערוך (פרקלט) מהר"ל [אבות פ"ד מ"א]
ציון	סימון, אות, הדגשה, הדרכה	גם הערכת הישגים	רדק"ש (ציון), הכוה"ק [שמות כ"ד י"ב]
ציפצוף	השמעת קול ציפור, או קול אחר דק (ובהשאלה: דבור ללא הבנה)	גם זלזול, התעלמות מגורם מעכב, מהוראת המוסמך. (בשפת העם) (ובדומה לכך חת"ס [סוכה ל"ד])	רדק"ש (צפצף) ערוה"ש (צפ-ב')
ציר	הן שליח, הן כאב, והן מרכז לתנועה סיבובית	גם מסלול התקדמות צירי תנועה, צירי תקיפה וכד'	רדק"ש (צור)
צליל	או מאפה צלוי או קול נקישה וחבטה, או סל	כל סוגי הקול המושמעים בכל דרך שהיא	רדק"ש (צלל) ריב"ג (צלל) [שופטים ז' י"ג] רש"פ (צלל)

מקור	שיגוי	נכון	המילה
רדק"ש (צנח) [רשר"ה, בראשית כ"ד ס"ד] רש"פ (צנח)	גם ירידה איטית נשלטת ומדורגת	נפילה בעצמה רבה, המאפשרת לעיתים נעיצה בקרקע, וכן התיצבות ועמידה על הקרקע	צניחה
ערוך (צלחית) רשר"ה [שמות ט"ז ל"ב], גו"א [שם] ילק"ש שמות רס"א [מכילתא דר"י בשלח, פרשה ה']	כלי אחסון גלילי בעל פתח כניסה רחב מכל חומר ולכל מטרה	כלי חרס בצורת בקבוק המצנן את תוכנו, והמגן על תוכנו מפני הטומאה. הצנצנת קרויה גם "צלוחית".	צנצנת
ערוך השלם (צרפ א', ב')	מבנה זמני בדרך כלל, הבנוי בבניה קלה ללא אבנים ומלט, ובכל צורה שהיא.	מבנה שנוצר מדפנות משופעות הנשענות זו על זו ללא גג, או לפחות גג הבנוי כך, וכן מבנה עגול כחצי כדור (דומה לאיגלו)	צריף
ערוך, הפלאה (קלב)	גם קשת להחזקת בגד התלוי על וו	עמוד עץ או מתכת (גם נייד) עליו קבועים ווים לתלית חפצים או בגדים (וכן מין תכשיט, וכן בגד חסר שרוולים)	קולב
ערוך (קטגור)	גם מחלקה, קבוצה מאופיינת	האשמה, תביעה, הלצת רע	קטגוריה @

המילה	נכון	שגוי	מקור
קיפוח	כריתה, הכאה, נצחון (בהשאלה - עושק) וכן קבורה	גם אפליה לרעה	הפלאה, ערוך (קפח) התשבי, רגלי מבשר (קפח) [הוריות י'] [רש"י פסחים פ"ז] ערוה"ש (קפח-א)
קליטה, מקלט	חבור, קבוץ ואיסוף של גורם חיצוני אל המערכת הקיימת. כגון צבע לאריג, צמח לקרקע, הורג בשוגג אל עירו החדשה	גם מחסה ומסתור (זמני בד"כ) מסכנה ומפגעים,	רשר"ה [במדבר ל"ה י"א] רדק"ש (קלט)
קריאה	הוצאת קול בצמוד למילים כתובות, וכן פנייה לזולת.	גם עיון במילים כתובות ללא הוצאת קול, וכן פנייה לזולת	שמות כ"ד ז' יר"ש [ח"א ג' י"ח] מעשה רוקח [הלכות יו"ט סי' קו] רש"פ (קרא)
קריה	הן כפר גדול, והן עיר מבוצרת י"א מקום בעל שערי כניסה מקורים	גם שכונה עצמאית שאינה עיר	כרמל (קריה) הפלאה (קריה) רשר"ה [דברים ב' ל"ו] יר"ש [ח"א ג' י"ח]
רבב	חומר שומני או חלבוני מותך שאינו נוח לטיפול ולנקוי, ועקב מאיסותו, עוסקים בו בני המעמד הנמוך בלבד	כתם, בעיקר במשמעות המוסרית	ערוך הפלאה (רבב)

המילה	נכון	שיגוי	מקור
ריטוש	הן נטישה, והן שיסוע גמור, המאבד לחלוטין את צורת הדבר	גם תיקון פגמים בסרט הצילום להשבחת התצלום	רדק"ש (רטש) כרמל (רטש)
ריפרוף	תנועה מהירה וקבועה	גם בהשאלה, קריאה שטחית ללא עיון מעמיק	רדק"ש (רופ) ערוך (רפרף)
ריקוד	קפיצה לגובה משמחה או מאילוץ, אך ללא שינוי מקום	גם "מחול" - תנועה בעיגול סביב מרכז (קיים או דמיוני)	יר"ש [ח"א ג' ד'] [רשר"ה שמות ט"ז ל"א]
שבולת מים	זרם מים חזק	גם מערבולת מים	[תהילים ס"ט ג']
שובר	מסמך השובר את כחה של התחייבות (בכתב או בעל פה), כגון: קבלה על תשלום חוב, מס, וכדו'	גם מסמך המעיד על זכותו של בעליו, כגון: שובר קניה, שובר הנחה, וכדו'	ערוך (שבר - א')
שוט	שבט, מקל להכאה	גם רצועה גמישה המחוברת לעיתים לידיית אחיזה ומשמשת להכאה (מגלב)	כרמל (שוט) רדק"ש (שוט)
(ליל) שימורים	שמירת עם ישראל מאויביו	גם מזונות משומרים (קונסרבטים)	רדק"ש (שמר)
שכבה	מישקע, שכיבה על, רובד אפקי המונח על רובד קודם	גם רובד אנכי, וכן רובד הניתן מתחת חברו (כגון: שכבת צבע נוספת, על קיר זקוף או תחת התיקרה)	[רשר"ה, רש"י שמות ט"ז י"ג]
שמרים	משקע פסולת בתחתית מיצי פירות	גם פטריות התססה לבצק לזרוז החמצתו	רדק"ש (שמר) [תהילים ע"ט ה'] [אבות ה' ט"ו] ערוך (שמר - א)

המילה	נכון	שגוי	מקור
שער	מבנה חלול (בד"כ בצורת האות 'ח' מרובעת או עגולה), המשמש לכניסה ויציאה	גם דלת סגירת פתח השער, מחסום לחניון, וכד'	כרמל (דלת, פתח) יאיר אור (דלת) עיין ורטהימר (שער). רדק"ש (פתח) שרש ישע (שער)
שקשוק	תנועה מתמדת וכן רעש תנועה זו	גם רעדה עקב קור או פחד	[נחום ב' ה']
תו (תוית)	שרטוט, סימון, אות שמשמעותם אינה בצורתם החיצונית, אלא הינם רומזים על משמעות אחרת (או חסרי כל משמעות אמיתית), כגון: תוי נגינה (עיין גם תוואי)	גם ציור בעל משמעות (תוי פנים), גם מעין שטר כספי (תוי קניה), גם תמצית מידע טכני, מסחרי, וכד' (תוית מודבקת למוצר)	רדק"ש (תוה) רש"פ (תוה)
תוף	כלי הקשה, המורכב מגליל שעליו מתוח קרום דק (אך ניתן להשתמש בכלי, בכל צורה שהיא)	בהשאלה - גם כלי גלילי חלול, המסתובב סביב צירו (כגון: תוף מכונת הכביסה)	רדק"ש (תפפ)
תלם	ל' תל - ערימת עפר, כלומר: חומות האדמה הנוצרות כתוצאת חרישה (ובהרחבה, המכלול של החריץ בקרקע {הקרוי גדודית} והתלמים שבצידו)	גם חריץ בקרקע ללא חומות אדמה	רדק"ש (תלם) כרמל (תלם) [כלאים פ"ג מ"ב]

מקור	שיגוי	נכון	המילה
התשבי (תנאי)	גם נתוני המצב העובדתיים כגון: תנאי השטח, הדיור, האקלים	תלות של תוצאה בנתונים	תנאים
רדק"ש (קוף)	פרק זמן כלשהוא, אף שאינו מחזורי	פרק זמן מחזורי בלבד	תקופה
רדק"ש (רבה) ערוך (תרבות)	גם השכלה (קולטורה) מדעית, אומנותית, וכד'	חינוך, גידול, רבוי כמותי ואיכותי	תרבות
רדק"ש (רגל)	גם אתגר מחשבתי (בעיקר בתחומי המדע), וכן תחבולת ערמה	פעולה שמטרתה להרגיל ביצוע משימה	תרגיל

קבוצה ג' - משמעות שצומצמה ללא הצדקה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ערוך (אבזר)	במשמעות גשמית בלבד	גורם צדדי הנלווה לעיקר הדבר, חלק מתוך דבר, הן דבר גשמי והן דבר רוחני	אבזר, אביזר
[יחזקאל כ"ח י"ג] [מלכים א' ה' ל"א]	אבן טובה בלבד יהלום וכד'	הן אבן שיש כבידה שמחירה גבוהה, ומתאימה לבנין, והן אבן טובה, פנינה מרגלית וכד'	אבן יקרה
ערוך (אדווה) [ב"ב ד']	גלים קלים בלבד, במים השקטים כמעט לחלוטין	גלי הים, תנועת מים	אדווה
העמק דבר [הנצי"ב] [תזריע מ"ט י"ג]	הכפל נועד להחליש בלבד	הכפל נועד עיתים לחיזוק ועיתים להחלשה	אדמדם (ירקרק, שחרחר וכד')
ערוה"ש (ארדיכל)	מתכנן מבנים, המפקח לעיתים על הביצוע, אך אינו מבצע בעצמו (בהשאלה- מתכנן פעולות)	בנאי אומן, המבצע באיכות גבוהה את רצון המזמין הן בתכנון והן בביצוע	אדריכל
גרסת המשנה [בגמרא, נזיר פ"ז מ:ט:]	כסוי דמוי אהל (בד"כ ללא גג!), על מקור אור, ליופי ולמניעת סינוור	כל סוגי האהלה (יצירת גג מאהל)	אהיל

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ערוך (אור) תיב"ע [בראשית א' כ']	רק החומר הגזי הממלא את החלל בקרבת כדור הארץ	הן חלל המציאות, והן החומר הגזי הממלא את החלל	אור
[תהילים קי"ז א'] ערוה"ש (אום)	"מוטרה", טבעת להברגה	העיקר, השורש, המקור, כגון: האומה, העם, וכן המשקע המוצק של הזתים, הנראה כמקורם בבית הבד, וכן כל דבר שצורתו כמו פה פתוח, הנראה כמקור, כגון פצע פתוח	אום
[רש"י, בראשית ט"ו י"ח] [בר"ר מ"ד כ"ו] [שמו"ר ל' ט'] [תנחומא ב. וירא לו] [שיח יצחק, סדור הגר"א, ברכת "ברוך שאמר"]	מבצע מיד את אשר התחייב לעשות, ללא עיכוב	גם במשמעות: אמירתו הינה מעשה, במאמרו של הקב"ה נברא העולם	אומר ועושה
רדק"ש (אנס)	בעיקר קשרי אישות בכפייה	אילוץ, הכרח	אונס
כרמל (אחד-ב), הכוה"ק [דברים י"ח ו'] [בראשית כ"א ט"ו]	בחירה אקראית של פרט מתוך קבוצה	גם המיוחד, המשובח שבקבוצה	אחד ה-
בלשון קדמונו: כגון: [רמב"ו שמות ג' י"ג] [רבנו בחיי בראשית ג' ו'] [גו"א בראשית ב' י"ח] [גו"א בראשית כ"ח י"א]	צרוף פרטים למקשה אחת	הן יחידות, והן צרוף פרטים למקשה אחת	אחדות

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (אטר)	אדם שיד שמאלו, היא היד השימושית	סתום, סגור (כגון: שידו הימנית "סגורה", כלומר: לא פעילה כראוי)	איטר
[גיטין כ"ה] [סוכה כג:] [ערובין נ:] פיהמ"ש [ערובין פ"ג ה', ו']	רק במשמעות הראשונה- אין אפשרות אחרת לפעול	הן במשמעות: אין יכולת אחרת, אין בחירה בין אפשרויות רבות, והן במשמעות: אין אפשרות להניח שהיתה חלוקה למפרע, אין אפשרות לברר מראש, למי שייך כל חלק וחלק	אין ברירה
[מו"ק ט'] [תענית טז'] [רש"י ותוס']	אדם בעל הדרת פנים, אדם נכבד ונשוא פנים	אדם רוחני, בעל מדדים רוחניים, וכן אדם בעל קומה ונכבדות	איש של צורה
ערוך (אושפיז)	שהיה בבית חולים לצורך טיפול רפואי (הטעות אולי בהשפעת "הוספיטל")	אירוח רגיל	אישפוז
רשר"ה [האזינו ל"ב ל"ג], רמב"ם [תעניות פ"א ה"ב ה"ג]	ברוטאלי, רצחני, נהנה מסבל הזולת	גם חסר רגש, אדיש	אכזר
רדק"ש (אמן) התשבי (אמן) רש"פ (אמן)	עוסק במקצועות הבידור תרבות הפנאי והתחביבים כגון: ציור, פיסול, מלאכת כפיים עדינה וכד'	מומחה מקצועי בתחומו, וכן כל פועל גם שאינו מקצועי	אמן

המילה	נכון	משמעות חלקית	מקור
אמש	הן הלילה שעבר, והן היום שעבר (לכל אורך היום)	הלילה שעבר בלבד	רדק"ש (אמש) [ביצה י"ב:]
אנשי מופת	הן אנשים הראויים לנס אישי והן אנשים המהווים מופת ודוגמא לרבים	אנשים המהווים דוגמא לרבים בהנהגתם	[זכריה ג' ח'] ריב"ג (יפת)
אסון	ארוע בלתי צפוי, בלתי נשלט, לא טבעי, הפוגע באחד מאברי האדם או הנוטל חיו, וכן שם כללי לכל פגיעה גופנית.	טרגדיה, ארוע שתוצאותיו כואבות מאד מבחינה נפשית	נמוקי אליהו בחור (אסון) כרמל (אסון) הכוה"ק [שמות כ"א כ"ג] רשר"ה [בראשית מ"ב ד'] יר"ש [ח"ג מ"א] [אדרת אליהו (שמות כ"א כ"ב)]
אסימון	פיסת מתכת עגולה דמוית מטבע, או ללא צורה מוטבעת או המשמשת כסימן, ולא לקניה ומכירה	פיסת מתכת עגולה מוטבעת שאינה משמשת למסחר, אלא להפעלת מכשירים וכד'	ערוך (אסימון) [ב"מ מז:]
אסלה	כסא בעל מסגרת מתכת, ועליה מתוח עור המיועד לישיבה, או לעשיית צרכים	מבנה חרסינה לישיבה, לצורך התפנות בלבד, וללא מכסה הנועד לשבת עליו	ערוה"ש (אסלא)
אסמכתא	גם הבטחה סתמית ללא התחייבות אמיתית	מקור מוסמך, מסמך מאשר	[ב"מ קד:] ערוה"ש (אסמכתא -א, ב)

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (פלה)	הנהגה שונה לרעה בלבד, משוא פנים. (אפלייה לטובה קרויה העדפה או הגנה {פרוטקציה})	הבדלה, הפרדה, הנהגה שונה בין לטובה בין לרעה	אפליה
ערוך (אפסנא) [רמב"ם, מלכים פ"ג ה"ד]	מרכז אספקה לציוד בלבד (הן אישי והן יעודי)	כלל האמצעים להחזקת קבוצת שירות, הן צבאית והן אזרחית, הן בציוד והן בתקציב כספי	אפסנאות
רדק"ש (ארב) הכוה"ק [בראשית ז' י"א] [הגר"ש הירש בראשית ל' י"א]	צינור ארוך להוצאת עשן וכד'	חלון, פתח עליון להעברת חפצים, לעשן וכד', שהמעבר בהם הינו בלתי צפוי, כאילו מגיע בהפתעה, כאורב המתנפל לפתע.	ארובה
תרגי"ו [דברים כ"ב כ"ג] שו"ת הרא"ש [כלל ל"ה י"ב] רדק"ש (ארש)	טקס ה"תנאים" בלבד	קדושין ושידוכין	ארוסין
		ראה אדריכל	ארכיטקט
ערוך (ארנון ב')	מס מקרקעין, מס שמוטל על בעלי דירות או קרקעות	מס המוטל על בעלי רכוש מכל סוג שהוא	ארנונה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רש"י, מצ"ד [תהילים כ"א ג'] יר"ש [ח"א א' א']	הבעת הפנים בלבד, ללא מילים	בטוי, דבור, הן ממשי (ארשת שפתיים), ויתכן, בהרחבה, גם בטוי לא מילולי (וכן בקשת רשות, וכן "משפט מפתח" - משפט מרכזי)	ארשת
[שופטים ה' כ"ח] רש"פ (שנב) כרמל (שנב)	פתח במחיצה, או על גבי מחיצה, הנותן עדיפות בטחונית, בטיחותית או סמכותית לצידו הפנימי	י"א חור, חלון, י"א משקפת או אמצעי על טבעי, לראייה למרחקים	אשנב
[דניאל ב' ב'] ערוך (אשף) ערוה"ש (אשפ)	קוסם, מכשף (בהשאלה - מומחה מיוחד לנושא מסוים)	גם רופא, או חוזה בכוכבים	אשף
רדק"ש (אשף) [ב"מ פ"ה מ"ז]	רק זבל וכלי אחסונו	גם דומן, זבל. גם כלי אכסון לחיצים גם מקום הפסולת (שטח או כלי)	אשפה
ערוך (אשר-א)	ויזה, אישור כניסה למדינה	אישור, מתן תוקף	אשרה
ערוך (אתר)	מקום בעל יחודיות תיירותית, לימודיות, אנפורמטיבית, וכד'	מקום מכל סוג שהוא (כולל במובן המופשט)	אתר
רדק"ש (גלל) כרמל (בגלל)	גרימת תוצאה שלילית בלבד	בסיבת (הן תוצאה חיובית והן תוצאה שלילית)	בגלל

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[ישעיה מ"ד י"ט] שרש ישע (ב.ו.ל)	גוש עץ גלמי בלתי מעובד	ענף עץ (מלשון יבול), בעל צורה או חסר צורה. וכן עץ שאינו עמיד, אלא עלול להרקב. (כלומר: שרש נ.ב.ל), או (הגרמ"ש) לשון בלבול, כלומר: מצב גולמי חסר צורה	בול עץ
ערוך (בז-ג') התשבי (בזבז) [ב"ב י"א] [כתובות נ']	פזור דברי ערך, למילוי תאוות, ולמטרות חסרות ערך	פזור דברי ערך יותר מהראוי וללא חשבון, גם למטרות חיוביות וערכיות	בזבז
ערוך (בטל)	עצלן, אוהב מנוחה	איש צבור, אדם שעוסק רק בצרכי הכלל ואין לו תעסוקה פרטית	בטלן
[רש"י, שמות י"ב ו']	"בין השמשות" (מתחילת השקיעה עד סיומה)	זמן היום החל מחצות היום ועד תחילת הלילה	בין הערביים
רדק"ש (בצע) ריב"ג (בצע) מלבי"ם (בצע) רשר"ה [שמות י"ח כ"א] הכוה"ק [בראשית ל"ז כ"ו]	הוצאה מהכח לפועל	הוראה כפולה הופכית: הן לחתוך (לבצוע לחם) והן להשלים - כלומר להביא נושא אל גמר תכליתו. לפי רשר"ה [שמות י"ח כ"א] הכוונה להשלמה ע"י חיתוך המפריע. לפי המלבי"ם - כרמל, הכוונה להשלמה חלקית ולא סופית	ביצוע

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רש"פ (רפת)	מקום לינה לבני אדם בלבד	מקום לינה הן לבני אדם והן לבעלי חיים	בית מלון
[ירמיה ט"ז ה']	מסבאה, מקום הוללות ושכרות	מקום משתה גם לשם מצוה	בית מרוח
רדק"ש (נכת)	מוזאון, תצוגת חפצים בעלי ערך הסטורי	אוצר לדברים יקרי ערך	בית נכאת
[משלי ח' ב']	תחנת רכבת ראשית, וכן נמל תעופה בלבד	פרשת דרכים (מכל סוג), גם ללא כל מבנה	בית נתיבות
רדק"ש, ריב"ג (בית) [מגילת סתרים, אסתר א' ה']	מבנה קטן בלבד	ארמון פנימי או מבנה קטן	ביתן
[ב"ק ס:], חוות יאיר [סי' כ"ד]	בהצלחה, בטוב ובנעימים	בשעת האור, ביום (שהרי על האור נאמר "כי טוב"), ובהשאלה: בהצלחה, במזל טוב	בכי טוב
ערוך (בלש)	עוקב בסתר, מחפש בסתר	מחפש, בודק	בלש
רשר"ה [בראשית א' כ"ד]	מקום להצגה או להרצאה (הקורא בשפת חז"ל "בימה")	מקום מוגבה טבעית או מלאכותית	במה
ערוך, הפלאה (בעט)	מכת רגל בלבד	מכה עצמתית הן ברגל והן ביד	בעיטה
[ב"מ ג'] [רש"י, ישעיה נ"ח ג']	הלווה בלבד	בחז"ל הכוונה אך ורק למלווה, ברש"י גם ללווה	בעל חוב
[אבות ב' י"ד]	הפועל, האומן	בד"כ המעביד, מוסר העבודה לפועל	בעל מלאכה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ערוך (ברז), "בן איש חי" שנה א' פ' תזריע אות י"ד, ובאחרונים	מכשיר שליטה על קדח	גם קדח להוצאת נוזלים, נקב	ברז
[שופטים ג' י"ז] [מלכים א' ה' ג'] (ערוך בר - ה')	אינו סובל ממחלות	שמן ומפוטם (כשור)	בריא (כמו שור)
ארמית [ערובין כ"ד] [ב"מ כח:] וכו'	דמות מסתורית מפוקפקת	בן אדם (ילוד אשה)	ברנש
ערוך (שום) כלומר 'מאומה' שפרשו 'כל שהוא' [רשר"ה בראשית ל"ט ו'] [ספורנו שמות ט"ו י"א] [דרוש וחידוש ח"ב גיטין סב:] הפלאה [כתובות מט:] [ישמח משה פ' נצבים]	רק קצור של "בשום אופן לא"	הן באחד האופנים כלומר: מציין אפשרות קיימת, והן קיצור של "בשום אופן לא" - אין אפשרות	בשום אופן
[ספורנו, מצ"ד קהלת ב' ט"ו]	בעבר הרחוק	בעבר ובעתיד "בשכבר" (בעבר) וכן "הימים (ובימים) הבאים". י"א בעבר הרחוק ובעבר הקרוב	בשכבר הימים
שו"ת הרמ"א קל"ב [חולין ז:], שו"ת "חכם צבי" (קל"ה)	נוצרה מחלוקת ועוינות בין שני החברים	גם כפשוטו: התרוממה האדמה, ויצרה מחיצה בין שני האנשים (כדי למנוע את אי הנעימות שבשהותם יחד)	גבה הר ביניהם
רדק"ש (גבר) ובספרי השו"ת	עשיר נכבד	גם אדון, מושל	גביר

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[בראשית מ"ו י"ח] שד"ל (נבילה)	גוף מת בלבד	גם גופו של אדם חי	גוויה
רדק"ש (ג.מ.ץ), ערוה"ש (גם -ב)	שקע קטן ממדים בלבד	חור, שקע, גם בור עמוק, עד כדי סכנה לנופל בו	גומה
ערוך (גץ-ג) [ברכות לא:]	שמן נמוך קומה	נמוך קומה, גם עקב גב עקום או רגלים עקומות	גוץ
רדק"ש (גזבר), ערוך השלם (גזבר), ספרי זוטא י"ט ב'	אחראי כספי בלבד (כעין שר אוצר זוטא)	שומר אוצרות, בעל אחריות על תחום חשוב (משה רבינו היה גזבר על שמן המשחה ועל מי החטאת של הפרה האדומה)	גזבר
רדק"ש (גזר) ערוך (גזר -ב) יר"ש [ח"ג י"ז - י"ח]	חיתוך עדין של חומר רך בלבד (נייר, אריג, וכד')	חיתוך, כריתה, בכל כלי בכל אמצעי, ובכל סוגי החומרים, כאשר הגזירה מתבצעת על ידי תנועת ניסור (הלוך ושוב)	גזירה
כרמל (ערק)	רק מיתר קישור בין השריר לעצם	גורם מקשר, הן ע"י מיתר, והן ע"י העברת חומר (בשפתינו - וריד).	גיד
רשר"ה [בראשית ג' י"ד] מלבי"ם, רש"י [יחזקאל ל"ב ב']	פעולה פתאומית קצרה	הן יציאה מהסתר לגלוי, והן התקדמות באופן מפותל, כתנועת הולכי על גחון	גיחה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
מלבי"ם [דניאל א' י'] רדק"ש (גיל) ריב"ג (גיל) ערוה"ש (גל - ג') יר"ש [ח"א ג' ט"ו]	השוואה רק במספר השנים	דמיון והשוואה בכל תחום שהוא במראה, במזל, בתפקיד, במספר השנים, ובשיוך הקבוצתי	גיל
כרמל (גמל) [תרגום, ישעיה ס"ו ו']	קצבת תמיכה קבועה, לאדם שאינו עובד.	בנגוד לתשלום שהינו תוצאת השקעה או היזק, והינו פועל יוצא של גודלם, הרי גימלה הינה בד"כ בטוי לתגובתו הרגשית של הגומל, אינה בהכרח יחסית לפעולת הנגמל, ואינה בהכרח בעלת בטוי ממוני.	גמלה, גמלאות
ורטהימר (גו), רשר"ה [בראשית ב' ח']	מקום לטיול, מנוחה ושעשוע (גן שעשועים) והן (בהשאלה) גן ילדים (שתילים אנושיים)	הן מקום שמור ומגונן, והן מקום זרוע ונטוע במינים רבים	גן
ערוך (גרגר)	זרעים, גרעינים	פרי בודד, כגון ענב בודד, זית	גרגיר
ערוך (גרדם - א, ב), ערוך (גדם - א) המעריך (גרדם)	מקום הוצאת גזר דין המות לפועל, וכן מכשיר ההריגה	הן מקום בית המשפט - בימת השופטים, הן מקום הוצאת גזר דין המוות לפועל, והן לשון חיתוך וכריתה (יצירת גדם)	גרדום

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ערוך (גרמן-ב')	בן לעמי אשכנז בלבד	מראה לבן, לאדם או לחפץ	גרמני @
בעל הטורים [דברים כ"ח מ"ט], מו"נ א' מ"ט רדק"ש (דאה) כרמל (דאה) יר"ש [ח"א ג' א] [רד"ק, תהלים י"ח י"א] [ירמיה מ"ח מ'] פרקי דר"א (פ"ד)	ריחוף בכח זרמי האוויר ללא כח מניע (טבעי או אנושי)	גם תעופה מהירה, במלא פרישת הכנפיים (מלשון התרגום [דברים כ"ח מ"ט] משמע אולי שכוונתו לצניחה הפתאומית של הנשר מגובה רם על טרפו שבקרע)	דאייה
רדק"ש (דבש) רשר"ה [שמות ט"ז ל"א]	דבש דבורים או חומר צמיגי מתוק	גם תמרים ומיצי פירות (פרט ליון)	דבש
רדק"ש (דגר) (קרא) [ירמיה י"א י"ז] [חולין קמ:]: ערוך (שחל א-ב)	רק ישיבה על הבצים לחממן	הן איסוף וקיבוץ גם ע"י השמעת קול והן ישיבה על הבצים לחממן	דגירה
רדק"ש (דהר) [שופטים ה' כ"ב] רש"פ (דהר) מהרי"ק [ירמיה נ"א כ"ז] ערוה"ש (פנך ב'-) מחברת מנחם (דהר) יר"ש [ח"ב ד' ו']	התקדמות מהירה בלבד	הן רגיעת רגל הסוס בקרע, תנועת הכרכור והריקוד של הסוס גם בעת עמידתו במקום, הן צהלת הסוס, והן ריצתו המהירה	דהרה
ערוך (דווש)	מתקן לדריכה כגון: דוושת האופנים	הוראת היסוד: דריכה (כמו פעולת הדישה), והכוונה למהלך, רגילות, הנהגה קבועה	דוושה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רשר"ה [עקב י"א] י"ב [כרמל (דרש-א)] ערוך (תבע) התשבי (תבע)	תובע בחזקה בלבד	משגיח, נותן את הדעת, שואל ומבקש, גם בעוצמה נמוכה	דורש
ערוך (דק - ו')	ביצוע מכוון היטב, משפט מכוון היטב	גם למוד מעמיק ומדוקדק, הבנה דקה	דיוק
ערוך (דיוקן)	תמונת אדם בלבד	תמונה כפולה (דיו = שנים, איקון = סמל, תמונה) כלומר התאמה בין ציור, פסל וכד' ובין המציאות, ללא הגבלת תוכן הציור	דיוקן
ערוך (דייל)	מארח ומגיש לצבור לקוחות	משרת, שמש כללי	דִּיל
[ב"ק פ"ב מ"א] [יר' סוכה פ"ב ה"ב]	היפך ה'סמיך'	גם חוט או חבל, וגם היפך ה'סמיך'.	דליל
[שקלים פ"ו מ"ג]	חומר בעירה נוזלי בלבד	חומר בעירה, הן נוזלי והן מוצק	דלק
ערוך (דפס)	מקום בו מתבצעת הכתיבה ע"י מכונות	מקום בו מבצעים פעולות ע"י תבניות קבועות (דפוסים)	(בית) דפוס
ערוה"ש (דרגש)	הדום נמוך בלבד	הן מיטה בעלת רצועות עור, המחוברות ללולאות, ויוצרות משטח שכיבה, והן מעין הדום נמוך (שרפרף)	דרגש

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רש"י, רשר"ה, הכוה"ק [בראשית א' י"ד] רדק"ש (דשא) כרמל (דשא) יר"ש [ח"ב ז' י'] יר"ש [ח"ב ז' י']	צמח נוי למשטחי גינות ומגרשי ספורט	שם כללי לעשביה הטבעית במיוחד בשלב הגידול הראשוני, חולית החבור בין דומם לצומח. י"א שהכוונה לירקות (עלים נאכלים)	דשא
רדק"ש (דת) הכרמל (דת) אב"ע [דברים ל"ג ב']	כללי האמונה הרוחנית בלבד	נוהל קבוע, כללי הנהגה בכל תחום	דת
[משלי י"ד ט"ו] שו"ת הרא"ש ל"א ט'	הבין כראוי את הנושא לעומקו	גם הבין את הדרך הנכונה, את דרך ההצלחה (אשור - לשון חוזק אושר והצלחה, וכן לשון דרך)	הבין לאשורו
רדק"ש, כרמל, ריב"ג (בלג) ערוה"ש (בלג)	התאפקות בלבד	הן התגברות על הזולת, הן התחזקות פנימית כולל התאפקות, והן נמיכות רוח	הבלגה
ריב"ג (דבר), כרמל (דבר א' ב')	השמדה בלבד (בד"כ באמצעים כימיים)	הן שליטה בחזקה והן השמדה	הדברה
רדק"ש (יקע) רשר"ה [בראשית ל"ב כ"ו] [במדבר כ"ה ד'] הכוה"ק [במדבר כ"ה ד'] [ויקרא כ"ג כ"ד]	גינוי	השמטת קרקע, ניתוק מהמקור, תליה בצוואר, תליה ממושכת, ריחוף, הפרדה מגורם זר	הוקעה
[קדושיו ע'] ערוך (זמן) ערוה"ש (הזמנה א' ב')	רק הודעה על רצון המזמין	הן הודעה על רצון המזמין והן הכנה לתפקיד	הזמנה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
מלבי"ם כרמל (נטף), רדק"ש (נטף)	החדרת רעיון או אידאל	דבור, נבואה קצרה (לשוון טיפין טיפין)	הטפה
ערוך (כש - ו')	נשיכת נחש בלבד	מכה מכל מין. כגון: הכאת בהמה במקל.	הכשה
ערוך (מלח - ג)	חבור ע"י חומר נוזלי חם	חבור שני פרטים בכל דרך שהיא (כגון על ידי דבק)	הלחמה
[תהילים ק"ד י', כ"ו] [בראשית ז' י"ח]	התקדמות ברגל בלבד (או במובן מושאל)	תהליך התקדמות בכל אמצעי שהוא: ברגל, ברכב, באניה, וכד'	הליכה
ריב"ג (מלט)	לידת בע"ח בלבד	לידה הן של בע"ח והן של בני אדם	המלטה
ערוך (המנון)	שיר לאומי או קבוצתי, המיצג את האומה או את הקבוצה	שיר שבח ואהבה	המנון
התשבי (הנאה) [פחד יצחק, שבת, מאמר ג']	עונג, תענוג	תועלת, רווח וגם עונג ונחת	הנאה
[אסתר ב' י"ח]	הפחתה, הוזלה (אך לא ויתור גמור)	נתינת מנוחה, המנעות מפעולה, ביטול דרישה, ויתור על תשלום (כלומר: הנחה כוללת ויתור גמור)	הנחה
[שמות ט"ו כ"ב]	לקח את הזולת ברכבו	גרם לזולת להעתיק מקומו	הסיע
ערוך (סבר א + ו') ע"ע ("מסתבר" בקבוצה א')	תורת הסיכויים (קומבינטוריקה)	התקבלות על הדעת	הסתברות

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[ויקרא כ"ז י"ב]	בד"כ הערכה חיובית (ראה 'מצוין')	קביעת ערך חיובי או שלילי	הערכה
[דברים כ"ח נ"ט]	מכות נמרצות, בעלות עוצמה רבה	מכות משונות, מופלאות, לא רק בעצמתן	הפליא מכות
ערוך, התשבי (פסק)	זמן חסר משימות, בין פעילות לפעילות	גם עצירת פעילות והחלפתה	הפסקה
רשר"ה [בראשית מ"ט ז'] [ישעיה כ"ח כ"ה]	חלוקת פריטים זהים לכל מקום	גם פזור חלקי השלם לכל מקום (הפצה ל' פיצוץ)	הפצה
רש"פ (פלט)	הוצאה מהגוף, דרך הפה בלבד	הוצאה מהגוף הן דרך הפה, והן דרך נקב הרעי	הקאה
כרמל (שבת-א)	רק הפסקת פעילות	הן הפסקת פעילות והן פעולה לביטול מציאות קיימת	השבתה
[איוב ל' ט"ז] [שמואל א' א' ט"ו] [איכה ב' י"ב]	ביטוי חיצוני של הרגש הפנימי בדיבור, בשירה ובכתבה	הן תפילה, ביטוי חיצוני לרגש פנימי, והן מוות	השתפכות נפש
רדק"ש (אשש) [ישעיהו מ"ו ח']	חזרה לכוחות שהיו, ליכולת הקודמת	התחזקות, התעצמות	התאוששות
ערוך (עמל א') רדק"ש (עצב) (מו"נ ח"ג כ"ה)	תרגילי גמישות ופיתוח שרירים	גם הפעלת הגוף בעמל לחימום והזעה	התעמלות

המילה	נכון	משמעות חלקית	מקור
התפעל	הושפע מ-, הופעל פנימית על ידי גורם חיצוני	התפלא, נפעם, התרשם מאד	לשון קדמונו [רלב"ג שופטים י"ט ט"ו] [חינוך מצוה רפ"ו] [כוזרי מאמר רביעי אות א']
התפתחות	גם פתיחה, שחרור מכבלים ומשעבוד	התקדמות, שכלול, שיפור	[ישעיה נ"ב ב']
וידוי	"הודאה על" - כלומר: פרסום עובדה חיובית או שלילית, על עצמו או על הזולת.	הודאה על גנות אישית בלבד	רשר"ה [ויקרא ה' ה'] הכרמל (וידוי) (אך עיין ספורנו [דברים כ"ו י"ב])
זה עידן ועידנים	גם זמן סופי המחושב כשלשה עידנים - תקופה מסוימת שלש פעמים	זמן ארוך מאד, גם בלתי ידוע	[דניאל ז' י"ב] שו"ת מבי"ט [ח"ג פ"ב]
זוית	הן המקצוע, הצד, הפאה והן הקרן- קרן הזוית	קרן הזוית בלבד	רדק"ש (זוה) שטמ"ק [מנחות כ"ט:] [אות י"ח]
זיוף	הן חריטה, והן פעולת תרמית מכל סוג שהוא (לאו דוקא חיקוי)	חיקוי שקרי בלבד	רש"י [שמות ל"ב ד'] ערוה"ש (זף)
זימה	תוכנית מחשבתית, הן לטובה והן לרעה (י"א דוקא בעניני עריות)	גילוי עריות בפועל בלבד	כרמל (זמה) ורטהימר (זמה)
זיפים	שערות הגוף, הן רכות (ריסי העיניים), והן קשות	שערות קשות בלבד	[בכורות מ"ד] ערוך (לפז) [זף-ב'] [יר' שבת נ"ה]

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (זמר), ורטהימר (זמר) יר"ש [ח"א ד' ה']	משמיע שיר בפיו בלבד	משמיע שיר בכלי נגינה או בפיו	זמר
רדק"ש (זרת) "הערוך" (אצבע)	האצבע הקטנה בלבד	הן האצבע הקטנה, והן חצי אמה (המרחק בין הזרת לאגודל, כאשר הינן פרושות לצדדים)	זרת
רדק"ש (חבר)	קבוצת דפים, עלון, קונטרס	חיבור של כמה עצמים זל"ז (עיין מחברת)	חוברת
[ישעיהו ג' ז']	מגיש עזרה רפואית ראשונה (גם לא ע"י חבישה), וכן תלמיד	הוראת היסוד: כורך, עוטר, הן מרפא ע"י תחבושת, הן תלמיד החובש ספסל הלימודים, והן מושל האוסר את הראויים לעונש, ומרפא ע"כ את תחלואי החברה	חובש
רדק"ש, ריב"ג (חפף) יר"ש [ח"ב ו' י']	זהה בגודלו (משולשים חופפים) וכן זהה בפעולתו או בזמן פעולתו (חפיפת תפקיד, מקצועות חופפים)	מכסה מסתיר ומגן, באופן חלקי או בזמן מוגבל	חופף (לא במשמעות שפשוף)
רדק"ש (חוץ)	שטחים סביב העיר המשמשים לתעשיה, לאיכסון וכדו'	מקום ציבורי, שוק, גם בתוך העיר	חוצות (העיר)
רדק"ש (חלץ) [ישעיהו נ"ח י"א]	הנעת הגוף לאחר העדר פעילות ממושך	חיזוק, הבראה, הצלה מנזק, זרוז, מנוחה	חילוץ עצמות

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רשר"ה [שמות י"ג] י"ח] בכור שור [שם]	ציוד מלחמתי בלבד	הן ציוד מלחמתי, והן מזון כצידה לדרך	חימוש
ערוה"ש [חנא' ב'] [ביצה לג]	שמחה וששון בלבד	הן שמחה וששון, והן יריד מכירות (שאכן נערך בד"כ, סביב חגאות הגויים)	חינגא
רדק"ש (חסל), הגדה של פסח - "חסל סידור פסח", (תרגום אונקלוס [בראשית כ"א ח'])	ביטול מציאות בלבד	הן הכרתה, ביטול מציאות, והן השלמה, שלמות הדבר. כלומר או ביטול השלם או מציאותו השלמה.	חיסול
רדק"ש (חסון)	חיזוק גוף האדם ונפשו, מפני מחלות גוף ונפש	חיזוק בכל תחום שהוא, גם כלכלי	חיסון
רדק"ש (חיק) הכרמל (חיק)	בית השחי בלבד	מקום פנימי ומוסתר הן בגוף האדם (בין אצילי הידים לצידי הגוף) או מתחת לבגדים, בין הבגדים לגוף (אך מעל לחגורה) והן בעולם- בטן האדמה	חיק
רדק"ש (חתל) רדק"ש (טפח) כרמל (חתל)	עטיפת אבר ההפרשה של תינוקות או זקנים לספיגת ההפרשות	כריכת אריג למגוון מטרות: הן ליצירת עיצוב או לשמירתו, הן להגנה על הנכרך. הן לספיגת הפרשות	חיתול (החתלה)

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
יאיר אור (לחם) הגר"ש הירש [ויקרא ב' ו'] ערוה"ש (חל- י"ח)	לחם חגיגי השונה בטעמו ובצורתו מלחם יומיומי	בניגוד ללחם שהינו בטוי כולל למזון- כל מאכל שהוא, "חלה" הינה לחם גם מבצק רגיל, ובצורה חיצונית רגילה (בלשון חז"ל- "חלה" הינה ההפרשה הניתנת לכהן מכל מאפה)	חלה
רש"י [וירא י"ח] ח' [רשר"ה [שם] [תוספתא, ערכין ד']	רק חמאה מוצקה	הן שמנת והן חמאה מוצקה	חמאה
[חולין קג:] ערוה"ש (חנך-ב)	רקמת הבשר, בה קבועות השניים	גם פנים הפה, קרוב לאזור הגרון, אזור חוש הטעם	חניכיים
[ספורנו, שמות ל"ג] י"ט [ספורנו, אב"ע, שמות ל"ד ו'] רשר"ה [בראשית ו' ח', שמות ל"ג י"ט] הכוה"ק [במדבר י"ד י"ד] [ירמיה ט"ז י"ג]	פטור מעונש בלבד	הן הענקה ונתינה: של יכולת, של ישועה. וכד', והן פטור ושחרור ממחויבות כגון: עונש, שעבוד, תשלום, וכד'	חנינה
ערוך (חסך) ערוה"ש (חסך א', ב') [תרגום ומפרשים, איוב ל"ח כ"ג]	הפקדת אמצעים, לשמירה למטרה עתידית	גם מניעת הוצאה, מניעת השחתה וקלקול, חס על הדבר	חסכון
כרמל (חפץ) ערוה"ש (חפץ)	עצם גשמי בלבד (שאינו קשור בהכרח למידת נחיצותו לנו)	גם דבר נחשק, הן רוחני והן גשמי	חפץ

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (חרג) - פחד רדק"ש (חגר) - צליעה, טלטול. ערוה"ש (חרג) רשר"ה [תהילים י"ח מ"ו] - חריקת שניים	בליטה, יציאה מהכלל	י"א פחד, י"א צליעה טלטול, י"א חריקת שניים, וכן (בארמית) גורם חיצוני (בן חורג)	חריגה
ערוה"ש (חתם) [ב"מ לט:] רדק"ש (חתם)	התחלת הצמיחה בלבד	הן "סימן זקן" (התחלת הצמיחה), והן זקן מלא הפנים	חתימת זקן
רדקש (טבח)	מבשל מזון בלבד	הן מבשל מזון, והן שוחט בהמות	טבח
ערוך (טבלא) התשבי (טבלא)	נתונים הערוכים בטורים אנכיים (דיאגרמה) או אופקיים	צורה מלבנית או מרובעת, דף השלחן	טבלה
[דניאל ד' ל']	חומר קרני מחודד המצוי בקצה אצבעות בע"ח טורפים (ולא כסוי הבשר, כצפורן אנושית)	צפרנים (מכל סוג שהוא)	טופרים
[קהלת י"ב ד']	מתקן הטחינה	גם פעולת הטחינה	טחנה
ערוך (טן - א) אוה"ח [בראשית ל"ד כ"א] [ויקרא כ"ד כ"ג], [דברים ו' ה'] הכוה"ק [בראשית ל"א מ"ג] דרוש וחידוש ח"א [כתובות ג'] המאירי [כתובות נ"ד], [גיטין ב'], [סנהדרין עד:]	תרעומת, משקע נפשי	קנאה, צמאון נפשי נסתר, או להפך התנגדות פנימית, משקע נפשי כואב.	טינה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ערוך (טפס -ה)	עליה בלבד, גם ללא אחיזה (טפוס במדרגות)	אחיזה בדבר, לצורך עליה או ירידה [מלשון תפיסה], גם ע"י ניתור וקפיצה.	טיפוס
ערוך (טמיון) [סוכה כט:]	אבדון (בהשאלה)	גם אוצר של רכוש או מזון, הטמון ונסתר	טמיון
ערוך (טס -א) התשבי -[טס]	מגש	לוח מתכת, משטח דק, פח	טס
העמק דבר [בראשית מ"ז י"ב] בכור שור [וילך ל"א י"ב]	פעוטות בלבד	כל שאינו עצמאי, הטפל אל - בכל גיל שהוא (עייין בקונטרס זה, במאמר "קנאת ביתך")	טף
ערוך (טפיט)	משטח דק המודבק לרצפה או לקיר	שטיח המכסה רצפה או קיר	טפט
[ירמיה נ"א כ"ז] [נחום ג' י"ז]	קצין כבאות בלבד	שר, קצין צבא, קבוצת חיילים, ממונה בכיר	טפסר
ערוך (טרק ג', ד')	סגירה בעוצמה רבה, סגירה בהכאה	או סגירה ונעילה או הכאה	טריקה
[משלי ל' ל"ב] [שופטים י"ח י"ט] [שבת ק"ח: רש"י ק"ט]	סימן לשתיקה בלבד	הן סימן לשתיקה, והן איסור נגיעה בנקבי הגוף קודם נטילת ידיים בשחרית	יד לפה
[ברייתא די"ג מדות]	מצוין לטובה	חריג לטובה או לרעה	יוצא מהכלל

המילה	נכון	משמעות חלקית	מקור
יפוי כח	חיזוק כח כל זכות שהיא: קנין, בעלות, איסור והיתר, וכד'	חיזוק כח שליח לפעול בשם המשלח (מנדט)	פנ"י [כתובות נז:] שאג"א [סימן ק"ב] תיו"ט [אבות פ"ה מ"ו] [ב"ב פ"ז מ"ב]
יצא חוצץ (כנגד)	גם יצא כולו כאחד, כלומר: כל הפרטים, פועלים במשותף ובאופן זהה	נלחם בתקיפות מילולית	[משלי ל' כ"ז], שו"ת מהרלב"ח [קל"ו]
ירייה	השלכה מכוונת, ממוקדת ושטוחת מסלול, של כל עצם שהוא גם כדי לפגוע בנזרק ולא דוקא במקום הפגיעה	קליעת אמצעי הריגה בלבד, בכח רב	רשר"ה [שמות ט"ו ד'] [רדק"ש (ירה), רשר"ה [שמות י"ט י'] [יר"ש [ח"א ג' י"ג]
ישק (על פיו ישק)	גם יתפרנס, יצטייד באמצעים (מלשון "שוק", "משק")	יפעל, יוחלט, יקבע	[רש"י, בראשית מ"א מ'] [רשר"ה [שם] שו"ת מהר"ל [חדשות] קס"ה]
יתכן	הן נכון, תקין, והן אפשרי, יכול להיות, מובן, ידוע היטב לפרטיו	יכול להיות, אולי, לא מן הנמנע, אפשרי	יחזקאל [יח כה, כט] [רדק"ש (עלם) (בעניין עלמה) שד"ל (תכו)]
יתר שאת	גם מעלה נוספת, התנשאות נוספת, כבוד נוסף	משנה תוקף, עוצמה	[בראשית מ"ט ג'], שו"ת הב"ח כ"ה
כביש	מסלול, נתיב מכל סוג שהוא	דרך סלולה בלבד	ערוך (כבש-ג) [תרגום, תהילים ע"ח נ']
כוורת	כלי העשוי מקש או מקנים לכל מטרה	בית הדבורים בלבד העשוי מכל חומר שהוא	ערוך (כוורת)

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ערוה"ש (כון א', ו')	ארון מדפים	הן מבנה מפותל, כריכות, והן כן ובסיס	כוננית
רדק"ש (כפר) [משלי י"ג ח'] [רלב"ג, שם]	תשלום לשובה, כדי שישחרר השבוי	גם עונש כספי על חטא, קרבן כפרה	כופר נפש
ערוך (כרס-ג) [רשר"ה, בראשית מ"א מ']	כסא מרופד בעל משענות (גב וידיים) המשמש לשיבה נמוכה בלבד	כל כסא קרוי בארמית 'כורסא', כלומר: משטח מוגבה הנועד להניח עליו גורם נכבד, הן אדם והן חפץ	כורסה
[ר"ה כ.] שו"ת הרמ"א [קכ"ה]	אל תסטה כי הוא זה, מההוראות שקבלת	גם כאשר תראה את הלבנה בגודל כזה ובצורה זו, תוכל לקדש את החודש	כזה ראה וקדש
[חולין ק"ז] [בכורות יא:] [צדקת הצדיק, קמ"ז]	יכולת הולדה בלבד	הן פעולה ידנית. הן נציגו של אדם. הן יכולת הולדה.	כח גברא
ערוך (כבא-ג)	אולקוס- פצע מוגלתי מדמם בלבד	הן מלשון כאב והן מלשון כוויה כלומר: צער או פציעה כלשהם	כיב
ערוה"ש (כס-ו')	כלי קיבול שהינו חלק מבגד בד"כ	תיק, נרתיק, כלי קיבול, ארנק	כיס
[אסתר ח' ט'] שו"ת הריב"ש [כ"ז]	בדיוק נמרץ, ללא סטיה	גם בהתאמה לכתב של כל אומה, וללשונה של כל אומה	ככתבו וכלשונו
[ביצה כ"ד]	תא נעול בלבד	תא להשכנת בעלי חיים	כלוב

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (כול), הכוה"ק [במדבר י"א ו']	שוק הכספים	החזקה, יכולת נשיאה - הן נפשית, הן ממונית, הן במזון, הן קיבולת בגודל המתאים	כלכלה
ערוה"ש (קסיא)	כסוי לידיים בלבד	כיסוי כללי, הן לידיים [כפפה] הן לשלחן, וכד'	כסיה
ערוך (כעך) (טרתא) [פסחים מח:], המעריך (כעך)	"ביגאלעך" עיסה יבשה לכסיסה, צורתה עיגול חלול בדוקא	עיסה יבשה לכסיסה, שצורתה ארוכה וצרה או עגולה (י"א דוקא עיגולים קטנים)	כעך
רדק"ש (כרכר) [אב"ע, רד"ק, ישעיה ס' ו'] "בכור שור" עה"ת [נשא ז' ג']	עגלת נוסעים קלה	בע"ח צעיר, או גמל זריז (הקרוי בכר, בכרה, כאשר י"א שהאות ב' הינה ב' השימוש, כך שעצם המילה הינה כר, בכרה, כרכרה) שתנועתו נראית כרקוד, וכן שיר שבח, וכן עגלת נוסעים קלילה	כרכרה
רדק"ש (כרסם) ערוך (קרסם)	הסרת שבבים דקים מחומר	חיתוך, כריתה, קטימה	כרסום
שו"ת חת"ם סופר [ח"ב יו"ד רל"ה] [מלכים א' י' י']	(בהשאלה) לא נהנו עד כה, הנאה כה מושלמת, לא קבלו עד כה דבר כה מושלם ומהנה	גם כפשוטו: לא קבלו עד כה בושם כה משובח	לא בא כבושם (הזה) ההוא

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[משלי כ"ג ז'], שו"ת הריב"ש [קפ"ז]	עצוב, אין תשומת לבו נתונה לנעשה בסביבתו	גם במשמעות צבוע, אחד בלב ואחד בפה	לבו בל עימו
[מדות פ"ה מ"ד] [יומא לט:]	בגדים תחתונים בלבד	בגדים לבנים, גם עליונים	לבנים
רדק"ש (להק)	קבוצת אמנים	קבוצה מכל סוג שהוא	להקה (אנושית)
[רשר"ה, דברים י"ח ג'] ערוך (לסת) ערוה"ש (לחי -א) יר"ש [ח"ב ז' י"ב]	רקמת הבשר הרכה, המקשרת בין הלסת התחתונה לעליונה	גם שתי עצמות הלסת התחתונה, וכן הלשון (אברי הדיבור והלעיסה המקום ה"לח" שבפנים)	לחיים
רדק"ש (לטש), רלב"ג [איוב ט"ז ט'] יר"ש [ח"ב ז' כ"א]	החלקה בלבד	חידוד והברקה, השחזה, החלקה	ליטוש
[שמות י"ב מ"ב] [אב"ט, שם]	לילה ללא שינה	גם לילה המשומר ממזיקים	ליל שימורים
רדק"ש (לקח) כרמל (לקח) [ישעיה כ"ט כ"ד]	צבר נסיון כתוצאת כשלון או עונש	הוסיף ידיעות ממקור חיצוני (במיוחד הכוונה לתורה שבכתב, שמשה רבנו קבל, ואזי היא "נלקחה" [חומש הגר"א דברים ל"ב ב', בשם מעלות התורה])	למד לקח
[תהילים ע"א ז'] [יחזקאל כ"ד כ"ד]	דוגמא חיובית בלבד	לדוגמא, הן חיובית והן שלילית (אזהרת עונש)	למופת
[יחזקאל י"ב כ"ז], רבנו יונה [אבות פ"ה מ"ב]	תופעה לא שכיחה, יש רווח זמן ארוך בין ארוע לארוע	הארוע המדובר יתרחש בעוד זמן רב מאד, וכן תופעה שאינה שכיחה	לעיתים רחוקות

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש, שרש ישע (לשך)	קבינט, משרד, סניף	חדר מקורה (ל' סכך, אולי גם ל' שכן)	לשכה
שו"ת מהריט"ץ [ח"א נ"ו] [רש"י חלק ק"ו]	תוכנית דמיונית שאינה ברר ביצוע, ללא בסיס מציאותי	גם צורת ראש האות 'ל', או מבנה סגור שאינו מונח ע"ג קרקע (כולל מטוס, מנוף וכד' או בדרך כישוף), או מבנה בעל תחתית כפולה חלולה, הנמצא תחת כיפת השמים (או הכוונה לבית המקדש, טרם גילו את מקומו המדויק - הגרמ"ש).	מגדל פורח באויר
ריב"ג (מגד) רדק"ש (מגד) רשר"ה [בראשית כ"ד נ"ג] רשר"ה [דברים ל"ג י"ג]	מיני מתיקה, מיני מאפה מתוק, הנמכרים בקונדיטוריה	י"א פירות משובחים, י"א כל מתנה מעולה שראוי לשלחה לגורם נכבד: ביגוד, תכשיטים וכד'	מגדנות (מגדניה)
[גדרים כ:] שו"ת רדבז [ח"ב תשצ"ו]	(בהשאלה) רומז, מגלה רק חלק קטן מהסוד	גם נוהג בצניעות רבה	מגלה טפח ומכסה טפחים
כרמל (נגף) רדק"ש (נגף) רשר"ה [שמות ל"ג ל"ה] שד"ל (דבר, מגיפה)	מחלה מתפשטת ומדבקת	גם מכה הפוצעת או ממיתה (בעיקר מיתת פתע)	מגפה
כרמל (מדבר)	מקום ציה ושממה בלבד (הגדרה לא מדעית, אלא בלשון העם)	הן מקום ציה והן מקום מרעה, אך לא חקלאות סדירה (קרוי כיום ערבה)	מדבר
ערוך (דרס - ג)	רפידה לכף הרגל	משטח דריכה או השענות	מדרס

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[מלכים ב' ט"ז י"ח]	מקום תיקון כלי רכב או מקום חנייתם	מבנה מקורה לכל מטרה שהיא	מוסך
רדק"ש (עיק)	לחץ נפשי בלבד	לחץ, צרה, הכבדה הן גשמית והן רוחנית	מועקה
רדק"ש (יקש) כרמל (מוקש) יר"ש [ח"ג מ"א]	מלכודת חמרי נפץ שכוונתה להרוג או לפצוע	מלכודת קשיחה מכל סוג, גם ללכוד ללא הריגה ופציעה	מוקש
ריב"ג (זוז) [מנחות כ"ט]	רק הקלף המוצמד למזוזה, ובו ב' הפרשיות	הן הלחיים של השער, כלומר: שני המוטות האורכיים של הפתח, והן הקלף המוצמד למזוזה	מזוזה
כרמל (זמם) ורטהימר (זמה)	"תכנית פעולה" שלילית בלבד	מחשבה מעמיקה, הן לטובה והן לרעה	מזימה
רדק"ש (חבר)	קובץ דפי כתיבה	אוסף פריטים מחוברים (כולל ספר) (עיין חוברת)	מחברת
[מעשרות פ"ב מ"ג]	משתדל לשכנע את הזולת (בעיקר לשכנע אשה).	משתדל להשיג מטרה	מחזור
רדק"ש (מחק) ערוך (מחק)	בטול מציאות, הן חומרית (כתב), והן מופשטת (חוב)	הסרת חלק מדבר, ולעיתים גם ביטול קיומו, כגון: הסרת ראש בע"ח, הסרת הגודש מערימה שבכלי מדידה, הסרת הכתב מעל מקום כתיבתו, הסרת שער מעל העור, וכד'	מחיקה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ערוך (טל-א') ערוה"ש (מטלית)	אריג בלבד, המיוחד לפעולת הנקוי	פיסת אריג או עור, לכל שמוש, כולל לטלאי, באופן כללי- חלק מדבר שלם	מטלית
רשר"ה [בראשית י"ד כ'] מהרי"ק [הושע י"א ח'] רדק"ש (מגן) (גנן)	לשון הגנה בלבד, חזוק דבר לצרכי הגנה	הן לשון הגנה (שרש גנן), והן לשון הפקרה, מסירה או שבירה (שרש מגן)	מיגון
[רש"י, סוטה לד: קדושין כ"א:] [רש"י, זבחים נ"ג] [תוס' הרא"ש, סנהדרין נ"ט]	מנוסה, מקצועי	חשוב, גבור, מובחר, מנוסה ורגיל	מיומן
[ב"ב מ"ח] [גיטין מ"ב]	מטבע לשון, צרוף מילים מקובל, משפט נפוץ	אמירה סתמית, משפט שנאמר	מימרה (מימרא)
[מלכים א' ו' כ"ט] [שבת ס"ג]	תושבת עגולה של ציר מסתובב (לאגר)	הוראת היסוד מלשון סיבוב והקפה, ואזי כתואר פרושו "היקף", וכשם פרושו "מיטה להסיבה"	מיסב
[ב"ב י"ד] ערוך (מעט-א)	בני עם זר, השוכנים בקרב בני הארץ, קבוצה שאינה רוב	מילה בפסוק המצמצמת את משמעותו, וכן תופעה שהיקפה קטן, קבוצה שאינה רוב	מיעוט
רדק"ש (יתר) יר"ש [ח"א ג' ג']	נימים דקים ועדינים לנגינה, וכד'	גם חבלים גסים, מפשתן או קנבוס.	מיתרים

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (כ.נ.ה.) כרמל (כנה)	ציון מספר החלקים של השלם, הגורם המחלק, גורם משותף לקבוצה	'כנוי' הינו שם לוואי כתחליף לשם המקורי או כתוספת לשם המקורי (במקרא - לשבח, בחז"ל - גם לגנאי)	מכנה, מכנה משותף
רדק"ש (לאך) כרמל (מלאכה) רשר"ה [בראשית ב' ב'] יר"ש [ח"ג א']	עיסוק מעשי טכני, אומנות	סדרת פעולות המוליכות לתכלית, מלשון מלאך - שליח, וכן תוצאת הטרחה והעמל, ומטרתם, כלומר: הרכוש, הקנין	מלאכה
[ביצה יג:] [סנהדרין סב:] יר"ש [ח"ג א']	פעולה הדורשת כשרון ותכנון רב בעיקר בתחום האומנות	גם פעולה מודעת ובעלת חשיבות	מלאכת מחשבת
ערוך (מלבן)	דוקא מרובע שאינו רבוע, כלומר: שאין צלעותיו הסמוכות שוות זו לזו	כל מרובע ישר זווית	מלבן
[מעילה י"ז:] [תענית כ"ה]	בעל ידע בלבד	הן בעל ידע והן רגיל בכך	מלומד
[ישעיה א' ח'] [תוס' ערובין כה:]	מבנה קטן ללינת בע"ח בעיקר כלב	מקום לינה הן לאדם והן לבע"ח. וכן ערסל (מטת חבלים הקשורה בין עצים)	מלונה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[יר' מעשרות מ"ח] [פסיקתא נ"ג] [בר"ר י"ד] [ערוך מל- י"ב]	אסיפת כל מרכיבי קבוצת אנשים, או לפחות מספר האנשים הנדרש	מצב שלם, מצב מלא, בכל תחום שהוא	מליאה
רדק"ש (מאר) רשר"ה [ויקרא י"ג נ"א] [הכוה"ק, שם] [הטור הארוך, מושב זקנים, שם]	חשוך מרפא, סרטני	גם מכאיב, פוצע	ממאיר
ערוך (ממון)	בעיקר כסף לצורותיו	רכוש מכל סוג	ממון
[שבת נ"א] [כתובות קג:]	ממלא תפקידו של אחר באופן זמני בלבד	מכהן בתפקיד, תחת קודמו בעל התפקיד	ממלא מקום
רדק"ש (נהר), כרמל (מנהרה)	חפירה מפולשת ארוכה מתחת לאדמה	מערה, ניקרה, לא בהכרח מפולשת	מנהרה
רדק"ש (סבב) ערוה"ש (מסיבה- א)	כינוס משמח, לרגל מאורע הראוי לציון	כינוס אנשים היושבים במבנה מעגלי, וכן ישיבה לאכילה בהטיה על צד שמאל	מסיבה
רדק"ש (סלל) כרמל (סלסל) שרש ישע (סלל) רשר"ה [במדבר כ' י"ט] יר"ש [ח"א ב' ג']	פס (מתכת בד"כ) לתנועה	דרך (י"א מוגבהת וי"א משופעת) דרך פנויה להתקדמות המסילה מיועדת לציבור הכללי בכל צורות ההתקדמות: ברגל, ברכיבה, ברכבים, וכדו'. קרויה גם "דרך המלך"	מסילה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (נסע)	דרך קשה מבחינת המרחק ו/או המטען ו/או תנאי הדרך	מעבר ממקום למקום, נסיעה	מסע
[ירמיה ב' כ"ג] [נדה סז:]	מתהלך באיטיותו בכבדות, כאילו נמשך ונגרר	(פרושים רבים) נע במסלול לא ישר (כשרוך המתלפף על הרגל), לא עיקבי, מחזיק בהרגלו, וכן נמשך נגרר	מסתרך משתרך
רדק"ש (ע.ר.ה.) ערוך (ע.ר-ג) [תהילים ל"ז ל"ה]	מושרש, מעורב היטב בלבד	מחובר, הן חיבור קל והן מחובר היטב	מעורה
רדק"ש (עטף)	אמצעי כסוי ועיטוף לחפצים בלבד (בד"כ חפצים קטנים ודברי דפוס)	אמצעי כיסוי ועיטוף הן לאדם והן לכל דבר שהוא	מעטפה
כרמל (עלילה) יר"ש [ח"ג א'] [עין "עלילה" להלן]	פעולות שליליות בלבד	פעולות הנובעות מתכונות נפשיות בעלות משמעות מוסרית, הן פעולות חיוביות והן שליליות	מעללים
רדק"ש (ענה) יר"ש [ח"א ג' א']	מושך את הלב, מתאים לנטיה האישית	דורש עיסוק והשגחה גורם רצון לפעולה בתשומת לב	מענין
רדק"ש (פטר) כרמל (פטר) התשבי, רגלי מבשר (פטר) רשר"ה [שמות י"ג ב']	חותם ומסיים	הן פותח, משחרר, שולח לדרכו, והן חותם ומסיים	מפטיר

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[דבה"ב ל"ה י"ב]	קבוצת אנשים בעלי שיוך רעיוני או פוליטי בלבד	קבוצת אנשים בעלי שיוך משותף מכל סוג, כולל שיוך משפחתי	מפלגה
[מלכים א' ט"ו י"ג] רדק"ש (פלצ) כרמל (פלצ) ערוך (מפלצת) מחברת מנחם (פלצ)	דמות בעלת מראה חיצוני מפחיד או מגעיל, בד"כ בגלל גודל הממדים	גורם מאיים המעורר פלצות עקב כוחו (אולי גם בגלל מראהו החיצוני) גם אם הינו קטן ממדים, וכן גורם מעורר ליצנות, באמצעות עניני עריות.	מפלצת
[המאירי, רש"י, כתובות ה'] [אדיר במרום, ח"ב מאמר רישא וסיפא] [שבת ק"נ] [מס"י פ"ב] (זהירות) [מלבי"ם תהילים פ"ט י"ז] רדק"ש [פקח] כרמל (פקח) [פנ"מ, יר' כתובות כ"ח]	בעל סמכות ביקורת, בדיקה ותגובה, על פעולותיהם של אחרים, ותוצאותיהן	גם מוציא לאור, חושף עובדות מוסתרות, או עצמים מכוסים, משגיח ומכיר את פני המציאות, ומתקן ליקויים	מפקח
[ערובין ט'] שו"ת שאלת יעב"צ [ח"ב כ"ד]	חיבור בין שני גורמים, מעיד על מכנה משותף ביניהם	גם במשמעות: דבר מועט, הבטל ברוב או בטל כשלעצמו, מקבל משמעות הלכתית, כאשר הינו מתחבר לבן מינו, ויחדיו יוצרים גודל בר חשיבות	מצא מין את מינו (וניעור)

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רשר"ה [שמות ב' י"ג] [שמות כ"ט ב'] [שבת עט']	מאפה דק שטוח ושביר, עשוי מקמח ומים בלבד, גם אם עבר תהליך החמצה (מצות חמץ)	עיסה או מאפה, מחמשת מיני דגן, בכל צורה ובכל הטעמים, בתנאי שלא עברו תהליך החמצה (ובאופן כללי: מצב בסיסי, שאינו משוכלל)	מצה
רמב"ם, תחילת הלכות יסודי התורה [ב"ק כ"ז]	שכיח בלבד	הן שכיח, והן קיים בפועל	מצוי
רדק"ש (ציון) שרש ישע (ציון) ערוך (ציון) ברייתא ד"ג מדות [תהילים ע"א ז']	מעולה, בולט לטובה בלבד, שונה לטובה	בולט ולא רגיל, מסומן, חריג, לדוגמא	מצוין, יוצא מהכלל, למופת
מצד, [תהילים ס"ח כ"ז]	קבוצת שירה או מלל	קהל רב	מקהלה
רדק"ש (קמץ) ערוך (קמץ א' ב' ה') [חולין מ"ו] [רש"י תענית כ"א, חולין צא:]	כילי, בעל מדה רעה של קמצנות	הן אוסף, צובר, מכווץ, סוגר, הן לוקח כמות קטנה (קומץ), והן בעל מידה רעה - נעדר ותרנות	מקמץ
[שמואל א' כ' כ"ו] שו"ת מביט [ח"ג קע"ז]	ארוע חשוד, חשד למעשה לא כשר, לא חוקי	גם אדם שנטמא בשרץ, או בטומאת הגוף, ללא כוונה	מקרה בלתי טהור
[משלי כ"ו ח'] [יר"ש ח"ג כ"ו]	כלי ירי תלול מסלול	מקלעת, כלי רגימה גם שטוח מסלול המשליך בבת אחת אבנים רבות, לפגיעה בשטח רחב	מרגמה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (מרח) ערוך (מרח-א)	רק פרישת חומר שאינו מוצק, על פני גוף מוצק	החלקת פני דבר - הן גוף הדבר עצמו, והן החלקת חומר אחר על משטח הגוף (י"א שהכוונה לעיטוף וחבישה)	מריחה
רדק"ש (רכב) כרמל (רכב) רש"פ (רכב)	עגלה המתקדמת בכח בע"ח בלבד.	אמצעי רכיבה, הן סוס או שאר בע"ח, הן מבנה על גבו של הסוס או הסוסים, והן עגלה הרתומה לבעלי חיים (כמקובל, לארבעה בע"ח)	מרכבה
ערוה"ש (מרפק) הכוה"ק [שמות י"ג ט"ו] רדק"ש (רפק)	רק חבור קנה היד לזרוע	חולית חיבור בין שני מרכיבים, פרק, הן בחבור הזרוע לכתף (בית השחי) והן בחבור קנה היד לזרוע	מרפק
ערוך (רתף) [תוספתא ב"מ פ"ח ה'] אורח חיים [תקפ"ז] מ"ב [סעיף א' ס"ק ב']	מחסן תת קרקעי בלבד	מחסן, אוצר	מרתף
רדק"ש (משח) [שמות כ"ה ו']	חומר סמיך למריחה	חומר למריחה, הן נוזלי והן עבה וסמיך	משחה
[דברים י"ב י"ח] [משלי ל"א י"ט]	מקצוע, עיסוק לפרנסה בלבד	כל עיסוק שהוא, בכל תחום	משלח יד

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[רש"י במדבר ג' ז'] רדק"ש (שמר)	כל חלק מחלקי תפקיד המבוצע ע"י כמה קבוצות עובדים לאורך רוב שעות היממה	תפקיד רב אחריות, וכן חפץ שמור היטב	משמרת
רדק"ש (שנה), הכוה"ק [בראשית מ"ג ט"ו] יר"ש [ח"ג י"ד]	גורם הנמוך מהמקור והטפל לו בלבד	הן גורם מקביל המכפיל את המקור, כגון: לחם משנה, משנה תורה, משנה כסף, והן גורם הנמוך מהמקור, טפל לו, כגון: משנה למלך.	משנה
[שמות כ"א, י"ט רמב"ן] [זכריה ח' ד'] [במדבר כ"א י"ח]	רק חלק המושב שנשענים עליו הן מאחור והן בצדדים	גם מקל הליכה, לזקנים, לחולים ולנכבדים	משענת
רדק"ש (און) ספרי [במדבר י"א א]	מתלונן בלבד	הן מצטער, סובל, והן מתלונן ומתרעם	מתאונן
ריב"ג (מתק) ערוך (מתוק) [ברכות ה. מלח ממתיק בשר] יר"ש [ח"ב ז' ט']	טעם סוכר דבש וכד'	דבר במצבו הראוי, בשל לתפקידו, ערב לאדם (רוחנית או גשמית) (היפך מר)	מתוק
רדק"ש (כרמל) [דבה"י א' ט"ו כ"ז]	מתעטף בבגד או בשמיכה למטרת חימום הגוף, כהגנה מפני קור	מתעטף, הן בכסוי הראש, והן במעיל נכבד.	מתכרבל
ורטהימר (מתנה)	דורון, נתינה של כבוד ושל ידידות (בעיקר סביב ארוע משמח)	דבר הניתן לזולת (בעיקר למען הזולת), כגון: צדקה	מתנה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (נא)	רק 'בבקשה', אנא, וכן בלתי מבושל	גם 'בבקשה', גם כעת, גם בלתי מבושל	נא
רדק"ש (נגד) עיין גם [קהלת ד' י"ב] יר"ש [ח"א ב' י"א]	אנטי, במאבק עם (שמושי גם בכתבי הקודש)	מול, במקביל (התנגדות במובן "אנטי" אינה לשה"ק המקורית)	נגד
רדק"ש (נגח) רשר"ה [בראשית כ' ה', שמות כ"א ל"ה]	מכה באמצעות הראש בלבד.	מכה חזקה מכל מין (לגבי בעלי חיים בעלי קרניים - מכה באמצעות הקרן).	נגיחה
ערוך (נגס) רע"ב [טבול יום ג' ו'] "משנה אחרונה" [שם]	נשיכת המזון בשניים	גם מלשון הגסה, ערבוב, כלומר לעיסה של המזון עם רוק הפה	נגיסה
רדק"ש (נהג) כרמל (נהג)	הנחיית כלי רכב בלבד	הנהגה, הנחיית הזולת (יחיד או רבים, בנ"א או בע"ח)	נהיגה
רדק"ש (נופ)	מתיקות	נזילה נטיפה	נופת
כרמל (נחל) יר"ש [ח"א א' א'] [רשר"ה, דברים כ"א ד'] [אדרת אליהו בראשית א' י']	ערוץ בו זורמים מים, זרימה קבועה או עונתית	גם ואדי, עמק בין הרים, בו זרימת המים עונתית ופרושה לרוחב, ללא ערוץ עמוק, וכן השטח הסמוך לנהר	נחל
[ישעיה ל' ל']	מכת יד פיזית (בעיקר)	(בנוסף למשמעות של "שובה ונחת" כלומר: רכות ונוחות הנהגתו) "כח ידו" כולל אמצעים חיצוניים: אש, ברד, וכד'	נחת זרועו

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
הכרמל (נטע)	הכנסת שתיל בלבד - שתילה	הן הכנסת שתיל לאדמה, והן הטמנת זרע	נטיעה
"ערוך" (טפל א' ב').	במשמעות שלילית בלבד - מציק לזולת ללא הרף, או מכביד עליו בנוכחותו התמידית	(בנוסף למשמעות של נדבק, נמרח, ושל טפל - הפך העיקר), התחבר, הצטרף, התלווה לכל מטרה ולכל פרק זמן.	נטפל
ערוך (נמס -ב')	דרך ארץ, אדיבות, נוהל חיובי	נוהל, חוק, סדר התנהגות	נימוס
[מלכים ב' ט"ו ו'] [דברים ז' א']	לקח מהזולת, שלא בצדק, סילק שלא בצדק (רכוש, תפקיד, זכות וכד')	סילק, גרש, הרחיק, הסיר (בצדק, או שלא בצדק)	נישל
כרמל (נתח)	טיפול רפואי פולשני (ובהשאלה: חקירת ענין)	כריתה, חיתוך לחלקים	ניתוח
רדק"ש (נסס) מנדלקורן (נס) הכוה"ק [בראשית כ"ב א']	פלא, שנוי טבע	עיקר הכוונה לתורן, דגל, אות וסימן. נס במשמעות 'פלא' - 'שנוי טבע' בעיקר בחז"ל (ולרש"י [שמות י"ז ט"ו] פעם אחת בתורה)	נס
ערוך (נסיוב)	נוזל מופרש בכל תהליך שהוא, המשמש לחיסון רפואי	מי חלב, הנוזל המופרש מהחלב בתהליך ההתגבנות	נסיוב @

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[רשר"ה דברים ד' ל"ד] [דברים כ"ח נ"ו] [שמו"א י"ז ל"ט] [זוה"ק וירא קי"ט:] ריב"ג (נסה)	פעולה, שאין וודאות ידועה מראש שתצליח	גם התנסות ב-, הרגל ל- (ניסה ל- אינו בפועל, אלא בנפעל, במשמעות חוזרת כמו בהתפעל)	נסיון ל-
רשר"ה [שמות ט"ו כ"ה במדבר י' י"ב] כרמל (נסע) [גו"א במדבר י' כ"ט]	התקדמות ע"י רכב	י"א תנועה ממקום למקום בכבדות י"א נסיעה מיצגת את תחילת התנועה, ואת התנועה הרצופה	נסיעה (ראה - הסיע)
[תרגום רות ד' ז'] רדק"ש (נעל)	נרתיק לרגל בלבד	נרתיק הן לרגל והן ליד (כפפה), כמו כן כבל לקשירה	נעל
[ירמיה ט"ו ט']	מוות בלבד	הן כאב לב ושברון לב, והן מוות	נפח את נפשו
הכוה"ק [דברים כ"ה ב']	אבדן גמור של התמיכה והציבות	כולל גם הרכנה, הטייה כלפי מטה, התכופפות	נפילה
רדק"ש (נור)	רק הגוף המאיר	הן כלי השמן והן הגוף המאיר	נר
[איכה ה' ו'], תפילת נעילה	עוזר, תומך, וכן ביטוי של נאמנות	גם: ביקש עזרה, או: נשבע אמונים,	נתן ידו
ערוך (סב- ו')	דוקא הורי האב או הורי האם	זקן וזקנה, לא בהכרח בעלי קשר משפחתי	סבא וסבתא
[רשר"ה שמות א' י"א] [מס"י, זהירות, פ"ד] מחברת מנחם (סבל)	צער וקושי הנגרמים ממשא גשמי או רוחני	נשיאת משא, הן באופן מכביד ומצער, והן ללא קושי וצער, הן משא גשמי והן רוחני	סבל

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (סבל) [רש"י, גיטין נ"ז] [מסילת ישרים פ"ד]	נכונות להמתין לתוצאה או לשינוי, הבלגה, כלומר: סבל רוחני בלבד, הנובע מהמתנה.	נכונות לסבל (רוחני או גשמי)	סבלנות
רדק"ש (סגל), מלבי"ם (סגולה) ערוך (סגל - ב') הכוה"ק [שמות י"ט ה']	אמצעי לטיפול "שאינו טבעי"	הן אוצר, מקום שמירת חפצי ערך, הן חשיבות אהובה הנשמרת היטב כגון חפצי ערך הנשמרים באוצר, כולל אמצעים לטיפול טבעי או "לא טבעי".	סגולה
ערוך (סדן - ו')	מצע למיטה	יריעה גדולה, להתכסות, למסך, וכד'	סדין
[יומא פ"א מ"ג]	לוח הזמנים של יום פעילות, ובהשאלה: הנושאים שעומדים לדיון ביום מסוים	גם הפרק והפרשה, שידיעתם נחוצה לצורך יום מסוים	סדר היום
ערוה"ש (סגר - ב') [יחזקאל י"ט ט']	כלוב, תא מאסר	הן כלוב, והן חבל או טבעת המקיפים את צואר הנסגר	סוגר
ערוה"ש (סגף) [רש"י, ב"מ צג:]	עינוי עצמי בלבד	עינוי, ציעור הן יסורים עצמיים והן גרימת סבל לזולת	סיגוף
[רש"י, מצד, שמואל ב' ט"ו ל"א]	מניעה מוקדמת	הפרה, קילקול	סיכול

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[תהילים נ"ו ט']	אחד המספרים שבין אפס לתשע	או ספר, או מספר כלשהוא	סיפרה
רדק"ש (סלל), ערוך (סלסל-א) הכוה"ק [בראשית י"ח ו'] [תפא"י נזיר פ"א מ"א]	יצירת תלתלים בלבד. (בהשפעת הערבית)	י"א הגבהת השער למעלה הפך כוונתו הטבעי, י"א ישורו לכאן ולכאן, וכן יצירת תלתלים	סלסול (שער)
[ירמיה ו' ט'] ערוה"ש (סלסילה)	סל קטן מאד	גם סל בציר (מסתבר - סל גדול), וגם ענפי הגפן	סלסילה
רשר"ה [שמות ל' ל"ד]	חמרים המשפיעים על גוף האדם לרפואה, להזיות, או להרעלה	חומר מרוכז, מעט הכמות ורב האיכות, לכל מטרה	סם
רדק"ש (סמל), רשר"ה [דברים ד' ט"ז] [יר"ש [ח"ב ו' ז']	איקון, דמות (בד"כ מיצג קבוצה)	הן פסל לע"ז, והן ציור, תמונה, איקון	סמל
ערוך (סנדל) [רש"י, ביצה יד:] התשבי (סנדל)	נעל קלה ואוורירית	משטח או כלי המחובר ברצועות עור למקומו, וכן נעל מלאה רגילה.	סנדל
רדק"ש (סנוור) ערוך (שברירי) (סך-ו')	עוורון רק כתוצאה מעודף אור	עוורון, מכל סיבה שהיא, ומכל סוג שהוא	סנוור
ערוך (ספסר-ב)	ספקולנט, מתווך מסחרי לא הוגן	מתווך מסחרי	ספסר
ערוך (סרסר)	מתווך בענייני פריצות וגלוי עריות	ספסר, מתווך	סרסור

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רשר"ה [שמות י"ב] ג' רשר"ה [במדבר א' ב']	קבוצת אנשים בעלת דפוסי התנהגות זהים זל"ז, בעיקר ארץ מוצא משותפת או קרובה	קבוצת אנשים, חבורה, על כל בסיס התקשרות הדדית, לכל יעד משותף	עדה (אנושית)
ערוה"ש (עו-ו')	תקופה בציר הזמן, שבד"כ מופיעה במחזוריות	שלב, מצב, המתאימים לפעולה (לא בהכרח קשורים לציר הזמן), כגון: עונת המעשרות, עונתה לא יגרע, וכד'	עונה
רדק"ש (עטו) [איוב כ"א כ"ד]	דדי הבהמה בלבד	כלי קבול לנוזלים, הן בגוף האדם, הן בבע"ח, והן מיכלים מחומרים שונים	עטין
רדק"ש (עטש) ערוך, הפלאה (עטש) [איוב מ"א י']	הוצאת אויר בלחץ דרך הפה או האף, עקב הצטננות	הוצאת אויר בלחץ, הן דרך האף והפה, והן דרך פי הטבעת	עיטוש
ערוך (ענב א' ב' ג')	גרגירי גפן בלבד (בשפת הדיבור)	גרגיר מן הצומח, ממגוון מינים, כגון: ענבי גפן, הדס, וכד'	עינב
רדק"ש (עקר)	הפך הטפל בלבד	הן שורש (גשמי- שורש העץ, והן רוחני) והן הפך הטפל	עיקר
[רש"י, שופטים י' ד']	חמור צעיר בלבד	הן חמור צעיר והן סוס צעיר	עיר (עייר)
[יומא יט:] [נדרים כה:]	בהסכמתו ובאישורו של	גם "בהתאם להבנתו של" [יומא יט:]	על דעתו של

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[משך חכמה ויקרא י"ד ט"ו] [פיהמ"ש כלים י' א'] [שו"ת אחיעזר חלק א' סימן כ"ט] [יערות דבש חלק א' דרוש ד', ו', ח', ט"ז, י"ז]	במשמעות שלילית בלבד	צפוי ל-, מוכן ל-, הן לדבר חיובי והן לשלילי	עלול אל עלול ל-
רדק"ש (עלל) כרמל (עלילה) רש"י, פרוש הרא"ש [נזיר סה:] יר"ש [ח"ג א'] [עין "מעללים" לעיל]	טענה או עובדה שקרית בלבד חסרת בסיס, וכן סיפור או הצגה על רצף ארועים	תגובה או מעשה הנובע מאחד מכוחות הנפש, מהמידות הטובות או הרעות, והינו בעל משמעות מוסרית, או הכוונה לרצף ארועים שכל ארוע גורם להמשכו, כמו כן עלילה פירושה "עילה" - סיבה קלה לפעולה או להחלטה	עלילה
ריב"ג (עלמ) כרמל (עלם) רדק"ש (עלמ)	בחורה צעירה שאינה נשואה	אשה צעירה גם נשואה	עלמה
רדק"ש (עלם)	משחק אהבה מענג	שמח, פעולת שמחה	עלם, התעלם
רשר"ה [ויקרא כ"ז י'] רדק"ש (עלפ)	אובדן כמעט גמור של החיות	כיסוי, עטיפה ובהשאלה: הגבלת יכולת הפעולה (כתוצאת הכיסוי), עד כדי אובדן היכולת.	עלפון (עילפון)
[חולין ז:] [ר"ן, נדרים כ"א] [מלבי"ם, שמו"א ט"ו כ'] [רמב"ן כתובות ס"ח]	לא ויתר על עמדתו	הן נעשה בר דעת, התבגר, הן הבין את הענין שלפניו, והן לא ויתר על עמדתו	עמד על דעתו

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[רד"ק, אב"ע] איוב י' ח' [[כד הקמח, השגחה]	החיישנים הרגישים לגרוי, מוליכי פקודות המח	מיתרי הגוף, הגידים, וכן "החוטים הבאים מהמח ומחוט השדרה"	עצבים
ערוך (עציץ {אציץ}) [מגילה ט"ז]	כלי לשתילים, מכל חומר שהוא	חציו התחתון של כלי חרס, מעין קדירה, המשמש הן לשתילים, והן לצואה	עציץ
[שמואל ב' ט"ז כ"ג] [ברכות ג:] [שוח"ט נ"ה א'] [ילק"ש שמואל קנ"א]	עיצה מטעה שהיא לטובת המיעץ ולרעת השואל	הן עיצה נכונה ומועילה, והן עיצה מטעה	עצת אחיתופל
רדק"ש (ערג) רשר"ה [תהילים מ"ב, ב] ערוך (בדד-ב')	משבצת אדמה לזריעה	שטח אדמה בעל דפנות בצורת תלם או עיגול, המשמש לאגירת מים לעץ שבמרכזו או לירק שבתוכו, וכן ריבוע קטן זרוע עשבי בושם	ערוגה
[רשר"ה, במדבר ט"ו כ'] כרמל (ערג)	מטה תינוק זעירה ומוגנת לחדשי החיים הראשונים, לאו דוקא מסורגת	מטה מסורגת מרצועות אורך ורוחב והינה רכה ונוחה, לכל הגילאים	עריסה
רדק"ש (ערג)	נטישת תפקיד מחייב, בריחה בוגדנית	בריחה, ניסה (מסכנה, מאויב, וכד')	עריקה
ערוך (עששית) ערוך (עשת)	רק מנורה בעלת מגן שקוף	הן מגן שקוף, הן מנורה (לא חשמלית) בעלת מגן שקוף, והן מטיל מתכת	עששית

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (פגע) כרמל (פגע) ורטהימר (פגע) יר"ש [ח"א ג' י"ח]	קירבה תוקפנית, רוחנית (עלבון או נזק), או מעשית (פציעה, הרג או נזק) וכן בטוי לדיוק בקליעה למטרה	יצירת קירבה רוחנית (תפילה ובקשה) או מעשית (פגישה) גם ללא תקיפה, וכן פגישה אקראית	פגיעה
ערוך (פלה-ה)	עבודת האל (בד"כ עבודת האליל, כולל "אליל" אנושי {פולחן אישיות})	כל עבודה שהיא, הן פיזית והן רוחנית	פולחן
רדק"ש (פגר) [כתובות קיא:] יר"ש [ח"ג כ"ז]	חולשה פיזית או נפשית, הגורמת לפעולה איטית	עצלות, חולשה, וגם הפסקת פעילות לחלוטין	פיגור
ערוך (אבס, פטם א-)	האבסת בעלי חיים	החדרת חמרי השבחה (השמנה) הן לחומרים והן לבעלי חיים	פיטום
רדק"ש (פימ)	כפל שומן רק סביב הגרון (סנטר כפול)	כפל שומן בגוף	פימה
[ברכות מ:] [ת"א, שמות כ"ט כ"ג] ורטהימר (פת)	לחם שטוח עגול, ומותפח במרכזו (שאול מערבית)	השם הארמי של כל לחם, שלם או פרוס	פיתה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[רשר"ה, בראשית כ"ה ו'] רדק"ש (פלגש) [ויק"ר א'], [מלבי"ם, יחזקאל כ"ג כ'] רש"פ (פלגש)	יצאנית, אשה שמסתירים את הקשר עמה	גם אשה למחצה, אשה רשמית אך זכויותיה חצויות, חסרת זכויות ממוניות, וכן אשה קבועה אך לא רשמית, שהקשר עימה מוסתר, וכן אמה עבריה, שאמנם נשאה לאשה, אך עיקר תפקידה טכני, גם לאחר נישואיה.	פלגש
רדק"ש (פלס) כרמל (פלס) ערוך (פלס-א)	אמצעי ישור אורכים גשמיים בלבד	אמצעי ישור הן של אורכים והן של משקלים (הן גשמיים והן רוחניים)	פלס
[דברים ל"א י"ח] [תהילים כ"ה ט"ז] [תהילים ק"ב י"ח]	רק בקש מ -	הן בקש מ-, והן נעתר לבקשה	פנה אל
ערוך [פנך - א]	"מסטינג", "מסטיין", צלחת פח מתקפלת לאכילה בתנאי שדה	קערת מזון	פנכה
ערוך (פספס-ב' ג' ד'), המערך (פסיפס)	ריצוף אומנותי, מגוון סוגים	הן אבני קוביה הן ריצוף צבעוני והן בגד במגוון צבעים	פסיפס
רדק"ש (פקד), הכוה"ק [שמות כ' ה']	עוזר משרדי, מבצע פעולות משרד, בד"כ חסר סמכות פיקודית	מפקד, ממונה על תחום, או על קבוצת אנשים, משגיח אחראי	פקיד

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (פרדס) [אב"ע, קהלת ב' ה'] [ב"מ לט:]	מטע עצי פרי הדר	מטע עצי פרי מכל סוג שהוא (י"א שבכל פרדס נוטעים רק מין אחד של עצים)	פרדס
רדק"ש (פרע), מלבי"ם כרמל (פרע) הכוה"ק [במדבר ה' י"ח]	שער מפוזר	הן גלוי הן מפוזר, והן ללא תספורת	פרוע (שער) (פרוע)
רדק"ש (סנפיר) (פרח) (עוף) [יר"ש] [א' ג']	תנועת התקדמות באויר בלבד	תנועת התקדמות כלפי מעלה (הן באויר והן במים)	פריחה
רש"פ (פרט) [עמוס ו' ה']	הרעדת מיתרים בלבד	ניגון מפורט, כל צליל בנפרד תוך הפעלה נפרדת של כל מיתר ומיתר, וכל נקב ונקב שבכלי נשיפה, ותוך התאמת קול הזמר לקול כלי הנגינה, וכן יצירת מנגינות שונות ונפרדות זו מזו	פריטה (על כלי נגינה)
ערוך, הפלאה (פרס א, ד) [רש"י, רע"ב, תיו"ט, אבות פ"א מ"ג]	מתנת הצטיינות או זכיה בתחרות ובהגרלה	מתנה של דבר בעל ערך (בד"כ מזון בשעור סעודה אחת) שאדם נותן למקורביו, מרצונו הטוב	פרס
ערוך (פרקד - א)	שכיבה על הגב בלבד	שכיבה על הגב או על הבטן	פרקדן
[מנחות עה:] [ברכות לז:]	גרגירים קטנים מאד של מיני מאפה	חלקי דבר מאפה, גם בגודל כזית (30) סמ"ק) או יותר	פתיתים

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
הכזה"ק [במדבר א' ב'] כרמל (צבא) הכזה"ק [שמות י"ב מ"א] יר"ש [ח"א ג' כ"ח]	צבא לוחמים בלבד	תפקיד, משימה המוטלים על כל גורם שהוא (גם לא אנושי) לבצעו (כולל ה"תפקיד" להעניש ולהתיסר) וכן קבוצה מגובשת של פרטים בעלי חשיבות (ובד"כ בעלי תפקיד משותף), הן בני אדם והן עצמים (גם מופשטים)	צבא
[דברים כ"ה א'] [מסילת ישרים, תחילת פרק י"ג]	(בשפת העם) קדוש, פרוש ומובדל מכל עניני החומר, ועוסק רק במושכלות	הפך הרשע, המקיים מצות ונזהר מחטא ומאבק עבירה	צדיק
נמוקי א"א (צוח) יר"ש [ח"ב ו' ג'] [ח"ב ד' ו']	קול בצליל גבוה, הנובע מבהלה, מכעס, וכדו' אך לא משמחה	קול צח וברור הנשמע למרחקים, מבטא הן צער והן שמחה.	צווחה
[תוספתא שבת ו' ד'] ערוה"ש (צבת ה)	קבוצה המבצעת במשותף תפקיד מסוים (צוות מטוס, צוות מורים וכדו')	חברות, שכנות, התחברות, גם ללא תפקיד משותף	צוות
[ברכות י'] ערוה"ש (צר-ג')	שמוש בחמרי צבע לתאור דו ממדי בלבד	יצירת צורה - הן תלת ממדית הן שלא ע"י חמרי צבע	ציור

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ערוך (צת-ב) [יר' תענית פ"א ה"ב]	קבלת מרות בלבד	שמיעה (הן טכנית, והן בהשאלה, בלשון הקדמונים בלבד ולא בלשון חז"ל- קבלת מרות) (וכן ציוץ או דחיקה)	ציות
כרמל (צלם) [מו"נ א' א'] ערוך (צלם) [ב"מ ס:]	פוטוגרפיה בלבד	הן צביעת משטחים, והן העתקת מראה (דו ממדית או תלת ממדית) ע"י ציור, פיסול, פוטוגרפיה, וכד'	צילום
[ירמיה כ"ט כ"ו] [תוספתא מעשרות פ"א מ"ה]	תא מבודד קטן וחשוק, מיועד לענישה מיוחדת	אזיקים, כבלים, סדן כבילה (הן של בני אדם והן של עצמים), מקום מאסר	צינוק
רדק"ש (צנר) ערוך צנר (א' ב' ג' ד') [רש"י, ב"מ כ"ד]	כלי גלילי ארוך וחלול	כלי גלילי ארוך הן חלול והן מלא (לעיתים מפוצל בראשו כמזלג או מכופף בראשו כקרבן)	צינור
רדק"ש (צלח) ערוך (צלחית)	קערה אישית	הן בקבוק וצנצנת הן קדירה וקערה	צלחת
[שיר השירים ד' א'] רדק"ש (צמם)	שיער קלוע בלבד	הן שיער קלוע, והן כסוי הדוק (על הפנים, על השיער, וכדו')	צמה
כרמל (צפירה) רדק"ש (צפר) ריב"ג (צפר) ערוה"ש (צפר-א) ערוך (צפר ב'ג)	קול אזעקה (סירנה)	או אור הבוקר (צפרא), או תנועת סיבוב, ובארמית - קול קריאה ואזעקה	צפירה (עיון גם מצפור)

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
הכרמל (צרב) ערוה"ש (צרב א' ב' ג')	צריבה כוונתה לחום חיצוני, המשפיע על המעטפת, וכן תחושת חומצה במערכת העיכול, עקב עודף מיצי קיבה	שריפה, הן מוחלטת, הן חימום בחום גבוה למטרת הקשיה, והן חריכה חיצונית (כגון: בעור האדם)	צריבה (צרבת)
רדק"ש (קדח)	בעיקר "קדחת הביצות" (מלאריה)	כל מחלה המלווה בחום גבוה "אש של עצמות"	קדחת
ערוך (קפה), התשבי (קפה)	כלי למטבעות, ביתן למכירת כרטיסים, ארגון לבטוח רפואי, או לחסכון	כלי קבול, ארגז, תיבה, גם בעלי ממדים גדולים	קופה
[איוב ל"ג ו']	עוצב, נעשה, נברא	גם: נחתך, נגזר	קורץ (מחומר)
ערוך (קזז) [יר' ברכות י"ד ב'] ערוה"ש (מקזז)	חיתוך וכריתה מקבילים בלבד, כלומר: החסרת כמות זהה משני גורמים מקבילים	חיתוך, כריתה, וי"א קפיצה, התיצבות מהירה לפקודה	קיזוז
ערוה"ש (קלגס)	כובש אכזרי בלבד	הן נעל מסומרת, והן חיל, איש צבא	קלגס
[רשר"ה, בראשית ו' י"ד]	בית גידול לביצים ולתולדותיהם בלבד (ובהשאלה- גם לאדם "קן חם")	מדור, מקום שמור לבעלי חיים מכל סוג שהוא, ובכל גיל שהוא	קן

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (קפא), ערוך (קף-ד') יר"ש [ח"א ב' ו']	ירידת מידת החום מתחת לנקודת ההמסה של החומר, חוסר תנועה	התגבשות נוזל למוצק הן ע"י חום והן ע"י קור, חוסר תנועה (בהשאלה: ציפה)	קפיאה (ע"ע "קופא על" שמריו"- קבוצה (א')
[רע"ב, אהלות פ"א מ"ח], ערוך (קרסל- א) ריב"ג (קרסל) רדק"ש (קרסל) [רשר"ה, תהילים י"ח ל"ז]	פרק העקב	איבר המחובר ע"י מפרק, כגון: בהונות, כף הרגל, העקב, כרעי החגבים (כלי הניתור), ברכיים	קרסול
ערוך (תאטר)	רק מקום שעשוע ע"י חיות ולולינים	גם בית משתה יין	קרקס
[שמואל ב' ט"ו י"ב] שו"ת הריב"ש [שע"ב]	חברות נאמנה	גם מרד תקיף	קשר אמיץ
התשבי (רב)	תפקיד רוחני דתי	שררה, גבורה, אדנות	רבנות
[רש"י, בראשית מ"א מ"ב]	שכבה נוספת לשכבה הקודמת (מעליה או מתחתיה), אך לא מצידה	מציאות רצופה לקודמתה, כגון שכבת אבנים זו על גבי זו, וכגון מרצפות הריצפה, זו לצידה של זו	רובד
יונה ד' ח' רש"פ (חרש) פרוש הגר"א [יהושע ב' א']	רוח קלה, כמעט בלתי נשמעת	גם רוח חזקה וחמה, מחרישת אזניים, או רוח קרה, האופינית לתקופת החריש	רוח חרישית

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[תהילים קמ"ג י']	מתוך השלמה והסכמה (למרות הקושי), ללא תגובת צער	או ברוח הקודש, או ע"י שליח טוב או ברצון שלם, מתוך רצון טוב	(ב)רוח טובה
רדק"ש (רכס), ריב"ג (רכס) [רש"י, שמות כ"ח כ"ח]	מנגנון חבור ע"י שילוב שניים (ריץ' רץ')	אמצעי חיבור, אמצעי חיזוק והגבהה	רוכסן
[שמואל א' י"ז כ"ח] [נחמיה ב' ב']	מידות רעות בלבד	הן מידות רעות, והן דאגה ועצבות	רוע לב
רדק"ש (רקח)	מומחה לתרופות (בדרך כלל)	גם מערבב בשמים, מאכלים וכד'	רוקח
ערוך (רטן א' ב') הפלאה (רטן א') [מת"כ, במדבר י"ב ז']	מלמול ונהימה של תלונה וחוסר שביעות רצון	הן דברי תלונה וחוסר שביעות רצון, הן לחש של מאלף נחשים, והן ריצה (רהיטינה)	רטינה
ערוך (רו א' ב')	בנוסף לשירה, מידע שלילי בלבד המועבר מפה לאזן	בנוסף לשירה, מידע מפורסם בפי הבריות, הן חיובי והן שלילי	רינון
[רש"י, הגר"ש הירש שמות י"ד ח'] [הכוה"ק, שמות י"ד ח', במדבר ט"ו ל']	בגלוי ובפרהסיה	הן: בגלוי בפרהסיה והן בראש גלוי, כלומר: במזיד, במרד, בהפגנת עצמאות, בפריקת עול	ריש גלי (בריש גלי)
ערוך (רתך-א)	חיבור ע"י חימום מקום החיבור	גם המסה בחום, התכה	ריתוך
[ישעיה כ"א ז'] רדק"ש (רכב)	מרכבה ממונעת בלבד	הן ל' רכיבה על בע"ח, והן מרכבה	רכב

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
ורטהיימר (חשב, רעה) [רשר"ה בראשית ד' ב'] מחברת מנחם (רע)	חידוש מחשבת, המצאה, תוכנית, שיטה אדאולוגית	מחשבה ראשונית, תחילת מחשבה, הרהור, חקירה	רעיון
ערוה"ש (רעף)	משטח חרס, לכסוי גגות בלבד	לבנת חרס למגוון שימושים	רעף
רדק"ש (רעש) רש"פ (רעש) (שתק) [רשר"ה, בראשית א' א'] [ישעיה ט' ד'] [יאיר אור ג' ט"ו] יר"ש [ח"א ב' א'] ערוה"ש (רעש) (רגש-ב)	בעיקר קול גבוה וחזק (תוצאת התנועה)	תנועה, תנודה, רעדה, וכן קול גבוה	רעש
[קדושין מ'] ורטהיימר (רע, רשע)	אדם מושחת במידותיו, רע לבריות	הן אדם שהינו רע לשמים (חוטא או כופר), אך הינו בעל מידות טובות ואינו רע לבריות, והן אדם שהינו גם רע לבריות	רשע
ערוה"ש (שגריר)	שליח מדיני בלבד	או ממונה על האוצר, או משנה למלך, או כל שליח שהוא	שגריר
רדק"ש (סדר), ריב"ג (סדר) יר"ש [ח"ב ו' י"ב]	עצמים רצופים, בשני טורים מקבילים זל"ז כגון עצים לאורך רחוב	מערכת של עצמים רצופים זל"ז כגון קורות גג, כסאות אכסדרה, קבוצת חיילים (מלשון סדר)	שְׂדֵרָה
רדק"ש (שה)	כבש רך בלבד	כבש רך או גדי עיזים	שה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (שול), ערוך (שלי א') יר"ש [ח"א ג' ל"א]	שפה צדדית, אוגנים (ב"מ כ"ה)	קרקעית, תחתית, וכן שפה סובבת	שוליים
[תפא"י, אהלות פ"ז מ"א] [תפא"י, אהלות פי"ח מ"ו] [מלאכת שלמה, אהלות פי"ח מ"ו] ערוך (שונית)	שן סלע שבים	גבעת סחף בשטח הקרוב לים, קיר "שובר גלים", או שן סלע שבים	שונית
הכרמל (שוק) ערוה"ש (שק-ד')	מקום משא ומתן צבורי (גם שאינו גשמי)	בלשון מקרא- משטח בו מתנהל משא ומתן מסחרי, בלשון חז"ל- כל רחבה צבורית	שוק
ערוך (שדר-ג)	התבטאות דרך גלי האתר, שיגור מידע באמצעים אלקטרוניים	שליחה, שליחות, שיגור חפץ, מידע או אדם	שידור
רדק"ש (שיח) אד"א (גר"א) [בראשית ב' ה'] יר"ש [ח"ב ד' א']	צמח נמוך רב שנתי, שגזעו קשה כעץ	"שיח" שם כללי לגידולי קרקע הן עשבים והן אילנות מלשון הסחה, תנועה, התפתחות כלומר: צמיחה (י"א דווקא אילנות סרק)	שיח
רדק"ש (שוט) ערוך (שט-א', ג') [רש"י ביצה כ"ד]	נסיעה בכלי ימי בלבד, ובד"כ למטרה מוגדרת	תנועה ללא מסלול מוגדר - הן באויר הן ביבשה והן בים, הן באופן ישיר (הליכה, שחיה) והן באמצעות כלי (אניה וכד')	שיט

המילה	נכון	משמעות חלקית	מקור
שילוח	הן מינוי שליח, הן גרוש וסילוק, והן פציעה בכלי חד	מינוי שליח לתפקיד, וכן גרוש וסילוק	רדק"ש (שלח) כרמל (שלח - א,ג)
שיקוי	הן משקה (יין, חלב) (ל' משקה) והן תכשיטים (ל' השתוקקות)	תמצית רפואית נוזלית (בהשפעת [משלי ג' ח'])	[הושע ב' ז'], [רד"ק תהילים ק"ב י'] [כתובות ס"ה]
שכול	הן התחלה ויסוד הן סיום והשלמה ("סוף מעשה - במחשבה תחילה")	שיפור פעולה (קרוב ל"השלמה"), קידום, פיתוח, הוספת יכולת	רדק"ש (עזרא ד' י"ב) ערוך (שכלל) תרגום (בראשית ב' א', ו' ט"ז) [תרגיו' דברים כ' ה', יהושע ו' כ"ו מלכים א' ז' ט']
שכר	הן גמול על מעשה חיובי, והן עונש על מעשה שלילי	גמול על מעשה חיובי בלבד	[רש"י במדבר ל"א ח'] [רע"ב, תפא"י אבות פ"ד מ"ב] רדק"ש (עקב) [רש"י, משלי י"א ל"א] [מלבי"ם עמוס ד' י"ב] [מלבי"ם, משלי י"א י"ח [באור מילים]] מאמר הנפש [רמ"ע פאנו, חלק ה' פרק ח'] של"ה תולדות אדם, בית דוד י"ד של"ה, [מסכת פסחים דרוש שלישי ה']
שלולית	הן מקום הקוות מי גשמים, והן מקום זרימת מים חזקה מהירה או רבת כמות, וי"א שהכוונה לתעלה, לנחל קטן	מקום הקוות מי גשמים בכמות מועטת	ערוך (שלל-ג), הפלאה (שלל) רש"פ (עלה) יר"ש [ח"א ג' ל"א]

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (שלש), רדיפי מיא (טפסר) [הכוה"ק בראשית ט"ו ט']	ממונה על המינהל והארגון, מזכיר אישי	סגן הסגן, השלישי ברמת הפיקוד, ובהשאלה - בעל תפקיד נכבד	שליש
רדק"ש (שמע) ערוה"ש (שמע א')	ידיעה ללא בסיס עובדתי (לעיתים שגויה)	בלשה"ק: ידיעת אמת שהושמעה. בארמית: דבר תורה שנמסר מרוב לתלמיד.	שמועה
רדק"ש (שער) כרמל (שערורה)	מעשה לא מקובל, חריגה גדולה מכללי ההתנהגות, סקנדל	דבר מאוס מגונה זר מטונף, גשמי או רוחני (וכן ציפיה שהתגשמה)	שערוריה
כרמל (שפל) [דניאל ד' י"ד]	נוכלות, רמת מוסר נמוכה, נבזות	ענווה, נמיכות רוח וכן העדר כבוד	שפל, שפלות
רדק"ש (שקף) כרמל (שקף) [מצד, מלכים א' ו' ד']	חומר זך שאינו חוסם מעבר אור	מאפשר ראייה, או מחמת גובהו, או מחמת היותו פתוח או מחמת החומר הזך	שקוף
ערוך (שרטון) [ערובין ח'] [ב"ב פ"ב] [שבת נ"ו]	גבעת סחף בים, סלע בים המפריע לתנועת אוניות	אדמת סחף של ים המגדילה את שטח החוף, וכן סחף רוחות וגשמים היוצר משטח סחף יבשתי, וכן גבעת סחף בים	שרטון
רדק"ש (הלך) [רלב"ג, נחמיה י"ב ל"א]	הליכה המונית	גם: הליכה, או מקום הליכה	תהלוכה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[רשר"ה, ת"א שמות ה' ח'] רש"פ (תכנ) ורטהיימר (תכנ) כרמל (תכנ) התשבי (תכנ א' ב') הכוה"ק [ויקרא כ"ג ט"ז] [מצד, נחמיה ז' ה' דניאל ד' א']	לשון תוך, פנים הענין, חלקים פנימיים	גם מצב נכון, מצב 'תקני', 'ממוספר' לפי התוכנית והמתכונת (של הכמות הכללית ויחסי כמויות המרכיבים החלקיים)	תוכן
[משלי ד' כ"ג] [תהילים ס"ח כ"א] [רש"י, במדבר ל"ד ד'] ערוה"ש (תוצאות)	ההישגים, המטרות שהושגו, התולדות	גורמים וסיבות, דרכי פעולה למטרה, מקורות להישג, נקודת קצה, וכן תולדות	תוצאות
ערוך (תזז) רדק"ש (תזז) [רשר"ה] בראשית א' כ"א, דברים ו' ט']	תנועה מהירה דו צדדית, תנועה סוערת	גם רוח רעה, שגעון (חוסר מסלול יציב, לשוטה - אין שיטה)	תזזית
כרמל (תחבולה) ערוה"ש (תחבולה) יר"ש [ח"ב ז' ה']	"פטנט" -דרך מקורית וחדשנית להגיע למטרה, וגם קומבינה, אמצעי ערמומי ולעיתים שפל	מל' חבל קשירה, כלומר:אוסף אמצעים שיטות וגישות המאפשר א - הסקת מסקנה כוללת. ב - שמוש בכל אחת מהשיטות כמענה לבעיות משתנות, וכן לשון מדידה (בחבל) כלומר: פעולה מחושבת ושקולה, הן פעולה חיובית והן שלילית	תחבולה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
רדק"ש (חמש) רש"פ (חמש) [רשר"ה, שמות י"ג י"ח]	תחמושת - חמרי לחימה בלבד (ולא כלי לחימה)	הן מוכנות לפעולה (לאו דוקא צבאית), והן אמצעי לחימה - נשק	תחמושת, חימוש
רדק"ש (תקו) [רשר"ה, שמות ה' ח'] [ת"א, בראשית מ"ג ט"ז, מ"א ל"ב] התשבי (תקו) הכוה"ק [דברים י"ט ג']	טיפול בקלקול וביטולו	הכנה לפעולה, התקנה, הן באופן יזום, והן כתגובה לקלקול	תיקון
[משלי כ"ט י"ג] רדק"ש (תכך, תוך) הכוה"ק [במדבר ג' י"ב]	סכסכן, פלגן, מחרחר ריב	אדם שאינו אמין, צבוע, מחשבה רעה בתוך לבו, מאכזב (וכן תלמיד חכם, וכן עשיר שירד מנכסיו)	תככים (איש תככים)
ערוך (תכשט) תשבי (תכשט, קשט, כשט) [רש"י, יומא ע"ה, פסחים מב:]	רק תוספות לבוש	חומרי ריח וצבע, וכן פרטי לבוש	תכשיט
רדק"ש (תמו) כרמל (תמונה) רשר"ה [בראשית א' י"א] [יר"ש [ח"ב ו' ח']	רק העתק צורת הדבר, בד"כ דוקא ע"י צילום פוטוגרפי	הן העתק צורת הדבר (דו ממדי או תלת ממדי, כולל העתק עקרוני בקווים כללים) והן מראה הדבר עצמו הניצב לפני הרואה ונתפס בחושים הגשמיים או הרוחניים והן לשון מין כלומר: שרטוט כללי המיצג קבוצת פרטים, מין מסוים, באופן סמלי	תמונה

מקור	משמעות חלקית	נכון	המילה
[מצ"ד, איוב ל"ו ד'] [מצ"ד, איוב ל"ז ט']	הסכמה לדעת הזולת	הן הסכמה והן בעל ידיעה שלמה	תמים דעים/ דעות
רדק"ש (תנך) רשר"ה [שמות כ"ט כ']	אליית האזן בלבד	הן האליה- תחתית האזן, והן ה"גדר האמצעית" כלומר הסחוס הבולט בכוון ההפוך מאפרכסת האזן (הסמוך לחלקו העליון של הזקן)	תנוך האזן
רדק"ש (סכת) [ספורנו, רשר"ה דברים כ"ז ט']	עיבוד קולי של עלילה סיפורית	הקשבה, האזנה בשתיקה, הדמייה (ציור מחשבות)	תסכית
רדק"ש (עוד) יר"ש [ח"א א' ג']	מסמך מעיד ומאשר	הן התראה והן עדות כתובה	תעודה
ערוך (תרגם)	העתקה מלשון ללשון בלבד	הן העתקה מלשון ללשון והן באור תוכן הענין	תרגום
רדק"ש (שוא) יר"ש [ח"א ב' א']	מחמאות רועשות, תמיכה בקולות רמים	קול שאון בכל משמעות שהיא, כלומר: קול כללי, שלא ניכרים הקולות הפרטיים שיצרו אותו (משורש שווה, שוויון אחידות)	תשואות

קבוצה ד' - משמעות קרובה אך איננה מדויקת

[או משמעות מעורבת מוסיפה ומחסירה]

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
[עזרא א' ט']	כד מים להעמדת פרחים או להגשת כבוד	כד מים לנטילה (או לדם [אב"ט])	אגרטל
ערוך (דש א' ב' ד')	חסר אכפתיות, מתעלם	שותק, רגיל ל-, ידוע, מפורסם, מזלזל	אדיש
[תהילים ו' ג'] יר"ש [ח"ג י"ח] [רש"י, סנהדרין ס"ו]	מסכן, עקב אסון או כשלון	מנותק ממקור כוחו, חלש, כרות, חסר כבוד וחשיבות	אומלל
ערוה"ש (אופי)	תכונות הנפש	שורש, עיקר, יסוד, ובהשאלה: דעות ומידות בסיסיות, שמהן נובעת ההתנהגות בפועל	אופי
ערוך (אורלוגין) ערוך (אבן שעות)	שעון קיר גדול (בד"כ בעל מוטטלת ומערכת צלולים)	אבן שעות, שעון שמש	אורלוגין
רדק"ש (אח) ורטהימר (אח) רש"פ (אח)	קמין, תנור לבנים לחימום הבית	מעין מזבח קטן מנחושת, או מעין יעה ובהם גחלים, או ערימת עצים להדלקה	אח (תנור)

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
אילוץ	לחץ, דחיקה, ענוי נפש במטרה להשפיע על הזולת, גם ע"י לחץ מילולי	כפיית הזולת (או כפיה עצמית)	רדק"ש, נמוקי אליהו (אלץ) יר"ש [ח"ב ז' ו'] מחברת מנחם (אלץ)
אין דבר	אין חשש לנזק, אין ענין בעייתי	אין ענין חשוב, אין חשיבות, הנתון אינו משנה את המסקנה	[במדבר כ' י"ט]
איש חיל	בעל יכולת רבה בכל תחום שהוא: כלכלי, צבאי וכדו'.	מצליחן, גיבור, אמיץ	[רשר"ה שמות י"ח כ"א]
אלוף	הן דבר מובחר (גם שאינו אנושי), והן "תת מלך", שר בכיר בעל סמכות אך ללא כתר (כלומר: ללא מינוי כמלך) (מלשון לימוד {כמו 'אולפן'} - האלוף מורה לעם את דרכו) וכן מלשון לפיפה, חובק את העם ואינו מאפשר לו לפעול בחופשיות.	דרגה צבאית, מנצח בתחרות ארצית או עולמית (שהם כאילו מלכים)	רדק"ש (אלף) כרמל (אלף -ב). [ירמיה י"א י"ט, תרגום] [חלק צט:] יר"ש [ח"א ב' י"א]
אנך	בדיל (מתכת דמוית כסף, אחד ממרכיבי הברונזה), שמש כמשקולת לחוט לסימון בניית קירות זקופים, לכן קרוי חוט המשקולת - "אנך"	קו ניצב למשטח אופקי (ובהשאלה - לכל משטח, גם משופע)	רדק"ש (אנך) כרמל (אנך)
אסטרטג @	מפקד אסטרטיא (מחנה צבאי), וכן שר, שליט	מומחה בדרכי לחימה	[יר' גיטין מה:] ערוה"ש (אסטרטגיה)

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
אפיפיור @	שליט, שר חשוב	ראש הכמרים	ערוה"ש (אפיפיורא)
אצטדיון @	מקום מאבק עד מוות בין בעלי חיים, בין בני אדם, או בין אדם לחיה, למטרת "שעשוע" הצופים (ר"ל)	בד"כ, מקום קיום תחרויות ספורטיביות, לא אלימות, ובהתאם לכללים מוסכמים	ערוה"ש (אסטדיה) (אצטגנין)
בדיחה	פעולה או דבור המעוררים שמחה ועליצות	ספור קצר המעורר צחוק, עקב גורם ההפתעה שבו	ערוך (בדח)
בדל	הן לשון דלות, כלומר: החלק הנחות (הקשה מידי או הרך מדי), והן לשון הבדלה: פריט א' מקבוצה או הפרשה מהשלם	זנב, שארית מהשלם, וכן כמות מועטת	רדק"ש (בדל)
בוהה	או צועק, או מלשון 'בוהו' שפרושו 'מצב בלתי מובן', פוטנציאל של צורה, אך לא צורה בפועל שתאפשר הבנה, כלומר: בוהה - מנסה להבין, אך ללא הצלחה	ריק מחשבה, מבט ללא נסיון הבנה	ערוך (בהה), רדק"ש (בהה), כרמל (בהו) [בר"ר א' ב']
בולם	סוגר, חוסם, מונע פעולה מראש	סוגר, מונע, חוסם, וגם עוצר פעולה במהלכה (בולם גלגל, בולם זעזועים)	כרמל (בלימה) רדק"ש (בלם)

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
רדק"ש, ריב"ג (בזק)	פעולה קצרה במהירות גבוהה	הוראת היסוד 'פיזור' (לבזוק מלח), ובהשאלה פעולה קצרה כברק אך לא בהכרח מהירה	בזק
[דבר"ר ו' ח']	בקשה והפצרה, כאומר: "אנא, מלא בקשתי"	השבעה, כאומר: השבע לי בחייך (שאין לך כלי פלוני להשאלה)	בחיך
כרמל, (בטח א' ב') ורטהיימר (בטח - חסה)	ביטחה, העדר סכנה	הסתמכות על- תלות בהבטחה של (ענין "ביטוח" בקבוצה א')	בטחון
[שקלים פ"ו מ"ב]	בפרט ש-, באופן מיוחד ש-	בדיוק ש-, בברור ש-	ביחוד ש-
[דבה"י ב' כ"א כ']	ללא חשק, ללא רצון, אלא מתוך הכרח	ללא כל הנאה שהיא, ללא כל שמחה שהיא, אלא במחלות ויסורים	בלא חמדה
רדק"ש (בלל), ערוך (בלבל), התשבי (בלבל)	תוצאת הערבוב (טעות בהחלטה, בזהוי)	פעולת הערבוב	בלבול
[עזרא ד' י"ג] [נדרים סב:]	מס עקיף על מוצרי צריכה למותרות, כגון: טבק, משקאות חריפים	מס גולגולת או מס כללי על מדינה כבושה	בלו
[מלבי"ם תהלים כ"ד ח']	הצטיין בביצוע משימות בשדה הקרב באומץ רב, תוך סיכון עצמי	מומחה במהלכים קרביים מוצלחים	גבור מלחמה

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
ערוך (גיון)	דרגת צבע, תת צבע במשפחת הצבעים	צבע	גיון
ורטהימר (גו)	גן קטן, בד"כ לצמחי נוי	גן בכל גודל שהוא, בד"כ לירקות לאכילה	גינה
ערוך (גלד-ב)	נוזל סמיך, מתוק ומוטעם, בקרבת נקודת הקפאון	קרח, מים קפואים	גלידה
ערוך (גמש)	אלסטיות, יכולת שינוי צורה ללא נזק	התכוופות	גמישות
כרמל (דאגה) ורטהימר (דאג)	מחשבה או פעולה גם למניעת העדר טובה בעתיד, או רעה שעלולה להיות, אך אינה צפויה בודאות	מחשבה או פעולה למניעת רעה הצפויה בעתיד	דאגה
[יבמות ס"ד] [מלכים א' ה' י"ג] [שו"ת המבי"ט ח"ב כ"א]	"דבר אל הקירות" - אין האזנה, איש אינו מקשיב לנאמר	הרכבה מסולפת של "על העצים ועל האבנים" (הקב"ה שופך חמתו עליהם במקום על עם ישראל) ושל "וידבר על העצים" (ללא "ועל האבנים") (שלמה המלך דיבר אודות תכונות העצים)	דבר אל העצים ואל האבנים
ערוך (דכו-א)	משטח מוגבה, מטרתו העיקרית - להיות שלחן מכירות	משטח מוגבה, מטרתו העיקרית - לעמוד עליו	דוכן

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
דרבון	אמצעי הכוונה לתלם (מוט מתכת מחודד בראש המרצע)	אמצעי לזרוז בעלי חיים	ריב"ג (דרב)
דרך צלחה	שיטה מצליחה, פעולה מצליחה	תנועה בדרך ארוכה, ללא קשיים	[ירמיה י"ב א']
דרקון	נחש ענק, בעל ציצים בין חוליותיו	נחש מפלצת, בעל ראשים אחדים (שאול מהמיתולוגיה היוונית)	ערוה"ש (דרקון)
הימור	התערבות על תוצאת מאבק או תחרות התלויים ביכולת	גם ניחוש תוצאת גורל עוור	ערוך (מר-ג) [שבת ל"א] [סנהדרין כה:]
הליך, הליכים	או הליכה, התקדמות, או דרך שיטת פעולה	טיפול מעשי בנושא	[תהילים ס"ח כ"ה, אב"ע] רדק"ש (ה.לך.)
הלך שבי	הלך בשבי, הוגלה והובל כשבוי	הוקסם (מגורם אנושי או אחר), נמשך אחרי מי שהוא או משהו, כאילו הינו בשבי	[איכה א' ה']
המצאה	הגשה, הזמנה, הספקה (בלשון הקדמונים: בריאה, חידוש מציאות)	גם רעיון מקורי וחדשני, הן לפעולה אנושית, והן למיכשור וליצור	[ויקרא ט' י"ג] אברבנאל [בראשית א' א']
הסוואה	כסוי ממשי להסתרה	העלמת גוף מהעין, בשיטות אופטיות	רדק"ש (סוה)

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
[ויקרא י"ד מ"א] [רש"י, שבת מ"ה]	יחוד, הקצבה, העמדה לרשות גורם ומטרה	הן העמדה בקצה, גם למטרת חיתוך והפרדה, והן (בארמית) הטלת איסור ומגבלה	הקצאה
רדק"ש (געש) [יהושע כ"ד ל'] רש"פ (געש)	מקום המועד להתפרצות וולקנית של לבה	שם מקום, וסיבת השם הינו רעידת אדמה שהתרחשה שם (געש - לשון תנועה ותנועה)	הר געש
[תהילים קל"ח ג']	העז להסתכן, לפעול בצורה נועזת באומץ לב	התחזק בלבו, התגבר על חולשתו ופחדיו	הרהיב עז (בנפשו)
[רש"י, תהילים מ"ט י"ד] ערוך (רצ-ב)	שעור קבוצתי, בגישה שכלית - הבנתית	הסברה המניחה את הדעת, ספור דברים (גם מאחד לאחד)	הרצאה
רדק"ש (נסג) (נשג) הכרמל (השג) (השגה וידיעה)	(בשפת הדיבור) גם הצלחה להקדים את הזולת	הן הגעה אל- (גשמית או רוחנית) (הבנה, ידיעה), והן דחיה של-	השגה
ערוך (שדל, שדר-א)	מאמץ בהתאם ליכולת, ללא מחויבות לתוצאות, נסיון לפעול	פעולה, התעסקות, מאבק	השתדלות
רדק"ש (אזר) כרמל (אזר)	התאפק, המתין, הצטייד ב-	התחזק, חגר עצמו בחגור מלחמה, התכוון לפעולה	התאזר (בסבלנות)
[במדבר כ"ג ט'] רדק"ש (חשב) [שמו"ר מ"ב ו']	התאמה לצרכי הזולת, אי התעלמות מרצון הזולת וצרכיו.	מחשבה, הרהור, וכן פרושים רבים, כולל: "מתן ערך ל"	התחשבות, התחשבות ב-

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
התנדף	נדחף, התפשט לכל עבר	התאייד, הסתלק, נעלם	[רש"י, תהילים ס"ח ג'] רדק"ש (נדף) ערוה"ש (נדף)
התנצלות	הסרת אשמה, הסרת בגד וכד'	בקשת סליחה	רדק"ש (נצל), רשר"ה [שמות ו' ו'] התשבי (נצל)
והדברים עתיקים	המידע נמסר והועתק מדור לדור עד ימינו (אע"פ שיתכן שבעינינו הינו מידע חדש)	ארוע כזה, ענין כזה, אינו ראשון מסוגו, אלא כבר היה לעולמים, ואין בו כל חידוש או הפתעה (מצוי גם בספרי השו"ת)	[דבה"י א' ד' כ"ב]
זוועה	גורם מפחיד ומחריד	גם גורם מגעיל ודוחה (בלשון הדבור ההמוני)	אב"ע, מצד [ישעיהו כ"ח י"ט]
זימזום	דיבור בלחש, בקול נמוך	הוצאת קולות דרך שפתיים הדבוקות זל"ז (ללא מילים)	ערוה"ש (זימזום)
זיקוק	גץ אש, להבת אש, ניצוץ אש, גחלת הנזרקת למרחק	גם הטיל הקטן המתפוצץ בשמים ויוצר גיצים (פירוטכניקה)	[משלי כ"ו י"ח] רדק"ש (ז.ק.ק) [רש"י, ישעיה נ' י"א]
זקיף	אחראי למנוע השתמטות (מעין שוטר צבאי)	שומר פסיבי העומד זקוף (לעיתים לכבוד בלבד)	[סוטה פ"ח מ"ו]
חדל אישים	חסר סגולות אנושיות, אינו נחשב לאיש עקב פחיתותו, בודד בחברה	חסר אופי מוצק, חסר כישורים, מסכן ובזוי	[ישעיה נ"ג ג']

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
רדק"ש (חלש) ריב"ג (חלש)	בעל יכולת פעולה בתחום מסוים (פועל עומד)	(בנוסף למטיל גורל, גם) שובר את כוחו וגבורתו של גורם אחר הופכו לחלש וחסר כח (פועל יוצא)	חולש
רדק"ש (חקק)	אוסף חוקי יסוד	דין, חוק, נוהג	חוקה
"שיח יצחק" על ברכת "אמת ויציב" רשר"ה [במדבר י' כ"ט]	אהבה מועטת, סמפטיה, העדפה	אהבה עזה ועמוקה	חיבה, חביבות
ערוה"ש (אספמיא-א)	חלום שאין לו סיכוי להתממש	חלום על מקום רחוק (כנראה, ספרד של ימינו)	חלום באספמיא
רדק"ש (חסה)	סודי	מוגן מוסתר	חסוי
רדק"ש (חפף)	נקוי הראש, גם שלא ע"י שפשוף, באמצעות מים וחומר ניקוי	שפשוף שטח שער הראש (גם שפשוף יבש)	חפיפת ראש
ערוה"ש (חצב א')	ג' מוטות אלכסוניים המחוברים זל"ז בראשם או סמוך לראשם	משטח או מסגרת בעלי שלש רגליים	חצובה
[מלכים א' ב' י"ח]	"בסדר", אני מסכים לפעול (מילת הסכמה לדרישה, ולא התייחסות להצדקה שבדרישה)	דברין נכונים וטובים (ולכן אפעל בהתאם לרצונך)	טוב (מילת פתיחה למשפט, כגון: "טוב, אני אדבר")

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
ערוך (טב א')	בהקשר שלילי בלבד - שוחד סמוי בכסף או בשווה כסף שנועד להטעות את לבו של בעל הסמכות לפעול בניגוד לחוק	תשלום סמלי בכסף או בשווה כסף שמקבל בעל הסמכות כדי להיטיב עם הנותן בהתאם לסמכותו החוקית	טובת הנאה
רדק"ש (ידיד) [הכוה"ק, דברים ל"ג י"ב]	בד"כ הכוונה להכרות כללית לא עמוקה ולא הדוקה (אא"כ מדגישים: "ידידות אמיצה")	אוהב, חבר נאמן	ידיד
[משלי י"ב י']	יודע חולשות הזולת	יודע צרכי הזולת	יודע (צדיק) נפש בהמתו
[יהושע י"ג] רדק"ש (תממ)	בד"כ הכוונה: מהבוקר עד הערב (או עד שעת השינה)	או עשרים וארבע שעות, או היום הארוך בשנה (כארבע עשרה שעות)	יום תמים
רדק"ש (יחש)	בהשוואה אל, חלקי (ראה גם התיחסות)	קשור אל, שייך אל, מיוחס אל	יחסי
[סנהדרין פ"ז מ"ה]	תקווה למלחמה פנימית, מלחמת אחים, שתמנע הפניית כוחותיהם למתנגד חיצוני	חרוף (ברמז) כלפי שמים (יוסי = 86 = אלוקים), כתחליף לחירוף האמיתי ר"ל	יכה יוסי את יוסי

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
יצא ידי חובה	ביצע את חובתו כנדרש	ביצע את חובתו במידה המועטת ביותר, רק כדי להפטר מחובתו, ללא כל רצון פנימי	[חלה פ"א מ"ב]
כברת דרך	מרחק מיל (י"א פרסה) י"א מרחק גדול	מרחק לא מוגדר - גם קצר גם ארוך, וכד'	רדק"ש (כבר, ברה) יר"ש [ח"ב ז' ג']
כדאי	ראוי, כשעור הנדרש	בעל תועלת ורוח	ערוה"ש (כדי) ערוה"ש (די-א)
כפר, חווה	קבוצת בתים מחוץ לעיר למגורי עובדי אדמה, שאינו כולל שטחים חקלאים	גם שטח חקלאי משותף (כפר) או פרטי (חווה) לבע"ח ולגידולי קרקע	רדק"ש (כפר) [רשר"ה, במדבר ל"ב מ"א]
כפתור	גוף כדורי דמוי תפוח, הן לקשוט הן כמשקוף התומך את קשתות הבית	אמצעי לרכיסת בגד (שרש כפת)	רדק"ש (כפתר) [אב"ע, עמוס ט' א'] [רשר"ה שמות כ"ה ל"ט]
לא ידע בין ימינו לשמאלו	או חסר דעת (קטו) שאינו מסוגל להבחין בין יד ימין ליד שמאל, או חסר ידע שלא יודע את ההבדל בין טוב לרע, בין עבודת ה' (ימין) לע"ז (שמאל)	מבולבל, כתוצאה מהעדר יכולת שליטה, או במידע או במצב	[יונה ד' י"א]
לוטה	מכוסה, עטוף	מכוסה, עטוף, אך גם בהשאלה - מצורף, נספח	רדק"ש (לוט)

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
[איוב ט"ז ט']	חומד לעצמו (גם מחמת קנאה)	מחדד עינים, כלומר: מביט בעין רעה, בעיונות	לוטש עינים
רדק"ש (מרה)	על אף, אע"פ ש-, התגברות על מכשול ועל קושי	כנגד, בנגוד ל, פעולת מרי וסרבנות	למרות
[קדיש ימים נוראים]	משופרא דשופרא, משובח מאד	יותר ויותר, מעל ומעל	לעילא ולעילא
[עזרא י' י"ד] [נחמיה י"ג ל"א]	מידי פעם, בהזדמנויות שונות	בזמנים קבועים, בזמנים מוכנים מראש	לעיתים מזומנות
רדק"ש (לפת) [שופטים ט"ז כ"ט] [רשר"ה שמות כ' ט"ו]	חיבוק חזק ע"י כריכה הקפית, בד"כ כדי להכניע	הטייה, הצמדת דבר לדבר גם תוך שילובם זה בזה. כולל "הצמדת" דבר לעצמו ע"י כיפופו והטייתו, או אחיזה חזקה דמוית הצמדה	לפיתה
רש"י, רשר"ה [בראשית ל"ב כ"ה] [רש"י, ע"ז י"ז]	התנגדות ממושכת כנגד כח או דעה ועמדה ('מאבק כנגד'), וכן לחץ (פיזי או רוחני) להשגת מטרה ויעד ('מאבק על')	חיבור עז, מגע לופת עם כח נגדי (מגע גשמי או רוחני) כדי לבטל את כוחו, לשמוט הקרקע מתחת לרגליו, לכן מלת היחס 'עם' 'נאבק עם'	מאבק
[שבת פ"ו מ"ב] ערוך (מגפיים) [ספר חסידים, סימן מ"ד]	נעלים מחומר אטום לנוזלים, ולעיתים מרופד פנימית להגנה מקור	או נעלי מתכת מלחמתיים, או נעלי רכיבה נוקשים, או מעין גרבי לבד	מגפיים

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
מהמם	משתק עקב פגיעה פיזית, עקב שבירה	משתק גם עקב הפתעה, בשורה מרעשה, או עובדה פלאית	רדק"ש (הים) כרמל (המם)
מועל יד	הרמת ידיים בתפילה	הצדעה "נאצית", הרמת יד באלכסון כלפי מעלה	[נחמיה ח' ו']
מוצב (צבאי)	עמדת התקפה גבוהה וזמנית	עמדת הגנה מבוצרת וקבועה	[ישעיה כ"ט ג']
מושכות	אמצעי משיכה וקשירה	אמצעי שליטה והכוונה	[איוב ל"ח ל"א]
מזוודה	תיק מזון, משמש לעיתים גם ככסא לישיבה	תיק בעל מבנה קשיח, או גם מחומר קשיח, המיועד בד"כ לצידוד רגיש כגון: ביגוד, ספרים, וכד'	[כלים פ"כ מ"א]
מחיר	חליפי הדבר, החפץ (ובהרחבה - הממון) הניתן כתמורה לדבר	הערך המספרי של הממון הנדרש (ולא גוף הממון) (ובד"כ הכוונה בטעות לתעריף, ולא לסך הכולל)	כרמל (מחיר), הכוה"ק [ויקרא כ"ו י"ח] יר"ש [ח"א א' ה']
מחסן	אוצר, מקום חפצים יקרים הזקוקים לשמירה עוצמתית	מקום הנחת חפצים שאינם בשמוש קבוע (בתקופות מסוימות), בעיקר למען הסדר והארגון	[ישעיה כ"ג י"ח] רש"פ (חסון)

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
ערוך (טרף-א) הכוה"ק [שמות כ"ב ל']	בעל שקול דעת שאינו כמקובל, פועל תוך סיכון גופו או רכושו, או תוך סיכון הזולת	מבולבל בדעתו, משוגע,	מטורף (תואר לאדם)
ערוה"ש (טש-ב) (טשטוש)	צורה לא ברורה, לא חדה, מכל סיבה שהיא: דהייה, לכלוך, מרחק ראייה, חסימת ראייה וכד'	מרוח, מלוכלך, דבר הגורם לעיתים לביטול הצורה	מטושטש
[אב"ע, שמות י"ב ד'] יר"ש [ח"ג י"ג]	חלק כמותי, המוכתב והמוקצב ע"י בעלי הסמכות	חלק כמותי של גורם אחד, ה"מכסה" את צורכי גורם שני	מיכסה
שרש ישע (כנס) [רמב"ם הלכות עבודת המקדש פ"ח הי"ח] יר"ש [ח"ג ג']	בגד עליון מהמתניים ומטה	הבגד הקרוי בשפתנו "תחתוני חורף", מעין מכנסים קצרים, ממותניים עד הברכיים, הנלבשים ישירות על הגוף.	מכנסיים
ערוה"ש (מלגז) (לגז)	מתקן העמסה נייד, המחדיר זרועותיו מתחת המטען כדי להרימו ולהובילו	עטר, קלשון, מזלג ענק הננעץ בערימת תבואה וכד' כדי להופכה או לטלטלה	מלגז (מלגזה)
ערוך (מלמל)	דיבור לא ברור, חיתוך דיבור לקוי [לעיתים לצורך הסתרה]	דיבור ברור, אך בעל כוונה נסתרת, רמז	מלמול

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
ממילא	מעצמו, מאליו, תוצאה הכרחית	בין כך ובין כך, בלאו הכי, אין חשיבות לדבר, התוצאה לא תשתנה, כיון שאינה תלוי בו	ערוך (מל-ח)
מנקר במוחו	דוקר פיזית בבשר המוח	מטריד מחשבתית ללא מנוח	[גיטין נו:]
מעושה	כפוי, שלא ברצון העושה	מלאכותי, מגמתי, לא כנה	[גיטין פ"ט מ"ח]
מעריץ	בתנ"ך מעריץ פרוש "גורם לזולת להעריץ אותו", או נותן עוצמה לזולת	מעריץ את הזולת - מחשיב אותו כבעל היכולת, ומתבטל כלפיו	[ישעיה ח' י"ג] רדק"ש (ערצ)
מפעל	פעולה, ולעיתים - תוצאות הפעולה	פעולה, וכן המקום בו נמצאים אמצעי הפעולה	[משלי ח' כ"ב] [רש"י, ישעיהו כ"ה א'] [רש"י, מיכה ז' א'] [רבנו בחיי, הקדמה לפ' וארא] [מנחת שי תהילים מ"ט ט'] [גו"א עה"ת שמות ז' כ"ז]
מצודד	לוקח בשבי (ל' ציד), גם באמצעים לא טבעיים (כישופים)	שובה את הלב, ביופיו, מקסים, מושך	[יחזקאל י"ג י"ח -כ']
מצטנף (עיין מצנפת)	נכרך סביב, פונה בזוית חדה	מתכווץ לתוך עצמו (כאילו כורך את גופו, על גופו שלו)	רדק"ש (צנף) ערוך (צנף-א)
מקטרת	מחתה, יעה להגשת חמרי הקטורת	מתקן לעישון טבק	רדק"ש (קטר)

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
מרבד	משטח נאה המיועד לכסוי המיטה, או לוילון סביב המטה	משטח נאה המיועד לכסוי הרצפה	רדק"ש (רבד) ריב"ג (רבד)
מרופט	רופף, שמוט, קרוע מלמעלה, מבוקע, נותק ממקומו	בלוי, ישן, משופשף	ערוה"ש (מרפט, רפט -ב) [רש"י, שבת קמא:]
מרץ	עצמה הנובעת מהכרה בהירה בתכלית המבוקשת	חשק וכח נפשי לפעולה, זריזות	רדק"ש (מרץ) כרמל (מרץ) ריב"ג (מרץ)
משבר	כסא היולדת, וכן רחם האשה	שבר שאינו גשמי, בעיה ללא פתרון	רדק"ש (שבר) [ישעיה ל"ג]
משוחח	מדבר ספונטנית, מתוך עצם הווייתו, גם ללא אוזן שומעת, דבורים רבים (כנראה, עקב הקושי לתאר רגשות ומהות במילים), וכן מלהג ומפטפט ללא משמעות מיוחדת וללא מטרה מלשון הסחת דעת כלומר דבור "מטייל" "משוטט", מנושא לנושא ללא עומק	מנהל שיחת רעים, החלפת דעות באוירה רגועה	[רשר"ה, בראשית כ"ד ס"ג] כרמל (שיח) ורטהימר (שוח) [רד"ק תהילים קמ"ג ה'] [רס"ג, משלי כ"ד כ"ט] יר"ש [ח"ב ד' א']
מתג	אמצעי ריסון, הנהגה ושליטה	אמצעי הפעלה והפסקת פעולה	רדק"ש (מתג)
מתינות	הן 'עמידות', עצמה להשאר זמן רב ללא שנוי, והן המתנה, פעולה שאינה מהירה, שאינה פזיזה	גם סובלנות, ספיגת דעות שונות והרגלים שונים ללא חדוד ההבדלים ביניהם	ערוך (מתן -ב), הכוה"ק [דברים ה' כ"ו]

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
מתעשת	חושב שנית, לאור הנתונים החדשים, היש לשנות דעתו	גילה במחשבה שניה, את דרך הפעולה הנכונה	רדק"ש (עשת) [יונה א' ו']
נדהם	הן מלשון "דום", כלומר: חסר חושים, אינו קולט מידע, הן לשון "נע ונד", והן לשון בהלה	מופתע מאד	[ירמיה י"ד ט']
נהמה	המייה, קול בצליל נמוך (טון), כקול הים, אך בעוצמה גבוהה (ווליום), הנובע מעומס רגשי, קול שאינו חד	קול עמום, בעוצמה לא גבוהה	כרמל (נהמ) ורטהימר (נהם)
נועז	או לשון לעז - מדבר לועזית, או לשון חוזק ועזות, אינו מושפע	אמיץ, אינו מפחד מסכנות ומחריגה מהמקובל	[ישעיה ל"ג י"ט] ורטהימר (עזז) כרמל (עז)
נחמד	נשאף נחשק	סמפטי נעים	רדק"ש (חמד) מלבי"ם כרמל (חמד) מהר"ל, תפארת ישראל [פ' מ"ה] רשר"ה [שמות כ' י"ד]
נידח	אינו במקומו הראוי, הוצא ממקומו למקום אחר (לאו דוקא רחוק) (ההדגשה על מעשה ההרחקה)	נמצא במקום רחוק מאד, שכוח, זניח (ההדגשה על המציאות הרחוקה, גם שלא בעקבות פעולת הרחקה)	רדק"ש (נדח)
נכנס בעובי הקורה	קבל עליו את מלוא האחריות בענין	הפך להיות פעיל ומעורב בענין	[ברכות ס"ד]

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
נפל בפח	פח הינו מוקש, מלכודת, כגון: רשת, וכדו', הבטוי הנכון: נלכד בפח, ונפל בפחת	נפל לתוך בור מלכודת, ובהשאלה: הוטעה ונכשל	[ישעיה כ"ד י"ז י"ח]
נשימה	הוראת המקור: הוצאת אויר, אך בהרחבה- כל תהליך ההכנסה וההוצאה של האויר	גם שאיפת אויר	[מלבי"ם כרמל (נשם)] (אך לפי ערוה"ש {נשם-א}, הכוונה גם לשאיפת אויר)
סביר (עיון הסתברות)	אדם בעל יכולת שכלית גבוהה (אך לא בהכרח בעל ידיעות רבות)	תואר לעובדה הגיונית, המתקבלת על הדעת	[הוריות ב:] ערוך (סבר -ו')
סגידה	השתחויה, כבוד מגמתי	האלהה, הערצה	רדק"ש (סגד) כרמל (סגידה)
סואן	שואן (ל' שאון), רועש, צועק, כתוצאה מרבוי המשתתפים	עמוס, צפוף, דחוס, המוני (וממילא - רועש בד"כ)	[ישעיה ט' ד'] כרמל (שאון) יר"ש [ח"ג מ']
סולד	נרתע לאחור, הן פיזית כתוצאת חום או ריח רע, והן רוחנית מיראת הרוממות	(בעיקר) מואס, בוחל, נגעל	רדק"ש (סלד), ערוך (סלד)
סולת	ביטוי לאיכות התוצר - קמח לבן ונקי מאד, הן קמח שנוצר מטחינה עדינה, והן מטחינה גסה	ביטוי לצורת התוצר - גריסים קטנים מאד - החלק הקשה של הגרעין שאינו נטחן היטב	שרשים לרד"ק (סלת), הגר"ש הירש [שמות ט"ז ל"א], ערוה"ש (סלת ב')

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
סורג	מחיצה עשויה שתי וערב, מכל חומר, ולכל מטרה: לסימון שטח, להפרדה, להגנה, וכד'	סוגר פתח (חלון, דלת) מחומר קשה (בעיקר מתכתי), כהגנה בטחונית ובטיחותית, מורכב גם משתי בלבד, או מערב בלבד	[רע"ב, תויו"ט [מידות פ"ב מ"ג]] ערוך (סרג-ב)
סכסוך	יצירת "מסך" התנגדות לגורם אחר, כלומר: מניעת התפשטות גורם אחר, ע"י תיגרה, מצור וכד', בדומה לשפשוף שני גורמים זה בזה (מגע ישיר)	ויכוח, מחלוקת, אי הסכמה, שבד"כ לא באים לידי ביטוי גשמי במגע ישיר	רדק"ש (סכסך) הכרמל (סכסך) ערוה"ש (סכסך)
סקרנות (ע"ע "סקירה" בקבוצה ב')	רצון לראות הכל	רצון לראות לשמוע ולדעת נסתרות	[מ"כ, בר"ר י"ח ב']
סרוגין	פעם כן ופעם לא	פעם א' ופעם ב' כלומר: פעם זה ופעם זה	ערוה"ש (סרג א', ב', ד')
עד אפס מקום	ללא רווח בין השטחים	ללא שטח פנוי	[ישעיה ה' ח']
עד חצי המלכות	נתינה מוגבלת, שלא תפגע בסמכות הנותן	נתינה מקסימלית, ברוחב לב, ככל האפשר	[מגילה טו:] "אור חדש", עמ' קס"ג]
עדשה	קטנית למאכל, וכן כלי קיבול עגול (ההדגשה על הצורה)	גם אמצעי אופטי לראיה ולצלום, בכל צורה שהיא (ההדגשה על התפקיד)	[בראשית כ"ה ל"ד] [יחזקאל ד' ט'] ערוה"ש (עדש א' ג' ד')

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
עובדה	מעשה שהיה, פעולה שנעשתה	מציאות (גשמית או רוחנית) שאין עליה עוררין	ערוך (עבד-ב')
עושה רושם	משפיע על-, גורם לשינוי ב-	מתגאה ביכולתו	[בר"ר ס"ח ז']
עמום, מעומעם	מוסתר, מכוסה, לא בולט, מוכהה, מוחלש, מוחשך, כבוי הן גשמית והן רוחנית	מטושטש, לא ברור	[רש"י, יחזקאל ל"א ח'] [אב"ע, איכה ד' א'] [הכוה"ק שמות ל"ד כ"ז] [רש"י, פסחים כ"ז] רדק"ש (עממ) ערוך (עמעם)
ערג	קול נהימה המבטא צמא (פיזי או נפשי)	צמא פיזי או נפשי, כיסופין	רדק"ש כרמל (ערג)
ערטילאי	מעורטל, ערום (במובן הפיזי בלבד)	בלתי נתפס, "מופשט" - במובן הרוחני בלבד	ערוך (ערטל-א)
פגע רע	מזיק בלתי צפוי, הפוגש באקראי ומזיק	(בלשון העם) טרדן וטרחן (נודניק), שקשה להשתחרר ממנו	[מלבי"ם, מלכים א' ה' י"ח]
פולס @	מכה פיזית, חבטה	התקף חשמלי, עוצמה חשמלית גבוהה לזמן קצר	ערוה"ש (פלס-ד)
פורקן	תשועה, הצלה, פדיון (תמיד ע"י הזולת)	שחרור לחצים פנימיים, ספוק רצון היצר	רדק"ש (פרק)

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
פזילה	הן החלשת כח הראיה, הן שוטטות העיניים הנה והנה, כאילו הינן מחפשות דבר מה, והן מבט אלכסוני	הן העדר תיאום בין שתי העיניים, והן מבט אלכסוני	ערוך (פליא) ערוה"ש (פזל)
פיצול	ל' פיסול, כלומר: קילוף, חקיקה, חיתוך, כריתה, הפרדה חלקית או מלאה (אך לא הפרדה מלאה של מהות אחת לכמה חלקים)	הפרדת מהות אחת לכמה חלקים (הפרדה גמורה או חלקית בלבד)	רש"פ, רדק"ש ריב"ג (פצל) [רש"י, חולין י"א] [מנחות צו] [יומא ע"א]
פיצוץ	פיזור (כולל פיזור מקומי, כלומר: ביקוע ושבירה, בעיקר ע"י הכאה עזה)	ביקוע ושבירה (הכולל לעיתים גם פיזור), בעיקר ע"י תגובת שרשרת כימית, היוצרת הדף	רדק"ש (פוצץ) [חבקות ג' ו']
פרדוכס @	פלא, שינוי מהמקובל, דבר בלתי מובן	סתירה להגיון, מצב המכיל סתירה פנימית	ערוך (פרדכסות)
פרוטרוט (בפרוטרוט)	קבוצה חלקית מתוך השלם, אוסף שברים נפרדים, שלמות שהפכו למקטעים שונים זמ"ז, או שווים זל"ז. (והדגש על צורת ההצגה ולא על תוכנה, בשפתנו- "פורט" ולא "מפרט")	סקירה לפרטי פרטים של נושא או ארוע. (הדגש על תוכן המקטעים ולא על צורתם הנפרדת, בשפתנו- "מפרט" ולא רק "פורט")	[רש"י, בכורות ה'] [רש"י עמוס ו' ה'] [תוס' ד"ה יום שבו] תענית ל': ערוה"ש (פרוטרוט)

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
פשע	הן הזנחת התפקיד מתוך עצלות, הן בגידה באמון, והן הפרת חוק להכעיס, כהתרסה, כמרד	פגיעה חמורה בחוק (בד"כ לא כהתרסה).	כרמל (פשע), [הגהות ר"י עמדין, ברכות מג:]: [רשר"ה, בראשית נ' י"ז, ויקרא ט"ז כ"א] הכוה"ק [שמות כ"ב ח']
צופה, צפוי	או רואה בעיניו או במראה נבואי (השקול לראיה בעיניו) וכן מיחל, מקוה	גם מעריך את הסיכוי לארוע עתידי (ארוע חיובי או ארוע שלילי)	רדק"ש (צפה) ערוה"ש (צף-א)
צמרמורת	חוס גבוה או רעדה כתוצאת פחד	רעדה גם עקב הקור	ערוך (צמר-ג-ה') רדק"ש (סמר)
צעדה	הן תכשיט לרגליים והן צעדים, הליכה	הליכה המונית ספורטיבית או הצהרתית	[דבהי"א י"ד ט"ו] [ישעיה ג' כ']
צריח	מקום גבוה חזק או מבנה גבוה וחזק (מגדל)	חלקו העליון של כלי (בד"כ כלי צבאי, כגון טנק או אניה) (פרט לכלי המכונה צריח בכלי השחמט)	[שופטים ט' מ"ו]
קוממיות	פשט המילה - קומה זקופה, בהשאלה: עצמאות	עצמאות ותקומה	[רש"י, רשר"ה, ויקרא כ"ו י"ג]
קידמה (ע"ע קדימה)	הן התקדמות הזדרזות, והן צד מזרח (כגון: קידמת אשור [בראשית ב' י"ד])	התקדמות, התפתחות, השתפרות, והן חזית האזור (מונח גאוגרפי - היסטורי)	רדק"ש (קדם)

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
קינוח	ניגוב, ניקוי (ובהשאלה - מנה) אחרונה ה"מנקה" את מערכת האכילה	גם פעולת סיום ללא קשר לניקוי ולניגוב	ערוך (קנח)
קל דעת	אינו מסוגל לשקול בדעתו כראוי, חסר כושר הבחנה, ולכן מתקשה להחליט כראוי, אלא הינו פזיז ונמהר (להרחבה, עיין בקונטרס "בנין שלם" - "הדרכה לחיי הנשואין", בפרק הדן בתכונות האשה)	פזיז, נמהר, מחליט ללא שיקול דעת	רמב"ן [בראשית מ"ט ד'] [שבת לג:] [פסחים פח:]
קמין	חדר רחצה, ארובת עשן, דוד מים חמים	תנור בעל ארובה, לחמום מרחב סגור	ערוך (קמיו) המערך (קמיו) [פנ"מ, יר' שבת פ"ג ה"ג]
קרטוע	דילוג, קפיצה	פעולה שאינה רצופה אלא מופסקת ללא הרף, צליעה	ערוך (קרטע)
קרצוף	שפשוף עז, גרוד עז הן להנאה, והן להסרת טפילים (מעין סירוק)	שפשוף עז להסרת לכלוך	ערוך (קרד) (קרצף)
ראשי פרקים	הן הרובד הגלוי והנתפש של הענינים, המהווה רמז לעומק ההבנה, שאי אפשר לבטאו במילים, והן המילים הראשונות של הפרק.	תמצית הפרקים, כותרות הפרקים	[חגיגה י"ג] [פיהמ"ש, חגיגה פ"ב מ"א] [סוכה ל"ח:]

מקור	לא מדויק	נכון	המילה
[מנחות פ"ט] [ויקרא ו' י"ד, ז' י"ב] ערוה"ש (רבך)	חומר מעבה לתבשיל דליל, הנעשה בד"כ מקמח מעורב בשמן או חלוט במים	עיסה לאכילה, המתבשלת במים בישול קל (חליטה), או בשמן, בנוסף לאפייתה בתנור	רביכה
ערוך (רגש), התשבי (רגלי מבושר) (רגש) [מלבי"ם, תהילים נ"ה ט"ו] רדק"ש (רגש)	סנטימנט, כח נפשי (חיובי -עדינות וכד', שלילי - נחיתות וכד'), וכן פעולה מורגשת	תגובה לגרוי, תחושה, פעולה מורגשת, התאספות	רגש
[ישעיה מ' ד'] [גם מלבי"ם] [רש"י, שמות כ"ח כ"ח] יר"ש [ח"ג ז']	קבוצת הרים במבנה של שורה (שרשרת) בלבד, כאשר קיימת חפיפה רבה בין הר להר, ללא הפרדה חדה ביניהם	קבוצת הרים בכל מבנה, כאשר בין הר להר חוצץ גיא עמוק בעל מדרון משופע מאד. או קבוצת גבעות קטנות הסמוכות זו לזו	רכס (הרים)
הפלאה, ערוך (רתע) [אדר"נ א'] [פרד"א מ"ג]	סלידה או פחד הגורמים להתרחקות, ולהמנעות מפעולה	רעד, תזוזה הן מפחד והן עקב נענוע פיזי, קפיצה	רתיעה, הרתעה
רדק"ש (שגר) ערוך (שגר -א)	מצב קבוע ללא הפתעות ושינויים, מצב רגיל	מרוצה ללא עיכובים (ובנוסף - שליחות)	שגרה
[ישעיה א' כ"ג]	שוחד וסיפוק תאוות הבצע של בעלי השליטה	י"א שהכוונה לפשרה בין בעלי הדין י"א שהכוונה לגישה של 'שמור לי ואשמור לך'	שלמונים

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
שעת הכושר	מצב של כשרות, מצב בו הנפעל מוכן וכשיר	מצב המאפשר פעולה, הזדמנות לפעול	רדק"ש (כשר)
שעת חרום/ מצב חרום	מצב של סכסוך צבאי או כלכלי בכל רמת סיכון שהיא	סיכון גבוה מאד בכל תחום שהוא: צבאי, בטיחותי, רפואי, וכדו'	ערוך השלם [חרם א']
שפטים (עשיית שפטים)	ענישה, פורענות, נקמה כמשפט וכדין	חורבן וכליון הנעשים בחמת זעם, לא בהכרח ביושר ובצדק	[שמות י"ב י"ב] [יחזקאל ה' י'] [יחזקאל י"ד כ"א]
שרוול	רצועת עור המהודקת על הזרוע, למנוע הפרעת "בית היד" בשעת מלאכה	"בית היד" - גליל בד התפור לבגד ומכסה את היד, או את חלקה.	ערוך (שרוול)
שרות (צבאי, בטחוני)	סיוע ועזרה אישית בפעולות פשוטות	גם ביצוע עבודות ותפקידים לטובת אדם פרטי או החברה	רשר"ה [שמות כ"ח ל"ה] ורטהיימר (עבודה שרות)
תאוצה	לחץ לתנועה מהירה	תוספת למהירות, הגברת המהירות	רדק"ש (אופ') יר"ש [ח"א ג' י"א] [רשר"ה, שמות ה' י"ג, במדבר ל"ב י"ז]
תבנית	"צורה של-"	גם כלי עזר ליצירת "צורה של"	רדק"ש (בנה) [רשר"ה, דברים ד' ט"ז]
תגובה, הגבה	תשובה לפניה, לשאילה	התיחסות לגרוי (חומרי או רוחני)	ערוה"ש (גיב)
תוואי	סימון, ציון תו, הגבלה וצמצום (עיין גם - תו)	מסלול, תאור מקומות הדרך	רדק"ש (תוה) כרמל (תו)

המילה	נכון	לא מדויק	מקור
תוקף, בתוקף	חוזק, הצלחה, עיצומו של-	גם זמן חלות של-, זמן פעולתו של-	רדק"ש (תקף) ערוה"ש (תקף-א)
תחרות	שאיפת השוואה להשיגי הזולת, מריבה להוכחת העוצמה האישית	גם פעולת מבחן לדרוג הישגי המשתתפים	רדק"ש (תחרה) ערוך (תחר) אולי קשור גם לתחרא - שריון - כלי עוצמתי. [רש"י, ת"א, שמות כ"ח ל"ב] [מלבי"ם, ירמיה י"ב ה']
תכונה	(בנוסף לחישובים מספריים [ומכאן בקדמונים- אסטרונומיה]), ובנוסף למאפיינים של כשרון, יכולת, איכות וכדו') אמצעים מוכנים לתפקידם כגון: אוצרות ממון, נשק וכדו'	המולה ופעילות רבה כהכנה לאירוע	התשבי (תכן א' ב') הכוה"ק [ויקרא כ"ג ט"ז] [נחום ב' י'] [מלבי"ם איוב כ"ג ג']
תעלומה	מציאות שאינה גלויה	הסבר נעלם למציאות גלויה, חוסר הבנת העובדות	[איוב כ"ח י"א] [תהילים מ"ד ב'] [בראשית מ"ט ו']

קבוצה ה' - מילים כלליות שחודשו בעברית המדוברת

[לעיתים על יסוד מילים מקוריות או בהרחבה מותרת]

הערה: לרשימה זו, יש לצרף את המילים שהובאו במאמר "קנאת ביתך", וכן את המילים שבקבוצה ז', את הבטויים בקבוצה י"ג, וכן את רוב המילים שבקבוצה ו'.

אברך (תלמיד ישיבה נשוי)	בטאון
אדוי, איד	ביום (מצג שקר)
אורה	ביטוח (פיצוי על הפסד או נזק)
אחין (בן אח/אחות)	ביטנה
אחרת (אם לא כך, אזי וכו')	בימוי (המרת ספור להצגה)
אי פעם	בלוטה
אי שם	בלי הרף
איור	בסיס (מחנה קבוע)
איוש (שבוי בתפקיד)	בעת ובעונה אחת (כמה פעולות במקביל)
אילתור (מציאת פתרון מיידי)	בר תוקף
איתות	בראש מעיניו (בתנ"ך - כל מעיני)
אמרגן	בשליבים (תהליך מדורג)
אנוכיות	בת צחוק
אפור (צבע)	גזוז
אפנה	גיבוי (תמיכה, חסות)
אפס (ספרה ומספר)	גזרה (שטח חלקי)
ארד (ברונזה)	גפרור
אשרור	גרגור
אתגר	"דובר" (נציג רישמי של גוף)
"בבקשה" (ברצון, בחפץ לב)	דיוח
בהזדמנות (עיסקה כדאית)	דלפון

דפדוף	חינחון
דפדפת	חיסון (רפואי)
דָּקָר	חלמאות
דרבון	חלק הארי
דרכון	חלשלוש
הודות ל-	חם (נשק, ד"ש, דם)
הווי	חממה
"הזדהות עם" (שתוף דעות או רגשות)	חמצן
הישג יד (טווח יד)	חמקמק
הכרה (תת, סף, חסר)	חמת (זעם, רצח)
הלאמה/הפרטה	חצאית
המהום	חרסינה
הנהון	חשבון (בנק, מכולת, וכד.)
הנצחה	טובין (סחורה ניידת)
הצדעה	טיילת
הקרנה	טייסת
הרצה (הרצת מנוע, תוכנה)	טיל (רקטה)
השלכה (תוצאה, השפעה על)	טיפטיפה
השראה (אינדוקציה)	טקטוק (תיקתוק)
השתלמות (לימודי השלמה)	טרום, טרומי
התאזר בסבלנות	יבוא
התמצאות	יומן
זהוי, זהות	יוקרה
חביתה	ילידים (שבטים פרימיטיביים)
חג האורים	יצוא
חולצה	ישום
חומצה	כבסים
חיוני	כוונת
חיל, חיילת	כוננות

מונחים (טרמינולוגיה)	"כותפאות" (מתנות כבוד, כסף, שליטה)
מזופת (גרוע, לא מוצלח)	כתמורה לתמיכה וכד')
מזמן ממזמן (זה זמן רב)	כותפת
מזרקה	כיוס, כייסות
מחדל	כיכוב, מככב
מחתרת (ארגון סודי, לא חוקי)	כלנית
מטבח (מקום הכנת מזון)	כספת
מטוס	כפפה
מטח	כתבה (עתונאית וכד,)
מיגזר	כתום
מיון	להטוט
מיזכר	להיט (פופולרי, שלאגר)
מיחזור	לווין
מילא (נניח, לו יהי כן)	לחצן
מימן	לעגל מספר (מספר עגול)
מימצא	מאובן
מינון	מאורר
מיפרט	מאזן
מיקוד	מאמר (חיבור קצר)
מירב	מבדוק
מכללה	מבחנה
מכתבה	מבצע (פעולה ממוקדת רבת היקף, אך זמנית)
מלאכותי (מעושה, מעמיד פנים) (עיין גם	מברק
קבוצה ח')	מגבת
מליאה (פורום שלם)	מגוון
ממחטה	מגושם (כבד תנועה)
ממטרה	מגזר (קבוצה חלקית)
מנוי (לקוח קבוע לפרק זמן, או למספר	מגש
פעולות)	מדרכה
מנוע	מהדהד

מנוף	משקפיים
מסגד	משקפת
מסדר (אירגון אידאולוגי)	משרד
מסורתי (שומר מנהגי ישראל ללא אמונה)	משתלה
מסמך	מתח חשמלי (הפרש פוטנציאלים)
מסעדה	מתעניין
מסר (מסרון)	מתקתק
מעלית	נגיף
מעמד (האשה, הפועלים, מלחמת מעמדות)	נדנדה
מען (כתובת)	נווד
מענין	נוכחות, נוכחי
מעצבן	נזלת (וכן מחלות נוספות)
מעצמה	נחיתות (רגשי נחיתות)
מעצר (מאסר זמני)	נחתת
מפגר (שוטה)	נטע זר (במקורות: זמורת זר)
מפוחית (כלי נגינה)	ניקוז (סילוק עודפי נוזל)
מפל מים	נפח את נשמתו (בתנ"ך נפח את נפשו)
מצב רוח	סגול (צבע)
מצבר	סדרן
מצדד (תומך ב-)	סהרהורי
מצפן	סובלנות (ספיגת הבדלים)
מקדמה	סחבת
מקלחת	סחיטה (סחיטת אדם)
מרכאות (גרשיים לסימון ציטוט)	סינדול
מרשם (הנחיות פעולה)	סליק (מחבוא נשק)
משוואה	סמכות (אוטוריטה)
משטרה	סריקה (חיפוש)
משפט (צירוף מילים בעל משמעות - בהשפעת	עגבניה
הלועזית)	עוצר (צבאי)

קצפת	עִירָה (ישוב עירוני קטן)
קצר (חשמלי)	עילית (מובחרת)
קרקוע (מטוס)	עיקור (חיטוי)
ראיון (שיחה אישית)	עכברוש
רחרוח	ועל דא) ועל הא
ריסוס (התזת טיפות נוזל)	עלון
רכבת	עמדה (מבנה עוצמתי, חמרי או רוחני)
רפרפת (פודינג)	עממי
רקע, מרקע	עצמאות
רשימה (אוסף פרטים בעלי מכנה משותף, ליסט)	עקביות
רשרוש	ערכה (תיק ציוד יעודי)
שאלתה	עתוי
שבר (מספר לא שלם)	פג (תינוק שנולד קודם זמנו)
שופר (כלי בטוי, צינור פרסום)	פחח
שוקת שבורה	פחמימה
שטחיות	פחמן
שיווק	פסיק (סימן ניקוד)
שייטת	פעלול
שמרנות	פעפוע
תגבורת	פצצה
תהליך	צופן
תודעה	צחקק
תווי פנים	צילום, תצלום
תורנות	צפצפה
תזכיר	צרכנות
תזמורת	קדחתנות
תחליב	קוטביות
תיזמון	קומזיץ
תיכון (בית ספר)	קטר
	קיבולת

תפוקה	תיקן (ג'וק)
תפריט	תלוש (שכר)
תקדים (ארוע בעבר המשמש אסמכתא בהווה)	תלמידה!
תקליט, הקלטה	תמיסה
תקן/תקני (נורמה, סטנדרט)	תמיר
תקע	תסביך
תקרית	תסכול
	תפוסה (מלאה, חלקית)

שרשים בתוספת "ש" הביצוע:

שכפל	שדרג
שכתב	שחזר
שערך	שינע
שקלל	שיקם
	שכנע

שמות עצם בתוספת י-ה

עשביה	מציה	ביצה
פחחיה	מרכזיה	גופיה
פיה	מרפדיה	גלויה
פנימיה	נגריה	חזיה
צמחיה	נפחיה	חנוכיה
צרכניה	נקניקיה	כרטיסיה
ראשיה	נשפיה	כריכיה
שכמיה	סוכריה	כתפיה
שמשיה	סופגניה	מאפיה
שקדיה	סיגריה	מגדניה
תוכניה	סימניה	מטריה
תעשיה	סנדלריה	מימיה
תקליטיה	ספריה	מסגריה
	עוגיה	מעדניה
	עיריה	מצחיה

הקטנה

1. ע"י הכפלת אות או אותיות. גופיף, דגיג, זהבהב, זקנקן, חינוחון, חלקיק, חתלתול, כלבלב, קמצוץ, קצרצר, שקיק וכד'.
2. סיומת 'ונת'. טיפונת, ילדונת, טפשונת, קטנטונת, וכד'

מילים משולבות

אופנוע	מחזמר
אלחוט	מצוברח
אלחוש	סופשבוע
אלחלד	עדכון
אלמוות	פסקול
ברווז	קווקוד (קו + נקודה)
גחלילית (גחלת+לילה)	קולנוע
דו קרב	קטנוע
דו שיח	קלנוע
דחפור	קרנף
חדגוני	רבגוני
חידק	רכבל
חיזר	רמזור
מגדלור	רמקול
מדחום	שמרטף
מדחן	תפוז

קבוצה ו' - מילים שמקורן בשפות זרות

מילים משפה זרה, שאינה ארמית, בעלות צליל עברי מטעה

[בסוגריים - מקור המילה]

א- **אבזם** [ערבית], **אביק** [כלי זיקוק] [ערבית], **אהדה** [ערבית] **אופק** [ערבית], **אטלס** [יוונית], **אלבום** [לטינית], **אליבי** [לטינית], **אליפסה** [צרפתית], **אלכהול** [ערבית], **אמוק** [טרוף] - [מלאית], **אקלים** [ערבית], **ארגון** [אנגלית], **ארומה** [ריח עמוק] [יוונית], **אריזה** [ערבית] **ארכיב** [גנזך] [יוונית], **את** [ציון שותפות - "פלוני את אלמוני", שאול מצרפתית ולטינית, והפך ל,את, =עם].

ב- **באר** [שלחן הגשה] [אנגלית]. **בובה** [ערבית], **בוהמה** [ע"ש בוהמיה, מקום מושב הצוענים], **בול** [דואר] [ערבית], **בול** [פגיעה במטרה] [אנגלית], **בורג** [ערבית], **בורסה** [צרפתית], **בורגני** [במשמעות תושב עיר הפך כפרי] [צרפתית] **בולת** [לטינית], **בטון** [צרפתית], **בירה** [שכר שעורים] [לטינית], **בלגן** [פרסית], **בלוף** [אנגלית], **בלוק** [אנגלית], **בלון** [צרפתית], **בננה** [ערבית], **בנק** [לטינית].

ג- **גומי** [לטינית], **גז** [לטינית], **גזר** [ירק גינה] [ערבית], **גינג'י** [אנגלית], **גלון** [צפוי מתכת] [עולם המדע], **גרף** [דיאגרמה] [יוונית]

ד- **דגדוג** [ערבית], **דגש** [סורית], **דקלום** [לטינית]

ה- **הגירה** [ערבית], **הומור** [אנגלית], **הירואי** [אנגלית], **היסטריה** [יוונית], **הסטוריה** [לטינית], **היפנוט** [יוונית]

ו- **ואדי** [ערבית], **ופל** [גרמנית], **ותיק** [במשמעות שנים ארוכות] [ערבית].

ז- **זיגזג** [לטינית].

ח- **חאקי** [פרסית] [הודית], **חומוס** [ערבית], **חוקן** [ערבית], **חמסין** [ערבית], **חציל** [ערבית], **חרוט** [קונוס] [ערבית], **חררה** [מחלת עור] [ערבית], **חשיש** [ערבית].

ט- **טאבו** [תורכית] [רישום מקרקעין], **טיפוס** [תבנית, סוג] [יוונית], **טירטור** [עינוי] [אנגלית] **טירפוד** [ע"ש דג החשמל - טורפדו]. **טמבל** [ערבית]. **טנדר** [אנגלית].

כ- **כיף** [הנאה] [ערבית], **כרוני** [ממושך] [יוונית], **כידון** [של אופניים] [צרפתית]

ל- **לָבָן** [ערבית], **לחן** [ערבית], **ליגה** [צרפתית], **ליטוף** [ערבית] **לימון** [פרסית].

מ- **מברשת** [אנגלית], **מגנט** [יוונית], **מומיה** [ערבית], **מזנון** [ארון מזון, דלפק מזון]

[יוונית], מחסן [ערבית], מיונז [צרפתית], מינשר [ערבית], מיקוד [ל, קוד] [אנגלית], מישמש [ערבוביה] [גרמנית], מכני [יוונית], מליון [לטינית], מנסרה [ערבית], מעוין [ערבית], מעוקב [נפח] [ערבית], מפה [גאוגרפית] [אנגלית], מרכז [ערבית], מרתון [יוונית].

נ - נדיר [ערבית], נודניק [רוסית], נילון [אנגלית], נמשים [ערבית].

ס - סבון [רדק"ש בברר] [צרפתית], סבסוד [לטינית], סודה [לטינית], סוודר [אנגלית], סוכר [אנגלית], סולן [לטינית], סיגריה [ספרדית], סירופ [לטינית], סלון [צרפתית], סלט [לטינית], סנגור [יוונית], ספה [אנגלית], ספורט [אנגלית]

ע - עמיל [סוכן, עמיל מכס] [ערבית], עמלה [ערבית], ענבר [אנגלית, ערבית].

פ - פוך [נוצות] [רוסית], פיברוק [לטינית], פיגום [יוונית], פלדה [ערבית], פלקט [צרפתית] [פניקה [לטינית], פלומה [לטינית], פצפון [אידיש], פרווה [שער בע"ח לחימום] [ערבית], פרפר [ערבית], פרקליט [לטינית], פשטידא [אטלקית].

צ - צוציק [רוסית], ציטטה [לטינית], ציניות [לטינית], צמיג [ערבית], צדף [ערבית].

ק - קבקב [ערבית], קוטב [ערבית] קוטר [ערבית], קטגור [לטינית], קטיפה [סמט] [ערבית], קטר [רכבת] [ערבית], קיוסק [טורקית], קלטר [צרפתית], קניון [נקיק סלע צר ועמוק] [אנגלית], קרם [משחה] [צרפתית, אנגלית] [אולי נובע מ"קרום" בלשה"ק], קרקס [לטינית].

ר - רהיט [ערבית], ריבה [מרוקחת] [מקור לא ברור, יתכן שערבית], ריטוש [תצלומים] [צרפתית], ריכוז [ערבית], רישמיות [ערבית], רצינות [ערבית].

ש - שוויצר [שחצן] [מופיע רבות ב"ספרותם"] [יידיש], שוקולד [אטלקית], שיהוק [ערבית], שיעול [ערבית], שלימזל [גרמנית].

ת - תאריך [ערבית], תיל [טורקית], תמרון [ערבית], תעמולה [ערבית], תעריף [ערבית].

קבוצה ז' - הקשרים משונים למילים נכונות

המילה	הערות
אולפן (הקלטה, שידור)	אולי מפני ש"מאלפים" שם את ה"צבור הנאור" לציית לתקשורת...
אותיות דפוס/ כתב	מדוע לא להיפך? הקשר הסטורי בלבד
אטלס (קובץ מפות)	הקשר הסטורי - מיתולוגי
אם בכלל (אם אכן פעולה פלונית תתקיים)	לצחוק או לבכות?! (לקוח מתוך חוזה של בנק למשכנתאות!)
אנחת רווחה	שחור - לבן (אולי אנחה בגלל "משרד הרווחה"...)
אפרכסת (טלפון)	הקשר הסטורי ("אפרכסת" פרושו צורת משפך, צד אחד רחב, ומשנהו צר)
אשכולית	היש כלל דמיון לאשכול כל שהוא? (בהשפעת האנגלית)
(תעודת) בגרות	איך בוחנים 'בגרות', ע"י ידע מקצועי?
בודק בציציותיו של פלוני	הלוואי שיבדוק כאו"א את ציציותיו שלו כראוי...
בחירות	מדוע בלשון רבים?
בידור	פיזור (נפש?)
ביון	משרש בינה! (כמו באנגלית....)
ביטוח חיים	מדוע לא "ביטוח מוות"? (כמו בטוח תאונות, שריפות, גניבות, וכד')

המילה	הערות
בילוי	אכן התבלות אנושית...
בית מנורה	מדוע לא "בית נורה"?
גבור (הספר, ההצגה וכד')	וכי הדמות המרכזית, בהכרח מיצגת גבורה?
גלולה	הקשר הסטורי
דם המכבים (שם פרח שעליו בצבע אדום)	מדוע לא "דם הפועלים?" (מכבי - הפועל...)
דרוך (קפיץ, נשק)	הקשר הסטורי, מהדורכים ברגלם על הקשת לכופפה [איכה ב' ד']
הברזה (יצירת חריצי הברגה בצינור)	אולי ממציא המילה התבלבל בין ג' לז'???
הווי (פולקלור)	אוי למי שזוהי הווייתו
הסלמה	בסולם גם יורדים...
הסתדרות	אולי בגלל 'מסדרים' לבעל חוב [ב"מ קי"ג]... (בהשפעת האנגלית)
הצבעה (ע"י פתק)	הקשר הסטורי
התגלמות	מי ה'גולם'
התראה (מיידית, קצרה וכד')	מי מתרה במי, מדוע לא "התרעה" (גם צלצול התזכורת בטלפון הנייד קרוי "התראה"?)
זריקה (מזרק)	מה זורקים?

המילה	הערות
חבישת כובע	הקשר הסטורי, מתקופת המקרא, בו היו "מצנפות" כלומר: סרט ארוך המלופף על הראש כתחבושת
חברה (כלכלית)	קבוצת אנשים - כן, פעילות כלכלית מניין?
חוג (לאומנות, לספורט, למדע, וכד') וכן חוג חברתי	מה עגול שם?
חוגר	חייל שאינו קצין, וכי הקצינים אינם חגורים? וכי הם אנשי מטה בלבד?
חוזר (מנכ"ל)	להיכן עליו לחזור?
חוט (עובר כ) חוט השני (נושא משותף)	מה הקשר לחוט שני???
חומר (טקסט)	בד"כ ה"חומר" הזה מאד "רוחני"...
חזקה (מעלה בחזקה/לחזקה)	מה "מתחזק" בהכפלת מספר בעצמו? (מעבר להוספת מספר לעצמו)
חטף מכות	חטף אותם, בטרם יפסידם???
חיוג (בטלפון)	הקשר הסטורי
חיים משוגעים	משוגעים?? - הודאת בעל דין...
טור (מדור בעיתון)	הקשר הסטורי
טוראי	מלשון טור...
טיפת חלב	מדוע לא פרור גבינה?

המילה	הערות
(נשק) טעון	האם כדור תחמושת הינו 'מטען'?
יובל ה-25, ה-80 וכד'	50=80 ? 50=25 ?
יצא מהכלים	מתי נכנס אליהם? (ראה "שברו את הכלים")
ישום (אפליקציה)	מה שמים? היכן שמים? היה מתאים 'מימוש'
כבל חשמלי	את מי כובל הכבל החשמלי? (בהשפעת האנגלית)
כדור (תחמושת, תרופה)	האם צורתם כדורית? (בהשפעת הגרמנית)
כיסוי הוצאות	הכיסוי נועד להעלים ולהסתיר את ההוצאות?
כרטיס ביקור	מדוע לא "כרטיס הכרות"?
כתובת (מען)	הקשר הסטורי
לבנים (תחתונים)	הקשר הסטורי
לכל המאוחר	מה מכילה המילה "לכל"?
(משהו) לרפואה (כגון: אין נפש אחת לרפואה)	שאול בסילוף מ[שבת פ"ט מ"ז]
לשון מאזניים	לשון המאזניים מראה האם יש איזון בין שתי כפות המאזניים, ואין הכוונה למשקל קטן הגורם לאיזון הכפות.
מבצע (הנחות, פרסים)	מי מבצע? מי בוצע? (אולי בגלל בצע כסף של היזמים...)

המילה	הערות
מדים (בגדי צבא וכד')	איך אומרים 'מדים' ביחיד?
מדרכה	גם כביש הינו 'דרך', וגם על שביל וכד' 'דורכים'
מהדורת חדשות	תרתי דסתרי! מהדורה - ל' חזרה (הדרך), היפך 'חידוש'
מוטב (בהמחאה בנקאית)	מוטב היה לבחור בכנוי אחר למקבל הכסף...
מוסד	מה יסודי בו?
מועצה	למה לא 'מחלטה', האם תפקידה העיקרי להתייעץ וליעץ?
מוצץ (לתינוק)	למה לא מצוץ...?
מורט עצבים	תולשים עצבים?
מחיר מפולפל	למה לא "מלוח" או "מר"?
מטען (חבלה)	על מי מטעינים?
מכללה	מה הינה כוללת?
מלכת אסתר	וכי "אסתר" שם המדינה?
מסתנן	האם גבול הינו מסננת?
מעבדה (בהשפעת האנגלית)	האם שם עובדים או מעבדים?
מפלס	מה הקשר לגובה
מפעל הפיס	מה מייצר מפעל זה פרט לחלומות ואשליות?
מצב צבירה (מוצק, נוזל, גז)	הניחא "מצב", "צבירה" על מה ולמה?

המילה	הערות
מצות חמץ	יבש רטוב ...
מקסים	מי הקוסם? (גרמנית)
מרעום (נפץ)	הפיצוץ נועד ליצירת רעם בלבד?
משיכת (יתר, כסף)	כסף 'מושכים'?
משתלם	מי משלם? מדוע לא 'כדאי'?
מתביית	מטרת הירי הינה 'בית'...?
מתח ביקורת	מהיכן להיכן מתח? (חקוי מוטעה של דין מתוח)
נבהל כהוגן	מהי ההגינות בבהלה?
נגזרת (דיפרנציאל)	מה הקשר בין פעולת הגזירה למידת שיפוע הגראפים?
נדבק במחלה	לפחות שיאמרו שהמחלה (החידק, הוירוס) נדבקה בו... [עיין דברים כ"ח כ"א, ובקבוצה א' ערך "הדביק במחלה"]
נוחיות	האם מטרת חדר השרותים ליצור נוחיות?
נמל תעופה	וכי כל "בסיס יציאה" הינו נמל? נמל - פרושו (ע"פ הערוך) חוף ים! (המתאים לעגינת אניות) (בהשפעת לועזית)
נשאר כיתה	הוא היה כיתה, ונשאר כיתה...
סביל (הפך פעיל)	מדוע ע"ש הסבל או הסבלנות ולא בפשטות 'נפעל'?
סדנה	היכן הסדן של הסדנה?

המילה	הערות
סידרה (בולים, ספרים)	היש בהכרח סדר פנימי בתוך הקבוצה ("סריה")?
סיכה (סיכת ראש, סיכת עניבה, סיכת מ"מ)	הקשר הסטורי או טכני
סמל (דרגה צבאית)	את מי הינו מסמל? (המקור בראשי תיבות של סגן מחוץ למנין)
ספרית (סרטים, לטות, תקליטים וכד')	וכי תקליט או קלטת הינם ספר?
סרט (וידאו, וכד')	הקשר הסטורי
סרעפת	מה הקשר לענפים, או לשרעפים
עגורן (מנוף)	דומה לעגור (מין חסידה)
(חשבון) עובר ושב	וכי הכסף שיצא, הוא זה שחזר? מדוע לא 'יוצא ונכנס'? להשיב - להחזיר דבר למקומו הקודם!
עוגיה	וכי סיומת יי-ה' משמשת להקטנה? (עוגה קטנה) עיין לחמניה
עוד איך (בוודאי ובוודאי)	מה זה? מאין זה?
עוצבה (אוגדה)	מעצבת? או אולי מעציבה? או אולי מעוצבת?
עיר בירה	הקשר הסטורי, "בירה" הכוונה ל"ארמון", מבצר (ארמון המלך)

המילה	הערות
עקביות	מדוע לא "קביעות"???
עריסת הטלפון	וכי השפופרת הינה "תינוק" הזקוק לעריסה?
פדיון (הכנסה ברוטו)	את מי פודה ומצילה ההכנסה?
פיזור הכנסת	שילכו לכל הרוחות???, נאמר בפשטות "סיום כהונתה"
פיטום מקטרת (הטבק)	מפטמים את הקטורת, ולא את המקטרת! (עיין ערך 'פטום' בקבוצה ג')
פנימיה	מה פנימי בחדרי המגורים לתלמידים? (בהשפעת האנגלית)
(ה)צופים (תנועת נוער)	ודאי שאינם צופים למרחוק... כנראה תרגום לא מוצלח מאנגלית של "סיירים"
צללית (נמוכה)	מראה כללי נמוך - "צל הרים" כהרים?
קיטנה	השרש קיץ (קייטא - בארמית) (ולא משרש קטן), אין קשר למסגרת בילוי ובידור
קלפים	הקשר הסטורי
קפץ הפקק (הנתיך החשמלי)	הפקק קפץ? מבקבוק השמפניה? ערבוב פקק החרסינה המיתולוגי עם הנתיך האוטומטי הקופץ
קציצה	דוקא ממזון קצוץ? וכי אין ממזון טחון או מגורד?
ראיון	(ל' ראיה) גם בראיון טלפוני יש ראיה?
רובע (שכונת מגורים)	וכי כל "רובע", הינו רבע מכלל העיר [עיין תרגום במדבר כ"ג י']

המילה	הערות
רציף	וכי כל משטח מרוצף? מדוע לא סליל, בטין, זפית?
שאלה 'מנסרת'	מדוע לא קודחת, משייפת, הולמת, וכד'
שיכון	מדוע ב'פיעל' ע"ש הפעולה, ולא בצורת שם - 'שכונה' או 'משכן'
שיכנוע	לשכנע מלשון כניעה? האם הסכמה כתוצאת הבנה, קרויה כניעה?
שנוי (במחלוקת)	לאיזו משנה או ברייתא, מתכוונים במילה 'שנוי'
שנות טובות (אגרות ברכה לראש השנה)	צורת הריבוי של שנה הינה "שנים" (ולא "שנות")
שעון מים, חשמל, לחץ, דלק וכד'	שעון אמור למדוד שעות...
שפעת (מחלה)	מי השפיע או מי ה'משופע' (תרגום מאטלקית)
שרותים	מקור הסטורי, מבתי כסא ציבוריים, שהיו "שרות לציבור"
תואר (אקדמאי)	האם ידע, 'מתאר' את האדם?
תזמורת	מדוע דוקא של כלי נגינה, הרי 'לזמר' כולל גם בפה ללא כלי
תחזוקה	לגרום דוקא חוזק?
תחנת כח ניידת	דוד אלומיניום מפלסטיק...
תכשיר (רפואי)	את מי הינו מכשיר?

המילה	הערות
תכתיב	הוראות מאולצות דוקא בכתב?
תנועה (ציונית, תנועת נוער וכד')	איגוד אנשים חברים לדיעה או לפעולה, אך לא בהכרח "נעים" או "מניעים", לכאורה השם המתאים אגודה או חֶבֶר
תערוכה	גם כל שולחן הינו ערוך...
תעשיה	החקלאים, הנהגים וכד', לא 'עושים' כלום?
תפאורה	בהכרח מפוארת?
תקר (בגלגל)	חור בגלגל הינו 'תקרית'? מדוע לא "נקר"?
תרמיל (פגז, כדור ירי), מחסנית(כדורי ירי)	מדוע לא להיפך? מדוע לא "נרתיק"?

קבוצה ח' - מילים ובטויים שחידשו קדמונינו

[או שקבלו משמעות מחודשת על ידם]

המילה	הכוונה
אבי אבות הטומאה	מת ו"חרב כחלל"
(אפנה) אופן	דרך, שיטה, גישה
איכות	תשובה לשאלת 'איך'
אישי	פרטי
אליבא דאמת	בהתאם למציאות
באמצעות	גורם מתווך
בדרך אגב	לא ישירות
בדרך כלל	על פי רוב
בית החיים	בית קברות
בכח ובפועל	ביכולת ללא ביצוע, ובביצוע היכולת
בכל אופן	על כל פנים
בן רגע	ללא שיהוי, מיידית
בעוד מועד	בטרם בוא הארוע
גיבוש	איחוד וצרוף פרטים למהות מאוחדת
גינזי מרומים	בעולמות העליונים
גרגור	שטיפת הגרון, ללא בליעת הנוזל

המילה	הכוונה
דגדוג	גרוי שטח הגוף, הגורם לגרוד או לצחוק
דגש	חיזוק ענין או ביטוי
דומם	עצם מוחשי שאינו חי ואינו צומח
דיבוק	נשמה זרה הנכנסת לגוף חי
דמיון	תפישה לא מציאותית
דקה (דק)	אחד משישים בשעה
הגדרה	קביעת גבולות הענין, כדי להבהירו
הגה	של אניה, רכב
הגהה	דעה מתקנת, ביקורת
הווה	זמן נוכחי
הוכחה	ראיה, אימות
הוסיף נופך	בשנוי מ[קדושין מח:] - תוספת אישית
היות ש-, היות ו -	לשון סיבה
הכרת טובה	הפך כפיות טובה
המתנה	שהוי, חכוי
המתקת הדין	מושג מעולם הקבלה, ראיית הרחמים שבדין
הנחה	השערה, דעת יסוד
הערה	הפניית תשומת לב
הרכבה, הרכב	תרכובת וחביבור

המילה	הכוונה
השגה	דעה מתנגדת (עיין בקבוצה ד' "השיג")
התחבטות	התלבטות, מאמץ רוחני בנושא קשה
התנצלות	הצטדקות (תשבי)
זולת	אדם אחר
חומר	במשמעות הפך רוח, הפך צורה (ר"ס גאון)
חיבור	יצירה ספרותית
חיובי	ראוי ומתקבל
חיוני	חיות, כח החיים
חיתוך דיבור	אופן הוצאת מילים
חרוז	מילה דומה למילה (רדק"ש חרוז)
טבע	חוקי הבריאה, עיין ערוה"ש (טבע -ב), וכן הגהות רבי יעקב עמדין (נדה כ')
טיכוס עיצה	התיעצות, חיפוש דרך לפתרון בעיה
יושב על התורה ועל העבודה	עובד ה'
יחידי סגולה	בעלי מעלה מיוחדת
יין שרף (יי"ש)	משקה אלכוהול המופק מדגן או מתפוז"א או מסלק
ימים נוראים	ר"ה, עשרת ימי תשובה, יוה"כ
יקר המציאות	נדיר, לא שכיח
יתכן	הדבר אפשרי, בשנוי מ[יחזקאל ל"ג י"ז]
כמות	תשובה לשאלת 'כמה'

המילה	הכוונה
כן	הפך המילה "לא" (תחליף לשון המקרא "הן")
לכל היותר	מקסימום, הגודל המירבי
לכשירחיב	כאשר תהיה אפשרות
למען השם	קריאה לעורר את מצפון השומע
לעת עתה	בינתיים, בשלב זה
לרוחו/לא לרוחו	לרצונו, לטעמו (או לא)
לשון זהב	לשון מדויקת ובהירה
מאמר	חיבור, כתבה
מגן דוד	שני משולשים שווה צלעות הפוכים זל"ז בחפיפה חלקית, ויוצרים מעין "כוכב"
מגרעת	חסרון, פגם (במקור הכוונה לשקע)
מה	במובן של 'איזה שהוא', 'אלו שהם' כגון 'דבר מה', 'סימן מה', 'זמן מה' (ואין להסתמך על [במדבר כ"ג ג']!)
מהדורה	אחד השלבים בהוצאת ספר לאור
מהות	תשובה לשאלת 'מה'
מופשט	בלתי נתפס, לא מוחשי, ערטילאי
מופת חותך	ראיה החלטית לאמיתות הדבר
מושג	דבר הנתפש בהבנה, ביטוי בעל משמעות עצמית
מושכל ראשון	הנחת יסוד, אקסיומה
מותרות	לוקסוס, הפך הסתפקות במועט, הפך "הכרחיות"

המילה	הכוונה
מזג	אופי, טמפרמנט
מטרה	תכלית, יעד
מילה במילה	ללא כל שינוי שהוא
מלאכותי	עשוי בידי אדם, ולא ישירות מהטבע
מסלול	נתיב מופשט (לא "סלול" בפועל)
מסקנה	תוצאת מחשבה או התלבטות
מעוקב	בעל נפח
מעלה	יחידת מדידה של זוויות
מעמד	ארוע טקסי רב חשיבות
מעשיה	ספור בעל לקח מוסרי
מפאת	מפני ש, מסיבת
מצב	סטטוס
מציאות	ישות, הוויה
מצפון	ישרות פנימית
מרא דאתרא	רב המקום
מרה שחורה	דכאון, הרגשה נפשית רעה
מרחק	רווח, הפרש אורך גם קצר (בתנ"ך - דוקא מרחק גדול)
משולש	צורה הנדסית בעלת ג' צלעות
משורר	מחבר שירים (ולא רק משמיעם בפיו)
מתג	סימון דקדוקי

המילה	הכוונה
נגד	אנטי, בעימות עם [עיין יר"ש ח"א ב' י"א]
נהמא דכיסופא	לחם חסד, ללא זכאות אישית, הגורם בוושה למקבלו
נהפך עליו הגלגל	הורע מזלו
נושא	הענין המדובר, הענין המרכזי
נושאי כלים	מפרשים נלווים
נפטר	הלך לבית עולמו, מת
נקיטת חפץ	שבועה תוך החזקת חפץ קדוש
נרדף (מילים נרדפות)	זהה במשמעותו
סבל	עינוי, יסורים (במקור, סבל פרושו סחיבת משא)
סברת כרס	דעה ללא היגיון וללא מקור
סגול	צבע
סגולה	אמצעי לא טבעי, לא שכלי
סוג	מין, בשנוי מן[דמאי פ"ה מ"ו]
סיבה	מקור לתוצאה (בלשה"ק 'סיבה' פרושה פעולת ההשפעה ולא מקור ההשפעה)
סילוק חוב	פרעון חוב (בחז"ל הכוונה, שהעבירה עולה לשמיים וממתינה לענוש החוטא)
עגלון	בעל עגלה, העובד בהובלת משאות ואנשים
עולה על גדותיו	עובר את גובה השפה
עיקול	תפישת רכוש (משכון)

המילה	הכוונה
על חשבוננו של פלוני	פלוני ישלם את מחיר ההנאה
ציוד	אמצעים לפעולה
קבלה	אישור תשלום
קו	שרטוט בצבע (בלשון הקודש, "קו" הינו חוט או חבל)
קו הבריאות	בריאות, ללא קשיים (שאול מלע"ז)
קו המשווה	הקו הדמיוני החוצה את כדור הארץ בין הצפון לדרום
קוטב	קצות ציר הסבוב (ובהשאלה - קצות המגנט)
קוטר	רוחב העגול העובר דרך מרכזו
רואה חשבון	אחראי על הנהלת החשבונות
שביל החלב	קבוצת כוכבים
שטח	גודלו של מקום מוקף, אזור, תחום
שידוד מערכות	ביטול ושינוי מערכת הטבע
שיטה	מהלך, עקרון, גישה (בלשון"ק הכוונה לשורה)
שיעור	יחידת לימוד
שיתוק	אברים מאובנים
שלג דאשתקד	דבר חסר ממשות, חולף עובר ובטל, ואין להתחשב בו
שלילי, שלילה	שאינו ראוי
שניה	שעור זמן, שעור זווית

המילה	הכוונה
שעור קומה	חשיבות, גדולה, ערך (בחכמת הקבלה המשמעות שונה)
שקץ/שקצה	צעיר/צעירה גויים
תחושה, מוחשי	בשנוי מ [קהלת ב' כ"ה]
תכונה	(אסטרונומיה) תשבי (תכן)
תכלית	מטרה, יעוד, תפקיד (בלשה"ק הכוונה לסיום, השלמה)
תשובת המשקל	תיקון החטא, במידה זהה לפגם שגרם

קבוצה ט' - מילים תנכיות בעלות צליל זר

אי (מילת שלילה, כמו א- טום (לא בר חלוקה), אי רלוונטי, אי רציונאלי) [שמואל א' ד' כ"א]

אפריון [שיר השירים ג' ט'] (צליל יווני)

דו (דואט, דואליזם, דומינו, וכד') [רד"ק שרשים דופי]

וניה (שם פרטי בעל צליל רוסי) [עזרא י' ל"ו]

פחה (אציל תורכי, מושל מחוז) [רדק"ש, פחה]

צנתור [זכריה ד' י"ב],

קונץ (קינץ) [איוב י"ח ב' - מלבי"ם]

רפסודה [דבה"י ב' ב' ט"ו]

קבוצה י' - מילים שמקורן בארמית

[מופיעות לעיתים גם בלשונות שמיות אחרות, אך לא בלטיניות ולא בלשה"ק]

[הערות בסוגרים - להבהרה, ולעיתים לציון מקור]

א

1. אבזר	23. אילן
2. אביק	24. אימום (דפוס, תבנית)
3. אבץ (בדיל)	25. אין הכי נמי (אמנם כן/כך)
4. אבר (נתח עצם - לא כנף)	26. איתרע
5. אגודל	27. אכסניה
6. אגרה	28. אלא
7. אגרטל [עזרא א' ז']	29. אָלָה (נבוטה)
8. אדווה (גלי הים)	30. אלונקה
9. אדוק (הדוק) [דניאל]	31. אלמלי, אלמלא
10. אוושה	32. אמתלא
11. אוז, בר אוז	33. אנו (במקרא רק "אנחנו", פרט למקום אחד בו מופיע "אנו" בכתוב ולא בקרי)
12. אוכף (מושב רכיבה)	[ירמיה מ"ב ו']
13. אולר	34. אנקול
14. אונה (בריאות, במוח, בעלים)	35. אסותא
15. אורז	36. אסקופה
16. אטב	37. אפרקדן
17. אטלולא (חוכא ו-)	38. אצה (צמח מים חסר שרשים)
18. איגרא (רמא)	39. אצטבה
19. אידך (מאידך גיסא)	40. ארוע (ראה עראי)
20. אילו (רבים של "זה" "איזה")	41. אריח
21. אילולי	42. ארס (רעל)
22. אילך (מכאן ואילך) (מכאן והילך)	

43. אשוח
44. אשלג (אשלגן)
45. אשף [דניאל]
46. אשפר
47. אתר, איתור, לאלתר (בלשה"ק "אתר"
- תיור)
48. אתרוג

ב

1. בדיחה
2. בוסתן
3. בור (שדה, אדם)
4. בחש
5. בידור
6. בלו (סוג מס) [עזרא]
7. בליטה, בולט
8. בצבץ
9. בקיאות
10. בקתה
11. ברז
12. ברם (אמנם) [דניאל]

ג

1. גבשושית
2. גוון (כגון)
3. גויל
4. גופן (צורת אות)
5. גושפנקה
6. גחמות (קפריזות) [ילק"ש סוף וירא]
7. גט
8. גיגית
9. גיהוץ
10. גיהוק
11. גיזבר [עזרא]
12. גין (בגין) (בגלל)
13. גינדור
14. גיס
15. גיס
16. גיסא (צד) (מאידך גיסא)
17. גיעגוע (קול אווז, וכד')
18. גמיש
19. גניחה
20. גסיסה
21. גץ
22. גרביים
23. גרידא
24. גרף
25. גשמיות [דניאל]
26. גשר

ד

1. דהה
2. דואר, דוור
3. דוכן
4. דוקא
5. דחיסה
6. דיבלול, מדובלל
7. דידי (לדידי) [דניאל]
8. דייל
9. דייסא
10. דיעבד
11. דישדוש
12. דנן
13. דף, דופן, מדף
14. דקל
15. דרדק
16. דריסה

ה

1. הא בהא תליא
2. הארקה [ירמיה י' י"א]
3. הבאי
4. הגסה (ראה גיס)
5. הואיל (כיון ש-) [התשבי]
6. הטמעה
7. היינו, דהיינו (היינו הך)
8. היכי תמצי
9. הילך (ראה אילך)
10. הימור [ע"פ רש"י [שבת ל: -ל"א], עיין בקבוצה הבאה]
11. היסוס
12. הך (זה) (היינו הך)
13. הכי (כך) (בר הכי)
14. הכרזה [דניאל]
15. הכרח (על כרחו)
16. הכשה (הכאה, הכשת נחש)
17. הלן (להלן)
18. המחאה
19. הנאה
20. הפגנה
21. הפסד
22. הפסקה, פסוק, פסק
23. הפקר (אולי משם הכופר היווני אפיקורס)
24. הפשלה
25. הקזה, ניקוז
26. הרהור [דניאל]
27. הרי (הלא, הן) (הרי אמרת אתמול וכו')
28. הרי (הנה) (הרי שלך לפניך), הריני (הנה אני)
29. הרפתקאה
30. השחזה
31. השחלה
32. התראה
33. התרזה

ך

1. וסת, ויסות
  2. וריד, ורד
  3. ושט
  4. ותק (במשמעות עניו, חסיד, צדיק, חריף)
- (ולא במשמעות "יציב", "מצוי זמן רב",
השאולה מערבית)) ראה התשבי 'ותק'
ו'ברגלי מבשר' [שם]

ז

1. זבל (אשפה)
2. זבן
3. זגג, זגוגית
4. זוטא, זאטוט, זוטר
5. זיבורית
6. זיגזג
7. זיוף
8. זילוף
9. זימזום
10. זימים
11. זיפים
12. זליגה
13. זפק
14. זקירה, הזדקרות
15. זרדים
16. זרנוק

ח

1. חביצה (הכנת חמאה משומן חלב)
2. חורג (בן חורג)
3. חזזית
4. חזרת
5. חטותרת
6. חיטוט, חטטין
7. חיכוך (פיזי)
8. חכירה
9. חלזון
10. חליטה
11. חמור (קל וחומר)
12. חניכיים
13. חסה (ירק עלים)
14. חפתים
15. חצובה
16. חציצת שיניים
17. חרדל
18. חרוב
19. חרטה
20. חרטום (מקור העוף, חרטום ספינה)
21. חשד
22. חתך [דניאל]

ט

1. טופר [דניאל]
2. טחב
3. טחול
4. טיב (ראה התשבי ובהגותיו, שהשרש הינו ט.ב.ע ולא ט.ו.ב.)
5. טיול
6. טין
7. טינה
8. טלפיים
9. טמיר
10. טרזן (מטורזן, מגונדר)
11. טריז
12. טריקה
13. טשטוש

י

1. יחור
2. יקר (כבוד) [מגילה ט']
3. יריד
4. יתוש
5. יה (אוי, ווי) [בר"ר צ"ב א']

כ

1. כאן
2. כבב
3. כבכבים
4. כדי (למען, בעבור) [התשבי]
5. כוון, כוונה, כיוון ש -
6. כוורת
7. כוך
8. כומתה
9. כוננית
10. כורסא [דניאל]
11. כיב (קיבה)
12. כיור (צביעה)
13. כילה (חיפוי דק למיטה וכד')
14. כירכוש
15. כמישה
16. כנימה
17. כסיסה
18. כעך (ביגלה)
19. כעכוע (שעול קל)
20. כפיפה (בכפיפה אחת)
21. כריש
22. כשכוש

ל

1. לבדים
2. לגימה
3. להלן (כדלהלן)
4. ליבלוב

5. ליקוי (פגם, וכן מלקות)
6. לית (בדלית ברירה)
7. לכאורה [כתובות נ"ד], ערוך (כאור)
8. לכולך
9. לסת
10. לעיסה
11. לקמן (כדלקמן) [מהדורא קמא]
12. לשלשת (צואת עופות)
13. לתיתה

מ

1. מאורע (ראה ארוע, עראי)
2. מבוסם (שיכור)
3. מבליח
4. מגפיים
5. מהוהה
6. מוגלה
7. מוהל (מוחל) (ציר) [תויו"ט מכשירין פ"ו
8. מוחט (אפו)
9. מוך (מוכין)
10. מומחה
11. מורסה
12. מזדקר
13. מזרן
14. מח (שכל)
15. מחאה [דניאל]
16. מחמת (מפני ש)
17. מחצלת
18. מטותא (במטותא)
19. מיזמוז
20. מילא, ממילא
21. מלאי (סחורה) (אך י"א ששרשה לטיני)
22. מלרע (ל' ארעא)
23. ממש
24. מסיק (זיתים)
25. מסתפינא
26. מקורזל
27. מקק
28. מרדעת
29. מרופט
30. מרעין בישין
31. מרפק
32. משיחה (מתיחה, מדידה)
33. מתיבתא
34. מתינות, המתנה

נ

1. נאקה (נקבת הגמל)
2. נבג
3. נביטה
4. נברשת [דניאל]
5. נגרות
6. נדבך [עזרא]

7. נדל	14. ניבים (שיני הטורפים)
8. נדנוד	15. ניוול, מנוול
9. נון, התנוונות	16. ניכוש
10. נול (אריגה) [ב"ב י"ג:]	17. ניקוז, הקזה
11. נזיפה	18. נִיךְ
12. נחשול	19. נמל (המערך)
13. נחתום	20. נסיוב

ס

1. סאב, סיאוב	16. סִיח
2. סדקית	17. סילוק
3. סובין	18. סינן
4. סוואר (בעב"מ -עובד נמל)	19. סִיף
5. סומא, סמוי	20. סיקוס ("עינים" בעץ)
6. סומק	21. סיתות
7. סחוס	22. סליל
8. סטירה (מכת לחי, אולי משרש "סטר" - מכת צד)	23. סנונית
9. סטר (חד סטרי, סטרא אחרא) [דניאל]	24. סנוקרת
10. סיב, סיבית	25. סנטר
11. סיגוף	26. ססגוני
12. סיוט	27. ספסר
13. סיום, מסוים	28. סרביל [דניאל]
14. סיוע, סיעה	29. סרגל
15. סיור	30. סרסור
	31. סתירה [עזרא]

ע

1. עבדקן	4. עידן (זמן)
2. עביט	5. עיטרן
3. עדשה (אולי גם רומאית)	6. עיכול

7. עלעול	14. עראי (=ארעי)
8. עיפוש	15. ערדליים
9. עכשיו	16. ערטילאי
10. עניבה	17. ערסל
11. עציץ	18. ערפד
12. עקום	19. עתיד [דניאל]
13. עקיצה (גם מילולית)	

פ

1. פגז	17. פירזול [דניאל]
2. פדחת (מצח)	18. פישפוש (בדיקה, חיפוש)
3. פוזמק	19. פכר (את ידיו)
4. פוחלץ	20. פלחה (עבודת אדמה)
5. פולחן [דניאל]	21. פלישה, מפולש
6. פורתא (הצלה פורתא)	22. פמוט
7. פזילה	23. פסוק, פסק דין (ראה לעיל "הפסקה")
8. פחיסה	24. פעפוע
9. פטפוט	25. פקיעה, הפקעת שערים
10. פיהוק	26. פקק
11. פיטום	27. פרגית
12. פילבל	28. פרקדן
13. פילפול, פלפל (חרף, ירוק)	29. פשוש (מין ציפור)
14. פיס, פיוס	30. פשפש (בעל חיים)
15. פיספוס	31. פשפש (פתח משני)
16. פיר (חפירה, כגון בור המעלית)	32. פתגם [מגילה ט']

צ

1. צדע, הצדעה	4. ציר (רוטב)
2. ציוץ	5. ציתות
3. ציות	6. צלב

7. צלופח	12. צנון (למאכל)
8. צֶלֶן [דניאל]	13. צער
9. צליפה	14. צרימה
10. צלקת	15. צרצר, צירצור
11. צמרמורת	

ק

1. קבילה	16. קילוח
2. קבל (מול) (קבל עם ועדה) [דניאל]	17. קינוח
3. קדל (קדלי חזיר)	18. קיסם
4. קולב	19. קיפוח
5. קונכיה	20. קיפול
6. קונם	21. קירצוף
7. קורטוב, קורט	22. קלוש
8. קורקבן	23. קלף, קילוף
9. קטימה	24. קמיע
10. קטיפה (סמט)	25. קמן (כדלקמן)
11. קטע	26. קמעונאי, קמעא
12. קיבורת	27. קרוש, הקרשה
13. קידוד	28. קרטע
14. קיזוז	29. קרנזול (אלכסון)
15. קייט, קייטנה	30. קת (ידיית הגרזן)

ר

1. רבב	6. רכינה, הרכנה
2. רז [דניאל]	7. רמץ
3. רטיה	8. רעפים
4. רטינה	9. רשלנות
5. ריתוך	10. רתיעה

ש

1. שבק (חיים לכל חי)
2. שבשבת
3. שגם
4. שהיה, שהות
5. שוטה
6. שוליה
7. שומא (בליטה, יבלת)
8. שומה (הערכה)
9. שומשום
10. שושלת, שלשלת
11. שותפות
12. שחלה
13. שיבוש [דניאל]
14. שידה (תיבה)
15. שידוך
16. שידול, השתדלות
17. שידור [דניאל]
18. שידרה, חוט שידרה
19. שייכות
20. שיפוד
21. שיפוך
22. שיראין
23. שירבוט
24. שיתוך (קורוזיה)
25. שיתוף
26. שכשוך
27. שלד
28. שלהי (סוף)
29. שלחין (שדה שלחין) (ש.ל.ח.)
30. שלייה
31. שליל
32. שליקה
33. שֶׁלֶף (זנבות קש יבש)
34. שלפוחית
35. שלשול (צואה רכה)
36. שלשול (תולעת)
37. שנק (משתנק)
38. שעם
39. שקלא וטריא
40. שרבוב
41. שרוול
42. שרף (נוזל צמחי צמיג)
43. שרפרף

ת

1. תביעה
2. תגובה
3. תגר (סוחר)
4. תדירות [דניאל]
5. תו לא (שוב לא)
6. תותב (שן תותבת)
7. תחום
8. תחיבה

9. תיחוח
10. תיקו
11. תירוץ
12. תכף
13. תכשיט (עיין קישוט)
14. תלת (אופן, ממדי)
15. תמחוי
16. תמנון (עקב שמונת זרועותיו)
17. תקיל (טבין ותקיליו) [דניאל]
18. תקלה
19. תרגום [עזרא], מתורגמן
20. תריסר
21. תרתי (דסתרי)
22. תת (הכרה, תזונה, קרקעי, וכד')

ב. מילים ארמיות אשר שרשן בלשה"ק

(בסוגריים - השורש, לעיתים גם המקור ומילות הבהרה)

1. אבא (אב שלי)	18. אליבא (לב) [תשבי]
2. אבוב (נ.ב.ב או ב.י.ב) (ערוה"ש)	19. אלימות (אולי א.ל.מ או א.י.ל)
3. אבוקה (א.ב.ק.) [התשבי]	20. אמא (אם שלי)
4. אגב, דרך אגב (אגב = על גב)	21. אמרכל (אמר + כל)
5. אגדה (נ.ג.ד)	22. אנין (א.ו.ו או א.ג.ו)
6. אדיש (ד.ו.ש)	23. אנפין (פנים) [תשבי]
7. אדרבה (ר.ב.)	24. אסמכתא (ס.מ.ך)
8. אומדן (אולי מ.ד.ד) (ערוה"ש) (אולי ע.מ.ד)	25. אף על פי
9. (רש"פ)	26. אפילו (אף + אילו)
10. אורייתא (ל, הוראה) (ערוה"ש)	27. אפשר (פ.ש.ר) [התשבי] (ערוה"ש)
11. אושיות (יסודות) (א.ש.ש)	28. אקראי (ק.ר.ה)
12. אחא (אח)	29. ארחי פרחי (אורח פורח)
13. אחריות (א.ח.ר) [תשבי]	30. ארכה (א.ר.ך)
14. איחוי (א.ח.ה)	31. ארכובה (ר.כ.ב) [דניאל]
15. איכול (כליון) (א.כ.ל)	32. אשמאי (ש.מ.מ.או א.ש.מ) הפלאה (שמאי)
16. אימתי (א+מתי) [רש"פ]	33. אשראי (אולי אשר)
17. אכפת (כ.פ.פ) (ערוה"ש)	
1. בבואה (בבת עין) (ערוה"ש)	7. ביב (קרב לנבוב)
2. בדיקה (ב.ד.ק)	8. בינוני (ב.י.ו)
3. בוכנה (ה.כ.ה)	9. ביש (עסק ביש, מרעין בישין, עינא בישא) (ב.א.ש) [עזרא ד' י"ב]
4. בועה (ב.ע.ה)	10. בית השחי (ש.ח.ה)
5. בזבז (ב.ו.ז)	11. בלבול (ב.ל.ל)
6. בי (בית) (בר בי רב) (ערוה"ש)	

12. בלש (בל.ס.) לשמון (בר.א.)
13. בעיה (בע.ה.) בריון (בר.א.)
14. בר סמכא (בן + סמיכה) ברנש (בר - איניש (איש))
15. ברור, ברירה (בר.ה.) בשביל (אולי קשור לשביל)
16. בריאות, על בוריו (בתנ"ך - בריא הכוונה
1. גב (עם, כגון: "לגבי ענין זה") (ראה אגב) גיפור (טיפול באבקת גפרית או באדי
2. גבאי, גבייה, גוביינא (אולי מל, הגבהה, גפרית, בחקלאות, ובתעשית הגומי) כמו תרומה - הרמה) (או משרש ג.ב.א. (גפרית)
3. גדם, גידם (אולי קרוב לג.ד.ע.) גמגום (לפי הגרמ"ש השורש הינו כפל
4. גוב (אריות) [דניאל] (ג.ב.א.) המילה "גם")
5. גומה (ג.מ.צ.) (ערוך (גם-ב)) געגועים (ג.ע.ה.) (רש"פ)
6. גיבוב (גב) גרגור (גרגרון) (גרגרת)
7. גיזום ((גזז+מ) [יואל א' ד'] גריה
8. גיפוף (חיבוק) (ג.פ. או ג.פ.פ.) (רדק"ש) גרם, לגרום [רשר"ה, ויחי מ"ט י"ד]
9. גיפוף (חיבוק) (ג.פ. או ג.פ.פ.) (רדק"ש) גרסה (גר.ש)
10. גיפוף (חיבוק) (ג.פ. או ג.פ.פ.) (רדק"ש) התגוששות (ג.ש.ש)
1. דא עקא (ע.י.ק.) דלדול (ד.ל.ל.)
2. דו (שנים) "דופי" דמדומים (ד.מ.מ.)
3. דושה (אולי קשור לד.ו.ש) דקדוק, דיוק (ד.ק.ק.)
4. דחילו (ורחיו) (דחליל) (לשון יראה) דרגש (אולי משרש ד.ר.ג.) (ערוה"ש)
5. דחל (ערוך (דחל)) (ח.ו.ל.) דרדור (קרוב לדור)
6. דילול (ד.ל.)
1. הבל (אד החום) (ה.ב.ל.) הדדי, הדדיות (אולי מ"הד", "הידד", עיין
2. הגהה (קרוב לנוגה או ל"הגו סיגים" מלבי"ם [ישעיה ט"ז י'] [ירמיה "ה ל"])
3. הגהות (תשבי) (ערוה"ש (גה)) הולם (מתאים) (ה.ל.מ.) (ערוה"ש)
4. הגינות (י"א לשה"ק [יחזקאל מ"ב י"ב]) הושענא (ערבה) (הושע +נא)
5. הגפה, מגופה (ג.י.ף) הטחה (אולי ט.ו.ח.)

9. היכן (הי+כאן) 20. הסוואה (ס.ו.ה.)
10. הילולא (ה.ל.ל.) (ערוך) (רדק"ש) 21. הסכמה (עיין "סכום")
11. הילכך (הי +לכך) 22. הסתכלות (שכל)
12. הימור (י.ר.ה.) (ע"פ ערוך (מר-ג)) (דלא) 23. הרף עין - (עיין רף להלן)
24. הרצאה (ר.צ.ה.) [רש"י, תהילים מ"ט י"ד]
13. הימנו/הימנה (הי + ממנו/ממנה) 25. השחמה (ח.ו.מ, ח.מ.מ.) (ערוה"ש)
14. היקש (נ.ק.ש או ק.י.ש) 26. השקה, משיק (נ.ש.ק.) (ערוה"ש)
15. הכרעה (כרע) 27. השתוממות [דניאל] (ש.מ.מ.)
16. הלוואי (אולי) (לו) 28. התזה, ניתז (נ.ז.ה.) [רש"פ]
17. הלחמה (לחם) (ערוה"ש) 29. התעמלות (ע.מ.ל.)
18. הלכה (למשה מסיני) (ה.ל.ך.) 30. התקפה (התנפלות על) (ת.ק.פ.)
19. הסברה (ראה "סברה")
1. ודאי (אולי י.ד.ה.) (מוסף הערוך (דד -ב)) 2. ויתור (י.ת.ר.) (ערוה"ש)
1. זז, תזוזה (אולי גם זיז (בליטה) [כרמל], זיקה, זקוק ל- (ז.ק.ק.) (ערוך (זק - ב))
2. זכחות (יוהרה, התנשאות) (ז.ח.ח.) 6. זירה (אולי משרש ז.ר.)
3. זיון (כלי זיון) (בלשה"ק מיוזן [ירמיה ה']) 7. זכות (זכאות) (שרש ז.כ.ה.)
4. זימון (הזמנה)(שרש זמן) 8. זעיר אנפין (רדק"ש)
9. חזית (ח.ז.ה.) 9. חזית (ח.ז.ה.)
10. חבית (אולי ח.ב.ה.) 10. חזן (ח.ז.ה.)
11. חָבֵל (צער) [עיין תשב"י] 11. חזקה (ח.ז.ק.)
12. חבורתא (ח.ב.ר.) 12. חזרה [(חזיר) מדרש הגדול ויקרא י"א,
13. חד (בדרא) (א.ח.ד.) רדק"ש (חזר)
14. חד (תאי, סטרי וכד') (שרש א.ח.ד.) 13. חיגר (אולי יחרגו ממסגרותיהם) [תהילים
15. חוליה (אולי ח.ל.ל.) י"ח מ"ו] שרשים לרד"ק (חגר)
16. חוצפה [דניאל] (אולי ח.ו.ץ) 14. חיוך, מחוך (אולי חיך)

15. **חילופי גברי**
16. **חינגא** (ח.ג.ג) (ערוה"ש חנג א"ב)
מלשון לובן (ערוה"ש) (אולי קשור לחלק משובח חלב)
17. **חיסום** (הקשייה) (ח.ס.ס)
24. **חלוק** (בגד) (אולי קשור לחלק)
18. **חיקוי** (התדמות) (ח.ו.ק)
25. **חפץ** (אינוונטר) (ח.פ.צ)
19. **חירום** (מצב חירום) (ח.ר.מ)
26. **חקלאות** (ל' חלקה) (רש"פ - חלק)
20. **חירות** (ח.ו.ר "רדיפי מיא" עמ, צ"ד)
27. **חרוסת** (ח.ר.ש) (ערוה"ש)
21. **חישול** (ח.ש.ל) [דניאל]
28. **חריפות** (ח.ר.פ) (ערוה"ש)
22. **חכך בדעתו** (קשור לחיך) (ערוה"ש)
29. **חשאי** (ח.ש.ה)
23. **חלבון** (של ביצה) (אולי קשור לצבע החלב, כצבע החלבון המבושל) **אולי**
30. **חשש** (לא במשמעות "קש") (ח.ו.ש)
1. **טבל** (ב.ל.ל) (ערוה"ש)
2. **טיוטה** (או ט.י.ט או ט.א.ט, מוסף הערוך (דיו-א))
7. **טמטום** (ט.מ.ה)
8. **טמיון** (ט.מ.ה)
9. **טענה** (הבעת עמדה) (ט.ע.ו)
3. **טייס** (טוש) (מהירות)
4. **טיפול** (התעסקות, דאגה) (ט.פ.ל)
5. **טיפוס** (עליה) **אולי לשה"ק** (ת.פ.ש)
11. **טפל** (הפך עיקר) (ט.פ.ל)
12. **טפשות** (ט.פ.ש) (רדק"ש)
13. **טרף, טרוף** (ערבב) (ט.ר.פ)
6. **טלית** (ט.ל.ל)
1. **יומא** (עניני דיומא) (יום)
2. **ינוקא** (י.נ.ק)
3. **יצול** (אולי צ.ל.ע) (ערוך)
4. **יציב** (אמת) [דניאל] (אולי י.צ.ב)
5. **יתוש** (אולי ט.ו.ש)
1. **כביש** (כ.ב.ש) [יואל ב' ח']
2. **כותנה** (אולי כותונת)
3. **כיוול** (מדידה) (כ.ו.ל)
4. **כיעור** (אולי ע.כ.ר או כ.א.ר) [תרגום, נחום ג' ו']
6. **כל דכפין** (כ.פ.ו)
7. **כלפי** (ערוך)
8. **כמות** (שלוחו כמותו) (כמו+ת)
9. **כנופיה** (כ.פ.ו) **או** (כ.ג.פ) (רדק"ש שם ושם)
10. **כניסה** (כ.ג.ס) (בלשה"ק, לכנס = לאסוף)
5. **כיצד** (כאיזה צד)

11. כסוף (לבו, שער כסוף) (כ.ס.ף) הן בגלל 18. כרי (כ.ר.ה) (רדק"ש)
- צבע המתכת, והן בגלל צבע פניו 19. כרך (עיר גדולה) (אולי משרש כ.ר.ך ע"ש של המתבייש (ערוה"ש כסף - א' ב') החומה העוטפת (רדק"ש)
20. כרכום פנים (כ.ר.כ.מ)
12. כסייה (כפפה) (ל' כסוי) (ערוה"ש -קסיא) 21. כת כיתה (כ.ת.ת או נ.כ.ת) (או מלטינית כָּפָה (כיפה) (שרש כ.פ.ה) (ערוך)
14. כפייה, כפיפות (כ.פ.ה) (רדק"ש) 22. כתובה (כתב)
23. נגזרות "כל": כל כך, מכל מקום, כל (ערוה"ש)
15. כפירה (כ.פ.ר) שכן, כלל (הפך פרט), כלל לא, כלום,
16. כפת, כופתאה (כ.פ.ה) (ערוה"ש) כלפי, כולי (וכו')
17. כרבולת (כ.ר.ב.ל) [נימוקי א"א]
1. לול (תרנגולים, אולי קשור ללולאה) 5. ליפתן (י"א שזו מילה יוונית (ערוה"ש) לולין (ל.ו.ל) (רש"פ)
2. לולב (שרש לב [תשבי]) 6. ליקלוק (ל.ק.ק)
3. לחוד (שרש א.ח.ד) 7. למפרע (פ.ר.ע) (רדק"ש)
4. ליפוף (י.ל.ף) [בכורות מ"א] 8. לעז (הוצאת לעז) (ל.ע.ז)
1. מאן (דאמר, דהוא) (ערוך, מן - י"א) 13. מזיגה (שפיכה) (מ.ז.ג)
2. מגויד (ג.ד.ד) 14. מזל (גורל) (מ.ז.ל)
3. מגושם (גשם) 15. מזנון (ו.ו.ו) [ריב"ג] [כלים ט"ז א']
4. מגלב (ג.ל.ב) (רדק"ש) 16. מחט (ח.ו.ט) [התשבי] (ערוה"ש)
5. מדרון (מדר = מרד) (ערוה"ש) 17. מחיטה (נקוי פחם) (אולי קשור לחטוט, מהדורה (הדר) כלומר למחט, לחוט) (ערוה"ש)
7. מהימן (אמן) 18. מחילה (ויתור, סליחה) (אולי חלל או חול)
8. מובהק (רב או סימו) (בוהק [תשבי]) 19. מחיצה, חציצה (ח.צ.צ, ח.צ.ה)
9. מומחה (מ.ח.ה) (הגהות תשבי) [רש"פ] 20. מחרתיים (מ.ח.ר)
10. מומר (משומד) (מ.ר.ר) 21. מטבע (ט.ב.ע)
11. מוקצה (ק.צ.ה) 22. מטלטלין (ט.ל.ל)
12. מזוודה (אולי זבד) 23. מטלית (ט.ל.ה) [רש"פ]

24. מיד (ל' זמן [תשבין] אולי י.ד.)
42. מעה (י"א בלשה"ק [רדק"ש])
25. מימרה (א.מ.ר.)
43. מעיקרא (ע.ק.ר.)
26. מינות (מיו) (או מאן) (ערוה"ש מן -ג)
44. מערוך (רולר (מוסף הערוך)) (ע.ר.ך)
27. מיסמוס (מ.ס.ס) (ערוה"ש)
45. מפח נפש ראה פחי נפש
28. מכחול (כחל)
46. מצמוץ (מ.צ.צ או מ.צ.ה)
29. מכמונת (מארב) (כ.מ.ו.) [דניאל]
47. מקוף (שוטר מקוף) (אולי י.ק.פ)
30. מלאי (סחורה) (מ.ל.א)
48. מקור (חרטום העוף) (נ.ק.ר.)
31. מלגזה (לשון מזלג) (ערוה"ש)
49. מקפה (ק.פ.א)
32. מלמול (מ.ל.ל) (ערוה"ש, אך י"א שמקורה
50. מקצוע (ענין, נושא)
33. מלעז מוציא לעז (לועג, מרנן), אולי
51. מר (מרא דאתרא) (אולי שרש מר (תמרור
52. מרזב (מר-זב) (וכן ז.ר.ב (רדק"ש))
34. ממון [במדב"ר כ"ב - מה (אתה) מונה?]
53. מריצה (או ר.ו.ץ או ר.צ.צ)
35. מנהג (נ.ה.ג)
54. מרפסת (רפס) (ערוה"ש) (רדק"ש)
36. מנומר (מ.ר.ר.)
55. מֶרֶק (קייט, טיט דביק) (מ.ר.ק)
37. מנין (מן + אין)
56. משהו (דבר מועט)
38. מנת (על מנת) ל' אמונה (ערוך, מנת - ב)
57. משואה (מדורת אש) (רדק"ש נ.ש.א)
39. מסכת (שופטים ט"ז י"ג)
58. משכון, משכנתא (ש.כ.ו.) (ערוה"ש)
40. מסקנה (אולי נ.ש.ק, כמו הסקת אש =
59. משמעות (הבנה, התוכן הנלמד) (ש.מ.ע)
60. משרוקית [דניאל] (ש.ר.ק)
41. מסתמא (ס.ת.מ.)
61. מתכת (נתכ)
1. נבירה (חזיר) (אולי ברר)
8. נחיל (דבורים) (נ.ח.ל - רדק"ש)
2. נדוניה (נדן) (ערוה"ש)
9. ניכוי (החסרה) (אולי מל' מכה (שרש
3. נהיר (נ.ה.ר.)
4. נוסח, נוסחה, ניסוח (נ.ס.ח) ערוך (נסח
10. ניצנוץ (נ.צ.ץ.)
11. נמוך (מ.כ.ך) (רדק"ש)
5. נוקט (עמדה) (אולי ק.ו.ט או ק.ט.ט)
12. נמושה (או משרש מ.ו.ש, או מקור יווני)
6. נורה (ל' נהרה שרש נהר)
7. נח (נעים לא קשה, אולי מל' מנוחה)
13. נס (פלא) (נ.ס.)

14. נעימה (ביסוס קול) (נעמ) ערוה"ש (נקש) (קש-א)
15. נעיצה (נע.צ) [נימוקי א"א] 18. נקלע (הזדמן אל) (ק.ל.ע) (ערוך, קלע ב' ג' ד')
16. נפח (גודל החלל) (נפ.ח) 19. נקישא (אולי נ.ק.ש או יקש) (דניאל) 19. נשירה (אולי מ"נשר")
1. סבא, סבתא (שב) 14. סמיך (עבה) (ס.מ.ך) (לרדק"ש - שמיכה)
2. סברה, סביר (ש.ב.ר) ערוך (סבר -א), 15. סמרטוט (מ.ר.ט)
- רדק"ש (שבר) 16. סניף (אולי ע.נ.פ)
3. סגי (נהור) (ש.ג.ה) 17. סעודה (ס.ע.ד)
4. סגלגל (עגלגל) (ע.ג.ל) 18. ספוג, סופגניה (ס.פ.ק) (ערוך (ספג - ב),
5. סדק (אולי ד.ק.ק) לאחת הדעות
6. סוגיא (אולי מלשון סיג (סוגה בשושנים), 19. ספק (ש.פ.ק) (רדק"ש)
- מהלך בנושא מוגדר, או התקדמות 20. ספר (ישוב גבולי) (אולי ס.פ.ר)
- התפתחות, התרבות (סגי) 21. ספרות תספורת מספריים (אולי ס.פ.ר)
7. סוליה (מלשון שוליים) ערוה"ש (סליס) 22. סקרנות, סקירה (ש.ק.ר)
8. סומא (א.ס.מ) [נמוקי א"א] 23. סרוס (הפוך סדר) (ס.ר.ס)
9. סיכה (ש.ו.ך - יתד) 24. סרטן, סרט (רצועה דקה) (אולי ש.ר.ט)
10. סיכוי (ש.כ.ה) 25. סריגה, סרוגין (ש.ר.ג) (רדק"ש)
11. סיפא (סוף) 26. סרך, סירכה
12. סכום, סך (ס.כ.ך) 27. סרק (עצי סרק) (ר.י.ק) (ערוה"ש
13. סליל (ס.ל.ל) (סרק-א))
1. עגבות (ע.ג.ב) (ערוה"ש) 8. עילה (סיבה, תואנה) (ע.ל.ל)
2. עובדה (ע.ב.ד) 9. עיסה (עריסותכם)
3. עוגן (ע.ג.ה ע.ג.ו) 10. עיקר (הפך טפל) (ע.ק.ר)
4. עטיו (בעטיו) (רדק"ש - ע.י.ט) [ריב"ג - 11. עלבון (אולי שורש ל.ע.ב. בהיפוך
- ע.ט.) (ערוה"ש - י.ע.ט) אותיות), אך עפ"י הערוך מקורה יווני, וע"פ
5. עידית (ע.ד.ה) (ערוה"ש) הערוך השלם מקורה ערבי
6. עיכוב (בתנ"ך - עיקוב) 12. עלות (מחיר, במדב"ר כ' כ') (ע.ל.ה)
7. עיל (לעיל, לעילא ולעילא, עלאי) (ע.ל) 13. עלמא (בעלמא) בית עלמין (ע.ל.מ)

14. עמלה (אולי ע.מ.ל.)
15. עסק (עיסקא, עיסוק) (אולי ע.ש.ק.)
16. עצמו, בעצמו (ללא עזרה, ללא שליח)
17. עצר (סחט) (ע.צ.ר.)
18. עקיבה (בלשות) (ע.ק.ב.)
19. ערוב (ע.ר.ב.)
20. ערבול (ע.ר.ב.)
21. ערגול (ע.ג.ל.)
22. ערכאות (ע.ר.ך.) (אך י"א שהשרש "ארכי" = בכיר)
23. ערמומי (ע.ר.מ.)
24. עששית [ע"פ הרש"פ אולי ע.ש.ש.]
25. עתיר (ע.ת.ר.)
1. פגם, פגימה (פג, פ.ו.ג.) (ערוה"ש)
2. פומית (פתח כלי נשיפה) (פה)
3. פומפיה ("פה" מרובה)
4. פזיזות (פ.ז.ז.) (הפלאה-פזז)
5. פחות (הפך יותר) (פ.ח.ת.)
6. פחי נפש (נ.פ.ח.) (ערוה"ש)
7. פטריה (פ.ט.ר.)
8. פירכא (פ.ר.ך.)
9. פכח, התפכח (איננו שיכור) (אולי פ.ק.ח.)
10. פכפוך (פ.כ.ה.)
11. פלוגתא (פ.ל.ג.)
12. פלייה (של כינים) (פ.ל.ה.)
13. פלשתינה (פלשת)
14. פסולת (פ.ס.ל.)
15. פסיעה (פ.ש.ע.)
16. פעוט (אולי פ.ע.ה.)
17. פרוטה (פ.ר.ט.)
18. פרוטרוט (פרט)
19. פרס (שכר) (פ.ר.ס.)
20. פשט פשטות (אולי פ.ש.ט.)
21. פשרה פושרין (פ.ש.ר.)
1. צביון (צ.ב.א.) (ערוה"ש) (רדק"ש)
2. צבת (מלקחיים) (צ.ב.ת.) (צ.ב.ט.) [רש"פ]
3. צוות, צוותא (צ.ב.ת.) (ערוה"ש)
4. ציור (צ.ו.ר.) (ערוה"ש)
5. צומת (צום או צ.מ.ת. עיין רדק"ש) (רש"פ)
6. צייקן (קטנוני, כילי) (צ.ו.ק.) (ערוה"ש)
7. צלול (יין) (צ.ל.ל.)
8. צמצום (צום)
9. צמרמורת (ס.מ.ר.) (ערוך, צמר-ה)
10. צפוף (צ.פ.ה.)
11. צרוף (במשמעות חיבור) (צ.ר.פ.)
12. צריף (אולי צ.ר.פ.)
1. קב (הקטע, קביים) (שרש ק.ב.)
2. קביעה (החלטה) (ק.ב.ע.)
3. קדיחה (יצירת חור) (ק.ד.ח.)
4. קדירה (ק.ד.ר.) (רדק"ש)
5. קדמת דנה (ק.ד.מ.)
6. קובלנה (אולי גם קבילה) (ק.ב.ל.)

7. קוף מחט (אולי י.ק.פ.)
8. קושיה (ק.ו.ש) (רש"פ)
9. קטטה (ק.ו.ט) (רדק"ש)
10. קטנית (ק.ט.ו) [תשבי]
11. קילוס (שבח) (ק.ל.ס)
12. קירקור (ק.ר.ק.ר, קול תרנגול)
13. קישוט (אולי גם תכשיט) (ק.ש.ט) (כרמל)
- קשט
14. קלסי (יפה, משובח דוגמא לאיכות)
23. קרתא (נטורי קרתא) (ק.ר.ה) (רדק"ש)
24. קשיש (ק.ש.ש) (רש"פ)
25. קשקוש (ק.ש.ה) (ערוך (קש-א) (נקש)
15. קמצוץ (ק.מ.צ)
16. קמצן (כילי) (שרש ק.מ.צ)
17. קעור (ק.ע.ר)
18. קפדנות (חוסר סבלנות, החמרה, כעס)
- (ק.פ.ד)
19. קפיץ (ק.פ.צ)
20. קרי (ק.ר.ה)
21. קרן (הון יסודי) (קרו)
22. קרציה (ק.ר.ץ)

1. ראייה (הוכחה) (ר.א.ה)
2. רבנותא רוב (הפך מיעוט) (ר.ב.ה, ר.ב.ב)
3. רבנן, מדרבנן (רב)
4. רברבן (רבה)
5. רגילות, הרגל (ר.ג.ל) [ריב"ג]
6. רגש (תחושה) (ר.ג.ש)
7. רווח (הפך הפסד) (ר.ו.ח)
8. רווק (ר.י.ק)
9. רחמנא לצלן (ר.ח.מ, נ.צ.ל)
10. ריאה (ר.א.ה) (רגלי מבשר)
11. ריבון (רב), ריבונות
12. ריבית (ר.ב.ה)
13. רידוד (ריקוע, שיטוח) (ר.ד.ד)
14. רינון (לעז, דיבה רעה) (ר.נ.ו)
15. ריס (עין) (ר.ס.ס) (ערוה"ש (רס-ג))
16. ריש גלי (ר.א.ש ג.ל.ה)
17. רמז (ר.ז.מ) (רדק"ש)
18. רף (תוספתא כלאיים פ"ד ה"ה) רפרוף,
- הרף עין (ר.ו.פ) (רדק"ש)
19. רפיסה (ר.פ.ס)
20. רצועה (ר.צ.ע) (ערוה"ש)
21. רקק (דג רקק) (ר.י.ק) (רדק"ש)
22. רשאי, רשות (ר.ש.ה)

1. שביט (כוכב) (אולי ש.ב.ט)
2. שובך (יונים) [שמואל ב' י"ח] [סוטה
- מ"ב:]
3. שום (משום, בשום, על שום, שום דבר)
4. שונית (אולי קשור לשון)
5. שופרא (ש.פ.ר)
6. שותת (ש.ת) [רש"פ]
7. שחון (שחין)
8. שחרור (ח.ו.ר)

9. שחת (מספוא) (אולי לשון השחתה)
10. שטיח (ש.ט.ח.)
11. שטר (חוב) (ש.ט.ר.) (רדק"ש)
12. שיגרה (ש.ג.ר.)
13. שיוור (קרוב לש.א.ר.)
14. שיטה (ש.ו.ט.)
15. שיירה (יתכן משרש ש.ו.ר. (רדק"ש))
16. שיפולים (ש.פ.ל. או ש.ו.ל. - רש"פ)
17. שיפוע (ש.פ.ע. או ש.פ.ה.)
18. שכיח (מצוי) (ש.כ.ח.) [[ע"פ ריב"ג זוהי מילה בלשה"ק המופיעה ב[[קהלת ח' י']]
19. שכלול (כ.ל.ל.)
20. שלולית (ש.ל.ל.)
21. שלילה (תפירה ארעית) (ש.ל.ל.) (תויו"ט מו"ק פ"ג מ"ו)
22. שמא (קצור של שלמה [שיה"ש א' ז'] (ערוה"ש (דלמא))
23. שמד (המרת דת) (ש.מ.ד.)
24. שמע מינה
1. תבלין (אולי ת.ב.ל. אולי ב.ל.ל.)
2. תוהה (משרש תוהו) (ערוה"ש -תה)
3. תורפה (ר.פ.ה.)
4. תזזית (ת.ז.ז.) (רדק"ש)
5. תיבה (מילה)
6. תינוק (י.נ.ק.)
7. תיקרה (ק.ר.ה.)
8. תלוי (מותנה ב-)
9. תמצית (מ.צ.ה. מ.צ.צ.)
25. שמשות (שרתות) (אולי קשור לשמש) (רדק"ש) [משך חכמה, לך לך ט"ו י"ז]
26. שנצים (שרוכי רכיסה) (קרוב לש.נ.ס.) (ערוה"ש)
27. שנתות (שון) (ערוך - שנתות)
28. שסתום (ס.ת.מ.) (ש.ת.מ.)
29. שעבוד (ע.ב.ד.)
30. שעה [דניאל] (יחידת זמן) (ש.ע.ה.)
31. שעווה (ש.ו.ע. או ש.ע.ה.) (רדק"ש)
32. שעמום (אולי ע.מ.מ.)
33. שער (מחיר, תעריף) (ש.ע.ר.) (ערוה"ש)
34. שפוי (בדעתו) (ש.פ.ה.) (ערוה"ש)
35. שפוף (אולי שפיפון)
36. שפופרת (שופר) (ערוה"ש)
37. שפשוף, שיוף, שיפוי (ש.ו.פ. או ש.פ.ה.)
38. שרברב (ש.ר.ב.)
39. שרטון (אולי ש.ר.ט.)
40. שרף (מיץ העץ) (אולי ש.ר.פ.)
41. שפשוף, שיוף, שיפוי (ש.ו.פ. או ש.פ.ה.)
10. תנאי (יתכן ת.נ.ה. (רדק"ש) (תשבי))
11. תפיחה (אולי נ.פ.ח., פ.ו.ח. תפוח)
12. תפילין (פ.ל.ל. ואולי פ.ת.ל. או טפל = תפל) (ערוה"ש)
13. תרנגול (קרוב ל[מלכים ב' י"ז ל'] [נמוקי א"א (ר.ג.ל.)])

ג. מילים ארמיות המופיעות גם בשפות אירופה

(לטינית, יוונית, רומאית, וכד')

[המקור בעיקר מה"ערוך" ונושאי כליו, ולעיתים ממקורות אחרים]

1. אדריכל (ארדיכל) (המערך)	24. אנדרטה
2. אוטומטי (אבטומטוס)	25. אנדרלמוסיה
3. אויר	26. אנטיפטי
4. אוכלוסיה	27. אנקול (אונקל) (וו תליה)
5. אומצה (בשר נא)	28. אסדה
6. אונקיה (יחידת משקל)	29. אסטניס
7. אופי	30. אסטרולוגיה
8. אופיום (סם ידוע)	31. אסטרטגיה
9. אוקינוס	32. אסימון
10. אורבני	33. אסכולה
11. אורלוגין	34. אסל
12. אזמל	35. אסלה [כלים כ"ב י']
13. אטלז	36. אספלנית (רטייה, תחבושת)
14. אטריה	37. אספקלריא
15. אילפס	38. אסתמה
16. איקון	39. אפוטרופוס
17. אכסיומה	40. אפותקאי
18. אלא (גם בערבית)	41. אפיפיור
19. אלכסון	42. אפיקומן
20. אמבט	43. אפיקורס
21. אמודאי	44. אפסניה
22. אמצע, אמצעות	45. אפסר
23. אנדרגינז	46. אָפּר (אחו, מקום מרעה)

47. אפרכסת (המעריך) 53. ארכיון
48. אצטגנינות (אסטרוולוגיה) 54. ארכיטקט [בר"ר כ"ד]
49. אצטדיון 55. ארנונה
50. אצטלה 56. ארנק
51. אריסות 57. אשפוז (הוספיטל)
52. ארכי (קידומת המציינת מעמד בכיר, כגון: 58. אשתקד
- ארכי הגמון, ארכי בישוף, וכד') 59. אתלט
1. בגרות 7. בלדר
2. בול (גוש) 8. בלורית
3. בולמוס 9. בליסטי
4. בורגני 10. בלן
5. בורסה 11. בסיס
6. ביבר 12. ברברי [עם לועז]
1. גבס 8. גלידה (קרח, לא "קרום")
2. גוזמא 9. גמטריה
3. גוץ 10. גנאי, גנות, מגונה
4. גזוסטרא 11. גסות
5. גיחוך (ערוה"ש - דהך) 12. גרדום
6. גילוף 13. גרוטאה
7. גינונים (מלכותיים) 14. גרעין, גלעין
1. דוגמא 8. דימוס
2. דוכס 9. דינמיות, דנמיט
3. דולפין 10. דיקן (ל' זקן, זקן הפקולטה)
4. דורון 11. דלפק
5. דיוקן 12. דסקית (דיסקוס)
6. דיותא 13. דפוס
7. דילמָה (התלבטות) (מל' דילמא - שמא) 14. דרקון

1. הברה	6. הלה, הללו
2. הגמון	7. הנדסה
3. הדיוט	8. הפקר (אולי יוונית)
4. הימנון	9. הקנטה
5. הינומה	
1. וודאי (אולי ע"פ מוסף הערוך {דד-ב})	3. ותק (במשמעות "תפילת ותיקיו")
2. וילון	
1. זוג, זיווג	
1. חוילה, וילה	2. חלודה
1. טבלה	8. טרוניא
2. טופס	9. טרטור
3. טיגון	10. טרפז
4. טירון	11. טרקלין
5. טכני	12. טרשים (י"א שמקורה ערבי)
6. טס (מגש)	13. טקס, טכס
7. טפט [ויק"ר כ"ז]	
1. כדאי	3. כרטיס
2. כוץ	4. כלונס
1. לבלר	6. ליטרא
2. לבקן (לוקו)	7. ליסטים
3. לגיון	8. ליפתן (ערוה"ש) (י"א ששרשה בלשה"ק
4. לגלוג	ל.פ.ת.)
5. לודר [דניאל ד' ל"ב]	9. לָכָה [חולין כ"ח]

10. לפלוף

1. מונופול	9. מנתה (צמח ריחני, סוג נענע)
2. מוניטין	10. מסטיק
3. מוקיון	11. מפה
4. מטרופולין	12. מקטורן
5. מיל (מרחק אורכי)	13. מקלדת
6. מילגה	14. מרגלית, מרגנית
7. מליגה	15. מרתף
8. מנגנון	

1. נגיסה	6. נימוק
2. נווט	7. ננס
3. נוטריקון	8. נפט
4. נימה (שערה, חוט)	9. נקניק (גם בערבית - ערוה"ש)
5. נימוס	10. נרתיק

1. סגנון	10. סכימה (צורה, מבנה כללי)
2. סדן	11. סמפוניה (ערוך (אלבן)) [דניאל]
3. סודר	12. סנגור
4. סטטי	13. סנדל, סנדלר
5. סיטונאי	14. סנדק
6. סילון	15. סנט (הקניט) [המעריך]
7. סימטה	16. ספסל
8. סינר	17. ספקולציה
9. סיסמה	18. סרדיוט

1. עכוז	3. ענבל
2. עמילן	4. עקיפה

1. פגאני (כפרי, פשוט, המוני)
2. פגיון
3. פדגוג
4. פוליטיקה
5. פולמוס
6. פולס (פולסא)
7. פומבי
8. פונדק
9. פזמון (קרוב ליוונית)
10. פטרון
11. פיוט
12. פיטמה
13. פילוסוף
14. פין (זיז, שן)
15. פינכה
16. פיקה
17. פיראט
18. פירגון
19. פירפור
20. פיתום (קוסם)
21. פלומה
22. פליז (נחושת צהובה)
23. פלסטר
24. פלצור (לאסו)
1. צרידות
2. צריף
1. קבס
2. קברניט
3. קוביה
4. קולמוס
5. קולר
6. קומקום

7. קונדס	25. קמין
8. קונטרס	26. קנבוס (דמוי פשתן)
9. קוני (קונוס) [זבחים פח:]	27. קנוניה
10. קופה	28. קנטור
11. קופסה	29. קנס
12. קורנס	30. קנקל
13. קטגור	31. קנקן
14. קיבר (פת קיבר)	32. קסדה
15. קיטון (חדר קטן)	33. קסרקטין
16. קימור	34. קעקוע (קול תרגול)
17. קיסר	35. קרון
18. קיתון (כלי אישי למזון)	36. קרטון
19. קלגס	37. קרטל
20. קלידים	38. קריסטל
21. קליפה	39. קרקס
22. קלמר	40. קרקפת
23. קלסתר	41. קתדרה
24. קלפי	
1. ריסוק	
1. שושבין	2. שיפון
1. תאטרון	8. תרגימה
2. תג (י"א: ערבית ולא רומאית)	9. תרווד (כף גדולה)
3. תיק	10. תריס, מתרס, התרסה
4. תכסיס, טכסיס	11. תרמיל
5. תלישה	
6. תלתן	
7. תסיסה	

קבוצה י"א - לשה"ק שימושית בעיקר בחז"ל ובשפת הדיבור

(לעיתים באופן שגוי, או בהטיית משקל, בנין, וכד')

1. אבן נגף	14. אילון
2. אגפים	15. אין קול ואין עונה
3. אדיבות	16. אכיפה
4. אובד עצות	17. אלמוגים
5. אוד מוצל מאש	18. אלמוני
6. אונן	19. אמר נואש
7. אונסין	20. אמת מים
8. אור יקרות	21. אנך
9. אור לגוים	22. ארגז
10. אזל (תם)	23. אשכים
11. אזרח	24. אשליה
12. אח (תנור חימום)	25. אשנב
13. איום ונורא	26. אשף
1. באו מים עד נפש	12. בלויי סחבות
2. בגלל	13. בלמים
3. בדאי (שקרן)	14. בלש
4. בדיקה	15. בן נעוות המרדות
5. בדל (סיגריה)	16. בעיה
6. בהירות	17. בעיטה
7. בול עץ	18. בעליל (נראה בעליל)
8. (מהירות ה)בזק	19. (חית) בר
9. בחור חמד	20. בראש חוצות
10. בטלה	21. בריה, בריות
11. ביב (שופכין)	22. בשבע עיניים

1. גבינה	8. גלישה
2. גהה (כביש גהה)	9. גמד
3. גו (דברים בגו) [רש"פ]	10. גמר אומר
4. גוש (עפר וכד')	11. גניזה
5. גילום, גלימה	12. גרוד
6. גיליון (לכתיבה)	13. גריסה
7. גישוש	
1. דוברה	8. דירבון
2. דודן	9. דלת העם
3. דוחק	10. דמים (ערך כספי)
4. דופי	11. דעיכה
5. דחליל	12. דראון
6. דיו	13. דרגה, מדרגה
7. דיצה	14. דרך צלחה
1. הבהוב	15. הזיה
2. הבין לאשורו	16. הזנחה
3. הבלגה	17. החזרה
4. הגינות	18. החטאה
5. הגעלה	19. החלטה
6. הגפת דלתות	20. החלמה
7. הד (אקו)	21. הטפה
8. (ליישר) הדורים	22. היה (היו) היה
9. הדלייה	23. היה (היו) לא תהיה
10. הדרן	24. היה בעוכריו
11. הוליק שולל	25. היה כמרקחה
12. הון	26. היכה גלים
13. הון תועפות	27. היכה שורש
14. הוריד דמעה	28. היכל

29. הילה	45. הפכפך
30. היתר	46. הצבעה
31. הכחשה	47. הציג ככלי ריק
32. הכי (האם)	48. הצרת צעדים
33. הכי (תחליף למילה "ביותר" כגון "הכי	49. הקדיח (תבשילו)
גדול", "הכי נכבד")	50. הקפה, תקופה
34. הכסף יענה את הכל	51. הרוח החיה
35. הלאה	52. הרצאה
36. הלשנה	53. השיב נפשו
37. המולה	54. השמצה
38. המום	55. השערה
39. המר והנמהר	56. השרייה, שרייה
40. הסגת גבול	57. השתפכות הנפש
41. הסחה	58. התאוששות
42. הפסקת אש	59. התחמקות
43. העפלה	60. התחקות
44. הפוגה	61. התלבטות

1. ויכוח

1. זוהמה	6. זלילה
2. זול	7. זמם (מחסום לבע"ח)
3. זועה	8. זמן
4. זינוק	9. זן (סוג, מין)
5. זכוכית	

1. חבלה	5. חוטם
2. חדשים לבקרים	6. חטיפה
3. חורון	7. חיבה
4. חוזה (הסכם)	8. חיסול

9. חיפוי (על,את)
10. חישול
11. חיתוך, חתיכה
12. חכה (לדגים)
13. חלאה
14. חלמון
15. חנופה
16. חנות, חנווני
17. חסכון
18. חספוס
1. טווח
2. טחורים
3. טיח
4. טינופת
5. טיסה (טישה)
6. טיפוח
7. טיפוס
8. טירדה, הטרדה
9. טירחה
10. טלאי
11. טלטול
12. טמיון
13. טעות
14. טפשות
15. טרי
10. יחק
11. יסולא בפז
12. יעוד
13. יצא וידיו על ראשו
14. יצק מים על ידיו
15. ירד פלאים
16. ישר הדורים
17. יתכן/לא
1. יאוש, נואש
2. יבבה
3. יהב (משליך יהבו)
4. יהירות
5. יוזמה
6. יורש עצר
7. יושב על סיר הבשר
8. יחוס (יחוש)
9. יחי

1. כבד (אזן, פה, לשון)	15. כיף (סלע)
2. כדור	16. כירסום
3. כה לחי	17. כלילת יופי
4. כוחו במתניו	18. כמוס (סודי)
5. כומר (כהן דת)	19. כפור (טל קפוא)
6. כור, כיריים, כירה	20. כפייה
7. כותל	21. כפיס
8. כחומר ביד היוצר	22. כר וכסת
9. כיבוד (טאוט)	23. כרחוק מזרח ממערב
10. כיד המלך	24. כריכה, תכריכים
11. כינוי (שם תחליפי)	25. כרס
12. כיס	26. כשלון
13. כיסוח (דשא)	27. כתישה
14. כיסופים	28. כתם

1. לא ידע בין ימינו לשמאלו	12. לחישה
2. לא יוצלח (יצלח)	13. לחלוטין, החלטה
3. לא לעולם חוסן	14. לטאה
4. לאות	15. ליד (סמוך ל-)
5. לביבה	16. ליקוק
6. להוט (אחרי)	17. לישכה
7. להסיר הלוט (כיסוי)	18. למפרע (רדק"ש)
8. להקה	19. למרגלות
9. לולאה	20. לעג לרש
10. לועזית	21. לפיתה
11. לחות	

1. מאמיר (היוקר)	4. מגיד מישרים
2. מבוא, מבוי	5. מגל
3. מבטן ומלידה	6. מגמת פנים

7. מדדה
8. מדורה
9. מדיח (כלים)
10. מדים
11. מדרש
12. מהילה (ערבוב, וכן ביצוע ברית מילה)
13. מהלומה
14. מהלך אימים
15. מוג לב
16. מועל יד
17. מועקה
18. מוצב (צבאי)
19. מורג
20. מורך (חולשה, פחד)
21. מורת רוח
22. מזיגה
23. מזיד
24. מחוגה
25. מחוז חפצו
26. מחילה (מערה)
27. מחיצה, חיץ
28. מחיקה
29. מחלצות
30. מחמד עינו
31. מחמל נפשו
32. מטאטא
33. מטה לחם
34. מטיל (ברזל)
35. מטלה
36. מטמון
37. מיגור
38. מיכסה (כמות מוקצבת)
39. מים גנובים ימתקו
40. מיץ, מציצה
41. מישוש
42. מכון
43. מכות נאמנות
44. מכסה
45. מכתש
46. מלא כרשו (כרסו)
47. מלבן (צורה הנדסית)
48. מליץ יושר
49. מלצר
50. מלתחה
51. ממאיר (גידול ממאיר)
52. מנהג
53. מנער חוצנו
54. מסדרון
55. מסוכן, סכנה
56. מסיבה
57. מסירה, מסורת
58. מסכן
59. מסמר
60. מסמר שער
61. מספיק
62. מסרק, סריקה, תסרוקת
63. מעדר
64. מעה (מטבע קטנה)
65. מעז יצא מתוק
66. מעיב

67. מעיכה	80. משואה
68. מעמסה	81. משור
69. מעריץ	82. משכמו ומעלה
70. מפלס נתיב	83. משענת קנה רצוץ
71. מקף	84. משתרע
72. מקצוע (מכשיר קיצוע)	85. מתאונן
73. מקרה בלתי טהור	86. מתי מספר
74. מר נפש	87. מתיחה
75. מריחה	88. מתיפח
76. מרצד	89. מתעשת
77. מרק	90. מתרעם, תרעומת
78. מרר בבכי	91. מתרפק
79. משאת נפש	
1. נאמנות	17. ניתור
2. נביחה	18. נכות
3. נדודי שינה	19. נכמרו רחמיו
4. נדן (נרתיק החרב)	20. נכסים
5. נוהה אחרי	21. נמנום
6. נוף	22. נסח (העתק אישור רישמי) (נסח טאבו)
7. נוצץ	23. נסיקה
8. נזק	24. נסר, נסורת
9. נחבא אל הכלים	25. (נפלה) עטרת ראשנו
10. נחיצות	26. נפעם
11. נחיריים, נחירה	27. נקב
12. נחיתה	28. נקודה
13. נטילה	29. נקיפות (לב, מצפון)
14. נטל (משא)	30. נקיק סלע
15. ניגר (נשפך, זורם)	31. נקירה
16. ניצנוץ, ניצוץ	32. נרתם

33. נשא רגליו	35. נשרך
34. נשיבת רוח	
1. סבך	8. סיפוח
2. סגידה	9. סיר נפוח
3. סדר	10. סכין
4. סהר (הסהר האדום) (שהרונים [ישעיה 11. סכסוך	
ג' י"ח])	12. סלידה
5. סחיטה	13. סרוב
6. סחף	14. סריטה
7. סימן	15. סתירה (הרס, חורבן)
1. עבותות אהבה	17. עלול (עלול להיות)
2. עגום	18. עלוקה
3. עגילים	19. עלטה
4. עגמת נפש	20. עמום
5. עד יעבור זעם	21. ענידה
6. עדיין (עדנה)	22. עצומה
7. עומד בפרץ	23. ערבי (ישמעאלי)
8. עונה (עונות השנה)	24. ערגה
9. עורק	25. ערוגה
10. עטינים	26. ערימה
11. עיטוש	27. עריקה
12. עילג לשון	28. עירי
13. עיסוי	29. ערעור
14. עיקול	30. ערש דוי
15. עלה נידף	31. (אבדן) עשתונות
16. עלה על יצועו	32. עתיד

1. פג (טרומ בישול)	14. פליטים
2. פה אחד	15. פעיה
3. פוסח על שני הסעיפים	16. פענוח (יתכן שאיננה לשה"ק (רדק"ש
4. פורקן	17. פצה פיו
5. פחז כמים	18. פקפוק
6. פחם	19. פרוורים (פרברים)
7. פטור	20. פרורים
8. פטירה	21. פרחח
9. פיטורין	22. פרישה
10. פינוק	23. פרישות
11. פיצוח	24. פרשנות
12. פיצול	25. פתחון פה
13. פלוני	

1. צביטה	14. ציונים
2. צבירה, ציבור	15. צימוק
3. צבע	16. צינוק
4. צואה	17. צינור
5. צווחה	18. ציפוי
6. צומת	19. צל ההרים כהרים
7. צונן	20. צנום
8. צופן	21. צניעות
9. צוק (סלע) (ערוה"ש)	22. צנצנת
10. צורך	23. צעיר
11. צחור	24. צפצוף
12. צחיח	25. צריבה
13. צחנה	26. צריח

1. קבורת חמור	3. קהה
2. קבל עם (ועדה)	4. קורי עכביש

5. קטל	12. קסת (דיו)
6. קיעקוע (החרבת היסוד)	13. קרום
7. קיפד חייו	14. קריסה
8. קלחת	15. קריצת עין
9. קלשון	16. קשה יום
10. קמט	17. קשוט (עצמך, וכו')
11. קמילה	18. קשיחות
1. רבדים	10. רעיון
2. רדיית דבש, פת, וכד'	11. רעל
3. רודנות	12. רעלה (צעיף)
4. רוטט	13. רפת
5. רחץ בנקיון כפיו	14. רציפות
6. רטיבות	15. רקמות (בשר)
7. ריסוס	16. רשיון
8. רכיסה, רוכסן	17. רתיחה
9. רמאות	
1. שאט נפש	12. שינה מתוקה
2. שאר רוח	13. שינוס מתנים
3. שבבים	14. שיפור
4. שביבים	15. שלומי אמוני ישראל
5. שביס	16. שמיכה
6. שגשוג	17. שנהב
7. שוהדי (סהדי) במרומים	18. שערוריה
8. שוקק (חיים)	19. שפוי בדעתו
9. שחיה	20. שרב
10. שחצנות	21. שרטוט
11. שילוב	22. שריר

1. תדהמה	10. תיקרה, קרוי
2. תו	11. תככים
3. (אש) תופת	12. תכלית (מטרה, כרמל (תכלית))
4. תותח	13. תלול
5. תזזית (רדק"ש)	14. תלמיד
6. תחושה	15. תמרור
7. תחפושת	16. תפוקה, הפקה, הנפקה [דניאל]
8. תיווך	17. תקע יתד
9. תיירות	18. תשישות

קבוצה י"ב - מאמרים המיוחסים בטעות לפסוקים או למאמרי חז"ל

(אף שתוכנם בדרך כלל נכון)

חלק א'

1. "אין אורח מכניס אורח" (המקור: "קל מחתן, אורח מכניס אורח" [ב"ב צ"ח:]).
2. "אין דבר העומד בפני הרצון" (המקור: "כל מילין דעלמא לא תליין אלא ברעותא" [זוהר ב' קסב:]).
3. "אין הקב"ה מביא נסיון על האדם, אלא אם יעמוד בו" (מקור קרוב: [בר"ר ל"ב ג'] "ה' צדיק יבחן- היוצר הזה, אינו בודק קנקנים מרועעים, הוא בודק בקנקנים יפים, שאפילו מקיש עליהם כמה פעמים - אינם נשברים, כך אין הקב"ה מנסה את הרשעים, אלא את הצדיקים").
4. "אין מזרזין אלא למזורזין" (המקור: אלא למזורז [מכות כ"ג]).
5. "אין עשן בלי אש" [זוהר במדבר קל"ז] (המקור: "לית תננא בלא אשתא").
6. "אין צבור עני" ר"ן [ב"ב ח:]; (בדומה ל [יר' גיטין י"ח:]).
7. "אם בארזים נפלה שלהבת, מה יגידו איזובי הקיר?" (המקור: "מה יעשו איזובי הקיר? [מו"ק כה:]).
8. "אם קבלה היא נקבל" [אב"ע בראשית י"א כ"ט] (המקור: "אם הלכה היא נקבל" [יבמות עו:]).
9. "אף חכמתי עמדה לי" [קהלת ב' ט'] - "חכמה שלמדתי באף, היא עמדה לי" [רמב"ם הלכות ת"ת פ"ג הי"ב] (המקור: דומה לקהלת רבה [שם] "כל תורה שלמדתי בזקנתי באף, נתקיימה בי").
10. "את הנעשה אין להשיב" (המקור: [ר"ה כט:]; "אין משיבין לאחר מעשה").
11. "בכל יום יהיו בעיניך חדשים" [רש"י דברים כ"ו ט"ז].
12. "ברא כרעיה דאבוהא" (המקור: "יורש כרעיה דאבוה" [ערובין ע:]).
13. "גדול מרבן שמו" [חסדי דוד, [תוספתא עדיות ג' ד'], ערוך ערך אביי].
14. "המתחיל במצווה, אומרים לו גמור!" (המקור - אומרים לו מרוק [יר' פסחים פ"י ה"ה]).

15. "ולשומעים ינעם, ועליהם תבוא ברכת טוב" (המקור: ולמוכיחים ינעם וכו') [משלי כ"ד כ"ה]
16. "ושכנתי בתוכם" [שמות כ"ה ח'] - "בתוכו" לא נאמר אלא "בתוכם", בתוכו של כל אחד ואחד (המקור: [סוטה ג'] "קודם שחטאו ישראל היתה שכינה שורה עם כל אחד ואחד) [עין אלשיך רבנו בחיי, וכן אוהח"ק שם].
17. "כבוד את ה' מהונך - מגרונך" (המקור: "מחונך - בחדווא דניגונא" [זהר יתרו צ"ג], [ועיין ס"ח קכ"ט])
18. "כבדהו וחשדהו" (המקור: "לעולם יהיו כל בני אדם בעיניך כלסטים, והוי מכבדן כרבן גמליאל" [דרך ארץ רבה פ"ה])
19. "כבודו במקומו מונח" (המקור: "כבוד זקן יהא מונח במקומו" [בכורות ל:])
20. "כל המקדים שלום לחברו, מאריכין לו ימיו ושנותיו" (דומה קצת ל[דרך ארץ זוטא, "פרק השלום": המקדים שלום והמשיב שלום, הקב"ה מורישו העוה"ז וכו').
21. "כל הרודף אחר הכבוד, הכבוד בורח ממנו" (המקור: "כל המחזר על הגדולה, גדולה בורחת ממנו" [ערובין יג:], וכן "כל מי שרודף אחר השררה, שררה בורחת ממנו" [תנחומא, ויקרא ג']) [עי' מסילת ישרים פ' כ"ב]
22. "כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה, שם אתה מוצא ענוותנותו" (מתוך הסדור, מוצ"ש) (דומה ל [מגילה לא] כל מקום שאתה מוצא גבורתו וכו').
23. "לא יאומן כי יסופר" (המקור: "לא תאמינו כי יסופר" [חבקוק א' ה'])
24. "לב מלכים ושרים ביד ה'" (המקור: [משלי כ"א א'] פלגי מים לב מלך ביד ה', על כל אשר יחפוץ יטנו)
25. "למען יראו וייראו" (המקור: [תהילים מ' ד'] "יראו רבים וייראו")
26. "מאן מלכי - רבנן" (המקור: "מנלן דרבנן איקרו מלכים?" [גיטין ס"ב], [ועיין גם נדרים כ:]).
27. "מעשי אבות סימן לבנים" (המקור: "נטל הקב"ה שיחתן של אבות, ועשאו מפתח לגאולתן של בנים" [בר"ר ע' ו'], [ועיין גם סוטה ל"ד])
28. "נער יספרם" (המקור: נער יכתבם [ישעיה י' י"ט])
29. "נתי ספר ונחזי" (המקור: "לייתי ס"ת ולימנייה" [שבת מט:])
30. "סגור ומסוגר" (המקור: "סוגר ומסוגר" [יהושע ו' א'])
31. "עשה לילות כימים" (המקור: שם לילות כימים [מו"ק כה:])
32. "עתידה א"י שתתפשט בכל הארצות" (המקור: להיות מתרחבת ועולה מכל צדדיה" [ספרי דברים א' א'])

33. "פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם" (המקור: "פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים, שיהיו עגלות וקרונות נכנסות" [שהש"ר ה' ג'], המקור לנוסח המקובל הינו מסדר התשליך לחיד"א)
34. "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" (המקור: "אתה {חוני המעגל} גזרת מלמטה, והקב"ה מקיים מאמריך מלמעלה" [תענית כ"ג], ועיין גם [שבת נט: [דבר"ר א' ח']]) (בפסיקתא דרב כהנא פרק ל"א - משה רבינו גוזר עליו [על הקב"ה] ועושה). לשון המהרש"א [תענית ג:]: "מה שהצדיקים גוזרים, הקב"ה מקיים", ובדומה לכך: [תנחומא וירא י"ט] "הקב"ה מקיים גזירתם" (של הצדיקים). ובילק"ש [שיר השירים תתקפ"ה] "הר המור" - רבי יהושע בן לוי אומר: "מקום שהצדיקים מורים מתוכו, וגוזרים על הקב"ה והוא עושה". (וכן בדומה [תנחומא, וישלח י']).
35. "צרת רבים (חצי) נחמה" ([ספר חינוך של"א], המקור: "כל צרה שאינה של יחיד - אינה צרה" [דבר"ר ב' י"ד])
36. "רחמנא ליבא בעי" (המקור: "הקב"ה ליבא בעי" [חלק קו: [ברש"י הגרסה "רחמנא"]])
37. "רצונו של אדם הוא כבודו" [ספר חסידים קנ"ב] (המקור: "הואיל והוא רצונה, הוא כבודה" [יר' פאה א' א'])
38. "שוטה אינו מרגיש" (המקור: "אין שוטה נפגע" [שבת יג:])
39. "שטר ושוברו בציוד" (המקור: "קול ושוברו עמו" [גיטין פ"ט.])
40. "שכינה מדברת מגרונו של משה" (המקור: "שכינתיה מדבר על פומיה דמשה" [זהר פנחס רל"ב])

חלק ב'

1. "אורח לרגע, רואה כל פגע".
2. "אין הנחתום מעיד על עיסתו" [עיין בר"ר ל"ד י"ב]
3. "אין חכם כבעל נסיון" [עקידה, שער י"ד] [יערות דבש חלק ב' דרוש י"א]
4. "אין נביא בעירו" (מאמר נוצרי (מובא באברבנאל (זבח פסח), וכן ביעב"ץ [אבות ג' ט"ו]) [עיין בספרו של הרה"ג רבי יונתן שרגא דומב שליט"א, ח"ג במאמר "מהם נביאים"])
5. "אין שמחה כהתרת ספקות" ["מצודת דוד, משלי ט"ו ל'" [שו"ת הרמ"א ס"ה]]
6. "אשרי המאמין"

7. "במותם צוו לנו את את החיים" (סופרי הציונות)
8. "גם כל חולי וכל מכה וכו' - זו מיתתן של צדיקים" (משך חכמה [דברים כ"ח ס"א]) (אמרי אמת, סוכות)
9. "דברים היוצאים מהלב, נכנסים אל הלב" [משה אבן עזרא, שירת ישראל קנ"ו]
10. "הדור פוחת והולך", "ירידת הדורות" עיין [סנהדרין צ"ח]
11. "המאבד עצמו לדעת, אין לו חלק לעוה"ב" [אולי בעקבות גיטין נז:]
12. "העבודה צורך גבוה" (חת"ס, ויקרא ח' ל"ה) (של"ה, הקדמת תולדות אדם)
13. "ה' צלך" - כמו צלך, מה צלך אם אתה משחק לו הוא משחק לך ואם אתה בוכה הוא בוכה כנגדך - אף הקב"ה כשם שאתה הווה עמו הוא הווה עמך [נפש החיים שער א' פרק ז'] [של"ה, שער הגדול, ל'] לשון הזוהר [תצווה קפ"ד]: אי איהו קיימא בנהירו דאנפין מתתא, כדין הכי נהרין ליה מעילא, ואי איהו קיימא בעציבו, יהבין ליה דינא בקבליה.
14. "הרוצה לשקר ירחיק עדותו (עדיו) [רא"ש, הלכות שבועות ו' י"ג]
15. "הרשעים מלאים חרטות" [שבט מוסר פכ"ה, עין נדרים ט:]
16. "ויחכם מכל האדם" [מלכים א', ה' י"א] - אפילו מן השוטים (מן הפתיים) [שם עולם ח"ב קונטרס נפוצות ישראל פ"ה]
17. "חשוב טוב - יהיה טוב" (הפסוק מיצג את צד השלילה [איוב ג' כ"ה] "פחד פחדתי ויאתיני, ואשר יגורתי יבא לי")
18. "טורא בטורא לא פגע, אינש באינש פגע" (ישמח ישראל, כי תבא)
19. "ישועת ה' כהרף עין" [רבינו יונה משלי ג' כ"ו]
20. "כד יתבין ישראל ועסקין בשמחת התורה, קודשא בריך הוא אומר לפמליא דיליה, חזו בני חביבי דמשתכחין בצרתא דלהון ועסקין בשמחתא (בחדוותא) דילי" [מסורת בע"פ מהגר"א].
21. "כל כופר בטובתו של חברו, סופו כופר בטובתו של מקום" [מובא ב"מדרש הגדול" שמות א' ח'] [משנת רבי אליעזר פרק ז']
22. "כל עכבה לטובה" [חיד"א, מעגל טוב]
23. "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא" [שיבוש מתענית ט]
24. "למה נקרא שמו חזיר? שעתיד הקב"ה להחזירו לישראל" [מתוך "מדרש הגדול" ויקרא י"א]
25. "לצנות אחת דוחה מאה תוכחות" [עיין במס"י פרק ה']
26. "מאן דיהיב חיי, יהיב מזונו" [עיין תענית ח:] [קהלת רבה פרשה ה' אות י"ב]:

- "מאן דמייתי אוכלוסא, מייתי מזונייהו".
27. "מאן דנפח מדיליה נפח" (רוח חיים [אבות ו' ג']) (תניא חלק א' פ' ב') (תניא, אגרת התשובה)
28. "מי נביא וידע?" [עיין הושע י"ד י']
29. "מימי לא נצחני, אלא בעל מלאכה אחת" [שו"ת התשב"ץ ח"א סימן ע"ב]
30. "מנהג ישראל תורה היא" [תוס' מנחות כ': בד"ה נפסל]
31. "מעט מהאור, דוחה הרבה מהחשך" (צידה לדרך, דרוש י"ב)
32. "משנה מקום משנה מזל" [עיין ב"מ עה; ר"ה טז:]
33. "נתון בין הפטיש ובין הסדן"
34. "סוף גנב לתליה" [בן סירא, פ"כ]
35. "סוף מעשה במחשבה תחילה" [פיוט "לכה דודי"]
36. "עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי" [רש"י וישלח ל"ב ה'] [מופיע בסגנון דומה במדרש הגדול, ובמדרש "לקח טוב"]
37. "קדושה שניה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא" [עי' פיה"מ עדויות ח' ו', תו"י אות א', יבמות פ"ב: [בחגיגה ג': איתא "קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא"]]
38. "קבל האמת ממי שאמרה" (דומה להקדמת הרמב"ם לח' פרקים - "שמע האמת ממי שאמרו")
39. "קול המון כקול שד-י" [ראה יחזקאל א' כ"ד]
40. "רחמנים בני רחמנים" [בדומה קצת לכתובות דף ח' עמ' ב']
41. "שאלת חכם - חצי תשובה" [מגדל עוז, הלכות תשובה פ"ה]
42. "שביל הזהב" (פרדס יוסף [בראשית ג' י"א])
43. "תפוס את הרע במיעוטו" [בינה לעיתים, ר"ע פיג'ו] [רלב"ג וישלח פרק ל"ג (התועלת השלישית)]
44. "אם ירצה השם" [של"ה שער האותיות אות ס', מופיע בסגנון שונה באוצר מדרשים עמ' 273]
45. "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה" [במגילה ל"א עמ' ב': "תכלה שנה וקללותיה"] [בפיוט "אחות קטנה", ערבית ליל א' דראש השנה כתוב "תחל שנה וברכותיה"].
46. "תפילה ללא כוונה כגוף ללא נשמה" [מובא בהקדמת סדור "בית יעקב" לגר"י עמדין, סולם בית א-ל, חווק ב']

קבוצה י"ג - מטבעות לשון

איש מפתח	אב טיפוס
אישיות אפורה	אבות המזון
איתני הטבע	אבטלה סמויה
אל תשאל	אבן נגולה מעל ליבו
אלמן/אלמנת קש	אבק אדם
אלף לילה ולילה	אבק שריפה
אם כבר - אז כבר	אברך משי
אם כי	אגוז קשה
אם תרצו, אין זו אגדה	אדם מן השורה
אמונה תפילה	אדמה חרוכה
אמרת כנף	אוהד/שונא מושבע
אנית דגל	אור פסגות
אסירי ציון/תודה	אוכל (מאכיל) לוקשים
אצבע משולשת	אוכל חינם
ארוחת/מסיבת שחיתות	אומנות חופשית
אש וגפרית (חמת זעם)	אור אדום/ירוק
אשרי המאמין	אותה גברת בשינוי אדרת
בארבע עיניים	אותיות טל ומטר/קידוש לבנה
בדלתיים פתוחות	אחד אפס
בוקר טוב אליהו	אחות רחמניה
בחסד עליון (כגון: צייר בחסד עליון)	אחרי מות קדושים אמור
בחצי אוזן, בחצי פה	אחת ולתמיד
בחש בקלחת (בקדירה)	אי פעם/שם
בטחון עצמי	איל הון/נפט
בי"ס יסודי/תיכון/גבוה	אילן יחס
בין השיטין	אימרת כנף
ביצה שלא נולדה	אין השד נורא כל כך
בישל דייסה	אין עשן בלי אש

בית שימוש	בשר תותחים
בכי רע	גאוות יחידה
בלי טענות ומענות	גדר חיה
בלע את העלבון	גוזר קופון
במו ידיו	גוף ראשון/שני/שלישי
במוקדם או במאוחר	גורד שחקים
במותו צווה לנו את החיים	גורל עוור
במלא הקיטור	גזים/מתכות אצילים/ות
במלא מובן המילה	גיבור היום
במרוצת הזמן	גיל עמידה
בנזיד עדשים	גילה את הקלפים
בעור חמץ (ללא קשר לחמץ הלכתי)	גיס חמישי
בעיה/שאלה בוערת	גל של (קור, שריפות, פשיטות רגל)
בעיטת כבוד	גלגל חמישי בעגלה
בעירבון מוגבל	גלגל תנופה
בעל המאה הוא בעל הדעה	גלי האתר
בעל משקל	גן עדן של שוטים
בעל קשרים	גן חיות/ילדים/ שעשועים
בעשר אצבעותיו	גנב את ההצגה
בעת ובעונה אחת	גנרל חורף
בצעדי ענק/צב	דג במים עכורים
בקבוק מולוטוב	דגל אדום/לבן
בקצה המזלג	דוחף את אפו
בר תוקף	דון קישוט
בראש ובראשונה	דורך במקום
ברגל ימין	דורך על יבלות
ברווז (עתונאי)	די והותר [בהשפעת שמות ל"ו ז']
ברירת מחדל	דיבר אל הקירות
ברית הנישואין	דם כחול
ברקיע השביעי	דם(ב)דם קר
בשורת איוב	דמי כיס

הידוק חגורה	דמי לא יחרץ
היזון חוזר	דמי מפתח
הכדור/המושכות בידיו	דמי שתיה (טיפ)
הכניס לבוץ (הוציא מהבוץ)	דמעות תנין
הכנסה נקיה	דעה צלולה/קדומה
הלבנת הון	דף חלק
הלך בין הטיפות	האצילות מחייבת (מצרפתית)
המין החלש/היפה	הגדרה עצמית
הממלכה השביעית	הגרעין הקשה
המעמד הבינוני	הדוד סם
הנקודה המתה/ היהודית/ האחרונה	הדקה התשעים
הסנדלר הולך יחף	ההר הוליד עכבר
הסתיידות	הוא בסימן שאלה (גדול)
העולם התחתון	הוד מעלתו (בלעג)
העלה מתהום הנשיה	הוד קדושתו (בלעג)
העלה על נס	הוויות העולם
העמיד בצל	הוכתר בהצלחה
הפיכת חצר	הולך בתלם
הפך את היוצרות	הולך לו
הפך עולמות	הומור שחור
הפסקת אש	הון תועפות [קרוב לאיוב כ"ב כ"ה]
הפרד ומשול	הונח על השולחן של -
הצבא צועד על קיבתו	הוסיף שמן למדורה
הצד השני של המטבע	הוצאה לפועל
הציל את המצב	הוצאת שורש (אלגברי)
הצלצול הגואל	הוציא (לו), את הרוח מהמפרשים
הקו הירוק	החזיק מעמד
הקלף האחרון	החלונות הגבוהים
הקש ששבר את גב הגמל	הטביע חותמו על-
הרג את הזמן	הטיל צל (כבד) על
הרים את הכפפה	היבשת השחורה

חורים גבה	חוף מבטחים
הרת גורל/סכנות	חוק ההתישנות
השד יודע (אותו)	חוק לימודיו
השכלה יסודית/תיכונית/גבוהה	חור בכיס/בתקציב
השעה הגדולה	חותמת גומי
השקפת עולם	חי בבועה
התאזר בסבלנות	חיות מחמד
התפוח לא נופל רחוק מהעץ	חיי כלב
התקפת מצח	חילופי גברי
ויטמין P	חלון ראווה
ועידת פיסגה	חלק הארי
זאב בעור של כבש	חמור נושא ספרים
זה הוא זה (מוחלט)	חסל סדור פסח
זה עתה [בתנ"ך - עתה זה]	חפש אתונות ומצא מלוכה
זהב שחור (נפט)	חצי חינום
זויות משלימות	חצי נחמה
זוית ראייה	חקירת שתי וערב
זנב מקופל	חרת על דיגלו
זקן תיש	חתול בשק/ שחור
זרה מלח על פצעיו	חתונת הכסף/הזהב
זרועות פתוחות	טוחן מים
זרי דפנה	טחנת רוח
זרק אור על	טיל שיוט
חבית ללא תחתית	טיסת שכר
חברת גג	טיפ טיפה
חברת קש	טיפול שורש
חד וחלק	טיפש עשרה
חדוות היצירה	טמן ראשו בחול
חדרי חדרים	טעון טיפוח
חוג הגדי/הסרטן	טרף את הקלפים

יגון קודר	כבש את לבו/לבה
יד (חפשית, קשה, ימינו של... ראשונה)	כדג במים
ידועה בציבור	כדור שלג
ידי זהב	כדרכו בקודש
יודע ספר	כהוא זה (כלשהוא)
יודע פרק ב-	כוכב עולה
יום שחור	כולי אוזן
יושב על הגדר	כונס נכסים
יושב על סיכות/ על המזוודות	כוסות רוח
יחס (ישר, הפוך)	כח (אדם, סוס)
יחס פושר/חם/קר	כח סדיר
יחסי גומלין	כחול-לבן
יחסי ציבור	כחץ מקשת (מהר מאד)
יין יבש	כיפת ראש/בטון
ילד שמנת	כיפת(תחת) כיפת השמים [במקורות: כיפת
ים המוות (המלח)	הרקיע]
ימי הביניים	ככה ככה
ימים ספורים/ שעות (שנים) ספורות	כל הזכויות שמורות
יערות עד	כל שני וחמישי
יצא (מכליו/לפועל)	כלים שלובים
יצק/הוסיף שמן למדורה	כמו כלום
ירד למחתרת	כמו עצם בגרון
ירד מהפסים	כנור ראשון/שני
ירוק (חסר נסיון)	כנראה
ירוקים (דולרים)	כסא חשמלי
ירח דבש	כסא נוח
יש לו צד בדבר	כסף שחור
ישוב סכסוך	כעני בפתח
ישן עם התרנגולות	כפיל
כאן קבור הכלב	כפפות של משי

מאה אחוז	כרגיל
מאז ומעולם	כרעם ביום בהיר
מאוחר בלילה	כתב אמנה
מאחורי הקלעים	כתב חרטומים
מבטיח הרים וגבעות	כתב עת
מגדל מים	כתבת צבע
מגן רוח	כתיבה תמה
מגרש ביתי	כתפיים רחבות
מדי פעם	כתרנגול בבני אדם
מה הענינים?	לא - באלף רבתי
מה שלא יעשה השכל - יעשה הזמן	לא בא בחשבון
מה"מה יפית"	לא כל הנוצץ - זהב
מה יש? (אז מה יש)	לא כל יום פורים
מה פתאום?	לא מגיע לקרסוליו
מוסר כפול	לא מעלמא הדין (לא מהעולם הזה) (כלומר: מוסר כפול)
מוציא לו את המיץ	דבר פלא, היוצא מגדר הרגיל)
מוקדם בבוקר	לא עסקך
מושך בחוטים	לאחר יאוש
מותח קו	לאן נושבת הרוח
מזרח רחוק/תיכון/קרוב	לב זהב
מחול שדים	לגיון הזרים
מחייך/ צוחק מאוזן לאוזן	להוי ידוע [דומה לדניאל ג' י"ח]
מחנה ריכוז	להתראות
מחפש מחט בערימה של שחת	ליקק(לא) ליקק דבש
מטאטא חדש	לכל הרוחות
מטבחון	למטה מכל ביקורת
מטבע לשון	לעזאזל, "לך לעזאזל"
מטבע קשה	לפני המבול
מטבע שחוק	לפני/אחרי הספירה
מטפס על הקירות	לרבע את העיגול
מי פילל ומי מילל	לשון מאזניים

מי קולון	מצא את מותו
מילא פיו מים	מצא הד בליבו
מילים יבשות	מצב הכן/ רוח
מילים מפוצצות	מצביע ברגליים
מילת מפתח	מצוץ מהאצבע
מיקסם שוא	מקבל מנה/מנה הגונה (תגובה חריפה,
מישש את הדופק	נזיפה, עונש)
מכבסת כספים	מקדם/מקדם בטיחות
מכה על חטא	מקפיא דם
מכונית תופת	מקצועות חופשיים
מכירה פומבית	מקשקש בקומקום
מכנה משותף (לא במובן החשבוני)	מרוב עצים לא רואים את היער
מכתב רשום	מרובע (חסר גמישות ומעוף)
מלחמה קרה	מרחץ דמים
מלחמת אזרחים	מרחק אסטרונומי
מלחמת הקיום	מרכז קליטה
מלחמת מעמדות	משוגע לדבר
מלמד דרדקי [במקורות - מקרא דרדקי]	משום מה
ממשלת בובות	משחק באש
ממשלת צללים	משחק מילים
מן היד אל הפה	משחקי מזל
מן הקל אל הכבד	משטח גרון/דם
מני אז	משיכת יתר
מנת מישכל	משמעת ברזל/עוורת
מס שפתיים	משפט שדה
מסך עשן	משקה קל
מסמר הערב/ הארוע	משקל סגולי
מספר חזק	משקפי/מכת/דוד שמש
מעור אחד	משקפיים ורודות/שחורות
מעשה סדום	משתף פעולה
מפה לאוזן	מתי שהוא

נשבר הקרח	מתפרץ לדלת פתוחה
נשק/משקה/ בלב קל	נאד נפוח
סגירת מעגל	נאחז בצפרניו
סולם לרדת מהעץ	נבחרת
סוס טרויאני	נוער זהב
סוף גנב לתליה	נורה אדומה
סוף שחור	נושא דברים (נואם)
סחיטת כספים/ הדק/דוושה	נותן את הטון
סחר מכר	נח בשבע שגיאות
סטירת לחי	נחל מפלה/נצחון
סיבון (הטעייה)	נחמא פורתא
סיכת ראש/בטחון	נטע זר
סיר לחץ	נירות ערך
סיר לילה/פלא	נישואים קתוליים
סכין בגב	ניתוח קיסרי (עין תוספות [ע"ז י:])
סל המערכת	ניתוק יחסים
סל מזונות/מטבעות	נכנס לתמונה
סל צריכה/ קליטה	נלחם בטחנות רוח
סמוך ובטוח [בהשפעת תהילים קי"ב ז' ח']	נמצא בתמונה
סנונית ראשונה	נמצא על הכוונת
סערת רוחות [במקורות: סערת לב]	נמר של ניר
ספינת הדגל	נסיון מר
ספינת מדבר	נעץ עיניים
ספר הזהב/לבן/שחור	נץ (פוליטי)/ יונה
ספרות יפה	נצחון פירוס
סרט נע	נקודת אחיזה/ מוצא/ מבט/ מוקד/ מפנה
עבדך הנאמן	נקוי אורות
עבודה שחורה	נקוי יבש
עבודת נמלים	נקוי ראש
עבר ביניהם חתול שחור	נקט עמדה

עלה בתווה	עבר בשתיקה על
עלה על הפסים	עד כאן
עלה על הקרקע	עד מאה ועשרים
עלה תאנה	עד מדינה
עליהום	עובדה יבשה
עמד בשער	עובר בטל
עמדת מפתח	עוז רוח
עמוד דום/נח	עולמי(זמר/צייר, וכד') עולמי
עמידת ראש	עומד על הגובה
עניני דיומא	עונה בוערת
עסקים כרגיל	עונה מתה
עסקת חבילה	עונת המלפפונים
עצם בגרון	עוצר נשימה
עקב אכילס	עור ועצמות (רזה)
עקר מן השורש	עזרה ראשונה
ערב לחיכו	עיגול מספרים
ערוי דם	עיני עגל [עי' בכורות פ"ז מ"ד]
ערך מוסף	עיסקת חבילה
ערך משולש	עיר רפאים
ערפל קרב	עישון בשרשרת
עשה חיים/ רוח/ שמח	על אש נמוכה
עשה ענין	על הגובה
עשה "פסח" (ארגון וסידור יסודיים)	על חם/יבש
עשה שמיניות באויר	על חשבון הברון
עשו יד אחת	על טעם וריח, אין להתווכח
עשיר כקורח	על כוס קפה
פה ושם	על כרעי תרנגולת
פועל שחור	על מגש של כסף
פועלי דחק	על קצה המזלג
פושט עור	על/מתחת השלחן

פושע מלחמה	צפורים בראש
פזור נפש	צר/רחב אופק
פחות או יותר (פלוס מינוס) (בערך)	צרכנות
פיזור את הערפל	קדחת עשייה/ בחירות
פיצול אישיות	קו אדום
פליטת פה/קולמוס	קו פרשת המים
פני ספינקס (פנים חתומות, ללא הבעת	קוזק נגזל
פנים)	קול צף
פנס קסם	קופץ כנשוך נחש
פנקסנות כפולה	קופת גמל
פעם ביובל	קוצר ראות
פצצה מתקתקת	קור כלבים
פקעת של עצבים	קור/ חולה/עושה רוח
פרה קדושה	קורא לילד בשמו
פרוק לגורמים	קיקיון דיונה
פתח דף חדש	קלף משוגע
פתיל חיים/השהייה	קם לתחיה
פתק לבן	קם על צד שמאל
צו על תנאי	קצר ולענין
צוואר הבקבוק	קרא בין השורות (השיטין)
צווארון לבן/כחול	קרב מאסף
צחוק בצד!	קרוב לוודאי
צחוק הגורל	קרוב לצלחת
ציד מכשפות	קרח יבש
צינור רשמי	קרח לאסקימוסים
צל של ספק	קריאת בינים
צמד חמד	קרציה (טפיל, נודניק)
צמוד למדד	קרב הצלה
צמר פלדה	קרב קפיצה
צניחה חפשית	קשר גורדי/ עין/ שתיקה

קשת רחבה	שאר ירקות
ראה בחוש	שבט הביקורת
ראה זה פלא	שביל הזהב
ראות ירקות	שביל החלב
ראי עקום	שביתה אטלקית
ראיה שש שש	שביתת רעב/ האטה/ שבת/ הזדהות
ראש בקיר	שבר את הראש/ השיא
ראש בראש	שבר את שיניו (במילים קשות לבטוי)
ראש גשר/חץ	שבר מדומה/ מחזורי מצומצם/ מורחב/
ראש כרוב	מעורב
ראשית/קודם כל	שבר ענן
רב מכר	שגוען גדלות
רגל אחת בקבר	שד משחת
רגל שטוחה (פלטפוס)	שדה ראיה/ קטל/ קרב/ תעופה/מגנטי
רגש נחיתות	שווי משקל
רואה "שחור - לבן"	שוויון נפש/זכויות
רוח פרצים/רפאים	שוחה נגד הזרם
רוקד בשתי חתונות	שוטח בקשתו
רוקד לחלילו של-	שולחן חול
ריבית דריבית	שולחן עגול
רימון יד	שוק אפור
רכב צמוד	שוק חפשי/שחור
רמז שקוף	שוקת שבורה
רמת חיים	שושנת הרוחות
רסן השלטון	שחור על גבי לבן
רעה בשדות זרים	שחר ילדותו/ימיו
רפוי בעיסוק	שטויות, עוזב שטויות
רצון ברזל	שטח אפור
רשימה שחורה	שטח מת
שאלה רטורית	שטיפת מח

שקט לפני הסערה	שטף דם
שקיעת דם	שיחת היום
שקר גס/לבן/מוסכם	שיטת "המצליח"
שר בלי תיק	שיטת המקל והגזר
שרוול רוח	שיטת הסאלאמי
שרות דוב	שיכור הצלחה
שרף את הגשרים	שיר לכת/עפר
שתי טיפות מים	שירי מולדת/עם
שתי ידיים שמאליות	שיריון (הקצאה החלטית)
שתי צפורים במכה אחת	שירת הברבור
תאים אפורים	שכב על הגדר
תגובת שרשרת	שכיר חרב
תווי פנים	שלא מן המניין
תולעת ספרים (מרבה לקרא ספרים)	שלט במצב/ברוחו
תוספת יוקר	שלשלת הזהב
תופר תיק	שם דבר (לא במובן הדקדוקי)
תותח כבד	שם דגש על
תחנת כח	שמו הולך לפניו
תיבת פנדורה	שמורת טבע
תיק אישי / רפואי / השקעות / חקירה	שנאת מוות
תכנית אב/מגירה	שנות מתושלח
תנאי בל יעבור	שני הזמן
תנועת מלקחיים	שנת אור
תעודת עניות	שנת שבתון
תעשיה/ ארוחה/מוזיקה קלה	שעה ארוכה
תפס את השור בקרניו	שעות השפל/ השיא
תקן, מכון התקנים	שער נצחון/החליפין
תרפ"ט (מספר גוזמה)	שעת ה"שין"/האפס
תת הכרה	שפן נסיון
	שק שינה

דמויות בתנ"ך שהפכו למושג בעברית המדוברת

דלפון (עני מרוד)	עגלון (בעל עגלה, וכן אדם גס ונבער)
חושם (פתי)	עוג מלך הבשן (ענק גדל ממדים)
יורם (נאיבי)	שלומיאל (חסר דעת)
למך (חדל אישים)	תרח (זקן מופלג)
נחשון (בעל העזה, חלוצי)	

קבוצה י"ד - דימויים מעולם החי

- איש צפרדע (צוללן, במיוחד למטרות לוחמה ימית)
- אפרוח (רך ועדין, מעורר חמלה)
- בולדוג (בעל עוצמת גוף שרירית)
- ברווז ("ידיעה" עיתונאית שקרית)
- ברווזון מכוער (חריג בחברה שאינה מתאימה לו)
- בת יענה (מתעלם מהמציאות)
- גורילה (גדול מימדים)
- ג'ירפה (גבוה מאד)
- זאב ים (מנוסה בימאות)
- זיקית (מחליף את עורו בהתאם לנסיבות)
- חזיר (אוכל כבהמה) (מרושע)
- חמור (אינו חכם)
- חפרפרת (מרגל נסתר הנראה כבעל ברית)
- חתול שחור (מזל רע)
- חתלתול (פרצוף תמים)
- טווס (מתייפה ומתקשט בגנדרנות מוגזמת)
- יונה (פציפיסט, שוחר שלום)
- כבשה שחורה (מקופח)
- כלב (כפוי טובה)
- כריש (בעל עצמה כלכלית אדירה, העוסק בעסקאות גדולות ממדים)
- נחש (בוגדני בסתר)
- סוס עבודה (בעל כח לעבוד ללא הפסקה)
- עז (פזיז, "עיזא פזיזא")
- עכבר יבשה (סולד מהים)
- עלוקה (נהנה מעמלם של אחרים)
- פודל (חסר אשיות)

פוני (שער קצר וישר היורד על המצח)
 פיל לבן (רכש יקר ובזבזני, עסקה יקרה שהופכת לנטל כלכלי)
 פרפר (מתחמק ממטלות)
 צלופח (חלקלק וחמקמק)
 צעדי צב (אטיות מרגיזה)
 צפור דרור (חסר מסגרת)
 צפור לילה (הישן ביום ופעיל בלילה)
 צרצר (בעל קול דוחה)
 קוף (חקיין חסר מקוריות)
 קרציה (טפיל, מנצל טוב ליבם של אחרים, ואינו מרפה מהם)
 שה תמים/כבשה תמימה (מסתיר מזימותיו על ידי העמדת פנים)
 שועל (ערמומי)
 שעיר לעזאזל (סובל עקב שגיאות אחרים)
 שפן (מוג לב)
 תוכי (מדקלם ללא הבנה)
 תרנגול (דל גאה)

קבוצה ט"ו - מטבעות לשון במשמעות שאינה מקורית

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
אבן בוחן	אבן יסוד, אבן חזקה ואחידה, שעמדה בנסיונות ובמבחנים, ובהרחבה: מבצר	מדד לבחינה, אמת מידה, קריטריון	[ישעיה כ"ח ט"ז]
אימת הציבור	זהירות מפליגה בכבוד הצבור	פחד משתק לנואם בפני צבור גדול, מחשש שיכשל ויתבזה ברבים	[סוטה מ'] [ילקוט ש דבה"י תתר"פ]
אין כוחו אלא בפיו	סוד כוחו ויכולתו, הינו במדרגתו הרוחנית	יכולתו מצטמצמת בהבטחות בלבד, ללא יכולת ביצוע, הינו איש דברים ולא איש ביצוע	[במדב"ר כ' ד']
אין מזל לישראל	אין כח מתווך (מלאך, מזל), בין הקב"ה לעם ישראל, אלא הינם מונהגים ישירות ע"י הקב"ה, ללא מגבלות טבעיות (עיין ערך "מזל")	עם ישראל הינם "בישי מזל", נכשלים בכל אשר יעשו, מזלם רע	[שבת קנ"ו]
איפה ואיפה	הונאה במסחר	אפלייה, משוא פנים (בהשאלה)	[דברים כ"ה י"ד]

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
איש אשכולות	אדם שתורתו מושלמת ללא פגם, בהירה ומוסכמת ללא מחלוקת	אדם רחב אופקים, בעל ידע נרחב במקצועות רבים (אך לא בהכרח ידע שלם ומוסכם)	[סוטה מז:]: [רש"י, עץ יוסף (שם)]
איש הרוח	נביא, בעל רוח נבואה ממרום	הן פילוסוף, אדם העוסק במושכלות, ב"מדעי הרוח", והן (בהשאלה) אדם היוצר רושם פעלתני, מצליח ונמרץ, אך למעשה אינו פועל כלום	[מהרי"ק, מצ"ד הושע ט' ז']
אל תגידו בגת	אל תודיעו במקום הקרוי גת	אל תפרסמו	[שמואל ב' א' כ']
אנשי מעשה	גדולי הדור, מנהיגי הדור, וכן בעלי מצוות ומעשים טובים	אנשים בעלי חוש מעשי, אנשים פעילים	[תויו"ט, תפא"י, סוכה ה' ד']
אפס קצהו	שבוש של "אפס (רק) - קצהו תראה"	חלק קטן מהשלם (כלומר: אפס - משהו קטן)	[במדבר כ"ג י"ג]
ארחי פרחי	עובר אורח, רוכל נודד ארחי - אורח לתקופה מסוימת פרחי - אורח לזמן קצר	ריק ופוחז	ערוך (ארח) רש"י [כתובות סא]
ארץ גזירה	מקום שומם, או מקום מבוטל מאד (כאילו גזרוהו וחתכו אותו)	מקום מאסר, מרוחק ומבודד, שתנאי החיים שם קשים מנשוא	[ויקרא ט"ז כ"ב, תרגום, רש"י]

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
אשרי יושבי ביתך	אשרי הנמצא בחצרות ה', כלומר בירושלים ובמקדש	אשרי אדם שאינו זקוק לנדוד מביתו לפרנסתו וכד'	[תהילים פ"ד ה']
בא על שכרו (עונשו)	ערך ביקורת, האם שכרו (עונשו) הינו כראוי	קיבל את שכרו (עונשו) במלואו	[בראשית ל' ל"ג]
בכפיפה אחת	בסל אחד	בצוותא, יחדיו (בהשאלה)	[יבמות קיב:]
ברחל בתך הקטנה	כפשוטו: בבת הקטנה אשר שמה רחל	(בהשאלה) תנאי מפורש ומוגדר, ללא שתי אפשרויות הבנה	[בראשית כ"ט י"ח]
ברכה על המוגמר	ברכה על ריח בשמים, המוקטרים ע"י גחלים, ועי"כ מפיצים ריח, הן לבישום בגדים, והן להנאה לאחר הסעודה	ברכת הודאה, לאחר סיום פעולה בהצלחה	ערוה"ש (גמר א') [רש"י, ברכות מב:] [ברכות מ"ג]
גולת הכותרת	קישוט גלילי הנתון בראש עמוד תמיכה לשם נוי (מעין "כתר")	(בהשאלה) החלק המענין, שיא הארוע או הפעולה	[מלכים א' ז' מ"א]
גלעד	ערימת אבנים (גל), שתפקידה למנוע שכחה	מבנה לזכרון, בכל צורה שהיא	[בראשית ל"א מ"ח]
גמר עליו את ההלל	אמר את פרקי התהילים הקרואים "הלל", ללא כל דילוג ("עליו" - על כוס היין! ולא על מי שמהללים אותו!)	(בהשאלה) שיבח אותו מאד, הפליג בשבחו ("עליו" - על מי שמהללים אותו)	[פסחים פ"י מ"ז]

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
דבר מה	אדבר (כלומר, אספר לך) את מה (שיראו לי)	משהו, גודל קטן מוחשי או מופשט	[במדבר כ"ג ג', גור אריה עה"ת שמות י"ב כ"ב].
דבר דבור על אופניו	חיצוניות המתאימה לפנימיות, התוצאה בהתאם לבסיס	נושא ערוך ומסודר בצורה בהירה וברורה	[משלי כ"ה י"א]
דיבר בו נכבדות	שבח אותו מאד	הציע עבדו התקשרות מכובדת וכדאית, כגון: עיסקה מסחרית, שידוך, הצעת מישרה, וכד'	[תהילים פ"ז ג']
דן ברותחין	העניש ע"י שפיכת מים רותחים (עונש דור המבול)	(בהשאלה) ביקר קשות, דן לכף חובה, האשים בחריפות	[ר"ה י"ב]
הגיעו למבוי סתום	הגיעו לשטח המוקף חצרות ובתים, הסגור משלוש רוחות	לא מצאו דרך לפתרון הבעיה או המחלוקת	[ערובין ו']
הגיעו לעמק השווה	הגיעו למקום הקרוי "עמק השווה" שהינו מישור פנוי לחלוטין, או ל' הסכמה הדדית (להכתיר את אברהם אבינו למלך)	התפשרו, הגיעו להסכמה, תוך ויתור על חלק מהדרישות	[בראשית י"ד י"ז]
הדברים יגעים	המשימה אין סופית לאמצעים החסרים שבידנו, וכן המשימה מיגעת עקב היקפה	אין כוחות נפש להמשיך ולעסוק בענין, כיון שלא צפויה התקדמות	[קהלת א' ח']

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
הדיר שינה מעיניו	נדר שלא ישן ("קונם עיני בשינה")	נידד שינה מעיניו, התאמץ להשאר ער [ב"ב י']	[נדרים ט"ו]
היה בעוכריו	הצטרף למתנגדיו, גרם לו השחתה וצרה	הכשיל אותו, גרם לרעתו	[שופטים י"א ל"ה]
טבין ותקילין	מטבעות מעולות, העוברות לסוחר ללא קושי	מחיר מלא בתעריף גבוה ללא כל ויתור והנחה	[ב"מ מד:]
טוחן קמח טוחן	נראה חיצונית כפועל דבר, אך במבט מעמיק, רק הוציא מהכח לפועל את המציאות הקיימת, ולא יצר מציאות חדשה	מבצע שוב את אשר כבר בוצע, אומר את אשר כבר נאמר, ואינו מחדש דבר	[חלק צו:]
יִישַׁר אֶת הַדְּרוֹרִים	מיישר כל עקמומיות, כלומר: סילק כל מכשול בדרך, הן פיתולי דרך, והן מפגעים כחומות גבוהות, וכד', ובהשאלה ישב קושיות ותמיהות (מקובל בספרי השו"ת)	(בהשאלה) גישר ופישר בין שני הצדדים המתדיינים, או החלוקים בדרכם	[ישעיה מ"ה ב']
יעמדו על הברכה	יעמדו על הר הברכה	יתברכו	[על פי דברים כ"ז י"ג]

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
יצא ברכוש גדול	כפשוטו, קבל רכוש גשמי רב מאד (ומסתבר - גם רכוש רוחני)	(בהשאלה) קיבל הרבה מעבר לצפוי (גם אם לא בהכרח בעל ערך מוחלט גבוה), בין רכוש רוחני ובין רכוש גשמי	[בראשית ט"ו י"ד]
יקר רוח	הממעט לדבר	אדם נכבד, אהוב, בעל מידות נעלות	[משלי י"ז כ"ז]
כדרכו בקודש	דרכו לפעול באופן שונה מהמקובל, ועי"כ להדגיש את האמת ה"על טבעית" (כלומר: לקדש שם שמים)	כהרגלו בתחום מסוים (ללא קשר לקדושה ולאמונה)	[תהילים ע"ז י"ד]
כל אשר יעלה המזלג	כל חתיכת בשר שהמזלג יוציא מסיר הבשר	מכל הבא ליד, ללא הבחנה	[שמואל א' ב' י"ד]
כלו כל הקיצין	עברו כל הזמנים, שהיו מתאימים לפתרון הבעיה, ולכן יש לפעול לפתרונה בדרך חדשה	מוצו כל הדרכים לפתרון הבעיה או לספיגתה, ואין יכולת להבליג - חייבים לפעול נחרצות!	[חלק צ"ז]
לא מהם ולא מהמונם	או: לא ישאר איש מהם ומהציבור שלהם, או: התוצאה אינה מכוחם (אלא מכח הקב"ה)	אינני זקוק להם, ולכוחם המספרי, אינני מעוניין בנוכחותם	[יחזקאל ד' י"א]

המקור	הפרוש המקובל	הפרוש המקורי	המילה
[דברים ח' ג']	בנוסף לאוכל הגשמי, זקוק האדם גם לאמצעים נוספים, כגון: השכלה, ספורט, בידור וכדו'	ניתן לחיות גם ללא מזון גשמי, ניתן לחיות גם ממזון רוחני בלבד	לא על הלחם לבדו יחיה האדם
[איוב ל"ז י"ג]	כפיפות מוחלטת לבעל הסמכות, לפי שרירות ליבו, להרע או להיטיב	בעל סמכות נוהג בנתיניו בהתאם למעשיהם, להענישם או להיטיב להם	לשבט או לחסד
[תהלים קט"ז ח']	מכשולון לכשלון, מבעיה לבעיה, מעבירה לעבירה	מגלות לגלות, מסטיה מדרך הישר לסטיה נוספת	מדחי אל דחי
[ישעיה מ"ט י"ז]	האויב האמיתי הינו האויב הפנימי (גייס חמישי). העם עצמו מגדל את אויביו, שהינם חלק מהעם. [קרוב לפרוש הרד"ק]	האויבים המחריבים והמהרסים יסתלקו מאדמת ישראל	מהרסייך ומחריבייך ממך יצאו
[איוב י"ב י"ז י"ט]	מטעה ע"י מצג שוא, ע"י נתוני שקר, אך עצם כח הדעת הינו נכון בהתאם לנתונים אלו	פעולה שרק הבורא יתברך יכול לבצע: לשלול ישירות את כח השיפוט הנכון, או לשנות את הנתונים וע"י כך לבטל את תועלת העיצה	מוליך שולל
[איוב כ"ח י"א]	מפרסם ברבים יצירה אנושית כתובה או משודרת	מגלה, חושף נתון נסתר	מוציא לאור

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
מורת רוח	פעולת הפוגע (או מלשון מורה מורד ומרגיז, או מלשון סכין הפוצע, או מלשון מרירות)	הרגשת הנפגע: אי הסכמה, אכזבה	[בראשית כ"ו ל"ה]
מנוי וגמור	עמד להצבעה, והוחלט ע"פ רוב הדעות	הוחלט נמרצות ע"פ שיקול דעת המחליט, והנתונים שבידו (בהשאלה)	[ידיים ד' א']
מעלה גרה	מחזיר את המזון מהקיבה אל חלל הפה, כדי ללעוס אותו היטב, לפני בליעתו החוזרת	חוזר על דבריו שוב ושוב ללא חידוש	[ויקרא י"א ד']
נהרג על פחות משווה פרוטה	גזלן בן נח, חייב מיתה, גם אם גזל דבר שערכו פחות משוה פרוטה	כנוי לאדם קמצן חולני, המוכן למסור נפשו, גם על ויתור ממוני קל שבקלים	[ע"ז עא:]
נזיד עדשים	תבשיל של עדשים	תמורה פחותה לפעולת הקרבה אישית	[בראשית כ"ה ל"ד]
נסתם הגולל	הונחה האבן המכסה את הקבר	(בהשאלה) בטלה האפשרות או התוכנית, אין סיכוי להמשך	[רש"י, סנהדרין מז:]
נער את חצנו	ניער את בגדיו, או את כיסיו, מאבק וכד'	(בהשאלה) התנתק מכל קשר אל, שלל לחלוטין כל תמיכה ב-	[נחמיה ה' י"ג]

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
נתפרדה החבילה	חברות אמיצה שמופסקת עקב מות אחד מהחבורה [אולי מפני שבעוה"ב "אח לא פדה יפדה איש"]	סכסוך בין חברים לשעבר, הגורם לניתוק מוחלט של קשרי החברות	[רש"י, ע"ז י, עץ יוסף]
סוג	סל גדול	תחליף למילה מין, זן (מקור השינוי אולי [דמאי פה מ"ו])	ערוך (סג-ג) כסף משנה [רמב"ם הל' ברכות פ"י ה"א]
סלע המחלוקת	גם המקום הפיזי, בו נפרדו האויבים זה מזה, או שבו נוצר הספק כיצד לפעול (כלומר: הסלע מיצג מקום אקראי)	(בהשאלה) נקודת הויכוח ואי ההסכמה, הנושא שלגביו יש חילוקי דעות	[שמואל א' כ"ג כ"ח] [שו"ת מהריק נ"ד]
עושה נפשות (ל-)	או קונה עבדים, או גורם למהפך השקפתי, לקבוצת אנשים	מטיף ומשכנע אנשים לתמוך בנושא מסוים	[בראשית י"ב ה']
עלו בקנה אחד	צמחו מתוך גזע אחד משותף	בהתאמה הדדית זה לזה	[בראשית מ"א ה']
פטור בלא כלום אי אפשר	אי אפשר לוותר על כל הדרישות	אי אפשר שלא להגיב לחלוטין, חייבים לתת שכר כלשהוא, או לתת עונש כלשהוא.	[חולין כז:]
(השמיע) קולו ברמה	פנה לקב"ה (או במקום ששמו 'רמה')	צעק בקול גדול ובפרסום	[ירמיה ל"א י"ד]
קול קורא במדבר	קול קורא: במדבר - פנו דרך ה'	פנייה ללא תועלת, ללא מאזין	[ישעיה מ' ג']

המילה	הפרוש המקורי	הפרוש המקובל	המקור
קופא על שמריו	אינו נע, עומד על עומדו. בהשאלה: אינו מוטרד, שלו ושאנן (ע"ע קפיאה)	מקובע, שמרני, אינו מוכן לכל שינוי שהוא בהנהגותיו ובהכרתו	[צפניה א' י"ב] יר"ש [ח"א ב' ו']
קושר כתרים	מחזק את ההכרה במלכות (שמים), מניח, כביכול, את כתר המלכות בראש המלך (ובזאת בכח עצם העובדה, שהציבור פונה אל המלך בכל בקשה ובכל תחום, וקובעים עי"כ, שרק בכוחו של המלך ניתן לפעול)	משבח, מפאר, מרומם, מדגיש את המעלות	[תוס', ר"ח חגיגה יג:]
קנאת סופרים תרבה חכמה	קנאת מלמדי תינוקות תגרום לשיפור רמת ההוראה	התחרות בין בעלי אותו מקצוע גורמת לשיפור התיפקוד, (ללא הגבלת מקצוע)	[ב"ב כ"א]
ראשו ורובו	ראשו ורוב גופו החומרי	בכל כוחותיו, בכל הוויתו, בכל נפשו ומאודו	[סוכה פ"ב מ"ז]
רדף עד חרמה	רדף עד מקום הקרוי חרמה	נלחם בכל עוז, עד השמדתו המוחלטת של הכח המתנגד	[במדבר י"ד מ"ה]

המקור	הפרוש המקובל	הפרוש המקורי	המילה
[הוריות ג:]	רוב הדבר אך לא כל הדבר, כמעט כל הדבר. (תאור המציאות - יש רוב לדעה מסוימת) [מופיע גם בספרי השו"ת]	רב הדבר נחשב כאילו כולו מקשה אחת והמיעוט אינו נחשב (תאור המסקנה - הרוב קובע)	רובם ככולם (רובו ככולו)
[יחזקאל א' כ'] [יחזקאל י' י"ז] (מלבי"ם)	הכח המניע, הגורם הפעיל, והמפעיל את האחרים להשתתף במשימה.	הרוח של אחת מחיות הקודש, כלומר: כח רוחני הפועל בחפשיות, ואינו כפוף לחוקים קבועים	רוח החיה

קבוצה ט"ז - שיבושי לשון מצויים

הביטוי הנפוץ	הביטוי הנכון	הערות ומקורות
אחד אחרי השני	זה אחר זה	וכי "אחד" הינו שלישי, שהינו אחרי השני'
אמצע, ד'וקא, ד'ונג, פל'וני, כ'ושי, גל'ידה, ב'ולים, אלמ'וני, ד'ודה, כ'ובע, א'רבע, צ'לע שמ'ונה ד'וקא אלמ'וני - בהטעמה מלעלית	הטעמה- מלרע	במילים התנכיות- ע"פ טעמי המקרא (צלע במלעיל פירושה צליעה ולא צד או עצם)
אמונה טפילה	אמונה תפילה	האמונה חסרת טעם (תפל), ולא צדדית. (הפך עיקרית- טפילה)
אף אחד	אף לא אחד	אף אחד- אפו (חוטמו) של איש
אפילו אם	אפילו	"אפילו" פרושו אף אם כך ש "אפילו אם" פרושו "אף אם אם"
בעל חי	בעל חיים	"בעל חי" פירושו מי שאשתו אינה אלמנה
ברי מזל	בני מזל	הרבוי בארמית של "בר" הינו "בני"
ברנשים	מילה בלתי אפשרית	עיין ברי מזל
החליפה תולה בארון	החליפה תלויה בארון	תולה- פועל יוצא, תולה את-

הביטוי הנפוץ	הביטוי הנכון	הערות ומקורות
הכוסות נשברו, וכולם בכו	הכוסות נשברו, והכל בכו	"כולם" פרושו "הכל+הם", כך שהמשפט השגוי פרושו שהכוסות בכו...
הפחיד (גדש באות כ')	הכחיד (ללא דגש)	הטעות עקב דמיון כ' לא דגושה לח' בהברה המקובלת כיום
המנהל השליש את שכרי	המנהל שילש את שכרי	"השליש" פרושו: העביר לגורם שלישי [כתובות ו' ז'] "שילש"- הכפיל פי שלשה (או חילק לשלשה)
הקיש בדלת ("הקש בדלת") - מבצע התרמה מוכר וידוע לחולי סרטן	הקיש על הדלת	"הקיש בדלת" כמו "דפק בפטיש", כלומר: הדלת הינה כלי ההקשה [עיין ברש"י פרשת וישלח פרק נ"ג פסוק י"ג - "נוקש בדלת", בדפוס רש"י מדויקים הושמטו מילים אלו]
השק שוקל 20 ק"ג	משקל השק 20 ק"ג	שוקל- פועל יוצא, שוקל את-
התיצב בפני המנהל	התיצב לפני המנהל	"להתיצב בפני" פרושו: "התקומם כנגד" [דברים ז' כ"ב] (התיצב לפני- עמד נוכח [שמות ח' ט"ז])
חילול ה', קידוש ה'	חילול השם, קידוש השם	את הקב"ה אי אפשר לחלל, רק את שמו ניתן לחלל [ויקרא כ"ב ל"ב]
חתמתי על מינוי לעתון	חתמתי על מְנוי לעתון	"מינוי" פרושו הצבה לתפקיד, "מְנוי" פרושו הצטרפות לקבוצה, כמבואר בערוה"ש (מז-ב'), [במדב"ר ט"ו] [זבחים פ"ה מ"ח] [דניאל א' י"א]

הביטוי הנפוץ	הביטוי הנכון	הערות ומקורות
ישן בכדי להיות רענן	ישן כדי להיות רענן	בכדי, אין פרושו "למען", "למטרת", אלא "בשעור המספיק" (כגון: "בכדי שיעשה" וכן [פאה פ"ה מ"א])
לאחר מכן	לאחר מכאן	[חולין פ"י מ"ב]
לחם עם חמאה	לחם בחמאה	"לחם עם חמאה" פרושו: לחם ולצידו חמאה
למדתי את השיר בע"פ	למדתי את השיר על פה	האות "ב" חסרת תפקיד
לרגלי התערוכה, שונו סדרי התחבורה	לרגל התערוכה וכו'	"לרגלי" - פרושו "למרגלות", בתחתית. "לרגל" - פרושו עקב, בגלל [בראשית ל' ל']
לתפור (ללא דגש בפ')	לתפור (פ' דגושה)	אחר שוא נח האות פ' דגושה
מבלי מלח האוכל תפל	בלי מלח האוכל תפל	"מבלי" אינו "ללא", אלא "משום שאין" כגון [שמות י"ד י"א]
מה ר' בו מעשיך וכו'	מה רב'ו מעשיך	ע"פ טעמי המקרא
מחוסר מקום ישיבה, עמדתי בעל כורחי	מחוסר מקום ישיבה, עמדתי על כורחי	האות "ב" חסרת תפקיד
מחלקים כבוד לרב	חולקים כבוד לרב	ברכת "אשר חלק מכבודו"

הביטוי הנפוץ	הביטוי הנכון	הערות ומקורות
מכחול (דגש באות כ')	מכחול (ללא דגש)	הטעות עקב דמיון כ' לא דגושה לח' בהברה המקובלת כיום
מפחיש (דגש באות כ')	מכחיש (ללא דגש)	הטעות עקב דמיון כ' לא דגושה לח' בהברה המקובלת כיום
מכנסיים/גרביים שחורות	מכנסיים/גרביים שחורים	מכנס אחד, גרב אחד (גרבי-מילה ערבית (ראה קבוצה ו'))
מקף	מפריד	מקף נועד לחבר שתי מילים, כגון: "בית ספר", "ראש הישיבה" וכדו'. הסימון המקובל "בית-ספר" הינו שגוי, כיוון שהקו המרכזי קרוי "מפריד" ולא "מקף", והינו בעל תפקיד שונה מהמקף.
משקפיים/מספריים גדולות	משקפיים/מספריים גדולים	משקף אחד, מספר אחד
נסע עם מכונית	נסע במכונית	כמו "דפק בפטיש" ולא "דפק עם פטיש"
נץ החמה בשעה שש	הנץ החמה בשעה שש	נץ- שם של עוף טורף, "הנץ"- האות ה' אינה ה' הידיעה אלא חלק מסימן בנין הפעיל, כמו "הנצו הרימונים" [שיר השירים ו' י"א]
סָבָא (בדגש)	סָבָא (ללא דגש)	השיבוש מההשוואה ל"אבא"
סיבוב (ללא דגש בב')	סיבוב (עם דגש בב')	כדין בנין פיעל

הביטוי הנפוץ	הביטוי הנכון	הערות ומקורות
סכסוך עם	סכסוך בְּ-	וסכסכתי מצרים במצרים [ישעיה י"ט ב']
פלוני חולה, לא עליכם	פלוני חולה, לא אליכם	[איכה א' י"ב]
צומת עמוסה	צומת עמוס	(ראיה חלקית) "צמתיים" ולא "צמתות"
צחק על	צחק ל-	כל השומע יצחק לי [בראשית כ"א ו']
רצפה (פ' דגושה)	רצפה (ללא דגש בפ')	ראה בקבוצה א'
רשמתי אותו לטיול	רשמתי את שמו לטיול	
שב נא על אחד הכסאות הריקים	שב נא על אחד הכסאות הפנויים	"ריק"- הפך "מלא", "פנוי"- הפך "תפוס" (דירה ריקה לא בהכרח פנויה, וכן להיפך)
שְׁדֵרָה (בש' ימנית) (שדרת עצים)	שְׁדֵרָה (בש' שמאלית)	[מלכים א' ו' ט'] (שדרה בש' ימנית כוונתה לעמוד השדרה)
שכרו פי שלש מהמקובל	שכרו פי שלשה מהמקובל	"פי" לשון זכר, כגון [דברים כ"א י"ז]
שקר על/את	שיקר ל-	אם תשקור לי [בראשית כ"א כ"ג]
תבלינים	מיני תבלין	"תבלין" הינו או רבים של "תבל", [עיין ערכין פ"ב מ"ו], או שם עצם קיבוצי שאין לו צורת רבים (כשם שלא נאמר "נפטרים", "בטונים") (בציבור נפוצות גם השגיאות "ברקסים", "צ'יפסים", וכדו', שהינם ריבוי על ריבוי).

אינדקס לקבוצות א' - ד', ט"ו

א'בדן עשתונות	א'	אומלל	ד'	אילוץ	ד'
אבוב	א'	אומצה	ב'	אימוץ (ילד)	א'
אבזר, אביזר	ג'	אומר ועושה	ג'	אימרה מפורסמת	א'
אבן בוחן	ט"ו	אוננות	א'	אימת הציבור	ט"ו
אבן יקרה	ג'	אונס	ג'	אין (יש) לו דם	א'
אבן שאין לה הופכין	א'	אופי	ד'	אין ברירה	ג'
		אוצר	ב'	אין דבר	ד'
אבני גזית	א'	אורבני @	א'	אין כוחו אלא בפיו	ט"ו
אגדה	א'	אורלוגין	ד'	אין לו שחר	א'
אגורה, שקל	ד'	אות קין	א'	אין מזל לישראל	ט"ו
אגרה	ד'	אותו דבר	א'	אין עשן בלי אש (ואין אש ללא עשן)	א'
אגרונים @	א'	אזוב	א'		
אגרטל	ד'	אזור	א'	איפה ואיפה	ט"ו
אדווה	ג'	אזלת יד	א'	איפור התאפר	ב'
אדיב	א'	אזמל	א'	איש אשכולות	ט"ו
אדיש	ד'	אזעקה	ב'	איש הרוח	ט"ו
אדמדם (ירקרק, שחרחר וכד')	ג'	אח (תנור)	ד'	איש חיל	ד'
		אח/אחות	ב'	איש של צורה	ג'
אדריכל	ג'	אחד אחד	ב'	אישור	ב'
אהה	א'	אחד ה-	ג'	אישפוז	ג'
אהיל	ג'	אחדות	ג'	איתן (נחל, נהר)	א'
אובד עצות	א'	אחוז	א'	אכזר	ג'
אוושה	א'	אחוזה	א'	אכסיומה @ (אקסיומה)	א'
אור	ג'	איגוף	א'		
אולר	א'	איטר	ג'	אל תגידו בגת	ט"ו
אום	ג'	אילוף	א'	אלונקה	א'

אלוף	ד'	ארובה	ג'	בדיחה	ד'
אם הדרך	א'	ארוסין	ג'	בדיחה	ד'
אמן	ג'	ארוע	א'	בדל	ד'
אמש	ג'	ארח לחברה	א'	בדמי ימיו	א'
אנדרטה @	ב'	ארחי פרחי	ט"ו	בהבל (שב) פיו	ב'
אנדרלמוסיא	א'	אריזה	א'	בוגר	ב'
אנטיפטי @	א'	אריח	א'	בוהה	ד'
אנך	ד'	ארכיטקט	ג'	בוטה (דבור בוטה)	א'
אנשי מופת	ג'	ארנונה	ג'	בול	א'
	ט"ו	ארץ גזירה	ט"ו	בול עץ	ג'
אסון	ג'	ארשת	ג'	בולם	ד'
אסור	ב'	אשמאי (זקן)	א'	בורגני	א'
אסטרטג @	ד'	אשמאי (אשמאי)		בזבז	ג'
אסימון	ג'	אשנב	ג'	בזק	ד'
אסכולה @	ב'	אשף	ג'	בחייהם ובמותם לא נפרדו	א'
אסלה	ג'	אשפה	ג'		
אסמכתא	ג'	אשפר	א'	בחיך	ד'
אספרגוס @	א'	אשרה	ג'	בחירה	ב'
אסתמה (אסטמה)	א'	אשרי יושבי ביתך	ט"ו	בטוי	ב'
@		אתלטיקה @	ב'	בטח	ב'
אפוד	א'	אתר	ג'	בטחון	ד'
אפודה	א'	בא (ב)חשבון	א'	בטלן	ג'
אפיפיור @	ד'	בא על שכרו (עונשו)	ט"ו	בידור	א'
אפליה	ג'			ביחוד ש-	ד'
אפס קצהו	ט"ו	בגלל	ג'	בילה בטוב ימיו	א'
אפסנאות	ג'	בגרות	ב'	בילוי	א'
אצטדיון @	ד'	בד	ב'	בין	ב'
אקדח	א'	בד בבד	א'	בין הערביים	ג'

ביניים	א'	בעיה	ב'	גולה	א'
בינתיים	ב'	בעיטה	ג'	גולת הכותרת	ט"ו
ביצוע	ג'	בעל בעמיו	א'	גומה	ג'
ביקור (ביקור חולים)	א'	בעל חוב	ג'	גוע, גויעה	א'
		בעל מלאכה	ג'	גוץ	ג'
בית אבוי"ת	א'	בערך	א'	גורלי (שם תואר)	א'
בית מלון	ג'	בקורת	ב'	גז	א'
בית מרזח	ג'	ברז	ג'	גזבר	ג'
בית נכאת	ג'	ברחל בתך הקטנה	ט"ו	גזירה	ג'
בית נתיבות	ג'	בריא (כמו שור)	ג'	גיבוי	א'
ביתן	ג'	ברכה לבטלה	א'	גיבנת (גיבן)	א'
בכורה (זכות בכורה)	א'	ברכה על המוגמר	ט"ו	גיד	ג'
		ברנש	ג'	גיוון	א'
		בשום אופן	ג'	גיחה	ג'
בכי טוב	ג'	בשכבר הימים	ג'	גיחוך	ב'
בכלל	א'	בת (במשמעות אנושית)	ב'	גיל	ג'
בכפיפה אחת	ט"ו	בתוככי	א'	גילם	ב'
בלא חמדה	ד'	גאון	א'	גינה	ד'
בלבול	ד'	גאות הים	א'	גלידה	ד'
בלו	ד'	גבה הר ביניהם	ג'	גליון	ב'
בלורית	א'	גבור מלחמה	ד'	גלישה	א'
בלעדי	א'	גביר	ג'	גלעד	ב'
בלש	ג'	גביש	א'	גלעד	ט"ו
במה	ג'	גהר	א'	גמישות	ד'
במפגיע	א'	גוויה	ג'	גמלה, גמלאות	ג'
בן ברית	א'	גוון	ד'	גמר עליו את ההלל	ט"ו
בן טובים	א'				
בעטיו	א'				

גן	ג'	דוכן	ד'	דרקון	ד'
גסות	ב'	דורש	ג'	דש הבגד	א'
גר - עיין ערך מגורים	א'	דיבר בו נכבדות	ט"ו	דשא	ג'
		דיוטא תחתונה	א'	דת	ג'
גרגיר	ג'	דיוק	ג'	הבהוב	א'
גרדום	ג'	דיוקן	ג'	הבין לאשורו	ג'
גרוי	א'	דִּיל	ג'	הבלגה	ג'
גרמני @	ג'	דימוס (יצא בדמוס) דין וחשבון	א' א'	הברה	ב'
גרסה	א'			הגיעו למבוי סתום	ט"ו
גרעון	א'			הגיעו לעמק השווה	ט"ו
גרף (גרפולוגיה, גרפי) @	א'	דלי	ב'	הדביק במחלה	א'
		דליל	ג'	הדברה	ג'
דאגה	ד'	דלפק	א'	הדברים יגעים	ט"ו
דאייה	ג'	דלק	ג'	הדיר שינה מעיניו	ט"ו
דבר אל העצים ואל האבנים	ד'	דלקת	ב'	ההין	א'
		דמות	ב'	הוגה דעות	א'
דבר דבור על אופניו	ט"ו	דמים תרתי משמע	א'	הופעה	א'
		דמעות תנין	א'	הוקעה	ג'
דבר מה דברים כדרבנות	טז א'	דן ברותחין	ט"ו	הזדקרות	א'
		דעת רחבה	ב'	הזמה	ב'
דבש	ג'	דפוס (בית) דפוס	ג'	הזמנה	ג'
דגירה	ג'	דקדוקי עניות	א'	הזנחה	א'
דהרה	ג'	דרבון	ד'	החלטה	א'
דו פרצופי	א'	דרגש	ג'	החליף פרה בחמור	א'
דוגמא	ב'	דרישת שלום	א'	החמצה	ב'
דוד	ב'	דרך צלחה	ד'	החמרה	א'
דוושה	ג'	דרס	ב'		

א'	השפעה	ג'	הערכה	א'	החרה החזיק אחריו
ב'	השקה	א'	הפגנה - מפגן	ג'	הטפה
ד'	השתדלות	א'	הפוגה	ב'	היגד, הגדה
ג'	השתפכות הנפש	ג'	הפליא מכות	ט"ו	היה בעוכריו
ג'	השתפכות נפש	ג'	הפסקה	א'	היה היה
ג'	התאוששות	ג'	הפצה	א'	היכה גלים
ד'	התאזר (בסבלנות)	א'	הפשלה	ד'	הימור
ב'	התוויה	א'	הצגה	א'	הכיר ב -
ד'	התחשבות, התחשבות ב-	א'	הצהרה (להצהיר)	ג'	הכשה
ב'	התיחסות	א'	הציל מפיו	א'	הלך ושוב
ב'	התיצבות	א'	הציץ ונפגע	ג'	הלחמה
א'	התמודד	א'	הצמיח לו קרניים	ד'	הליך. הליכים
א'	התנגש	ג'	הצעה	ג'	הליכה
ד'	התנדף	ד'	הקאה	א'	הלך נפש
ב'	התנוסס	ב'	הקצאה	ד'	הלך שבי
ד'	התנצלות	ד'	הקרנה (להקרין)	ג'	המלטה
ג'	התעמלות	א'	הר געש	ג'	המנון
ג'	התפעל	ד'	הרביץ	ד'	המצאה
ג'	התפתחות	ב'	הרהיב עז (בנפשו)	ג'	הנאה
ד'	והדברים עתיקים	ב'	הרמת ידיים	ב'	הנדסה
ג'	וידוי	ד'	הרפתקאה	ג'	הנחה
א'	וסת, ויסות	א'	הרצאה	ד'	הסוואה
א'	ותק	א'	הררים התלויים בשערה	ג'	הסיע
א'	זאטוט	ג'	השבתה	ג'	הסתברות
ב'	זבל	ד'	השגה	א'	הסתגלות
ג'	זה עידן ועידנים	א'	השחלה	א'	העדיף
ד'	זוועה	ב'	השערה	א'	העמדת פנים

זוית	ג'	חופף (לא	ג'	חיספוס	א'
זחילה	א'	במשמעות שפשוף)	ג'	חיק	ג'
זיגזג	א'	חוץ לתחום	א'	חישול	א'
זיוף	ג'	חוצות	ג'	חיתול (החתלה)	ג'
זימה	ג'	חוקה	ד'	חלה	ג'
זימזום	ד'	חורג מהמסגרת	א'	חלום באספמיה	ד'
זימים	א'	חורשה	א'	חלון	א'
זיפים	ג'	חות דעת	ב'	חלחול	ב'
זיקוק	ד'	חותמת	ב'	חלק מחמאות	א'
זלעפות	א'	חזון	א'	חמאה	ג'
זמר	ג'	חזון נפרץ	א'	חמור חמורותים	א'
זעום	א'	חזות הכל	א'	חמצן	א'
זעיר אנפין	א'	חזיז	ב'	חמק	א'
זקיף	ד'	חזית	ב'	חניכיים	ג'
זרנוק	א'	חזרת	א'	חנינה	ג'
זרת	ג'	חטוא, חטוי	א'	חסוי	ד'
חדל אישים	ד'	חטיבה	א'	חסיד	א'
חדק	א'	חטף	ב'	חסיד שוטה	א'
חדר, החדיר	א'	חי נושא את עצמו	א'	חסידי אה"ע	א'
חובב	ב'	חיבה, חביבות	ד'	חסכון	ג'
חוברת	ג'	חיוך	א'	חסר לב	א'
חובש	ג'	חיוך	ב'	חפיפת ראש	ד'
חווייה	א'	חילוני	א'	חפץ	ג'
חומר	א'	חילוץ עצמות	ג'	חפת	א'
חוליה	ב'	חימוש	ג'	חצובה	ד'
חולש	ד'	חינגא	ג'	חרב פיפיות	א'
חומש	ב'	חיסול	ג'	חרושת (בית	ב'
		חיסון	ג'	חרושת)	

א'	יוצא דופן	ג'	טחנה	א'	חרחור
ג'	יוצא מהכלל	א'	טיב	ג'	חריגה
א'	יוצא צבא	ב'	טיול	ב'	חריקה
ב'	יותר	ג'	טינה	א'	חרף
א'	יחווה דעת	א'	טיפה מרה	א'	חרק
ב'	יחידה	ג'	טיפוס	א'	חררה
ד'	יחסי	א'	טכניקה	א'	חשמל
ט"ו	יישר את ההדורים	א'	טכס, טקס	ב'	חתימה
ד'	יכה יוסי את יוסי	א'	טכסיס (תכסיס)	ג'	חתימת זקן
א'	יממה	א'	טל"ח	א'	טבור הארץ
ט"ו	יעמדו על הברכה	א'	טלטול	ג'	טבח
ג'	יפוי כח	ג'	טמיון	א'	טבילת אש
ט"ו	יצא ברכוש גדול	ג'	טס	ט"ו	טבין ותקילין
א'	יצא בשן ועין	ג'	טף	א'	טביעה
ג'	יצא חוצץ (כנגד)	ג'	טפט	א'	טביעת עין
ד'	יצא ידי חובה	ג'	טפסר	ג'	טבלה
א'	יצאו (לו) העיניים (מחוריהן)	א'	טרוניה	ד'	טוב (מילת פתיחה למשפט, כגון: "טוב, אני אדבר")
		ג'	טריקה		
		א'	טרפז		
ב'	יקב	ג'	יד לפה	א'	טוב לב
א'	יקום	ד'	ידיד	א'	טוב-טוב מאד
ט"ו	יקר רוח	א'	יהרג ואל יעבור	ד'	טובת הנאה
א'	ירד היום/ הלילה	א'	יובל	ט"ו	טוחן קמח טחון
ג'	ירייה	ד'	יודע (צדיק) נפש בהמתו	א'	טופחות על פניו (העובדות, מציאות)
א'	ישב על המדוכה				
ג'	ישק (על פיו ישק)	א'	יוזמה		
ג'	יתכן	ד'	יום תמים	ג'	טופרים
ג'	יתר שאת	א'	יומרה	ב'	טחב

כביש	ג'	כל דכפין	א'	לא מהם ולא מהמונם	ט"ו
כבכבים, כפכפים	א'	כל עוד נפשו בו	א'		
כבל	א'	כלאחר יד	א'	לא נקף אצבע	א'
כברת דרך	ד'	כלו כל הקיצין	ט"ו	לא על הלחם לבדו יחיה האדם	ט"ו
כגון	א'	כלוב	ג'		
כדאי	ד'	כלום	א'	לאלוקים פתרונים	א'
כדרכו בקודש	ט"ו	כלי ראשון/כלי שני	א'	לב(ב)לב כבד	א'
כהה (צבע)	א'			לבדו	ב'
כוון	ב'	כלי שרת	א'	לבה	ב'
כוורת	ג'	כלכלה	ג'	לבו בל עימו	ג'
כוננית	ג'	כנופיה	א'	לבכר	ב'
כופר נפש	ג'	כסיה	ג'	לבנים	ג'
כורסה	ג'	כעך	ג'	להג	א'
כותנה	א'	כפל, כפליים	ב'	להקה (אנושית)	ג'
כותרת	ב'	כפר, חווה	ד'	לוטה	ד'
כזה ראה וקדש	ג'	כפתור	ד'	לוטש עינים	ד'
כח גברא	ג'	כריך, כרך	ב'	לולין	א'
כי הוא זה	א'	כרכום (פנים)	ב'	לחיים	ג'
כיב	ג'	כרכרה	ג'	לחמניה	א'
כיול	א'	כרסום	ג'	ליטוש	ג'
כיוור	ב'	כשלון	א'	ליל שימורים	ג'
כיוור	א'	כשרון	א'	ליל שישי	א'
כיס	ג'	כתובת	א'	ללא כיסוי	א'
כיף	א'	לא בא כבושם	ג'	למד לקח	ג'
ככר	א'	(הזה) ההוא	א'	למופת	ג'
ככתבו וכלשונו	ג'	לא דובים ולא יער	א'	למרות	ד'
כל אשר יעלה המזלג	ט"ו	לא ידע בין ימינו לשמאלו	ד'	לעג לרש	א'
				לעילא ולעילא	ד'

לעיתים מזומנות	ד'	מדור	א'	מושך בעט (בשבט סופר)	א'
לעיתים רחוקות	ג'	מדחי אל דחי	ט"ו		
לעת מצא	א'	מדים	א'	מושכות	ד'
לפי שעה	א'	מדינה	א'	מזוודה	ד'
לפיתה	ד'	מדרס	ג'	מזוזה	ג'
לפתן	א'	מה ענין שמיטה אצל הר סיני	א'	מזח	א'
לשבט או לחסד	ט"ו			מזימה	ג'
לשכה	ג'	מהוקצע	א'	מזל	א'
לשעורין	א'	מהמם	ד'	מזמז	א'
מאבק	ד'	מהרסיין ומחריבין ממך יצאו	ט"ו	מזנון	א'
מאומה	א'			מזעזע	א'
מבוסס, מתבוסס	א'	מודעה	א'	מזרק, מזרקה	א'
מבושם	ב'	מוליך שולל	ט"ו	מחברת	ג'
מבחר	ב'	מוניטין	ב'	מחדל	ב'
מבטא	ב'	מוסד	א'	מחוג	א'
מגבלות	א'	מוסך	ג'	מחוזה	א'
מגדל פורח באויר	ג'	מועל יד	ד'	מחוך	א'
מגדל שן	א'	מועמד ל- (עומד ל-) (למשרה, לכנסת, וכד')	ב'	מחוץ	א'
מגדנות (מגדניה)	ג'			מחזה	ב'
מגויד	א'			מחזר	ג'
מגירה	א'	מועקה	ג'	מחיקה	ג'
מגלה טפח ומכסה טפחים	ג'	מוצב (צבאי)	ד'	מחיר	ד'
		מוציא לאור	ט"ו	מחמאה	א'
מגפה	ג'	מוקד	א'	מחסן	ד'
מגפיים	ד'	מוקש	ג'	מחתרת	א'
מגרש	ב'	מורת רוח	ט"ו	מטה	ב'
מגשים	א'	מושב זקנים	א'	מטורף (תואר לאדם)	ד'
מדבר	ג'	מושב, מושבה	ב'		

מטושטש	ד'	מכשיר	ב'	מניה	א'
מטלית	ג'	מלאכה	ג'	מניה וביה	א'
מטרה	ב'	מלאכת מחשבת	ג'	מנקר במוחו	ד'
מיגון	ג'	מלבן	ג'	מנקר עינים	א'
מיגור	א'	מלגז (מלגזה)	ד'	מסגר	א'
מיוחס	ב'	מלומד	ג'	מסדרון	א'
מיומן	ג'	מלונה	ג'	מסה	א'
מיזוג	ב'	מלחך פינכה	א'	מסואב	א'
מיטת סדום	א'	מלט	ב'	מסוגל	א'
מיכל	א'	מליאה	ג'	מסוים	א'
מיכסה	ד'	מלמול	ד'	מסיבה	ג'
מילגה	ב'	מלצר	א'	מסילה	ג'
מילואים	א'	ממאיר	ג'	מסך	ב'
מימים ימימה	א'	ממון	ג'	מסכה	ב'
מימרה (מימרא)	ג'	ממילא	ד'	מסכן	ב'
מיסב	ג'	ממלא מקום	ג'	מסע	ג'
מיעוט	ג'	ממעט את דמותו	א'	מסתבר	א'
מירכה (מירכאות, מירכאות כפולות)	א'	ממשק	א'	מסתרך משתרך	ג'
		מן הפח אל הפחת	א'	מעברה	א'
מיתרים	ג'	מנגנון	א'	מעוין	א'
מכולת	א'	מנה	ב'	מעון	א'
מכון	א'	מנה אחת אפיים	א'	מעורה	ג'
מכונה (מכונית)	א'	מנהיג	א'	מעושה	ד'
מכות נאמנות	א'	מנהרה	ג'	מעטפה	ג'
מכחול	א'	מנוול	א'	מעיל	ב'
מכנה, מכנה משותף	ג'	מנוי וגמור	ט"ו	מעלה גרה	ט"ו
		מנזר	א'	מעללים	ג'
מכנסיים	ד'	מנחה	ב'	מענין	ג'

ד'	מרץ	א'	מציק	ב'	מעקם את האף (החוטם)
ג'	מרתף	א'	מצמוץ		
ב'	משאבים	ב'	מצנפת	א'	מערבולת
ב'	משביר	א'	מצעד	א'	מעריך
ד'	משבר	א'	מצפור (לצפור) (עיין גם צפירה)	ד'	מעריך
ד'	משוחח			ב'	מערך
ג'	משחה	ג'	מקהלה	א'	מעת לעת
ב'	משחק	ב'	מקובל	א'	מפגן
א'	משימה	א'	מקוף (שוטר מקוף)	ב'	מפה
א'	משכנתא	א'	מקורזל	ג'	מפטיר
ג'	משלח יד	ד'	מקטרת	ג'	מפלגה
א'	משלחת	ג'	מקמץ	ג'	מפלצת
ג'	משמרת	א'	מקצוע	א'	מפעל
ג'	משנה	א'	מקק	ד'	מפעל
ג'	משענת	ג'	מקרה בלתי טהור	א'	מפץ
ב'	משפט (תחבירי)	ד'	מרבד	ג'	מפקח
א'	משק	ג'	מרגמה	א'	מפרץ
ב'	משקוף	א'	מרהיב	ב'	מפתח
ב'	משקל	א'	מרהיב עין	ג'	מצא מין את מינו (ונויעור)
א'	משתולל	ד'	מרופט		
א'	משתלם	ב'	מרוץ	א'	מצב
א'	מתאבד	ב'	מרחב	א'	מצביא
ג'	מתאונן	ב'	מריבה	ג'	מצה
ד'	מתג	ג'	מריחה	ד'	מצודד
ג'	מתוק	א'	מריצה	ג'	מצוי
א'	מתי (מספר) מתי (מעט)	ג'	מרכבה	ג'	מצוין, יוצא מהכלל, למופת
		ב'	מרפסת		
ב'	מתיחה, מתח	ג'	מרפק	ד'	מצטנף

מתינות	ד'	נחמד	ד'	נעימה	א'
מתכונת	ב'	נחת זרועו	ג'	נעל	ג'
מתכרבל	ג'	נטיעה	ג'	נער (ילד)	א'
מתנה	ג'	נטפל	ג'	שעשועים	א'
מתעשת	ד'	ניאוף	ב'	נער את חצנו	ט"ו
נא	ג'	ניב	ב'	נפח את נפשו	ג'
נאה דורש (ונאה מקיים)	א'	נידח	ד'	נפילה	ג'
		ניהול	ב'	נפל בפח	ד'
נבג	א'	ניחוח	א'	נפלא	ב'
נגד	ג'	ניחוש	א'	נציג	א'
נגיחה	ג'	נימה	ב'	נר	ג'
נגיסה	ג'	נימוס	ג'	נשימה	ד'
נדהם	ד'	נין	א'	נשף	א'
נדנוד	ב'	ניצול	א'	נשרך, השתרך	א'
נהיגה	ג'	נישל	ג'	נתון, נתונים	ב'
נהמה	ד'	ניתוח	ג'	נתין	א'
נהרג על פחות משווה פרוטה	ט"ו	נכה	ב'	נתן ידו	ג'
		נכנס בעובי הקורה	ד'	נתפרדה החבילה	ט"ו
נווט	א'	נמלט	א'	סבא וסבתא	ג'
נוכחות	ב'	נמלט בעור שיניו	א'	סביר	ד'
נועז	ד'	נס	ג'	סבל	ג'
נוער	א'	נסיבות	א'	סבלנות	ג'
נוף	א'	נסיוב @	ג'	סגולה	ג'
נופת	ג'	נסיון ל-	ג'	סגולי	א'
נורא	ב'	נסיך	א'	סגידה	ד'
נזיד עדשים	ט"ו	נסיעה	ג'	סגל	א'
נחוץ	א'	נסתם הגולל	ט"ו	סגלגל	א'
נחל	ג'	נעילה	ב'	סגנון	א'

ד'	סקרנות (ע"ע "סקירה" בקבוצה (ב')	א'	סימפוניה @	א'	סגסוגת (מסג)
		ב'	סיסמה	א'	סגריר (יום סגריר)
		א'	סיעה	ג'	סדין
ב'	סרגל	א'	סיפון	ג'	סדר היום
ד'	סרוגין	ג'	סיפרה	ד'	סואן
ב'	סרט	א'	סיקוס	ט"ו	סוג
א'	סרן	א'	סיר נפוח	א'	סוגה (דרכו) סוגה בשושנים
ג'	סרסור	ב'	סכוי	ג'	סוגר
א'	סתו	ד'	סכסוך	א'	סודר
א'	עבד נרצע	א'	סלונים	א'	סוואר
ב'	עבודה	א'	סלילה	א'	סוכן
א'	עבירה לשמה	ג'	סלסול (שער)	ד'	סולד
ב'	עגיל	ג'	סלסילה	ב'	סוללה
ד'	עד אפס מקום	ט"ו	סלע המחלוקת	ד'	סולת
ד'	עד חצי המלכות	ג'	סם	א'	סוף סוף
ג'	עדה (אנושית)	ג'	סמל	א'	סופר
א'	עדין	א'	סמלון	ב'	סורג
ד'	עדשה	ג'	סנדל	ד'	סורג
ד'	עובדה	ג'	סנוור	א'	סחב
ב'	עוגה (לאכילה)	ב'	סעיף	א'	סיבולת
ב'	עוללות	א'	ספה	ג'	סיגוף
א'	עומד בקשרים	ג'	ספסר	א'	סידרה
א'	עומד על הפרק	א'	ספקולטור @	ב'	סיוור
ג'	עונה	ב'	סקירה, סקר (ע"ע סקרנות בקבוצה (ד')	א'	סייח
א'	עוצבה			ג'	סיכול
א'	עוקב			א'	סילון
א'	עורך דין				

עורף	ב'	עלס, התעלס	ג'	פג (תוקף)	ב'
עושה נפשות (ל-)	ט"ו	עלפון (עילפון)	ג'	פגז	א'
עושה רושם	ד'	עמד על (פלוני)	א'	פגיעה	ג'
עזבון	א'	עמד על דעתו	ג'	פגע רע	ד'
עטין	ג'	עמד על הדבר	א'	פדגוג	א'
עיבור העיר	א'	עמד על המקח	א'	פדיון	ב'
עיון	א'	עמום, מעומעם	ד'	פוחלץ	א'
עיטוש	ג'	עמילן	א'	פוך	ב'
עיטוש	ג'	עממי	א'	פולחן	ג'
עיירות	א'	עניבה	ב'	פולמוס	א'
עילוי	א'	עננה	א'	פולס @	ד'
עילעול	א'	עסק, עיסקה, התעסקות	א'	פורקן	ד'
עינב	ג'			פזילה	ד'
עיקר	ג'	עצבים	ג'	פח	ב'
עיר	ב'	עציץ	ג'	פחם	ב'
עיר (עייר)	ג'	עצת אחיתופל	ג'	פטור בלא כלום אי אפשר	ט"ו
על אף	א'	עקיפין, עקיפה	ב'		
על דיברתי	א'	עקשן	א'	פיגום	א'
על דעתו של	ג'	ערבול (מערבולת)	א'	פיגור	ג'
עלה בלהבות	א'	ערג	ד'	פיטום	ג'
עלו בקנה אחד	ט"ו	ערוגה	ג'	פיטורין	א'
עלווה	א'	ערטילאי	ד'	פימה	ג'
עלול אל עלול ל-	ג'	עריסה	ג'	פיספוס	א'
עלייה (שם ולא פועל)	ב'	עריקה	ג'	פיצוי	א'
		עשה (לו) כנפיים	א'	פיצול	ד'
עלילה	ג'	עששית	ג'	פיצוץ	ד'
עלמה	ג'	עתירה	א'	פיקוח נפש	א'

ג'	צלחת	ג'	פריטה (על כלי נגינה)	ב'	פיראט
ב'	צליל	א'	פרימה	א'	פירגון
א'	צלע	ג'	פרס	א'	פירפור
א'	צלף	ג'	פרקדן	ג'	פיתה
ג'	צמה	ב'	פרקליט	ג'	פלגש
ד'	צמרמורת	ד'	פשע	א'	פלדה
ב'	צניחה	א'	פתגם	א'	פלילי
א'	צנע	ג'	פתיתים	ב'	פלישה
ב'	צנצנת	ג'	צבא	ג'	פלס
ד'	צעדה	א'	צביון	א'	פמליה
א'	צעצוע	א'	צביטה	ג'	פנה אל
א'	צף	ג'	צדיק	ב'	פנטסטי @
א'	צפור נפשו	א'	צווארון	ג'	פנכה
ג'	צפירה (עיין גם מצפור)	ג'	צווחה	א'	פסגה
א'	צקלון	ג'	צוות	ג'	פסיפס
ג'	צריבה (צרבת)	ד'	צופה, צפוי	ב'	פער
ד'	צריח	א'	צי	ב'	פצע
ב'	צריך	ב'	ציון	ג'	פקיד
א'	צרם, צורמני	ג'	ציור	ד'	פרדוכס @
ט"ז	ק(השמיע) קולו ברמה	ג'	ציות	ג'	פרדס
א'	קביים	ג'	צילום	א'	פרוז, מפורז
א'	קבלה	ג'	צינוק	ד'	פרוטרוט (בפרוטרוט)
ג'	קדחת	ב'	צינור	ב'	פרוס (בפרוס)
א'	קדימה -	ב'	ציפצוף	ג'	פרוע (שער פרוע)
ט"ז	קול קורא במדבר	א'	ציר	א'	פרחח
		א'	צלב	ג'	פריחה
			צלוחית		

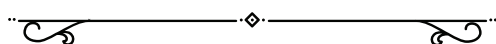
קולב	ב'	קנאת סופרים	ט"ו	רביכה	ד'
קומה	א'	תרבה חכמה		רבנות	ג'
קוממיות	ד'	קנה במשיכה	א'	רברבן	א'
קונדס	א'	קנה מידהא'	א'	רגש	ד'
קופא על שמריו	ט"ו	קנקל	א'	רדום	א'
קופה	ג'	קסם	א'	רדף עד חרמה	ט"ו
קור (קורי עכביש)	א'	קפיאה (ע"ע "קופא על שמריו" - קבוצה א')	ג'	רהיט	א'
קורץ (מחומר)	ג'	קפיץ, קפיציות	א'	רובד	ג'
קושר כתרים	ט"ו	קצב	א'	רובה	א'
קטגוריה @	ב'	קרבן	א'	רובם ככולם (רובו ככולו)	ט"ו
קידוד	א'	קרטון @	א'	רוח החיה	ט"ו
קידמה	ד'	קרטוע	ד'	רוח חרישית	ג'
קידמה (קידמת)	א'	קרטל @	א'	רוח(ב)רוח טובה	ג'
קיזוז	ג'	קריאה	ב'	רוטב	א'
קינוח	ד'	קריה	ב'	רוכסן	ג'
קיפוח	ב'	קריסה	א'	רוע לב	ג'
קל דעת	ד'	קיסול	ג'	רוקח	ג'
קלגס	ג'	קיצוף	ד'	רחוב	א'
קלוט מהאוויר	א'	קרקס	ג'	רחש, רחישה	א'
קלידים	א'	קשקוש	א'	רטינה	ג'
קליטה, מקלט	ב'	קשר אמיץ	ג'	ריב	א'
קליעה	א'	קתדרה @	א'	ריטוש	ב'
קלפי	א'	ראיון	א'	רינון	ג'
קמילה	א'	ראש בראש	א'	ריפוד, רפידה	א'
קמין	ד'	ראשו ורובו	ט"ו	ריפרוף	ב'
קמצוץ	א'	ראשי פרקים	ד'		
קו	ג'	רבב	ב'		

ד'	שלמונים	ג'	שוליים	א'	ריצפה (פ' דגושה, שוא נח תחת האות 'צ')
א'	שלשול (מכתב)	א'	שום דבר (מקום וכד')	ב'	ריקוד
ג'	שמועה	ג'	שונית	ג'	ריש גלי (בריש גלי)
א'	שמלה	ג'	שוק	ג'	ריתוך
ב'	שמרים	א'	שחון (שנה שחונה)	ג'	רכב
א'	שנינה (היה לשנינה)	א'	שי	ד'	רכס (הרים)
א'	שסתום	ג'	שיא	ג'	רעיון
א'	שעט	א'	שידור	א'	רעמה
א'	שעיר לעזאזל	ג'	שיזוף	ג'	רעף
א'	שעמום	ג'	שיח	ג'	רעש
ב'	שער	ג'	שיט	א'	רשימה
ג'	שערוריה	ב'	שילוח	ג'	רשע
ד'	שעת הכושר	א'	שימורים(ליל) שימורים	ד'	רתיעה, הרתעה
ד'	שעת חרום/מצב חרום	ג'	שיפלות, שפל	א'	שאור שבעיסה
א'	שפחה חרופה	א'	שיקוי	ב'	שבולת מים
ד'	שפטים (עשיית שפטים)	א'	שירבב	א'	שבירת כלים
ג'	שפל, שפלות	ב'	שירבוט	א'	שבשבת
א'	שצף	ג'	שכבה	ד'	שגרה
א'	שקוף	ג'	שכלול	ג'	שגריר
ג'	שקט	ג'	שכר	ג'	שִׁדְרָה
א'	שקשוק	א'	שכר סופרים	ג'	שה
ב'	שקשוק	ג'	שלולית	א'	שובבות, משובה
א'	שר	א'	שלחן המערכת	א'	שובל
א'	שרברב	ג'	שלט	ב'	שובר
א'		א'	שליש	ב'	שוט
א'		א'	שלל צבעים	ב'	

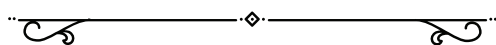
שרוול	ד'	תוצאות	ג'	תלם	ב'
שרות (צבאי, בטחוני)	ד'	תוקף, בתוקף	ד'	תמונה	ג'
שרטון	ג'	תושיה	א'	תמים	א'
שתום עין	א'	תזזית	ג'	תמים דעים/דעות	ג'
תא	א'	תחבולה	ג'	תמצית	א'
תאונה	א'	תחזית	א'	תנאים	ב'
תאוצה	ד'	תחמושת, חימוש	ג'	תנוך האזן	ג'
תבוסה	א'	תחנת (כח, עזרה ראשונה, וכד')	א'	תנופה	א'
תבנית	ד'	תחרה (תחרא)	א'	תסכית	ג'
תג	א'	תחרות	ד'	תסרוקת	א'
תגובה, הגבה	ד'	תייר	א'	תעודה	ג'
תהו ובוהו	א'	תיקון	ג'	תעלול	א'
תהום	א'	תירוצ	א'	תעלומה	ד'
תהלוכה	ג'	תירוש	א'	תפוסה	א'
תו (תוית)	ב'	תכונה	ד'	תקופה	ב'
תואי	ד'	תככים (איש תככים)	ג'	תרבות	ב'
תוך כדי	א'	תכסיס	א'	תרבית	א'
תוכן	ג'	תכשיט	ג'	תרגום	ג'
תוף	ב'	תלול	א'	תרגיל	ב'
תופין, תופינים	א'			תשואות	ג'
תופעה	א'				

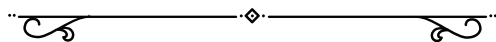
לזכר נשמת הקדוש
 רבי אהרן ב"ר שאול הי"ד
 שנפל בידי בני עוולה בשיא פריחתו
 ביום י"א בתמוז תשס"א
 כמופת היה לרבים במדותיו האציליות
 בטוב לבו הנדיר ובמבטו הרוחני

לזכר נשמת הקדוש
 הבחור עדו בן שושנה סולטנה ושלמה הכהן הי"ד
 שנהרג בידי בני עוולה בעודו נער
 ביום כ"ד כסליו תשס"ב
 הונצח ע"י בני משפחתו שיחיו

לזכר נשמת הבחור אציל הנפש ואוהב התורה
 אסף בן יוסף ויעל כי-טוב ע"ה
 שנלקח בחטף לבית עולמו
 ביום ט"ז בסיון תשס"ג
 הונצח ע"י בני משפחתו שיחיו
 יהי זכרו ברוך

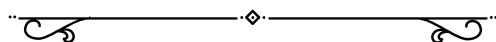

לזכר נשמת
 יהודה אריה לאון ב"ר משה נגר ע"ה
 נעים הליכות היה
 נשא ונתן באמונה
 ואת מוסר ה' קבל באהבה
 נלב"ע ביום כ"ד במרחשון תד"ס
 הונצח ע"י אשתו מרת רבקה נגר תחי' ובני המשפחה
 יהי זכרו ברוך

לע"נ האשה
 רחל לאה בת זוהרה ע"ה
 נלב"ע ביום י"א בשבט תשס"ב
 תנצב"ה

חוברת זו מוקדשת לע"נ
 הר"ר יוסף יצחק בן אשר
 מרת יהודית פראדל בת צבי יהודה
 הר"ר יהושע העשיל בן צבי הכהן הי"ד
 מרת דינה רוזה בת משה
 הר"ר נתן בן צבי הלוי
 מרת רבקה בת אפרים
 הר"ר אשר בן יוסף מרדכי
 מרת צפורה בת יצחק אייזיק הלוי
 הר"ר צבי יהודה בן אברהם יוסף
 מרת רבקה בת אלעזר הלוי
 מרת יהודית ג'וליה בת אליעזר
 הר"ר אלעזר בן צבי יהודה
 הר"ר עידו בן יוסף יצחק
 יהי זכרם ברוך, ותהי נשמת צרורה בצרור החיים

תם ונשלם שבח לא-ל בורא עולם

